

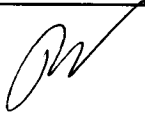
การศึกษาบทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่า และการสร้างกำลังใจ
ในการดำเนินชีวิตของเยาวชน

ณัชชา ตั้งตรงฤทัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ)
คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2559

การศึกษาบทบาทของเพลงร็อคในการปลูกฝังคุณค่า และการสร้างกำลังใจ
ในการดำเนินชีวิตของเยาวชน
ณัฏฐา ตั้งตรงหลุทัย
คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ

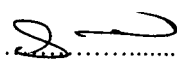
ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.พรพรรณ ประจักษ์เนตร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ)

รองศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(พัชนี เขยจรรยา)

รองศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.ก้องกร หลุยยะพงศ์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.พรพรรณ ประจักษ์เนตร)

ศาสตราจารย์..........คณบดี
(ดร.ยุบล เปี่ยมจรงค์กิจ)

กรกฎาคม 2559

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษายาทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน
ชื่อผู้เขียน	นายณัฏฐา ตั้งตรงฤทัย
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร)
ปีการศึกษา	2559

งานวิจัยเรื่อง การศึกษายาทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชนมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของสารจากเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูล 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพจากเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอสและบอดี้แสลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 ที่มียอดผู้เข้าชมในเวปไซด์ยูทูป 3 ล้านวิวจำนวน 40 เพลง และ 2) สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประพันธ์ 1 คน ศิลปิน 1 คน ผู้เผยแพร่ 1 คน และเยาวชนที่เป็นแฟนคลับของกลุ่มศิลปินเพลงร็อกจำนวน 10 คน ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพพบว่า เพลงร็อกมีเนื้อหาให้กำลังใจกันระหว่างบุคคลมากที่สุด โดยเป็นเนื้อหาที่ให้กำลังใจกันให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง การใช้ดนตรีเป็นปัจจัยในการสร้างกำลังใจให้แก่ตนเอง เป็นต้น ด้านความรัก กล่าวถึงการสร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก การให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค เป็นต้น และด้านอื่นๆ นอกเหนือจากด้านการให้กำลังใจส่วนใหญ่กล่าวถึงเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ผิดหวัง ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่ พบว่า เพลงร็อกให้ความบันเทิง เปลี่ยนวิธีคิด ให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและความรัก ใช้เป็นแรงบันดาลใจแก่เยาวชนที่เล่นดนตรี และคุณค่าที่แฝงในเพลงร็อก คือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในครอบครัว สร้างมิตรภาพ ผลการสัมภาษณ์เยาวชน พบว่า เพลงร็อกให้ความบันเทิง ผ่อนคลาย ความเครียด ให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและความรัก และคุณค่าที่แฝงในเพลงร็อกคือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวสร้างมิตรภาพของกลุ่มคนที่ฟังเพลงร็อก และช่วยสะท้อนสังคม

ABSTRACT

Title of Thesis	The Role of Rock Genre Music in Fostering Value and Generating Moral Support to Living life for Adolescent
Author	Mr. Nutchra Tangtrongharutai
Degree	Master of Arts (Communication Arts and Innovation)
Year	2016

A Study of the Role of Rock Music in Creating Values and Encouragement in Youth

Objectives: 1) To analyze the values promoted by modern rock music that encourages youth to have the strength in dealing with their life. 2) To study the impact of modern rock music on encouraging youth to have the strength in dealing with their life. The study utilized the qualitative research method conducted in two phases. The first phase is a content analysis of the music of Potato, Big Ass, and Body Slam bands from 2005-2015. The 40 songs selected have over 3 million views on YouTube. The second phase is an in-depth interview of one of the artists, 1 of the songwriters, and 1 song promoter. In addition 10 members of the fan clubs of the aforementioned bands were interviewed. The analysis of the songs found that they provided messages of encouragement for individuals to get through the obstacles in their lives. The songs provided a means for giving strength to the individual on issues like love, providing the drive to get over the disappointment of love, and encouragement to get through the difficulties of love as well as other problems. A majority of the songs have messages about the disappointment in love. The in-depth interview of the songwriter, artist, and song promoter found that they wanted to convey the message for youth to change the way they think, provide encouragement in living and in love. This group believed that music can provide the inspiration for youth to play music. Through music youth can create positive relationships with friends and family. The interview of the youth found that songs provided entertainment and relaxation. They felt that the songs messages provided them with encouragement in dealing with life and love. This group also felt that rock music was a means to build a good relationship with family and friends who also shared the same passion. They also believed that rock music was a reflection of the society.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษابทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน ประสบความสำเร็จลุล่วงได้นั้น ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ ประจักษ์เนตร ที่ให้ความกรุณารับเป็นที่ปรึกษาการศึกษابทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน อีกทั้งยังช่วยชี้แนะให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในเชิงของทฤษฎีและด้านกำลังใจในการทำงาน นอกเหนือจากนั้นขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กำจร หลุยยะพงศ์ ที่สละเวลามาเป็นกรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์ พัทณี เขยจรรยา ที่สละเวลามาเป็นประธานกรรมการในครั้งนี้

ทั้งนี้ขอกราบขอบพระคุณผู้ประพันธ์เพลง คุณเหมือเพชร อำมะระ ศิลปิน คุณสุชาติ จันอืด ผู้ควบคุมการเผยแพร่เพลง คุณพูนศักดิ์ จตุระบุล และเยาวชนทั้ง 10 ท่าน ที่สละเวลาอันมีค่าให้ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยชิ้นนี้

ท้ายที่สุดต้องขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว ที่ให้การส่งเสริมและเป็นกำลังใจที่สำคัญในการศึกษาของผู้วิจัยเสมอมา รวมถึงเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ ภาคพิเศษ รุ่นที่ 4 และพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่คอยให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในทุกๆ เรื่องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ณัชชา ตั้งตรงฤทัย

กรกฎาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา	5
1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	5
1.6 กรอบแนวคิดงานวิจัย	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเรื่องสัญชาตญาณวิทยา และมายาคติ	8
2.2 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Abraham Maslow	19
2.3 ทฤษฎีความคาดหวัง Expectancy Theory ของ Victor Vroom	24
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปลุกฝัง	26
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับเพลงร็อก	29
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อมวลชน	32
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	47
3.1 ระเบียบการวิจัย	47
3.2 การเก็บข้อมูล	52

3.3 ความเที่ยง และความตรงของข้อมูล	52
3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4.1 วิเคราะห์การสื่อความหมายเนื้อหาเพลงของศิลปินวงโปเตโต้	56
4.2 วิเคราะห์การสื่อความหมายเนื้อหาเพลงของศิลปินวงบิกแอส	66
4.3 วิเคราะห์การสื่อความหมายเนื้อหาเพลงของศิลปินวงบอดีแสดม	77
4.4 แสดงการจำแนกเนื้อหาเพลงร็อก	104
4.5 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่	110
4.6 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อก	113
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	116
5.1 สรุปผลการการศึกษา	116
5.2 อภิปรายผล	119
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	125
5.4 ข้อเสนอแนะต่อผู้ประพันธ์เพลง ศิลปิน ผู้เผยแพร่และเยาวชน	125
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	130
ประวัติผู้เขียน	133

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 วิเคราะห์เพลงชื้อ	56
4.2 วิเคราะห์เพลงเล่นลิ้น	57
4.3 วิเคราะห์เพลงไม่รู้จะอธิบายยังไง	58
4.4 วิเคราะห์เพลงง่ายๆ	59
4.5 วิเคราะห์เพลงเชอซัง	61
4.6 วิเคราะห์เพลงอุปสรรคก่อให้เกิด	61
4.7 วิเคราะห์เพลงทิ้งไว้กลางทาง	63
4.8 วิเคราะห์หาเพลงรอย	64
4.9 วิเคราะห์เพลงสมดุล	65
4.10 วิเคราะห์เพลงส่งท้ายคนเก่าต้อนรับคนใหม่	66
4.11 วิเคราะห์เพลงหัวใจ	67
4.12 วิเคราะห์เพลงฝุ่น	69
4.13 วิเคราะห์เพลงรักเหอะ	69
4.14 วิเคราะห์เพลงแดนเนรมิต	70
4.15 วิเคราะห์เพลงเท่าที่มี	71
4.16 วิเคราะห์เพลงลมเปลี่ยนทิศ	72
4.17 วิเคราะห์เพลงดนตรีเพื่อชีวิต	73
4.18 วิเคราะห์เพลงทนไม่ไหว	74
4.19 วิเคราะห์เพลงอาบน้ำร้อน	75
4.20 วิเคราะห์เพลงชีวิตเป็นของเรา	77
4.21 วิเคราะห์เพลงความเชื่อ	78
4.22 วิเคราะห์เพลงความยาพิษ	79
4.23 วิเคราะห์เพลงออกหัก	80
4.24 วิเคราะห์เพลงยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ	82
4.25 วิเคราะห์เพลงเสี้ยววินาที	82

4.26	วิเคราะห์เพลงขอบคุณน้ำตา	84
4.27	วิเคราะห์เพลงคราม	85
4.28	วิเคราะห์เพลงความรัก	86
4.29	วิเคราะห์เพลงสตีกเกอร์	87
4.30	วิเคราะห์เพลงติดสอ	88
4.31	วิเคราะห์เพลงทางกลับบ้าน	89
4.32	วิเคราะห์เพลงแสงสุดท้าย	91
4.33	วิเคราะห์เพลงปล่อย	93
4.34	วิเคราะห์เพลงเปราะบาง	94
4.35	วิเคราะห์เพลงโทน	95
4.36	วิเคราะห์เพลงเรือเล็กควรออกจากฝั่ง	96
4.37	วิเคราะห์เพลงชีวิตยังคงสวยงาม	98
4.38	วิเคราะห์เพลง Dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ)	100
4.39	วิเคราะห์เพลงครึ่งหลับครึ่งตื่น	102
4.40	วิเคราะห์เพลงคิดถึง	103
4.41	แสดงการจำแนกเนื้อหาเพลงร็อก	104
4.42	แสดงการจำแนกเพลงร็อกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจ ในด้านการดำเนินชีวิต	106
4.43	แสดงการจำแนกเพลงร็อกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจในด้านความรัก	107
4.44	แสดงการจำแนกเพลงร็อกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก	108
4.45	แสดงการจำแนกเพลงร็อกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสังคม	109

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เพลงเป็นผลงานทางศิลปะที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ เพลงจึงจัดว่าเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ที่มีจุดเด่นในการให้ความบันเทิงที่ไพเราะซาบซึ้งให้อารมณ์สะเทือนใจ ผู้ฟังจึงสามารถเข้าใจ และรับอารมณ์รสได้ง่ายกว่าการอ่านวรรณกรรมประเภทอื่นๆ ในสังคมไทยมีเพลงหลายประเภท ได้แก่ เพลงไทยเดิม เพลงลูกทุ่ง และเพลงลูกกรุงหรือที่เรียกว่าเพลงไทยสากล ซึ่งเพลงแต่ละประเภทก็ได้พัฒนาไปตามความนิยมของสังคม โดยเฉพาะเพลงร็อกนั้นในสังคมไทยปัจจุบัน ถือเป็นแนวเพลงที่ได้รับความนิยม และมีอิทธิพลต่อกลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาวมาก คือ เพลงร็อกสากล เมื่อมีการแสดงคอนเสิร์ต กลุ่มวัยรุ่นจะให้ความสนใจไปชมกันอย่างคับคั่งและมีอารมณ์ร่วมในการแสดงดังกล่าวโดยปฏิบัติตามคำสั่งของผู้แสดง เช่น การปรบมือ การส่งเสียงร้อง การเต้นตามจังหวะ เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อกล่าวถึงความหมายทางดนตรีและความสำคัญของเพลงร็อก อาจกล่าวได้ว่าดนตรีร็อกนั้นเป็นดนตรีที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1960 โดยมีรากฐานมาจากดนตรีประเภทร็อกแอนด์โรลล์ของพวกผิวดำ ซึ่งคนผิวดำได้นำมาดัดแปลงในระยะแรก เรียกว่า ร็อกแอนด์โรล แต่ต่อมาแตกแขนงออกเป็นสาขาต่างๆ มากมาย เช่น คลาสสิกร็อกโฟล์คร็อก แจ๊สร็อกป๊อปร็อกอัลเทอร์เนทีฟร็อกเฮฟวี่เมทัล เป็นต้น

สำหรับดนตรีแนวเพลงร็อกนั้น เป็นดนตรียอดนิยมชนิดหนึ่งที่มีลักษณะแตกต่างจากเพลงยอดนิยมทั่วไป เนื่องจากมีจำนวนนักดนตรีน้อย แต่ใช้เครื่องขยายเสียงแต่งเสียงให้ดังมาก มีจังหวะที่โหมกระหน่ำ โดยเฉพาะเสียงของกีตาร์ จะใช้เครื่องเสียงวิทยุการสมัยใหม่ปรุงแต่งเสียงให้มีลักษณะและระดับเสียงที่หลากหลาย เครื่องดนตรีหลักของวงคือ กีตาร์ไฟฟ้า 2 ตัว เบสไฟฟ้า กลองชุด และคีย์บอร์ด อาจมีเครื่องดนตรีชนิดอื่นเพิ่มเติมเข้ามา แล้วแต่ความต้องการของผู้เล่น ส่วนลักษณะของการร้องนั้น จะแตกต่างจากเพลงป๊อปปูลาร์ คือ นักร้องเพลงร็อกจะมีการตะโกน กรีดร้อง ครวญคราง หรือคำราม ระดับเสียงมักจะสูงจนแทบแห้วหู วิธีการขับร้องของนักร้องชายจะสูงขึ้นไปถึงโน้ตที่สูงกว่าระดับปกติ มีการร้องถ้อยคำที่ไม่มีมีความหมายซ้ำๆ กัน เช่น เย เย เย ด้าน

เนื้อร้องจะกล่าวถึงสงคราม การแบ่งแยกเชื้อชาติและการแบ่งสีผิว การต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ เป็นต้น

การก้าวเข้ามาของเพลงร็อกในประเทศไทยนั้น เป็นการแพร่ขยายมาจากสหรัฐอเมริกาที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก และเผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2503 ซึ่งช่วงนั้นเพลงร็อกแอนด์โรลของ เอลวิส เพรสลีย์ กำลังมีชื่อเสียงโด่งดัง นักร้องไทยบางคนพยายามเลียนแบบเอลวิสทั้งน้ำเสียง ลีลาการร้องและท่าทางการเต้น ซึ่งก็ได้รับความนิยมเป็นอันมาก

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2512 หลังจากวงดนตรีเดอะบีทเทิลส์ ของประเทศอังกฤษ ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ ในยุโรป และอเมริกา ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่เกิดสงครามเวียดนาม ทหารอเมริกันได้เข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย มีการเล่นเพลงของวงเดอะบีทเทิลส์ในฐานทัพ แล้วขยายวงกว้างออกจากฐานทัพสู่สังคมไทย และในปีเดียวกันนั้นเอง คณะกรรมการสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย ก็ได้จัดการประกวดวงสตริงคอมโบแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดภาพพจน์ที่รุนแรงของเพลงร็อกให้นุ่มนวลขึ้น และผลปรากฏว่า วงที่ได้รับชัยชนะในการแข่งขันถึง 3 ปีติดต่อกัน คือ วง ดิอิมพอสซิเบิล และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา วงดิอิมพอสซิเบิล ก็ได้รับความนิยมอย่างสูงในหมู่วัยรุ่น และเมื่อผลิตผลงานออกมาเป็นเพลงไทย ก็ยิ่งได้รับความนิยมมากยิ่งขึ้น มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วประเทศ งานเพลงของวงดิอิมพอสซิเบิลมีทั้งแนวซอฟร็อก และแนวป๊อปร็อก จึงอาจกล่าวได้ว่า เพลงร็อกเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้เพลงไทยสากลมีลักษณะแตกต่างไปจากเพลงลูกกรุงในแนวสุนทราภรณ์ เพราะอิทธิพลของดนตรีร็อกที่เข้ามาผสมกับเพลงไทยลูกกรุงและเพลงลูกทุ่งแบบเก่า จนกลายมาเป็นเพลงไทยสากลที่ได้ฟังในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นจุดเชื่อมระหว่างเพลงไทยสากลแบบเก่า และเพลงร็อกในรูปแบบตะวันตกให้เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ทั้งผู้ที่นิยมฟังเพลงไทยแบบลูกกรุง และผู้ที่นิยมฟังเพลงสากลแบบตะวันตกอีกด้วย

หลังจากการขยายตัวอย่างกว้างขวางของกระแสความนิยมเพลงร็อก ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยีการสื่อสาร จึงส่งผลให้ธุรกิจเพลงขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะหลังจากที่เพลงไทยสากลเข้าสู่ระบบธุรกิจแล้วมีการนำดารา นักแสดง นายแบบ นางแบบ นักกีฬา หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงและอิทธิพลในด้านต่างๆ ของสังคมมาเป็นนักร้องในแนวเพลงป๊อปร็อก ซึ่งประเด็นนี้ก็เป็นสิ่งที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นอันมากว่านักร้องส่วนใหญ่ไม่ได้มีความสามารถในการร้องเพลง และงานเพลงที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จึงเป็นงานเพลงที่สนองความต้องการของตลาด จนกระทั่งแนวเพลงป๊อปร็อกประสบกับปัญหา ไม่สามารถเจริญเติบโตไปมากกว่านี้ได้ เนื่องจากมีแต่ความซ้ำซาก จำเจ ดังนั้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าว จึงเป็นโอกาสของเพลงแนวร็อก ที่จะนำเสนอความแปลกใหม่ที่แตกต่างไปจากป๊อปร็อก นั่นคือแนวเฮฟวีเมทัล แนวโมเดิร์นร็อก และแนวอื่นๆ ทำให้เกิดกระแสตอบรับแนวเพลงร็อกอย่างมาก ศิลปินที่ได้รับความนิยม ได้แก่ ดิโอฟาร์โพรเจกต์ ไมโครไฮร็อก หินเหล็กไฟ ร็อกเคสตรา อัสนี-วสันต์ โชติกุล การาบาว และธนศ วรากุลนุเคราะห์ เป็นต้น

จากช่วงเวลาดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าเพลงร็อกไทยถือได้ว่าเข้าสู่ยุคมั่นคงได้ไม่นาน แนวเพลงป๊อปปูลาร์หรือป๊อปร็อกยังคงเป็นกระแสหลักอยู่ในขณะที่เพลงร็อกขัดแย้งกับกระแสหลักของสังคมอย่างชัดเจน แต่เมื่อสังคมเปลี่ยนไป ศิลปินและนักดนตรีแนวร็อก ก็ได้้นำแนวคิดและค่านิยมด้านต่างๆ ของไทยไปผสมกับดนตรีร็อกแบบตะวันตก ทำให้เพลงร็อกของไทยมีรูปแบบที่แตกต่างจากเพลงร็อกที่เป็นต้นกำเนิด เพราะขณะที่เพลงร็อกมีการพัฒนา ก็จะรับเอาอิทธิพลของดนตรีประเภทอื่นๆ เข้าไปด้วยอยู่ตลอดเวลา เพลงร็อกจึงผสมผสานกับแนวเพลงอื่นๆ จนไม่สามารถสรุปนิยามที่ชัดเจนของเพลงร็อกได้ อีกทั้งความน่าสนใจของเพลงร็อกไทยนั้นอยู่ที่การพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง จากการปรับเปลี่ยนหรือการผสมผสานแนวดนตรี เพื่อให้เข้ากับสภาพสังคม จนเกิดเป็นเพลงร็อกในแนวต่างๆ มากมาย อีกทั้งเนื้อหาของเพลงที่ไม่ซ้ำซากจำเจ มีการเสนอแนวทางออกของปัญหาสังคมที่กำลังประสบอยู่ รวมถึงจังหวะของดนตรีที่มีทั้งสนุกสนาน อ่อนหวาน นุ่มนวล หรือกระทั่งกระแทกกระทั้นด้วยจังหวะที่รุนแรง จึงทำให้เพลงร็อกยังคงได้รับความนิยมตลอดมา อีกทั้งในประเทศไทยนั้น มีอยู่หลายบริษัทที่สามารถครองอันดับต้นๆ ในตลาดเพลง พร้อมทั้งนำเสนอเนื้อหาสาระในเพลง เปลี่ยนทัศนคติผู้ฟังที่เริ่มยอมรับดนตรีแนวตะวันตกมากขึ้น ถือได้ว่าเป็นผู้ปฏิวัติวงการเพลง โดยมีศิลปินที่ได้รับความนิยมมากมาย อาทิเช่น วงโลโซ อัสนี-วสันต์ โชติกุล เป็นต้น

จนกระทั่งในปี 2548 ได้เกิดเว็บสังคมออนไลน์ (Web 2.0) ที่มีชื่อว่ายูทูบ (YouTube) เป็นเว็บไซต์แบ่งปันวิดีโอบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นผลให้ช่องทางการเปิดรับเพลงเปลี่ยนไปจนเกิดเป็นสื่อเพลงออนไลน์กลายเป็นสื่อกระแสหลักประเภทหนึ่งในปัจจุบัน และจากสืบค้นยอดผู้เข้าชมบนเว็บไซต์ยูทูบ (www.youtube.com) ของผู้วิจัยพบว่าศิลปินร็อกที่ได้รับความนิยมมากที่สุดก็คือวงโปเตโต้ (Potato) ศิลปินวงร็อกในสังกัดค่ายจีเนเรคคอร์ด ในเครือจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ซึ่งเพลง “ทิ้งไว้กลางทาง” มียอดวิวบนยูทูบกว่า 150 ล้านวิว โดยเพลงดังกล่าวเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูบ (www.youtube.com) เพียง 13 ชั่วโมงมียอดวิวสูงถึงกว่า 1.8 ล้านวิว รองลงมาคือศิลปินวง บิ๊กแอส (Bigass) ศิลปินวงร็อกในสังกัดค่ายจีเนเรคคอร์ด ในเครือจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งศิลปินร็อกอันดับต้นๆ ของประเทศไทย โดยเพลง “ลมเปลี่ยนทิศ” ที่มียอดวิวกว่า 110 ล้านวิว และวงบอดี้แสลม (Body Slam) ศิลปินวงร็อกในสังกัดค่ายจีเนเรคคอร์ด ในเครือจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ซึ่งเพลง “เรือเล็กควรออกจากฝั่ง” มียอดวิวบนยูทูบกว่า 98 ล้านวิว

และนอกเหนือจากนั้นบริบททางด้านสังคมก็มีผลต่อเนื้อหาในเพลงร็อก ตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2548-2558) สังคมไทยต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่นำไปสู่ความเคลื่อนไหวทางสังคมในหลายระดับ เกิดการเมืองแบบแบ่งขั้วแบ่งข้างและการชุมนุมของประชาชนที่มีความเห็นด้านการเมืองที่แตกต่างกัน และสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยมีเหตุการณ์ วางระเบิด ลอบทำร้าย

และวางเพลิงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ในช่วงเวลาดังกล่าวเพลงร็อกมีเนื้อหาสะท้อนสังคมในด้านความสามัคคีและการให้กำลังใจ เช่น เพลงรักกันไว้เถิด ศิลปิน ร็อกรักชาติ สังกัดค่าย อาร์เอส จำกัด (มหาชน) เพลงความเชื่อ ศิลปิน บอดี้แสลม สังกัดค่าย จีเน่เรชั่นคอร์ด และเพลงศรัทธา ศิลปิน หินเหล็กไฟ สังกัดค่าย อาร์เอส จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

วัยรุ่นเป็นวัยที่นิยมเพลงร็อกเป็นอันมาก ความนิยมดังกล่าวปรากฏในรูปแบบของยอดขายหรือการติดอันดับของเพลงร็อกในท็อปชาร์ต ของสื่อกระแสหลักต่างๆ โดยการว่าจ้างศิลปิน เพลงร็อกเป็นฟรีเซ็นเตอร์ให้กับผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น รถจักรยานยนต์ เครื่องดื่มชูกำลัง และสินค้าอุปโภคและบริโภคอื่นๆ อีกมากมาย ทั้งนี้ในสังคมไทย ยังคงมีบางส่วนมีทัศนคติว่าเพลงร็อกนั้นเป็นวัฒนธรรมของตะวันตกที่เข้ามาครอบงำวัยรุ่นไทย ขัดแย้งกับวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศไทย ดังที่ สุกฤิ เจริญสุข (2544) ได้กล่าวไว้ว่า คนตรีร็อกนั้นเป็นสื่อที่ช่วยกลืนมากกว่าจะเป็นสื่อที่ส่งเสริมให้เกิดการหลุดพ้นหรือสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต ซึ่งจากทัศนคติดังกล่าว อาจทำให้เข้าใจได้ว่า เพลงร็อกนั้นขาดสุนทรียศิลป์ เช่น เนื้อร้อง ทำนอง หรือเสียงประสาน ซึ่งเป็นดนตรีที่แหวกกฎเกณฑ์ทั่วไป โดยสามารถสังเกตได้จากการที่ยามใดที่มีการแสดงคอนเสิร์ตของเพลงร็อก ก็มักจะมีการทะเลาะวิวาทจนเกิดการบาดเจ็บและบางครั้งอาจถึงขั้นเสียชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คุษฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล (2539) ที่กล่าวว่า คนตรีร็อกนั้นส่งเสริมให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมในทางลบ เพราะองค์ประกอบของเพลงหรือเสียงที่ใช้ในนั้นดังเกินไป ทำให้ผู้ชมและผู้รับฟังส่วนใหญ่ที่เป็นวัยรุ่นเกิดอารมณ์อ่อนไหวได้โดยง่าย และอาจเกิดความแปรปรวนทางจิตใจได้ จึงอยากจะแสดงผละก้าง จนเกินขอบเขตไปเป็นการทะเลาะวิวาทได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาจทำให้เพลงร็อกนั้นเป็นแนวดนตรีที่เสมือนแนวดนตรีที่ไม่ดีต่อวัยรุ่นเท่าใดนัก แต่ทว่า การที่เพลงร็อกนั้นยังสามารถดำรงอยู่ได้และเป็นที่ยอมรับของกลุ่มวัยรุ่นมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งๆ ที่มีกระแสต่อต้านจากสังคมถึงความขัดแย้งกับขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และเพลงไทย อีกทั้งยังไม่มีสุนทรียศิลป์ แต่กระนั้น ผู้ฟังและผู้ชื่นชอบเพลงร็อกกลับให้ข้อคิดเห็นที่แตกต่างออกไป โดยระบุว่าคนตรีร็อกนั้น ช่วยส่งเสริมให้เกิดกำลังใจในการต่อสู้กับชีวิตและฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับ การปลูกฝัง: การวิเคราะห์คุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต โดยจะดำเนินการศึกษาว่ามีเนื้อหาในด้านใดบ้าง และเนื้อหาของเพลงร็อกดังกล่าวสะท้อนแนวคิดอย่างไร จึงสามารถสนองตอบความต้องการของวัยรุ่นต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต และมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางความคิดและพฤติกรรมของวัยรุ่น อันจะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของเพลงร็อกและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของสารจากเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต

1.2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ได้ทราบคุณค่าของสารจากเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต

1.3.2 ได้ทราบผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยใช้ข้อมูลเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัดค่ายจีเนเรชั่นเรคคอร์ดจำนวน 3 วง

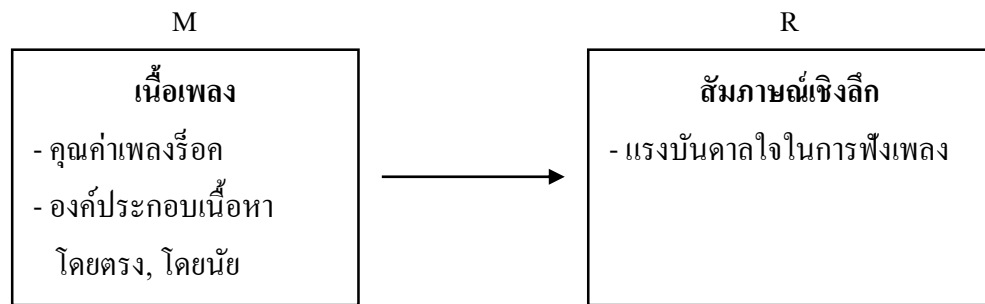
1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

1.5.1 เพลงร็อก หมายถึง เพลงไทยจังหวะร็อกของศิลปินสังกัดค่ายจีเนเรชั่นเรคคอร์ด ที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2558

1.5.2 คุณค่า หมายถึง คุณประโยชน์ที่อยู่ในเนื้อหาเพลงร็อกของศิลปินสังกัดค่ายจีเนเรชั่นเรคคอร์ด ที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2558

1.5.3 แรงบันดาลใจ หมายถึง สิ่งสนับสนุน กระตุ้นให้กระทำหรือละเว้นบางอย่าง ซึ่งมาจากเนื้อหาเพลงร็อกของศิลปินสังกัดค่ายจีเนเรชั่นเรคคอร์ด ที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2558

1.6 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาบทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชนผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเรื่องสัญลักษณ์วิทยา และมายาคติ
 - 2.1.1 สัญลักษณ์ (Signs)
 - 2.1.2 มายาคติ (Myth)
 - 2.1.3 การวิเคราะห์การสื่อความหมายสัญลักษณ์ และมายาคติ
 - 2.1.4 มายาคติและอุดมการณ์ (Myth and Ideology)
- 2.2 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Abraham Maslow
- 2.3 ทฤษฎีความคาดหวัง Expectancy Theory ของ Victor Vroom
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝัง
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับเพลงร็อก
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อมวลชน
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดเรื่องสัญลักษณ์วิทยาและมายาคติ
 - 2.7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ
 - 2.7.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีความคาดหวัง
 - 2.7.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝัง
 - 2.7.6 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดเรื่องสัญวิทยา และมายาคติ

2.1.1 สัญญา (Signs)

สัญวิทยา (Semiology) คือศาสตร์ที่การศึกษาเรื่องสัญญาและระบบความหมาย มีจุดเริ่มต้นมาจากนักวิชาการคนสำคัญคือ Ferdinand De Saussure นักภาษาศาสตร์โครงสร้างชาวสวิส โดยมุ่งศึกษาในสองประเด็นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาและความหมายสัญญา และวิธีการที่สัญญาสร้างความหมายและถ่ายทอดความหมาย

แนวคิดสำคัญของทฤษฎีสัญวิทยาประกอบด้วย (กาญจนา แก้วเทพ, 2552, น. 80)

- 1) สัญญา (Sign) 2) ความสัมพันธ์ (Relation) 3) ลักษณะส่วนตัว/ส่วนรวม (Private) / (Public) 4) รหัส (Code)

1) สัญญา (Sign)

สัญญาคืออะไรก็ได้ที่ก่อให้เกิดความหมายโดยการเทียบเคียงให้เห็นถึงความแตกต่างไปจากสิ่งอื่นและคนในสังคมยอมรับหรือเข้าใจ สัญญาจึงไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปของภาษาอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม กาญจนา แก้วเทพ (2543, น. 3) กล่าวว่าสิ่งที่เรียกว่าเป็นสัญญานั้นต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ 3 ประการดังนี้คือ 1) มีลักษณะทางกายภาพซึ่งอาจเป็นภาพ เสียง อักษร หรือวัตถุอื่นๆ 2) มีความหมายมากกว่าตัวเอง และ 3) ผู้ใช้สัญญาต้องตระหนักว่ารูปธรรมดังกล่าวเป็นสัญญา สัญญาเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ส่วนได้แก่

(1) ของจริง (Reference)

(2) รูปสัญญาหรือตัวหมาย (Signifier หรือ Sound Image) หมายถึงสิ่งที่เป็นตัวสื่อ

(3) ความหมายสัญญาหรือตัวหมายถึง (Signified หรือ Concept) ซึ่งหมายถึงความคิดที่รูปสัญญาดำเนินการสื่อ

สัญญาเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ส่วน ส่วนแรกคือของจริง (Reference) เช่น ขวด แก้วจริงๆ ในภาพ (1) ต่อจากนั้นในแต่ละวัฒนธรรมก็จะสร้างสัญญารขึ้นมาแทนตัวขวดจริงๆ เช่น ในสังคมไทยใช้ตัวอักษรว่า “ขวด” หรือในสังคมอังกฤษใช้ “Bottle” ในภาพ (2) โดยอาจเป็นเปลี่ยนการเปล่งเสียงว่าขวด หรือภาพตัวอักษร หรือภาพเขียนก็ได้ซึ่ง Saussure เรียกว่า ตัวหมาย (Signifier) และเมื่อคนแต่ละวัฒนธรรมได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้สัญญา เมื่อเห็นสัญญา “ขวด/ bottle” ในสมอง ความคิดคำนึงก็จะจินตนาการภาพของ “ขวด” ขึ้นมา ที่เราเข้าใจกันว่า “ภาพในความคิด” (Concept) ซึ่งเรียกว่า “ตัวหมายถึง” (Signified) ซึ่งในการศึกษาเรื่องระบบสัญญานั้น Saussure สนใจแต่เฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ 2 และ 3 เท่านั้น

การนำรูปสัญญะมารวมเข้ากับความหมายสัญญะจนกลายเป็นสัญญะนั้นเรียกว่าเป็นกระบวนการสร้างความหมาย (Significant) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญญะกับความหมาย สัญญะอาจแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคมว่าจะให้อะไรมีความหมายอ้างอิงอะไร สัญญะจึงเป็นเรื่องที่ถูกกำหนดให้เป็น (Arbitrary) มากกว่าจะเป็นไปตามธรรมชาติ และการที่จะทำความเข้าใจว่าอะไรมีความหมายอ้างอิงอะไรนั้นก็จำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ สัญญะวิทยาให้ขอบเขตของสิ่งที่ศึกษามากกว่าระดับภาษา ดังนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่สื่อความหมายได้จึงถือเป็นสัญญะทั้งสิ้น ซึ่งสิ่งที่นำมาศึกษานี้จะเรียกว่า “ตัวบท” (Text)

2) ความสัมพันธ์ (Relation)

สัญญะจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 อย่าง คือ ส่วนประกอบย่อย (Element) และความสัมพันธ์ (Relation) ดังตัวอย่าง เช่น

ประโยค 1 พ่อ/ ตี / ลูก

ประโยค 2 ลูก/ ตี/ พ่อ

ในประโยคทั้งสองประโยคนั้นมีส่วนประกอบย่อยเหมือนกัน แต่สิ่งที่ต่างกันคือความสัมพันธ์ในแง่ของ “Order Relation” ผลจากการเปลี่ยน Order Relation ทำให้ความหมายของทั้งสองประโยคเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ดังนั้นสิ่งที่สัญญะวิทยาให้ความสนใจวิเคราะห์ จึงเป็นเรื่องของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ซึ่งจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป) ทั้งนี้ก็เพราะว่า ไม่มีอะไรมีความหมายในตัวเอง และไม่ใช่ว่าเนื้อหาที่กำหนดความหมาย แต่สิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีความหมายเมื่อนำไปสัมพันธ์กับสิ่งหนึ่ง

คู่ความสัมพันธ์ที่ช่วยให้เห็นความหมายได้ชัดเจนที่สุด คือ ความสัมพันธ์กับคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) หากนำ “ขาว” มาเข้าคู่กับ “ดำ” ก็จะอ่านความหมาย “ขาว” ได้ชัดเจนที่สุดนอกจากนี้ สัญญะวิทยา ยังให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “ตัวบท” (Text) และ “บริบท” (Context) หรือสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวบทด้วย เนื่องจาก ตัวบทหนึ่งๆ จะมีความหมายอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับบริบทด้วย หากบริบทเปลี่ยนแปลงไป แม้ตัวบทจะเป็นตัวเดิม แต่ความหมายก็อาจเปลี่ยนไปได้ ซึ่ง Culler (1976, p. 86) กล่าวสรุปว่า ตัววัตถุเองจะไม่มี ความหมายอะไร จนกว่าจะมาอยู่ ในบริบทวัฒนธรรมหนึ่งๆ ที่มีรหัสกำหนดความหมายเอาไว้ในการวิเคราะห์ สื่อ เราอาจเทียบว่าตัวบทนั้นคือ “เนื้อหา” (Content) และบริบทนั้นคือ “รูปแบบ” (Format) เพราะฉะนั้น ความหมายของเนื้อหาจะเป็นอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับรูปแบบที่ประกอบตัวอยู่ เช่น การวิเคราะห์ นก เครื่องประดับนก เครื่องแต่งกาย บทสนทนา การแสดงท่าทางของตัวละคร เพื่อวิเคราะห์กระบวนการสื่อความหมายของละครย้อนยุค เป็นต้น

3) ลักษณะส่วนตัว/ลักษณะส่วนรวม (Private) / (Public) Saussure ได้เสนอว่า สัญญะจะประกอบด้วย 2 มิติ คือ มิติที่เป็นส่วนรวม ที่เขาเรียกว่า “Language” และมิติที่เป็นส่วนตัว

เรียกว่า “Speech” ตัวอย่างเช่น ตัวอักษรไทยประกอบด้วยพยัญชนะ 44 ตัวสระ 32 ตัว วรรณยุกต์ 5 เสียง เรียงลำดับไวยากรณ์ตามแบบประธาน กริยา กรรมนี้คือ Language แต่เมื่อมีผู้เขียนที่ต่างก็นำเอาสิ่งเหล่านี้มาใช้ก็จะมีสไตล์การเขียนหรือลีลา (Speech) ต่างกัน แต่ก็ยังอยู่ในกรอบของหลักภาษาแบบเดียวกัน สิ่งที่เราให้ความสนใจวิเคราะห์คือ มิติส่วนรวม หรือ Language เพราะทุก Language จะมีไวยากรณ์ (Grammar) เป็นรหัสควบคุมเสมอ เช่น ไวยากรณ์การพูดหัวข่าว หนังสือพิมพ์ไวยากรณ์การอ่านข่าวโทรทัศน์ เป็นต้น โดยที่การหาแบบแผนรวมของสัญญาณก็ต้องศึกษาจากลีลา (Speech) ของแต่ละสัญญาณนั่นเอง

4) รหัส (Code/Rule/Conventions)

Berger (1982, p. 90) กล่าวว่า รหัสเป็นแบบแผนขั้นสูงที่ซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณต่างๆ หรือเป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ซึ่งช่วยในการรับรู้และตีความ

สัญญาณ ส่วน Bernstein (1973) กล่าวว่า รหัสเป็นกรอบแห่งความแน่นอนในการจัดวางโครงสร้างของความหมาย (Frame of Certainty) คล้ายกับพจนานุกรม กล่าวคือ ศัพท์คำหนึ่งหนึ่งก็จะมีความหมายที่แน่นอนอยู่ทุกครั้ง โดยที่สัญญาณหนึ่งๆสามารถมีความหมายได้หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมเป็นตัวกำหนดความหมาย เช่น คำหนึ่งว่า “ลงแขก”

ความหมาย 1 กิจกรรมเกี่ยวข้าวร่วมกัน

ความหมาย 2 การร่วมมือทำกิจกรรมหนึ่งๆ

ความหมาย 3 การแลกเปลี่ยนแรงงานอย่างยุติธรรม

ความหมาย 4 การรุมโทรมหญิง

ความหมาย 5 การรวมหัวกันทำร้าย

คนแต่ละกลุ่มจะมีพจนานุกรม (รหัส) ประจำกลุ่มของตัวเอง เช่น นักการทูต เมื่อพูดว่า “ใช่” จะแปลว่า “บางที” เมื่อพูดว่า “บางที” จะแปลว่า “ไม่” เป็นต้น ในกระบวนการเข้ารหัส (Encoding) และถอดรหัส (Decoding) ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่จำเป็นต้องถือรหัสเล่มเดียวกัน การที่ผู้รับสารถอดรหัสไม่เหมือนกันผู้ส่งสารจึงไม่ใช่การสื่อสารที่ผิดพลาด เพียงแต่เป็นการถอดรหัสที่แตกต่างเท่านั้น

(1) ประเภทของรหัส

กิจกรรมทุกอย่างในชีวิตประจำวันของเราล้วนถูกควบคุมด้วยรหัส (Code) ดังนั้นรหัสจึงมีอยู่มากมาย ตัวอย่างเช่น

Product Code เป็นรหัสที่เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ที่บ่งบอกความหมายที่ต่างกัน

Social Code เป็นรหัสเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น การที่ถูกตบหัวหรือตบไหล่พอ เป็นรหัสของชาวอเมริกัน แต่ไม่ใช่รหัสสำหรับคนไทย เป็นต้น

Cultural Code เป็นรหัสเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ

(2) การวิเคราะห์รหัส

ขั้นตอนการวิเคราะห์รหัสกระทำดังนี้ โดยในที่นี้จะยกตัวอย่างการวิเคราะห์รหัสในสัญลักษณ์อาหาร

ก) กฎการแยกออกไป เมื่อจะวิเคราะห์อาหาร สิ่งที่ต้องทำตามหลัก Binary opposition คือการหาว่าอะไรที่เป็นอาหาร และอะไรที่ไม่เป็นอาหาร ซึ่งขึ้นอยู่กับรหัสย่อยๆ เช่น หมู เป็นอาหารของคนไทย แต่ไม่ใช่อาหารของคนมุสลิม เป็นต้น

ข) การแยกแยะหน่วยย่อยต่างๆ เช่น อาหารไทยประกอบด้วย ข้าวเปล่า น้ำพริก แกงจืดผัดต่างๆ

ค) กฎของการเชื่อมโยง ได้แก่ การวิเคราะห์ว่า รหัสแต่ละชุดจะเอาหน่วยย่อยอะไรมาเชื่อมโยงกันบ้าง เช่น อาหารไทย เราจะเอาน้ำพริก ปลาหู ผักดัม แกงจืด มาเชื่อมโยงกัน หรือไม่เอาแกงเผ็ดสามอย่างมารวมในสำหรับเดียวกัน หรือไม่กินอาหารทีละอย่างแบบฝรั่ง เป็นต้น

ง) การวิเคราะห์หน้าที่ต่างๆ ของรหัส เช่น ข้าวตังหน้าตั้ง หรือสาเกุใส่หมู มีหน้าที่เป็นอาหารว่างไม่ใช่อาหารเพื่อกินให้อิ่มท้อง ขนมหวานที่ทำด้วยข้าวเหนียวมีหน้าที่ทางพิธีกรรม เป็นต้น

2.1.2 มายาคติ (Myth)

Barthes (1967 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2543, น. 34) นักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศสผู้นำแนวคิดของโซซูร์มาพัฒนาต่อ ได้แบ่งประเภทความหมายของสัญลักษณ์ออกเป็น 2 ระดับ คือประเภทความหมายตรงและความหมายโดยนัย

1) ความหมายตรงหรือความหมายโดยอรรถ (Denotative Meaning) ได้แก่ ความหมายที่เข้าใจกันตามตัวอักษร เป็นความหมายที่เข้าใจตรงกันโดยส่วนใหญ่ และมักเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น แม่คือสตรีที่ให้กำเนิดลูก

2) ความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) เป็นความหมายทางสังคมซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมในแต่ละบริบททางสังคม ความหมายทางสังคมจะเกิดขึ้นได้จากการกำหนดรูปแบบของตัวหมาย ซึ่งสามารถแปรไปตามสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และตามยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ รวมถึงการให้ความหมายของผู้รับสารที่อาจแตกต่างกันได้ตามประสบการณ์ส่วนบุคคลและการเรียนรู้ทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน เช่น คำนี้ว่าแม่อาจหมายถึงความเจ็บปวดเมื่อนึกถึงสำหรับคนหนึ่ง แต่อาจหมายถึงความอบอุ่น อบอุ่นของอีกคนหนึ่งก็เป็นได้ในทุกสัญลักษณ์จะต้องประกอบด้วยความหมายทั้งสองควบคู่กันเสมอ เพียงแต่จะมีสัดส่วนความหมายโดยอรรถและโดยนัยมากน้อยแตกต่างกัน เช่น ภาพถ่ายเด็กเล่นบนถนนสายหนึ่งสามารถถ่ายได้ด้วยฟิล์มสี

และฟิล์มขาวดำ ในแง่ความหมายตรงแล้วทั้งสองภาพมีความหมายถึง “ภาพเด็กเล่นบนถนน” แต่เมื่อพิจารณาความหมายโดยนัยจะพบว่าภาพที่ถ่ายด้วยฟิล์มสีซึ่งได้ภาพที่สดใสมีชีวิตชีวา ความหมายจึงสื่อถึง “ถนนเป็นสถานที่เล่นอันเพลิดเพลินสำหรับเด็กๆ” ในขณะที่ภาพจากฟิล์มขาวดำสื่อความหมายถึง “ถนนเป็นที่อันตรายสำหรับเด็กๆ” เป็นต้น ซึ่งความหมายโดยนัยหรือความหมายระดับที่สองนี้เกิดจากการตีความของมนุษย์ (Subjective) อันเป็นสิ่งที่นักสัญวิทยาต้องการวิเคราะห์

Barthes (1967 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2543, น. 34) ได้ขยายความว่า เมื่อความหมายโดยนัยตัวแรกถูกสร้างขึ้นมา ความหมายนั้นก็จะแปรสภาพเป็นรูปสัญลักษณ์/ตัวหมาย (Signifier) แล้วสร้างความหมายโดยนัยตัวที่สองต่อไปเรื่อยๆ เป็นสายโซ่แห่งความหมาย (Chain of Meaning)

ทั้งนี้ Barthes ได้เรียกความหมายโดยนัย 1 ว่า First Order และเรียกความหมายโดยนัย 2 ว่า Second Order และใน Second Order นี้เองที่เขาเรียกว่า “Myth” หรือมายาคติ

ความหมายโดยนัยระดับชั้นแรก (First Order) นั้น อาจจะเป็นการตีความที่เนื่องมาจากประสบการณ์ของคนแต่ละคน (Subjective Experience) แต่ทว่าความหมายโดยนัยในระดับที่สอง (Second Order) หรือ Myth นั้น Barthes (1967 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2543, น. 34) เห็นว่ามิใช่เป็นการตีความจากประสบการณ์ของตัวบุคคล (Individual) เท่านั้น แต่ยังเป็นการตีความที่ถูกใส่ความหมายในระดับของสังคมด้วย

มายาคติจึงเป็นการผูกโยงของสามสิ่งเข้าด้วยกัน คือ วัฒนธรรม ธรรมชาติ และการเสกสรรปั้นแต่ง หรืออาจนิยามได้ว่า มายาคติหมายถึงการสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรมซึ่งถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ หรืออาจกล่าวให้ถึงที่สุดได้ว่าเป็นกระบวนการหลงใหลอย่างหนึ่ง แต่ทั้งนี้ก็ได้หมายความว่ามายาคติเป็นการโกหกหลอกลวงแบบปั่นน้ำเป็นตัว หรือการโฆษณาชวนเชื่อที่บิดเบือนข้อเท็จจริง มายาคตินั้นมิได้ปิดบังอำพรางสิ่งใดทั้งสิ้น ทุกอย่างปรากฏต่อหน้าเราอย่างเปิดเผย แต่เราต่างหากที่คุ้นเคยกับมันเสียจนไม่ทันสังเกตว่ามันเป็นสิ่งที่ประกอบสร้างทางวัฒนธรรม (นพพร ประชากุล, 2551, น. 4)

ในมุมมองของบาร์ธส์ มายาคติคือการพูด/การใช้ภาษาชนิดหนึ่งที่มีเจตนาเฉพาะกำกับมายาคติจึงไม่ใช่วัตถุ สิ่งของ ความคิด แต่เป็นระบบ ระเบียบ และรูปแบบวิธีการสร้างความหมายแบบหนึ่ง ที่ขึ้นกับเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ เฉพาะชุดหนึ่ง มีขีดจำกัดของการใช้ และมีกระบวนการทำให้เกิดการยอมรับในสังคมวงกว้างการวิเคราะห์มายาคติจึงเป็นการศึกษาที่พยายามเผยให้เห็นถึง “สิ่งที่เกิดขึ้นแต่ไม่นิยมพูดถึงกัน” (What Goes Without Saying) หรือความชัดเจนอันจอมปลอมนั่นเอง (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551, น. 127-128)

มายาคติจะนำสัญลักษณ์ในระดับของภาษามาบิดเบือนความหมาย ทำให้ความหมายเดิมอยู่ไกลจนเรามองข้ามไป และใส่เฉพาะสิ่งที่มายาคติต้องการให้เรารับรู้เข้าไปแทน ซึ่งมายาคติเหล่านี้

จะเข้าไปกำกับการรับรู้ของคนในสังคม โดยหน้าที่ของมายาคติก็คือเปลี่ยนประวัติศาสตร์ให้กลายเป็นธรรมชาติ เปลี่ยนแรงจูงใจให้กลายเป็นเหตุผล มายาคติจะทำให้ผู้คนมองหรือเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นธรรมชาติ ไม่มีการปรุงแต่ง จึงเป็นการสร้างความบริสุทธิ์ ความชอบธรรมให้กับความหมายสัญญา มายาคติจึงเป็นระบบสัญญาณที่ผัน (Inflexion) ตัวเองสู่ระบบความจริง (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551, น. 137)

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนได้แก่ หน้าปกนิตยสาร Paris-Match ฉบับหนึ่งซึ่งเสนอภาพชายหนุ่มผิวดำในชุดเครื่องแบบพลทหารฝรั่งเศสกำลังกระทำวันทยาหัตถ์ สายตาจ้องตรงไปยังบางสิ่งบางอย่างที่อยู่เบื้องสูง หากพิจารณาเพียงความหมายโดยนัยก็就会有ความหมายแค่ “ทหารกำลังทำความเคารพ” แต่หากอธิบายในเชิงมายาคติแล้วจะพบสิ่งที่แฝงเร้นอยู่มากมาย ซึ่ง Barthes (1967 อ้างถึงใน นพพร ประชากุล, 2551, น. 5) ได้กล่าวถึงภาพนี้ว่า “ไม่ว่าข้าพเจ้าจะรู้ เพียงสาหรือไม่ว่าเพียงใด ข้าพเจ้าก็เห็นได้ชัดว่าภาพนี้กำลังสื่ออะไรแก่ข้าพเจ้า มันสื่อว่าฝรั่งเศสเป็นจักรวรรดิอันยิ่งใหญ่ มันสื่อว่าลูกหลานทุกคนไม่ว่าจะมีผิวสี ใดต่างก็รับใช้ จักรวรรดิแห่งนี้ด้วยความจงรักภักดีได้ร่วมขืนเดียวกัน”

หากคำนึงถึงบริบททางประวัติศาสตร์ที่แวดล้อมการปรากฏของภาพก็จะตระหนักถึงอำนาจของมายาคติที่แฝงอยู่ในภาพ กล่าวคือ ภาพนี้ตีพิมพ์ขึ้นในช่วงที่จักรวรรดิฝรั่งเศสกำลังค่อยล่มสลายจากการสูญเสียอาณานิคม ในประเทศฝรั่งเศสเองก็มีวิวาทะรุนแรงระหว่างผู้สนับสนุนลัทธิอาณานิคมกับผู้ต่อต้าน นิตยสารฝ่ายขวาอย่าง Paris-Match จึงใช้ภาพนี้ตอบโต้ฝ่ายต่อต้านจักรวรรดินิยมนั่นเอง

อีกตัวอย่างหนึ่งได้แก่ การที่บาร์ธส์ได้วิเคราะห์มายาคติในโฆษณาสบู่และผงซักฟอกเมื่อครั้งที่ผงซักฟอกและสบู่ได้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ในสังคมฝรั่งเศส ภาพลักษณ์ของสินค้าได้รับการสื่อสารให้เป็น “สสารที่ทำหน้าที่ปลดปล่อยวัตถุให้เป็นอิสระจากมลทินที่มาแปดเปื้อน” ซึ่งต่างจากน้ำยาเข้าคลอรีนซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ซักล้างแบบเดิมที่เป็นเสมือน “ผู้พิฆาต” พร้อมสร้างภาพของฟองเสียใหม่ให้เป็นเหมือนแม่บ้านผู้จะมาช่วยบิบนวดผ้าด้วยพรายฟองอันนุ่มนวลทว่าออกฤทธิ์ได้อย่างมหัศจรรย์

Barthes (1967 อ้างถึงใน นพพร ประชากุล, 2551, น. 51) ได้วิเคราะห์ว่า “ความที่ฟองพองฟูได้อย่างง่ายดายแตกกระจายทิวคูณได้อย่างไม่สิ้นสุด ก็ชวนให้คิดว่าฟองนี้กำเนิดมาจากธาตุบริสุทธิ์อะไรสักอย่างมีพลังมหัศจรรย์ จึงออกฤทธิ์ได้มากมายด้วยปริมาณเพียงน้อยนิด ฟองล่อให้ผู้บริโภครู้ สึกเคลิ้มฝันด้วยสัมผัสอันบางเบาเหมือนล่องลอยสู่ อากาศชวนให้ ไขว่คว้า และอาจเป็นสัญญาณที่สื่อถึงจิตวิญญาณในแง่ที่เราเชื่อถือกันว่า จิตวิญญาณสามารถเสกทุกอย่างขึ้นมาจากอากาศธาตุได้หรืออาจเนรมิตผลอันใหญ่มหาศาลจากเหตุอันเล็กน้อย

“ทั้งหมดนี้ก็คือศิลปะการฉาบเคลือบประโยชน์ใช้สอยด้านการชักฟอกให้ กลายมาเป็น ภาพอันชวนอภิมภยของสสาร ซึ่งมีคุณสมบัติทั้งล้าลึกและเบาบาง สามารถรักษาความเป็น ระเบียบเรียบร้อยแห่งโมเลกุลของวัตถุโดยไม่ทำอันตรายใดๆ อย่างไรก็ดี ความชื้นมีนี่ยังไม่ควรทำ ให้เราหลงลืมไปว่าทั้งโอโมและเพอร์ซิล (ผงชักฟอกและสบู่ผง-ผู้วิจัย) ต่างก็เป็นอันหนึ่งอัน เดียวกันของมิติที่ชื่อว่า ‘ยูนิลีเวอร์’

ตัวอย่างอีกกรณีหนึ่งคือ ของเล่นเด็กในวัฒนธรรมกระดุมพีของฝรั่งเศสซึ่งมีการลอกแบบ จากของจริงเพียงแต่ย่อส่วนให้เล็กลง ไม่ว่าจะเป็นรถถังซิดรอน บัมน้ำมัน ที่ทำการไปรษณีย์ห้องผา ตัดสำหรับตุ๊กตา เครื่องอบผม ซึ่งหล่อหลอมให้เด็กเป็นเพียงผู้ใช้ ไม่ใช่ผู้สร้างสรรค์

Barthes (1967 อ้างถึงใน นพพร ประชากุล, 2551, น. 53) วิเคราะห์กรณีนี้ว่า “การที่ของเล่น ฝรั่งเศสจำลองแบบจากโลกของผู้ใหญ่อย่าง “เที่ยงตรงตามตัวอักษร” นั้น ย่อมเป็นการฝึกเด็กให้ ยอมรับ “ฟังก์ชัน” ต่างๆ ที่มีอยู่ในโลกดังกล่าว โดยรับยึดยึดความคิดให้แก่เด็ก ว่าธรรมชาติได้ สร้างให้มีบทบาทงานไปรษณีย์และจักรยานเวสป้ามาตั้งแต่ไหนแต่ไร

ดังนั้น สำหรับบาร์ธส์แล้ว “ความจริง” หรือ “ความหมาย” ของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จึงไม่ใช่ เรื่องที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่เป็นผลผลิตทางสังคมและวัฒนธรรมของคนกลุ่มหนึ่ง ชนชั้นหนึ่ง หรือหลายกลุ่ม หลายชนชั้น มายาคติสัมพันธ์กับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอย่างแน่นแฟ้นใน ฐานะที่เป็นบริบททางประวัติศาสตร์ที่กำหนดการดำรงอยู่ของมัน Barthes (1967 อ้างถึงใน นพพร ประชากุล, 2551, น. 7) มายาคติจึงเป็นกระบวนการสื่อความหมายที่อาศัยการเข้าไปยึดครอง (Appropriate) กล่าวคือ เข้าไปครอบงำความหมายเบื้องต้นของสรรพสิ่งซึ่งมีความหมายเชิงผัสสะ หรือประโยชน์ใช้สอย แล้วทำให้มันสื่อความหมายใหม่ในอีกระดับหนึ่งซึ่งมีความหมายเชิง ค่านิยม อุดมการณ์

มายาคติจึงเป็นสิ่งที่เป็นเรื่องขบถย้อน เพราะการใช้ความหมายเบื้องต้นกลบเกลื่อนตัวเอง ให้ดูเป็นธรรมชาติ บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา ปลอดค่านิยม อุดมการณ์ และปราศจากที่มาที่ไปในทาง ประวัติศาสตร์ กล่าวคือ ความหมายเบื้องต้นถูกนำมาใช้เป็นเหตุผลคำจูนความชอบธรรม (เล็กๆ ชอบเล่นของเล่นเหล่านี้ก็เพราะมันเหมือนของจริง) ซึ่งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในสังคมทุนนิยม อุดสาหกรรมมักอวดอ้างแนวคิดหรรษา เช่น เสรีภาพ เหตุผล ประโยชน์สุข สัจธรรม ที่ล้วนฟังดูมี คุณค่าน่าเลื่อมใส ยิ่งทำให้สังคมดังกล่าวเป็นแดนสวรรค์ของมายาคติ ซึ่งเราอาจพบได้ในวิถีทาง การเมือง ศิลปวัฒนธรรม สื่อมวลชน ที่ทำหน้าที่กลบเกลื่อนมอมเมา ทำให้ลัทธิบริโภคนิยมที่แฝง อยู่กลายเป็นเรื่องธรรมชาติ ฉาบเคลือบให้เป็นที่พึงปรารถนาเพื่อให้เราตกเป็นเหยื่อของมันอย่างเต็ม ออกเต็มใจ Barthes (1967 อ้างถึงใน นพพร ประชากุล, 2551, น. 12-13)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบาร์ธส์จะได้รับอิทธิพลเรื่องมายาคติมาจากแนวคิดเรื่องโครงสร้างนิยม (Structuralism) จากโซซูร์ แต่ในช่วงหลังเขาได้ก้าวเลยออกมาสู่ทฤษฎีแนวหลังโครงสร้างนิยม

(Post Structuralism) โดยให้ความสำคัญรหัส (Code) ตัวบท (Text) กระบวนการสร้างโครงสร้าง (Structuration) และการสร้างความหมายที่ไม่รู้จบ (Significance) เนื่องจากภาษาคิดทำงานผ่านภาษา อย่างเป็นธรรมชาติจนสร้างความจริงล้อมรอบตัวผู้คนจนไม่มีใครฝ่าวงล้อมออกไปได้

ดังนั้นวิธีการที่บาร์ธส์เสนอก็คือการทำความเข้าใจเพื่อตระหนักรู้ว่าสิ่งที่รับอยู่เป็นภาษาคิด ในขณะที่เดียวกันก็สร้างภาษาคิดอีกชุดหนึ่งขึ้นมาล้มล้างข้อเสนอสำคัญของบาร์ธส์ในแนวหลัง โครงสร้างนิยมคือการอ่านตัวบทในลักษณะของนักสัญวิทยาที่อ่านแบบเปิด อันหมายถึงการอ่านที่ผู้อ่านสร้างตัวบทขึ้นมาใหม่ผ่านการอ่านของตนเองหรือที่เรียกว่า Writely Text ซึ่งถือว่าการอ่านที่หากระบวนการสร้างโครงสร้าง ไม่ใช่การหาความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ Barthes เห็นว่าวิธีการดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการอ่านตัวบทด้วยการเปลี่ยนฐานะผู้อ่านให้สวมรอยเป็นผู้เขียนเสียเอง ทำให้ผู้รับสารมีความสำคัญมากกว่าผู้ส่งสาร อีกทั้งยังเป็นวิธีการที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากจารีตภาษาศาสตร์ วรรณคดีวิจารณ์และโครงสร้างนิยมที่นับว่าทำลายอำนาจระบบภาษา อำนาจของผู้เขียนและผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารอย่างยิ่ง

2.1.3 การวิเคราะห์การสื่อความหมายสัญลักษณ์ และภาษาคิด

ในการวิเคราะห์ภาษาคิดนั้นจำเป็นต้องใช้แนวคิดเรื่องสัญวิทยาเข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญ เนื่องจากสัญลักษณ์คือการศึกษารสร้างและถ่ายทอดความหมาย การวิเคราะห์ภาษาคิดด้วยวิธีการนี้ จึงเป็นการแยกย่อยสัญลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นในตัวบทเพื่อค้นหากระบวนการคุณค่า ทักษะคติ ความเชื่อที่ถูกเชิดชู รวมทั้งระบบคุณค่า ทักษะคติ ความเชื่อถูกกดทับหรือปิดบังเอาไว้

ในตัวบทโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์นั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบทางด้านภาพ คำนิ่งพูด ข้อความ และเสียงเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในการวิเคราะห์ความหมายตัวบทประเภทนี้จึงเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ 2 ประเภท (อัจฉรา ปันทรานวนวงศ์, 2551, น. 9) คือ

1) สัญลักษณ์ประเภทภาษา (Linguistic Signs) หมายถึง ประโยคหรือข้อความ คำนิ่งพูดที่เป็นทั้งการเขียนและเสียงพูด รวมทั้งเสียงเพลงหรือดนตรีในโฆษณา สัญลักษณ์ประเภทภาษา ได้แก่ ชื่อสินค้าข้อความโฆษณา คำนิ่งบรรยายได้ภาพ คำนิ่งขวัญ เนื้อเพลง

2) สัญลักษณ์ประเภทภาพ (Visual Signs) หมายถึง สัญลักษณ์ที่ไม่ใช่ตัวอักษรหรือคำนิ่งพูด (Nonlinguistic) ได้แก่ ภาพโฆษณา เสียงประกอบ ดนตรี เครื่องหมายการค้า ตราสินค้า แสง สี เทคนิคทางภาพหรือภาษาภาพ (ประกอบด้วย ขนาดภาพ การเคลื่อนกล้อง มุมกล้อง จุดแห่งการมองเห็นและความต่อเนื่องของภาพ)

เมื่อแยกแยะสัญลักษณ์ต่างๆ ในตัวบทแล้ว ลำดับต่อไปคือการวิเคราะห์ความหมายของสัญลักษณ์เหล่านั้น โดยพิจารณาความสัมพันธ์ว่าประกอบก่อนขึ้นภายใต้กฎเกณฑ์หรือรหัสใด แล้วจึงนำมาพิจารณาอ่านความหมายต่อไป

2.1.4 วิธีวิเคราะห์การสื่อความหมาย

วิธีการวิเคราะห์การสื่อความหมายสามารถทำได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2552, น. 94-101; อัจฉรา ปัทมานวงศ์, 2551, น. 10-11) ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความหมายโดยตรง (Denotative) และความหมายโดยนัย (Connotative)

2) การวิเคราะห์แบบอุปมาอุปมัย และการให้ความหมายด้วยการเชื่อมโยง

การวิเคราะห์แบบ Metaphor และแบบ Metonymy เป็นวิธีการถ่ายทอดความหมายตัวหนึ่งโดยอาศัยสัญลักษณ์อีกตัวหนึ่ง

(1) การอุปมาอุปมัย (Metaphor) วิธีการนี้เป็นการถ่ายทอดความหมายโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์สองตัวที่มีความคล้ายคลึงกัน และถูกนำมาถ่ายทอดความหมายด้วยวิธีการ “เปรียบเทียบอุปมาอุปมัย” (Analogy) โดยเลือกเอาสัญลักษณ์สองตัวมาวางคู่กัน (Associate) โดยที่สัญลักษณ์หนึ่งมีความหมายที่รับรู้กันแล้ว อีกสัญลักษณ์หนึ่งยังไม่รู้ความหมาย แต่หลังจากที่นำมาคู่กันแล้ว ความหมายจากสัญลักษณ์ตัวแรกก็จะถูกถ่ายโอนมายังสัญลักษณ์ตัวหลังได้ การเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปมัยอาจสังเกตได้จากคำนี้บอกไป (Cue) เช่น เสมือน ประหนึ่ง ราวกับว่า เป็นต้น

วิธีการนี้นำมาใช้กับภาษาภาพได้โดยการแทนที่ คือ ภาพที่แสดง (Display) มีความหมายถึงภาพที่ถูกแทนที่ (Replace) เช่น โฆษณาการบินไทยนำเอาภาพผ้าไหมที่แสดงความอ่อนนุ่ม/ราบเรียบมาถ่ายโอนความหมายถึงการเดินทางอันราบเรียบด้วยการบินไทย (Smooth as Silk) หรือภาพโฆษณาลูกอมที่มีรสเย็นราวกับได้เล่นในน้ำตก (กาญจนา แก้วเทพ, 2543, น. 36-37)

(2) การให้ความหมายด้วยการเชื่อมโยง (Metonymy) วิธีการนี้เป็นการถ่ายโอนความหมายโดยเลือกเอาส่วนย่อย (Part) มาแทนความหมายทั้งหมดของส่วนรวม (Whole) เช่น เครื่องหมายกางเขนแทนคริสต์ศาสนา เทพีเสรีภาพแทนประเทศอเมริกา หรือหอไอเฟลแทนประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

เมื่อ Metonymy เป็นเรื่องของ การเลือกภาพตัวแทน (ส่วนย่อย) มาแทนความเป็นจริง (ส่วนรวมทั้งหมด) กระบวนการเลือกและตัดสินใจเลือกใช้ภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด สามารถบ่งบอกเจตนาของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี เช่น หากเราต้องการนำเสนอ “ความเป็นกรุงเทพ” ถ้านำเสนอด้วยภาพที่มีรถติด ผู้คนแออัดกันขึ้นรถเมล์ ก็จะได้ความหมายของกรุงเทพว่า “เมืองที่เต็มไปด้วยการแออัดแออัด” หากเลือกใช้ภาพเด็กนักเรียนพาคนแก่ข้ามถนน ความหมายของกรุงเทพก็จะเปลี่ยนไปเป็น “เมืองแห่งน้ำใจไมตรี” ทันที (กาญจนา แก้วเทพ, 2543, น. 37-38) ด้วยเหตุนี้ วิธีการเลือกส่วนเล็ขวานำเสนอความเป็นทั้งหมดนั้นจึงมีอคติและอคติการเข้าเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

3) การวิเคราะห์การสื่อความหมายแบบโครงสร้างไวยากรณ์ (Syntagmatic Analysis) และการสื่อความหมายแบบคตินิทัศน์ (Paradigmatic Analysis)

การสื่อความหมายแบบโครงสร้างไวยากรณ์ (Syntagmatic Analysis) หลักการวิเคราะห์แบบนี้จะเน้นลำดับขั้นหรือช่วงระยะเวลาของเหตุการณ์ หรือการปรากฏของสัญญาณ ซึ่งจะพบมากในเรื่องของการเล่าเรื่อง (Narration) เนื่องจากโครงสร้างของการเล่าเรื่องนั้นจะต้องกำหนดขั้นตอนของเหตุการณ์เอาไว้อย่างแน่ชัด หากสลับขั้นตอนกัน ความหมายก็อาจเปลี่ยนแปลงไป เช่น การตัดต่อ (Edit) ภาพสองภาพซึ่งเป็นภาพเดิม แต่เมื่อสลับตำแหน่งกันความหมายก็เปลี่ยนไป การวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 วิธีการคือ (Chandler อ้างถึงใน อัจฉรา ปัทมธนาวงศ์, 2551, น. 10-11)

1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสัญญาณตามลำดับเวลาการเกิดเหตุการณ์ (Chain of Event) เป็นการว่าเรื่องราวต่างๆ มีลำดับการเกิดอย่างไร เป็นการวิเคราะห์ที่เน้นลำดับขั้นของการเกิดเหตุการณ์ เช่น ในการวิเคราะห์รายการทางโทรทัศน์จะวิเคราะห์ว่าภาพหรือลำดับเหตุการณ์มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างไร

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสัญญาณในเชิงพื้นที่ มักใช้ในการวิเคราะห์สัญญาณประเภทภาพ โดยการวิเคราะห์โครงสร้างการจัดวางพื้นที่ ระยะห่าง ตำแหน่งของสัญญาณ อาทิ อยู่บน-ล่าง ด้านหน้า-ด้านหลัง ใกล้-ไกล ซึ่งจะทำให้ทราบความหมายที่อยู่ลึกลงไปในตัวบทได้ตัวอย่างเช่น สัญญาณที่อยู่ข้างบนจะสื่อความหมายของความเป็นอุดมคติ ในขณะที่สัญญาณที่อยู่ด้านล่างจะสื่อความหมายของความสมจริง

4) การวิเคราะห์การสื่อความหมายแบบคตินิทัศน์ (Paradigmatic Analysis)

ในขณะที่การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างไวยากรณ์เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับโครงสร้างภายนอก แต่การวิเคราะห์เชิงคตินิทัศน์จะเป็นการวิเคราะห์ลึกลงไปถึงภายในหรือความคิดรวบยอดที่อยู่เบื้องหลัง (Paradigm) ที่ซ่อนอยู่ภายใต้เนื้อหาที่แสดงออกอย่างชัดเจนของตัวบท โดยการวิเคราะห์จะมุ่งแสวงหาสิ่งที่ขาดหายไป (The Absences) เพื่ออธิบายว่าเพราะเหตุใดรูปสัญญาณตัวใดตัวหนึ่งจึงถูกใช้ในการสื่อความหมาย แทนที่จะเป็นรูปสัญญาณอีกตัวหนึ่ง วิธีการนี้จะทำให้ทราบว่าการที่รูปสัญญาณรูปหนึ่งถูกใช้หรือไม่ถูกใช้เป็นไปเพื่อสนองผลประโยชน์ของผู้ใด ซึ่งการวิเคราะห์นี้อยู่บนพื้นฐานที่ว่า “ความหมายของสัญญาณเกิดขึ้นได้จากสิ่งที่ไม่ใช่ตัวมันเอง”

วิธีการนี้จะทำให้เห็นรากของความคิดที่ซ่อนอยู่ภายใต้การเลือกรูปสัญญาณนั้นๆ ซึ่งผู้วิเคราะห์อาจใช้วิธีการทดสอบด้วยการแทนความหมาย (Commutation Test) หมายถึง การแทนที่รูปสัญญาณในตัวบทด้วยรูปสัญญาณอีกตัวหนึ่งเพื่อดูว่าการแทนที่นั้นจะมีผลทำให้ความหมายเปลี่ยนไปหรือไม่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักใช้การแทนที่ด้วยคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) เช่น การแทนที่ตัวแสดงเพศชายด้วยตัวแสดงเพศหญิงหากความหมายของภาพนั้นเปลี่ยนไปแสดงว่า ภาพนั้นมีความหมายสื่อถึงมายาคติและอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ เป็นต้น

การวิเคราะห์ความหมายดังกล่าวจึงเป็นวิธีการเข้าสู่ประเด็นปัญหาเพื่อค้นหาความหมายในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับความหมายตรง ความหมายโดยนัยหรือมายาคติของสัญลักษณ์ต่างๆ ในตัวบทประเภทโฆษณาได้เป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่การทำความเข้าใจมายาคติที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังได้ดียิ่งขึ้น

2.1.5 มายาคติและอุดมการณ์ (Myth and Ideology)

ในสายตาของนักสัญวิทยาวิชานั้น ไม่มีอะไรในโลกที่จะมีแค่ประโยชน์การใช้งาน แต่จะต้องมี “ความหมาย” อะไรสักอย่างเสมอ ดังที่ Baudrillard กล่าวว่า ไม่มีอะไรที่จะมีเพียงมูลค่า/คุณค่าการใช้สอยหรือแลกเปลี่ยนเท่านั้น (Use Value/Exchange) แต่ต้องมีมูลค่า/คุณค่าเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Value/ Exchange)

ในสังคมที่เป็นสังคมบริโภคนั้น คุณค่าการใช้สอยได้ถูกกลบตบแทบลงอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะในกลุ่มคนชั้นสูงและคนชั้นกลาง กล่าวคือ ภาพลักษณ์และความแตกต่างจากคนอื่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้บริโภคเลือกใช้สินค้าประเภทต่างๆ หรืออธิบายง่ายๆ คือ ผู้บริโภคจะคิดถึงตัวเองว่า “เมื่อใช้สินค้านั้นแล้วจะดูเป็นอย่างไร” มากกว่าจะคิดว่า “จะเอาสินค้ามาใช้ประโยชน์อะไร” ด้วยเหตุนี้เองที่มูลค่าเชิงสัญลักษณ์จึงเป็นสิ่งที่มีความนิยมและอุดมการณ์สอดแทรกอยู่ โดยเข้าไปสวมทับมูลค่าใช้สอยแล้วสร้างให้เกิดเป็นความหมายทางวัฒนธรรมขึ้นมา

มายาคติและอุดมการณ์เป็นแนวคิดสำคัญในการศึกษาตามแนวทางของสำนักวัฒนธรรมศึกษาในประเทศอังกฤษที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดมาร์กซิสต์ที่เน้นเรื่องชนชั้น (Class) โดยทั้งสองแนวคิดเสนอว่ามายาคติและอุดมการณ์เป็นเครื่องมือของชนชั้นนายทุนที่ใช้เพื่อการรักษาผลประโยชน์ของตนเอง

Althusser (อ้างถึงใน อัจฉรา ปัทมธรรณวงศ์, 2551, น. 15-16) ได้ให้ความหมายของอุดมการณ์ (Ideology) ว่าเป็น “โครงสร้างที่ฝังรากลึกในวิถีคิดและการดำเนินชีวิต โดยที่บุคคลยอมรับและยึดมั่นอุดมการณ์นั้นโดยไม่รู้ตัว” อุดมการณ์จึงเป็นภาพจินตนาการของมายาคติที่กำหนดวิถีการรับรู้ของคนที่มีต่อตนเอง สังคมและสรรพสิ่งรอบๆ ตัว เช่น การที่ผู้หญิงใส่รองเท้าส้นสูง ไม่ใช่เพราะถูกรอปรองจากความคิดของผู้ชายซึ่งเป็นกลุ่มสังคมที่มีอำนาจเหนือกว่า แต่การที่ผู้หญิงใส่รองเท้าส้นสูงเพราะผู้หญิงมองตนเองด้วยสายตาของผู้ชาย ดังนั้น ผู้หญิงจึงเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของอุดมการณ์ปิตาธิปไตยอย่างเต็มใจโดยไม่รู้ตัว เพราะการสวมรองเท้าส้นสูงเป็นการเน้นสิ่งที่เพศชายพึงพอใจ เช่น เน้นรูปร่าง ทรวดทรงของสะโพก ต้นขา และหน้าอก แม้จะทำให้ผู้หญิงเดินไม่สะดวกหรือเมื่อยก็ตาม (Fiske อ้างถึงใน อัจฉรา ปัทมธรรณวงศ์, 2551, น. 16)

Thompson (อ้างถึงใน พิษณุ พงษ์สวัสดิ์, 2554) กล่าวว่า อุดมการณ์ถือเป็นการครอบงำแบบหนึ่งในความสัมพันธ์เชิงอำนาจผ่านวิธีการบางประการที่ทำให้ผู้ถูกครอบงำไม่รู้สึกรู้ว่า

ตนถูกครอบงำอยู่วิธีการที่ใช้ได้แก่ การทำให้สิ่งที่นำเสนอเป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม การปกปิดซ่อนเร้น และการทำให้ผู้คนลุ่มหลงกับสิ่งที่เป็นนามธรรมว่ามีตัวตน

เมื่อนำแนวคิดเรื่องมายาคติมาเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องอุดมการณ์จะพบว่า การรับรู้หรือการตีความหมายที่เป็นไปตามอุดมการณ์ต่างๆ ก็คือ “มายาคติ หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า มายาคติเป็นการสื่อสารถึงความจริงทางสังคมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อสนับสนุนอุดมการณ์บางอย่างนั่นเอง แนวคิดเรื่องสัญญาและมายาคติเป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นหาความหมายของโฆษณาซึ่งผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์เรื่องกลวิธีการสื่อความหมายเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์โฆษณาผลิตภัณฑ์ความงาม ดังนี้

- 1) ระดับความหมาย ได้แก่ ความหมายตรงความหมายโดยนัย และความหมายมายาคติ
- 2) กลวิธีการสื่อความหมาย ได้แก่
 - (1) การอุปมาอุปมัย
 - (2) การให้ความหมายด้วยการเชื่อมโยง
 - (3) การวิเคราะห์การสื่อความหมายแบบโครงสร้างไวยากรณ์ มี 2 วิธีการคือ
 - 1) การวิเคราะห์ลำดับการเกิดเหตุการณ์ และ 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่
 - (4) การวิเคราะห์การสื่อความหมายแบบคดีนิติศาสตร์ โดยการแยกสัญญาออกมาเป็นคู่ตรงข้าม

2.2 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Abraham Maslow

ความต้องการ หมายถึง สภาพช่องว่างระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันกับสถานการณ์ที่คาดหวังในอนาคตในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความต้องการไม่ใช่ปัญหา ไม่ใช่สถานการณ์ปัจจุบันที่ได้ลดความสำคัญของความประสงค์ลง ไม่ใช่จุดหมายปลายทางและไม่ใช่เป้าหมายที่บรรลุปลายทางหรือเป้าหมาย แต่ความต้องการเป็นช่องว่างระหว่างจุดหนึ่งที่ประชาชนถูกตรึงอยู่ในสภาพปัจจุบันกับจุดที่พวกเขามุ่งหวังจะไขว่คว้า (Beatty et al. อ้างถึงใน อนุรักษ ปัญญาวัฒน์ และอุเทน ปัญโญ, 2537, น. 28)

แนวคิดของความหมายของคำ “ความต้องการ” มีนักวิชาการได้ระบุไว้ เช่น McMahon (1970 อ้างถึงใน โสภากันจินะ, 2542, น. 24) กล่าวว่า ความต้องการของคนมีหลากหลายแตกต่างกันไปตามสภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน Maslow (1970 อ้างถึงใน เสริมศรี ไชยสร, 2524, น. 33) ได้เสนอแนวคิดวาระดับความต้องการของมนุษย์น่าจะมี 5 ระดับ คือ

- 1) ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs)
- 2) ความต้องการความปลอดภัยและอบอุ่นใจ (Security Needs) ทั้งด้านสรีระทางกายสังคม เศรษฐกิจ
- 3) ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Love and Belonging's Needs)
- 4) ความต้องการได้รับการยอมรับนับถือ (Esteem Needs)
- 5) ความต้องการที่ตระหนักด้วยตนเองถึงสิ่งที่ต้องการนำมาเสริมเติมแต่งศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาตนเอง ซึ่งความต้องการชนิดนี้ Maslow เรียกว่า Self-Actualization Needs การประเมินความต้องการเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการเตรียมการวางแผนโครงการ เพื่อการจัดทำกิจกรรมโครงการให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และตรวจสอบพบว่า ปัญหาต่างๆ ที่โครงการกำลังวางแผนทางแก้ไขนั้นมีอยู่จริงและมากพอ เพื่อการจัดกิจกรรมจะได้สนองตอบตรงกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย

การประเมินความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางแผนและวางแผนโครงการ ไม่ว่าโครงการนั้นจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือไม่ก็ตาม ก็จะพิจารณาการประเมินความต้องการในลักษณะของวิธีนำข้อมูลด้านลักษณะและสภาพของชุมชนมาวิเคราะห์แนวโน้มของปัญหาและความต้องการ โดยที่ผู้จัดเก็บข้อมูลจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ล่วงหน้าว่าต้องการข้อมูลประเภทใด (อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ และอุเทน ปัญญา, 2537, น. 29-30)

ขั้นตอนการประเมินสภาพปัญหาและความต้องการ (Needs Assessment) เป็นขั้นตอนแรกของการประเมินเชิงระบบไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขึ้นกำหนดหรือระบุปัญหาหรือความต้องการ
- 2) ขึ้นวางแผนเตรียมงานที่จะทำ
- 3) ขึ้นลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้
- 4) ขึ้นติดตาม ปรับปรุง และสรุปผลการปฏิบัติงาน

ประเภทของข้อมูลเพื่อการประเมินความต้องการมี 2 ประเภท คือ

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่แหล่งข้อมูลหรือข้อมูลเบื้องต้น การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การวิจัยแบบมีส่วนร่วม และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ข้อมูลที่มีการจัดเก็บไว้แล้วหรือข้อมูลอันดับสอง การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะสัมภาษณ์และสอบถามจากผู้ที่ได้หรือได้รับรู้ต่อกันมา

สรุปได้ว่าการประเมินความต้องการ หมายถึง การสำรวจเพื่อกำหนดความต้องการของกลุ่มคนหรือชุมชนภายใต้ปัจจัยต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางแผนและวางแผนโครงการเป็น

ขั้นตอนแรกของการประเมินเชิงระบบ มีประเภทของข้อมูลที่ใช้เพื่อการประเมินความต้องการ 2 ประเภท คือ ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลได้หลายวิธี เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น และได้สรุปลักษณะความต้องการไว้เป็นส่วนรวมดังนี้

- 1) ความต้องการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจทางสรีระหรือร่างกาย ได้แก่
 - (1) การกินอาหารที่ถูกต้องและท้องไม่เสีย
 - (2) การพักผ่อนให้เพียงพอ
 - (3) การไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ
 - (4) การตอบสนองทางเพศ
- 2) ความต้องการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจทางจิตหรือความรู้สึก ได้แก่
 - (1) การได้รับความรักใคร่ชอบพอ
 - (2) การได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
 - (3) การมีที่พึ่งทางใจ เช่น ศาสนา ความดี ความเชื่อมั่นในตัวเอง
 - (4) การมีคนสนใจ เอาใจใส่ และเอาอกเอาใจ
- 3) ความต้องการที่จะได้รับความพอใจจากสังคมและสิ่งแวดล้อม
 - (1) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - (2) ความมีอยู่มีกิน
 - (3) การมีบทบาทสำคัญหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม
 - (4) การได้รับข่าวสารข้อมูลเหตุการณ์ต่างๆ

ตามแนวคิดของ Knowles (อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2525) โดยได้แบ่งความต้องการของออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ความต้องการด้านพื้นฐาน
 - (1) ความต้องการทางด้านกายภาพ
 - (2) ความต้องการในการเจริญงอกงาม
 - (3) ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่
 - (4) ความต้องการด้านความรักความพอใจ
 - (5) ความต้องการที่จะได้รับความมั่นคงปลอดภัย
 - (6) ความต้องการได้รับการยอมรับ
- 2) ความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ช่องว่างระหว่างความรู้ความสามารถของบุคคลในปัจจุบัน กับความปรารถนาที่อยากจะให้มีความรู้ในอนาคต

จากแนวคิดความต้องการที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าข้อมูลข่าวสารหรือเรื่องการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในสิ่งที่บุคคลต้องการเพื่อสนองความพอใจทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะได้นำไปใช้

ดำเนินชีวิตประจำวันมาสโลว์ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับขั้น (Maslow, 1970, p. 35-38) ดังนี้

1) ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งมนุษย์จะขาดไม่ได้ คือปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อนหลับนอน ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการบำบัดความหิว ความกระหาย ความต้องการสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนเป็นส่วนใหญ่ ความต้องการเหล่านี้เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน ซึ่งมาสโลว์มีความเชื่อว่า ตราบดีที่มนุษย์ยังมีความหิวและความกระหาย อดอยากขาดแคลนทุกสิ่งทุกอย่าง ความต้องการทางกายภาพจะเป็นสิ่งเร้าที่สำคัญที่ทำให้คนต้องหาวิธีการที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อหาทางตอบสนองความต้องการนั้น เช่น เมื่อคนต้องการอาหารและน้ำเพื่อบำบัดความหิว ความกระหายเพื่อความอยู่รอด ทำให้ต้องพยายามหาเงิน โดยการทำงานเพื่อให้มีรายได้มาใช้จ่ายในการซื้ออาหาร เมื่อเจ็บป่วยต้องหายมารักษาหรือไปหาหมอ เมื่อรู้สึกอ่อนเพลียต้องพักผ่อนหาที่พักอาศัย เป็นต้น

มาสโลว์ชี้แจงว่า ความต้องการที่จะเป็นแรงผลักดันให้คนต้องมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อหาทางตอบสนองความต้องการนั้นได้ จะต้องมีความรู้สึก ว่า สิ่งนั้นมีค่าจำเป็นขาดไม่ได้ หรือความต้องการนั้นถึงขั้นที่จัดว่ามีความจำเป็น (Needs) หรือถึงขั้นมีความอยาก (Wanting) เช่นคนจะมีความรู้สึก ว่า “น้ำ” เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเขามากในขณะนั้น เมื่อเขามีความกระหายมากจนรู้สึก ว่าไม่สามารถพูดต่อไปได้ และเมื่อได้น้ำมาดื่มแล้ว ความรู้สึกหิวกระหายลดลงหรือหมดไป ความต้องการน้ำดื่มจะลดลงไปตามความหิวกระหาย น้ำจึงไม่ใช่สิ่งจำเป็นอีกต่อไป

นอกจากนั้นมาสโลว์ยังมีความเชื่อว่า ความต้องการทางกายภาพเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องได้รับสิ่งเหล่านี้ เพื่อความอยู่รอดของชีวิต และความต้องการทางกายภาพยังมีอิทธิพลหรือเป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ได้ตลอดเวลา ตราบดีที่ยังขาดแคลนสิ่งเหล่านี้ หรือยังไม่มี ความพอใจต่อสิ่งที่มีอยู่ แต่เมื่อใดที่คนมีความรู้สึกพอใจต่อสิ่งเหล่านั้นในระดับหนึ่งแล้วจะเกิดความต้องการหรืออยากได้สิ่งใหม่ตามมามาก สำหรับในความคิดของมาสโลว์นั้น ความต้องการขั้นต่อไปของมนุษย์หลังจากที่ความต้องการทางกายภาพลดลงคือ ความต้องการเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยนั่นเอง แต่ถ้าตราบดีที่มนุษย์ยังอดอยาก ไม่มีอาหารพอเพียง ไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีงานทำแล้ว การคิดถึงเรื่องความปลอดภัยย่อมไม่เกิดขึ้น คนอาจยอมเสี่ยงที่จะทำงานที่ไม่มีความปลอดภัย ไม่มั่นคงเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าจ้างที่จะนำมาเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวให้หลุดพ้นจากการอดอยากขาดแคลน เป็นต้น แต่เมื่อความต้องการทางกายภาพได้รับการตอบสนองจนอยู่ในระดับที่พอใจแล้วความต้องการต่อสิ่งเหล่านั้นจะลดลง ความต้องการในระดับสูงคือความต้องการความมั่นคงความปลอดภัยจะเกิดขึ้นตามมา

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความมั่นคง

ปลอดภัยนี้หมายถึง ความต้องการสิ่งต่างๆ ที่จะช่วยป้องกันให้คนพ้นจากภัยอันตรายหรือสิ่งเลวร้ายต่างๆ รอบข้าง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยนี้ได้แก่ ความต้องการเกี่ยวกับความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิต ในร่างกาย ในทรัพย์สิน เช่น ต้องการมีงานที่มั่นคงมีรายได้ที่ดีต้องการมีอำนาจมีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต มีบ้านที่แข็งแรงมั่นคงสามารถปกป้องภัยอันตรายต่างๆ ได้ มีทรัพย์สินเงินทองเก็บออมไว้เพื่อความมั่นคงในชีวิต ฯลฯ เป็นต้น ความกลัวของมนุษย์ เช่น กลัวถูกทำร้ายถูกฆ่า กลัวภัยอันตราย กลัวความยากจน กลัวหมดอำนาจที่เกิดขึ้นกับมนุษย์เป็นสิ่งที่ทำให้คนต้องพยายามคิดหาวิธีการต่างๆ มาใช้เพื่อป้องกัน หรือลดทอนความหวาดกลัว สร้างความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้ตนเองและครอบครัว เช่น การกลัวความยากจนทำให้คนพยายามแสวงหาทรัพย์สินเงินทอง เช่น ที่ดิน เงินทอง ทรัพย์สินมีค่าต่างๆ มาสะสมไว้จำนวนมากๆ หรือความกลัวภัยอันตรายต่อชีวิตและร่างกาย ทำให้คนพยายามหาวิธีการป้องกันภัยโดยการสะสมอาวุธไว้ป้องกันตนเอง เมื่อมีตำแหน่งหน้าที่ที่มีอำนาจมากแล้วจะสูญเสียอำนาจจึงต้องพยายามหาวิธีการที่จะรักษาตำแหน่งรักษาอำนาจของตนเองไว้ให้ได้ต่อไป เป็นต้น

ความต้องการทางกายภาพและความต้องการความมั่นคงปลอดภัยที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าเป็นความต้องการในระดับต่างๆ และเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการนำทรัพย์สินเงินทองมาใช้เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนได้โดยตรง เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยจนเป็นที่พอใจในระดับหนึ่งที่ทำให้ความหวาดกลัวสิ่งต่างๆ ลดลง ความต้องการของมนุษย์ยังไม่หมด แต่มนุษย์จะเกิดความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นตามมาก็คือความต้องการทางสังคม

3) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการขั้นนี้หมายถึงความต้องการเข้าสู่สังคม ต้องการความรัก ความห่วงใย ความผูกพันจากผู้อื่นในสังคม ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม โดยธรรมชาติมนุษย์จึงต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นเสมอ ดังนั้นในจิตสำนึกของมนุษย์จึงมีความกลัวถูกทอดทิ้ง กลัวการอยู่อย่างโดดเดี่ยว มนุษย์จึงมีความต้องการและโหยหาความรัก ความผูกพันจากผู้อื่นในสังคม ต้องการมีครอบครัวที่อบอุ่น มีเพื่อน มีสังคมที่สามารถอยู่ร่วมกัน สร้างความสุข ความรักความอบอุ่น ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้ทำให้นมนุษย์เริ่มเข้าสู่สังคมด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการเข้าไปช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า การเข้าไปเป็นสมาชิกของชุมชน สมาคม สโมสรต่างๆ เพื่อให้มีโอกาสเข้าไปช่วยเหลือผู้อื่นด้วยวิธีการต่างๆ

4) ความต้องการการยกย่องยอมรับนับถือ (Esteem Needs) ความต้องการการยกย่องยอมรับนับถืออาจแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

(1) ต้องการให้ผู้อื่นให้การยกย่องยอมรับนับถือ เช่น ต้องการมีฐานะเด่นดังในสังคมมีชื่อเสียงเกียรติยศ ให้การยกย่องสรรเสริญว่าเป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีคนรู้จักให้การต้อนรับให้การยอมรับ

(2) ต้องการมีความเชื่อมั่นในตัวเองมีความภูมิใจนับถือตนเอง เช่น การเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ แม้ไม่ร่ำรวย มีตำแหน่งหน้าที่สูงแต่คนยอมรับว่าเป็นคนดีมีเกียรติให้การยอมรับนับถือ

5) ความต้องการประสบความสำเร็จตามที่นึกคิดหรือความต้องการประจักษ์ในตัวเอง (Self-Actualization Needs) หมายถึงความต้องการแสดงศักยภาพภายในออกมาให้ปรากฏหรือต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริงว่ามีความต้องการอะไร และพยายามมุ่งมั่นที่จะทำในสิ่งที่เป็นความมุ่งหวังให้สำเร็จ หรืออาจมองในอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการพยายามที่จะกระทำสิ่งที่เป็นอุดมการณ์หรืออุดมคติของตนเกิดความเป็นจริงขึ้นมาเอง หรือทำให้สิ่งที่เป็นความหวังสูงสุดในชีวิตประสบความสำเร็จ

มาสโลว์มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความคิด มีอุดมการณ์ หรือมีอุดมคติซึ่งเป็นสิ่งที่เปี่ยมล้นหมายสูงสุดของตนเองทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการพิสูจน์ความสมบูรณ์ในความเป็นมนุษย์ แต่การที่ความต้องการที่เป็นอุดมคติจะมีลักษณะเด่น และกลายเป็นสิ่งเร้าที่สามารถทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้สิ่งที่เป็นอุดมการณ์ประสบความสำเร็จในความเป็นจริงได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น โอกาส ความมุ่งมั่น การได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับต้นๆ

อย่างไรก็ตาม มาสโลว์เชื่อว่า มนุษย์ทุกคนรอที่จะปรากฏตัวตนที่แท้จริงออกมาให้โลกได้รับรู้ว่า ในความเป็นมนุษย์นั้น เขาคือใคร มีศักยภาพสูงสุดอย่างไร แต่ก่อนที่จะสามารถแสดงศักยภาพภายในของตนออกสู่ภายนอกให้เป็นที่ยอมรับได้คนๆ นั้นจะต้องพบกับลำดับความจำเป็นในระดับต้นๆ ก่อน ซึ่งได้แก่ความจำเป็นทางกายภาพ ความมั่นคง ความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม และความต้องการการยอมรับนับถือ ถ้าหากขาดการตอบสนองความต้องการดังกล่าวมาเป็นอย่างดีแล้วโอกาสที่จะทำให้อีกคนๆ นั้นสามารถเข้าสู่ศักยภาพสูงสุดในตนเองไม่มีความต้องการที่จะแสดงศักยภาพสูงสุดในตัวคน คนนั้นจะไม่ใช่เป็นลักษณะเด่นสุดที่จะเป็นสิ่งที่เร้าได้

ดังนั้นศักยภาพสูงสุดของคนจะสามารถแสดงออกมาปรากฏให้ผู้อื่นประจักษ์ เพื่อพิสูจน์ความสำเร็จสูงสุดในชีวิตได้หรือไม่ จึงต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญคือการตอบสนองความต้องการในระดับต้นๆ ได้ดีหรือไม่ เพียงใดและความมุ่งมั่นของคนๆ นั้นในการที่จะทำให้อุดมการณ์ของตนปรากฏ

2.3 ทฤษฎีความคาดหวัง Expectancy Theory ของ Victor Vroom

ทฤษฎีความคาดหวังถูกนำเสนอโดย Vroom (1964) ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน

โดย Vroom มีความเห็นว่าการที่จะจูงใจให้พนักงานทำงานเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องเข้าใจกระบวนการทางความคิดและการรับรู้ของบุคคลก่อน โดยปกติเมื่อคนจะทำงานเพิ่มขึ้นจากระดับปกติเขาจะคิดว่าเขาจะได้อะไรจากการกระทำนั้นหรือการคาดคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อเขาได้แสดงพฤติกรรมบางอย่างในกรณีของการทำงาน พนักงานจะเพิ่มความพยายามมากขึ้นเมื่อเขาคิดว่าการทำงานนั้นนำไปสู่ผลลัพธ์บางประการที่เขามีความพึงพอใจ เช่น เมื่อทำงานหนักขึ้นผลการปฏิบัติงานของเขาอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้นทำให้เขาได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น ค่าจ้างกับตำแหน่งเป็นผลของการทำงานหนักและเป็นรางวัลที่เขาต้องการเพราะทำให้เขารู้สึกว่าได้รับการยกย่องจากผู้อื่นมากขึ้น แต่ถ้าเขาคิดว่าแม้เขาจะทำงานหนักขึ้นเท่าไรก็ตามหัวหน้าของเขาก็ไม่เคยสนใจดูแลยกย่องเขา จึงเป็นไปได้ที่เขาจะไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง เขาก็ไม่เห็นความจำเป็นของการทำงานเพิ่มขึ้น ความรุนแรงของพฤติกรรมที่จะทำงานขึ้นอยู่กับการคาดหวังที่จะกระทำตามความคาดหวังนั้นรวมถึงความดึงดูดใจของผลลัพธ์ที่จะได้รับซึ่งจะมีเรื่องของการดึงดูดใจ การเชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน และการเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายามโดยทฤษฎีนี้จะเน้นเรื่องของการจ่ายและ การให้รางวัลตอบแทนเน้นในเรื่องพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้ต่อเรื่องผลงาน ผลรางวัลและผลลัพธ์ของความพึงพอใจต่อเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดระดับของความพยายามของพนักงาน

Vroom (1964) ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานเรียกว่า VIE Theory ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน

$V = \text{Valance}$ หมายถึงระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคลในเป้าหมายรางวัลคือคุณค่าหรือความสำคัญของรางวัลที่บุคคลให้กับรางวัลนั้น

$I = \text{Instrumentality}$ หมายถึงความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ (Outcomes) หรือรางวัลระดับที่ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ 2 หรือรางวัลอีกอย่างหนึ่ง คือเป็นการรับรู้ในความสัมพันธ์ของผลลัพธ์ที่ได้ (เชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน)

$E = \text{Expectancy}$ ได้แก่ ความคาดหวังถึงความเป็นไปได้ของการได้ซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการเมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง (การเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม)

ตามหลักทฤษฎีความคาดหวังจะแย้งว่า ผู้บริหารจะต้องพยายามเข้าไปแทรกแซงในสถานการณ์การทำงาน เพื่อให้บุคคลเกิดความคาดหวังในการทำงาน, คุณลักษณะที่ใช้เป็นเครื่องมือ และคุณค่าจากผลลัพธ์ สูงสุด ซึ่งจะสนับสนุนต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรด้วยโดย

สร้าง ความคาดหวังโดยมีแรงดึงดูด ซึ่งผู้บริหารจะต้องคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถ ให้การอบรมพวกเขา ให้การสนับสนุนพวกเขาด้วยทรัพยากรที่จำเป็น และระบุเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนให้เกิดความเชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน โดยผู้บริหารควรกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผลการปฏิบัติงานกับรางวัลให้ชัดเจน และเน้นย้ำในความสัมพันธ์เหล่านี้โดยการให้รางวัลเมื่อบุคคล

สามารถบรรลุผลสำเร็จในการปฏิบัติงานให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายามซึ่งเป็นคุณค่าจากผลลัพธ์ที่เขาได้รับ ผู้บริหารควรทราบถึงความต้องการของแต่ละบุคคล และพยายามปรับการให้รางวัลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานเพื่อเขาจะได้รู้สึกถึงคุณค่าของผลลัพธ์ที่เขาได้รับจากความพยายามของเขา

การแบ่งรางวัลออกเป็น 2 ประเภท คือ

รางวัลภายนอก (Extrinsic Rewards) เป็นรางวัลที่นอกเหนือจากการทำงาน เช่น การเพิ่มค่าตอบแทน การเลื่อนตำแหน่ง หรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ (Schermerhorn, Hunt, and Osborn 2003, p. 118) หรือเป็นผลลัพธ์ของการทำงานซึ่งมีคุณค่าเชิงบวกที่ให้กับบุคคลในการทำงาน

รางวัลภายใน (Intrinsic Rewards) เป็นรางวัลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงาน ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความท้าทาย หรือเป็นผลลัพธ์ของการทำงานที่มีคุณค่าเชิงบวกซึ่งบุคคลได้รับโดยตรงจากผลลัพธ์ของการทำงาน ตัวอย่างเช่น ความรู้สึกของความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ความท้าทาย

แนวทางในการจัดสรรรางวัลภายนอก มีดังนี้

- 1) ระบุถึงพฤติกรรมที่พึงพอใจให้ชัดเจน
- 2) ชำรงรักษาการให้รางวัลที่มีศักยภาพที่จะช่วยให้เกิดการเสริมแรงเชิงบวก
- 3) คิดเสมอว่าบุคคลจะมีความแตกต่างกัน จึงต้องให้รางวัลที่มีคุณค่าเชิงบวกสำหรับแต่ละบุคคล
- 4) ให้แต่ละบุคคลรู้อย่างชัดเจนถึงสิ่งที่เขาจะต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้รับรางวัลที่ต้องการ
- 5) กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนและให้ข้อมูลป้อนกลับในการปฏิบัติงาน
- 6) การจัดสรรรางวัลให้อย่างทันทีทันใดเมื่อเกิดพฤติกรรมที่พึงพอใจ
- 7) จัดสรรรางวัลให้ตามตารางที่กำหนดเพื่อให้เกิดการเสริมแรงเชิงบวก

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝัง

ทฤษฎีอบรมบ่มเพาะ (Cultivation Theory) เป็นทฤษฎีตามกระบวนการทัศนเชิงวัฒนธรรมศึกษา (Cultural Study) ที่มุ่งศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนในการหล่อหลอมการรับรู้และการตอบสนองของผู้รับสารต่อตนเองและต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับทฤษฎีการปลูกฝังความเป็นจริงอธิบายถึงผลกระทบของสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ที่เกิดขึ้นในระยะยาวและเป็นผลมาจากการสั่งสม มิใช่ผลกระทบระยะสั้นอย่างทฤษฎีเข็มฉีดยา (Hypodermic Needle Theory) โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ผลในการสร้างวัฒนธรรมด้านความคิด ความจริง และนำไปสู่พฤติกรรมโดยเฉพาะ

อิทธิพลจากสื่อโทรทัศน์ที่มีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวัน ทฤษฎีการปลูกฝังความเป็นจริงเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1960-1970 ในบรรยากาศที่สื่อมวลชนในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะโทรทัศน์ที่แพร่หลายในหมู่ประชาชนทุกเพศทุกวัยและทุกชั้นเติมไปด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง อาชญากรรม และความขัดแย้ง จนเกิดความวิตกกังวลว่าเนื้อหาเหล่านั้นจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรม

ทฤษฎีการอบรมบ่มเพาะ (ปลูกฝังความเป็นจริง) ของเกิร์บเนอร์ Gerbner et al. (1980 as cite in Severin & Tankard, 1988, p. 313) มีสมมติฐานว่า สื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ได้ปลูกฝังปั้นแต่งความคิดของผู้รับสารเกี่ยวกับความเป็นจริงของโลก สมมติฐานนี้พัฒนาขึ้นมาจากการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับเนื้อหาความรุนแรงทางโทรทัศน์ในและการรับรู้ของประชาชนต่อภัยอาชญากรรมในสังคมอเมริกัน โดยเปรียบเทียบว่าผู้ที่เปิดรับโทรทัศน์มาก (Heavy Viewer) จะรับรู้ถึงสังคมมีภัยอาชญากรรมมากเหมือนเช่นที่นำเสนอในโทรทัศน์หรือไม่ และผู้ที่เปิดรับน้อย (Light Viewer) จะรับรู้ถึงสังคมมีภัยอาชญากรรมน้อยกว่าหรือไม่ หรือผู้ดูโทรทัศน์น้อยจะรับรู้ภัยอาชญากรรมตรงตามสถิติของหน่วยงานราชการได้มากกว่าผู้ดูโทรทัศน์มากหรือไม่ เนื่องจากว่าโทรทัศน์มักนำเสนอภาพของภัยอาชญากรรมอย่างโดดเด่นมาก ปรากฏว่าได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ผู้ที่เปิดรับโทรทัศน์น้อยจะรับรู้ภัยอาชญากรรมได้ตรงตามสถิติของหน่วยงานราชการมากกว่าผู้ที่เปิดรับโทรทัศน์มาก ในขณะที่ผู้ที่เปิดรับโทรทัศน์มากจะรับรู้ถึงสังคมมีภัยอาชญากรรมมากเกินไปกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์มักนำเสนอภัยอาชญากรรมอย่างโดดเด่นเข้มข้นจนดูมากเกินไปกว่าความเป็นจริง จากการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า โทรทัศน์มีอิทธิพลในการ “ปลูกฝัง” หรือ “สร้างโลก” หรือสร้างทัศนคติของบุคคลต่อโลกรอบตัว ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นทัศนคติที่เบี่ยงเบนผิดเพี้ยนหรือไม่ตรงกับ “โลกแห่งความเป็นจริง”

สำหรับการวิจัยตามแนวทางของทฤษฎีการอบรมบ่มเพาะ (ปลูกฝังความเป็นจริง) ทางสังคมนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์เพื่อดูว่ามีการนำเสนอประเด็นหรือค่านิยมอะไร เช่น จากการวิเคราะห์เนื้อหาของภาพยนตร์โฆษณาของไทย พบค่านิยมการมีผิวขาวของผู้หญิงในยุคปัจจุบัน ส่วนภาพยนตร์โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักนำเสนอค่านิยมเกี่ยวกับการดื่มเพื่อสังคมและมิตรภาพ (นภวรรณ ตันดิเวชกุล, 2542)

2) การสำรวจโลกแห่งความเป็นจริง เป็นการสำรวจบริบทความเป็นจริงของผู้ชมในขณะนั้น เช่น อาชญากรรมในบริเวณนั้นมีมากน้อยเพียงใด โดยสามารถดูจากตัวเลขสถิติต่าง ๆ เช่น สถิติของสังคมอเมริกันพบว่า คนอเมริกัน 100 คน มีโอกาสพบกับเหตุการณ์รุนแรงประมาณ 0.41 คน หรืออีกนัยหนึ่ง คนอเมริกัน 200 คนมีโอกาพบกับเหตุการณ์รุนแรง 1 คน

3) การสำรวจผู้รับสาร โดยทำการสำรวจผู้รับสาร 2 เรื่อง คือ

(1) พฤติกรรมการชมโทรทัศน์โดยพิจารณาปริมาณการชมเพื่อนำมาจัดประเภทว่ากลุ่มใดเป็นผู้ชมมาก (Heavy Viewer) กลุ่มใดเป็นผู้ชมน้อย (Light Viewer)

(2) การรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อชีวิตและโลก เช่น ในกรณีของความรุนแรงอาจตั้งประเด็นปัญหาถามว่า "ภายในเวลา 1 อาทิตย์ ท่านคิดว่าโอกาสที่ท่านจะต้องพบกับเหตุการณ์ที่รุนแรงมีประมาณเท่าใด 1 ใน 10 หรือ 1 ใน 100"

4) การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ชมมากและกลุ่มผู้ชมน้อย เพื่อดูว่าการรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมของสองกลุ่มต่างกันหรือไม่ เช่น การรับรู้ต่อโอกาสของความรุนแรงในสังคมของคนสองกลุ่มนี้ กลุ่มใดคิดว่ามีโอกาสสูงกว่ากัน

เกิร์บเนอร์ Gerbner et al. (1980 as cite in Severin & Tankard, 1988, p. 313) ได้อธิบายสาเหตุที่ทำให้โทรทัศน์มีอิทธิพลในการอบรมบ่มเพาะ (ปลูกฝังความเป็นจริง) มากนั้นเป็นเพราะโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงได้ทุกครัวเรือนและกลายเป็นศูนย์กลางของชีวิตประจำวันในสังคมที่ทุกคนจะต้องเปิดชมทุกวัน สามารถเปิดชมได้โดยไม่ต้อง

จ่ายเงิน และโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีทั้งเสียงและภาพเคลื่อนไหวที่มีความสามารถในการสร้างความจดจำ ความประทับใจ การโน้มน้าวใจผู้ชมได้ดี สามารถสร้างความรู้สึกร่วมให้กับผู้ชมได้เป็นอย่างดี ลักษณะพิเศษเหล่านี้ได้ทำให้โทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังความจริงให้กับผู้ชม

ผลการศึกษาของเกิร์บเนอร์ ได้ชี้ถึงบทบาทในลักษณะ 3 Bs ของโทรทัศน์ที่นำไปสู่การปลูกฝังความจริง ดังนี้ (Baran & Davis, 1995, p. 310)

1) Blurring หมายถึง โทรทัศน์มีบทบาทในการค่อยๆ ลบภาพหรือลบแบบแผนการมองโลกแบบดั้งเดิมที่คนเคยมีให้จางหายไป ภาพที่นำเสนอทางโทรทัศน์ผ่านรูปแบบและเนื้อหารายการต่างๆ ทั้งของในและของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นรายการละคร มิวสิควิดีโอ ภาพยนตร์ฝรั่ง รายการเรียลลิตี้โชว์ ส่งผลให้ค่านิยมหรือวิถีชีวิตในแบบดั้งเดิมของสังคมเลือนหายไป เช่น การรักษาวลสงวนตัวของผู้หญิง ขณะเดียวกันคนในสังคมได้ซึมซับในแบบแผนการมองโลกและค่านิยมใหม่ๆ เข้ามาแทน โดยเฉพาะค่านิยมแบบตะวันตกที่ไหลบ่าเข้ามาอันเนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น ค่านิยมในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน จะเห็นได้ชัดจากวัยรุ่นในยุคสมัยใหม่นี้มีแบบแผนการดำเนินชีวิตในเรื่องของคู่อุปการะเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก ภาพหรือข่าวของดารานักแสดงหลายๆ คนที่เข้าสู่พิธีวิวาห์ในขณะที่ตั้งครรภ์ก่อนแล้วได้สะท้อนถึงแบบแผนชีวิตใหม่ที่ได้ซึมซับมาจากสื่อมวลชน

2) Blending หมายถึง โทรทัศน์ค่อยๆ ผสมความเป็นจริงของคนให้เข้ากับค่านิยมหรือวัฒนธรรมหลักที่ปรากฏอยู่ในโทรทัศน์ เช่น ค่านิยมในการใช้สินค้าแบรนด์เนมจากต่างประเทศเพื่อบ่งบอกสถานภาพทางสังคม

3) Bending หมายถึง โทรทัศน์ค่อยๆ โน้มน้าวให้ผู้ชมมองโลกค่านิยมหลักที่ถูก

สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของโทรทัศน์หรือผู้โฆษณาสินค้า เช่น ค่านิยมความพอม ค่านิยมการมีผิวขาว ซึ่งงานโฆษณาสินค้าเกี่ยวกับการลดความอ้วนมักสะท้อนภาพของความน่าตลก ขบขันของคนที่มีรูปร่างอ้วน ทำให้เด็กวัยรุ่นสมัยนี้นิยมมีรูปร่างพอมบาง หรือโฆษณาสินค้าเครื่อง ประทินผิวได้ทำให้ผู้หญิงยุคใหม่นิยมมีผิวขาวมากขึ้น

การอบรมบ่มเพาะ (ปลูกฝังความเป็นจริง) ให้กับผู้ชมโทรทัศน์เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น ในระยะยาวในลักษณะของการสั่งสม มีกลวิธี 2 แบบ ดังนี้

1) แบบวิธีหลัก (Mainstreaming) คือ การสร้างกระแสวัฒนธรรมความคิดในทางใดทางหนึ่งที่โดดเด่นอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นกระแสหลัก และผู้ชมคล้อยตามว่าสิ่งที่โทรทัศน์นำเสนอเป็นความจริงทางสังคม กรณีเช่นนี้จะเกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ชมโทรทัศน์อย่างมาก (Heavy Viewer) ที่ใช้เวลาส่วนใหญ่หน้าจอโทรทัศน์และได้รับข้อมูลและแนวคิดจากโทรทัศน์ซึ่งเป็นแหล่งข่าวหลักของเขา เช่น ผู้ชมที่ดูแต่หนังและรายการประเภทตลกตลก ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ เขาก็จะเชื่อว่าโลกแห่งความเป็นจริงเกี่ยวกับเรื่องราวเหนือธรรมชาติไม่แตกต่างจากสิ่งที่ปรากฏในโทรทัศน์ ถึงแม้ว่าชีวิตจริงของเขาจะไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้เลย

2) แบบ (Resonance) คือ สร้างความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่ปรากฏในโทรทัศน์กับในชีวิตจริง ซึ่งจะกลายเป็นแรงเสริมในการปลูกฝัง แม้ว่าประสบการณ์ในชีวิตจริงนั้นจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความเป็นจริงก็ตาม เช่น การเห็นภาพความไร้จรรยาบรรณของแพทย์ ขาดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาคนไข้ในสื่อ ประกอบกับตัวเองหรือบุคคลใกล้ชิดเคยได้รับประสบการณ์เช่นนี้ ก็ยิ่งเพิ่มการปลูกฝังทัศนคติที่มีต่อการแพทย์ไปในทางลบยิ่งขึ้น หรือข่าวสารเกี่ยวกับความรุนแรงหรืออาชญากรรมในสังคม ยิ่งเป็นแรงเสริมให้ผู้ที่เคยประสบกับภัยอาชญากรรมด้วยตนเองมีทัศนคติต่อความไม่ปลอดภัยในสังคมมากยิ่งขึ้น

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับเพลงร็อก

จากการศึกษาบทความ และงานวิจัยเกี่ยวกับเพลงร็อก ได้มีผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงร็อกไว้ ดังนี้

2.5.1 ความหมายของเพลงร็อก

นิตินัย ห่อนาค (2546, น. 54-83) ได้กล่าวว่า เพลงร็อกส่วนมากเป็นเพลงเร็ว เน้นจังหวะ ในการเต้นรำ เนื้อหามุ่งเน้นให้ผู้ฟังสนุกสนาน แม้จะมีความรู้สึกผิดหวังก็ยังตะโกนอย่างสนุกสนานมากกว่าจะซาบซึ้งอย่าง ส่วนเพลงช้าเพลงร็อกจะแสดงออกถึงอารมณ์ที่รุนแรง ตรงไปตรงมาดังนั้นเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการแต่งจึงแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่แท้จริงของ

มนุษย์ส่วนเนื้อหาเพลงก็มีความทันสมัย แสดงออกถึงอารมณ์และสะท้อนภาพสังคมที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคได้

กาญจนา คำพา (2548) เป็นคนตรีที่มีจังหวะจะโคนเร้ากระชับหนักแน่น โดยมีที่มาจากดนตรีร็อกแอนด์โรลยุค 50's ตอนปลาย และยุค 60's ที่เรียกกันว่า “Rock A Billy” หรือจากเพลง “Rock Around The Clock” มีกลองให้จังหวะพร้อมกับริธึมของกีตาร์ที่หนักแน่น และเสียงร้องกระแทกกระทั้น เพื่อปลุกเร้าคนฟังให้เกิดอารมณ์สนุก เมามันส์ และปลดปล่อย และพัฒนามาจนถึงมีความหนักแน่นก้าวร้าว หยาบคาย ทั้งในเนื้อหาและดนตรีที่เน้นหนักไปที่กีตาร์ริธึมและโซโล่เป็นพระเอกที่เรียกว่า เฮฟวี่เมทัล (Heavy Metal) เช่นวง Mattallica, Nirvana เป็นต้น

2.5.2 ประวัติเพลงร็อกในประเทศไทย

ปนาพันธุ์ นุตร์อำพัน (2542, น. 64) ได้กล่าวว่าเพลงร็อกในประเทศไทยนั้นมีวิวัฒนาการมาจากวัยรุ่นส่วนหนึ่งเมื่อ ปี พ.ศ. 2503 นิยมฟังเพลงสากลของอังกฤษและอเมริกา เช่น วงเดอะบีทเทิลส์เดอะชาโดวส์ และเอวิส เพรสลีย์ เป็นต้น และได้ตั้งวงดนตรีร็อกขึ้น หรือที่เรียกว่าชาโดวส์ ซึ่งการแสดงดนตรีในประเทศไทยนั้นทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมอย่างหนัก เพราะเมื่อมีการแสดงครั้งใดมักจะมีการทะเลาะวิวาทขึ้นเสมอ วงดนตรีที่ได้รับความนิยมอย่างมากในช่วง พ.ศ. 2512 คือวงดิอิมพอสซิเบิล แต่เพลงของดิอิมพอสซิเบิลก็ยังเป็นเพลงหวานๆ แบบลูกกรุง แล้วขับร้องในสไตล์ซอฟร็อก และมีความสนุกสนานแบบป๊อปร็อก ไม่ได้เป็นดนตรีที่มีเสียงก้าวร้าวแต่อย่างใด

ต่อมาในปี พ.ศ. 2522-2535 วงการดนตรีเพลงไทยมีการพัฒนาเข้าสู่ระบบธุรกิจเทปเพลงอย่างจริงจังมีการใช้จังหวะดิสโก้และเพิ่มเสียงกีตาร์ในเพลงวงดนตรีที่มีชื่อเสียง ได้แก่ วงแกรนด์เอ็กซ์รอยัลสไปรท์ คอน สอนระเบียบ ชาตรี อินโนเซนต์ แม็คอินทอช เป็นต้น โดยส่วนมากวงดนตรีป๊อปร็อก หรือซอฟร็อก

ในปี พ.ศ. 2521 สุรสิทธิ์ อิททกุล จิรพรรณ อังศวานนท์ และคณู อันตระกูล ร่วมกันก่อตั้งบริษัทบัตเตอร์ฟลาย ชวส์แอนด์ ฟิล์ม เซอร์วิส จำกัด เพื่อรับผลิตเพลงโฆษณาและเพลงต่างๆ และในปี 2527 อุตสาหกรรมเพลงเฟื่องฟูอย่างเห็นได้ชัด ธุรกิจเทปเพลงขยายตัวอย่างเห็นได้ชัด ศิลปินนักดนตรี นักแต่งเพลงได้รับการยอมรับจากสังคม และมีฐานะร่ำรวยขึ้นอย่างเห็นได้ชัด บริษัทบัตเตอร์ฟลายจึงเป็นเสมือนคลื่นลูกใหม่ มีศิลปินเพลงร็อกที่อยู่ในสังกัดเป็นต้นว่า สินณภา สารสาส และพงษ์พรหม สนิมวงศ์ ณ อยุธยา

และในช่วง พ.ศ. 2536 จึงเป็นยุคของร็อกในกระแสหลักหรือร็อกบนดิน และสิ่งที่น่าสนใจคือ เริ่มมีเพลงร็อกใต้ดินคือวงดอน ฝิบิน ออกอัลบั้มมืด ที่มีความรุนแรงและหนักหน่วงที่สุด นับตั้งแต่มีดนตรีร็อกไทยและในปี พ.ศ. 2537 ถือได้ว่าเป็นปีทองของดนตรีร็อก เนื่องจากมีอัลบั้ม

เพลงร็อกไม่น้อยกว่า 30 ชุด และยังเกิดกระแสนดนตรีใหม่ที่เรียกว่า อัลเตอร์เนทีฟร็อกอีกด้วย นับได้ว่าตั้งแต่ปี 2537 เป็นต้นมา กระแสความนิยมของคนร็อกได้ทำให้ศิลปินหลายคนมีช่องทางในการสร้างสรรค์งานสู่ประชาชนมากขึ้น ศิลปินมีความมุ่งมั่นที่จะผลิตผลงานเพลงมากกว่าที่ผ่านมา ดังนั้นเพลงร็อกไทยจึงพัฒนารูปแบบและเกิดเพลงร็อกใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.5.3 ลักษณะของเพลงร็อก

ดนตรีร็อกโดยทั่วไปมีลักษณะที่แตกต่างกับดนตรีสมัยนิยมประเภทอื่นๆ เนื่องจากดนตรีร็อกมีรากฐานมาจากดนตรีแขนงย่อยอื่นๆ ซึ่ง ลำเนา เอี่ยมสะอาด (2539, น. 55-57) ได้แบ่งเกณฑ์ข้อแตกต่างดนตรีร็อกและดนตรีสมัยนิยมในประเทศตะวันตกประเภทอื่นๆ ไว้ดังนี้

1) ดนตรีร็อกมีจังหวะ (Beat) ที่หนักหน่วงทำให้มีการวิจารณ์กันว่าดนตรีนั้นจะมีเสียงกลองใหญ่ (Bass Drum) นำเสียงที่เป็นทำนอง (Melody)

2) มีการใช้บันไดเสียงที่เรียกว่า โหมด (Mode) ซึ่งเลิกใช้มาตั้งแต่หลังยุคเรเนซอง (ค.ศ. 1600) แต่ในปี 1970 เป็นต้นมา เพลงร็อกและเพลงสมัยนิยมจำนวนมากได้กลับมาใช้บันไดเสียงเป็นโหมดมากกว่าบันไดเสียงที่เรียกว่าเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์

3) โครงสร้าง (Form) ของดนตรีร็อกแตกต่างกันจากโครงสร้างมาตรฐานของดนตรีสมัยนิยมในทศวรรษก่อนๆ เพลงสมัยนิยมส่วนมากจะมีโครงสร้างแบบสมมาตรกัน (Symmetrical) คือ การแบ่งเป็นท่อนๆ มีลักษณะ AA B A โดยแต่ละท่อนจะมี 8 ห้องตามทฤษฎีทางดนตรี โครงสร้างของดนตรีร็อกในแต่ละห้องจะมีลักษณะที่ไม่สมมาตรกัน และมักจะยืดหยุ่นไปตามความสั้น ยาว ของเนื้อร้องมากกว่าที่จะถูกกำหนดจากโครงสร้างของบทเพลง

4) ลักษณะที่สำคัญของดนตรีร็อก คือ เสียงดนตรีที่มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวในทศวรรษก่อนวงเด็นรำ (Dance Band) ประกอบด้วยเสียงของ แซกโซโฟนและทรัมเป็ต แต่ในยุคใหม่จะถูกแทนด้วยเสียงของกีตาร์ไฟฟ้าและออร์แกนไฟฟ้า หรือเปียโนไฟฟ้า โดยผ่านระบบเครื่องขยายเสียงให้ดัง ส่วนนักร้องมักจะเป็นผู้ชายซึ่งปกติจะใช้เสียงที่มีระดับสูงกว่านักร้องเพลงป๊อปยุคก่อน

5) มีการดำเนินของทางคอร์ด (Chord Progressions) ที่แตกต่างออกไป เพลงป๊อปแบบเดิมมักใช้ทางเดินคอร์ด V ไปคอร์ด I แต่เพลงร็อกจะใช้คอร์ดแบบที่เรียงกันมากกว่า เช่น I-II-I-VII-I นอกจากนั้นมักมีการดำเนินคอร์ดที่อยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์อย่างอื่นอีกด้วย และการใช้คอร์ดที่สร้างขึ้นจากโหมดนั้นทำให้คอร์ดที่ได้มามีเสียงแปลกออกไปจากเพลงป๊อปหรือเพลงแจ๊สโดยทั่วไป

6) ลักษณะเด่นๆ ของวงดนตรีร็อกอีกอย่างหนึ่ง คือเป็นวงดนตรีขนาดเล็ก โดยมากนักดนตรีจะเป็นผู้ชาย การปรากฏตัวบนเวทีการแสดงสดจะทำกันเป็นทีมแทนที่จะเป็นคารายอด

นิยมที่เด่นเฉพาะตัว (Indiviclual Idol) ดังเช่น ยุคก่อนการแต่งกายก็แตกต่างกันคือจากชุดดินเนอร์ แจ็กเก็ตในทศวรรษที่ 1930 กลายเป็นแจ็กเก็ตหนังในทศวรรษที่ 1930 กลายเป็นแจ็กเก็ตหนังในทศวรรษที่ 1950 จากนั้นสไตล์การแต่งกายก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ทุกวันนี้การแต่งกายของนักดนตรีร็อกมีลักษณะเฉพาะบุคคลสูงมาก คือ มีตั้งแต่ ชุดฝ้ายสกปรกไปจนถึงชุดที่ออกแบบให้ประหลาดด้วยผ้าแพรที่ประดับประดาให้แวววาวเป็นมันระยับ

7) ดนตรีร็อกคงอยู่ได้ด้วยการอัดแผ่นเสียงหรือเทป การแสดงสำหรับศิลปินบางคนหรือบางคณะอาจมีข้อจำกัด ดังนั้น ดาราเพลงร็อกบางคนจะไม่เคยแสดงบนเวทีเลย

8) เพลงร็อกมีลักษณะคล้ายกับเพลงพื้นบ้านอยู่อย่างหนึ่ง คือ นิยมใช้วิธีเลียนแบบกัน หรือเล่นด้วยการจำมากกว่าที่จะเขียนออกมาเป็นตัวโน้ต

9) ในตัวตนของดนตรีร็อกเองก็มีหลากหลาย เพราะตลอดเวลาที่เพลงร็อกได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปนั้นจะรับเอาอิทธิพลของดนตรีประเภทอื่นๆ เข้าไปอยู่ตลอดเวลา มีหลายคนคิดว่า ดนตรีร็อกก็เหมือนดนตรีป๊อป ฉะนั้นดนตรีร็อกจึงสูญเสียคำจำกัดความที่เฉพาะตัวของตนเองไป

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าดนตรีร็อกในปัจจุบันไม่สามารถนำเกณฑ์การจำแนกดังกล่าวมาใช้เป็นหลักในการแยกแยะแนวเพลงได้ เนื่องจากดนตรีร็อกโดยเฉพาะแนวที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันเป็นแนวดนตรีร็อกชนิดย่อยที่พัฒนาขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ยุคกลาง 80 และต้นยุค 90 เป็นต้นมา ซึ่งหมายความว่า ดนตรีร็อกมีการพัฒนาแนวเฮฟวีเมทัลแบบซอฟท์เมทัล (Soft Metal) และ แบบเอ็กซ์ตรีมเมทัล (Extreme Metal) เพิ่มขึ้นมา ดังนั้น การจำแนกข้อแตกต่างของเพลงร็อกจึงต้องใช้แนวคิดเกี่ยวกับดนตรีเฮฟวีเมทัลเพิ่มเติมจากเกณฑ์ที่ถูกรวบรวมไว้ในงานของ Bennett (1999) จากหนังสือ Cultures of Popular Music เป็นแนวทางในการแยกแยะดนตรีร็อกในยุคปัจจุบัน

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนคือผู้เสนอข่าวในช่องทางการเผยแพร่ของตนเอง เพื่อหวังให้ประชาชนได้รับรู้ และสร้างความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับสารที่ต้องการจะสื่อออกมา ดังนั้นได้มีผู้ให้ความหมายของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

ลดาวัลย์ แก้วสินวล (2542 น. 5) ได้กล่าวว่าสื่อมวลชนนั้นครอบคลุมถึงสื่อห้าประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง นิตยสาร และโทรทัศน์

อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกูล คูปรัตน์ (2532, น. 7) ได้ให้ความหมายของสื่อมวลชนว่าเป็นกระบวนการส่งข่าวสารไปยังคนจำนวนมาก ซึ่งเป็นกระบวนการสื่อสารที่มีความซับซ้อนเนื่องจากมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง มีปริมาณของข่าวสารมาก จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ ใช้เป็นตัวกลางในการส่งข่าวสารของการสื่อสารมวลชน จึงเรียกว่า สื่อมวลชน (Mass Media)

วิภาณี แม้นอินทร์ (2557) ได้กล่าวว่า สื่อมวลชนหมายถึง กระบวนการซึ่งองค์การ สื่อมวลชนส่งสารผ่านสื่อมวลชนไปยังยังมวลชนผู้รับสาร ซึ่งการจัดกระจายในพื้นที่ต่างๆ และมี ภูมิหลังที่แตกต่างกันให้ได้รับสารนั้นอย่างรวดเร็วในเวลาเดียวกันหรือเวลาใกล้เคียง

จึงสามารถสรุปได้ว่าสื่อมวลชน คือผู้ส่งสารที่มีกระบวนการส่งสารไปยังผู้รับสารหรือ ประชาชนทีละมากๆ โยจะต้องใช้เครื่องมือ บุคลากร และสื่อในการเป็นตัวกลางในการสื่อสาร ข้อมูล

2.6.1 หน้าที่ความรับผิดชอบของสื่อมวลชน

ในปัจจุบันบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของสื่อมวลชน คือ สื่อมวลชนควรทำหน้าที่เป็นพื้นที่ สาธารณะ (Public Sphere) นักวิชาการด้านหนังสือพิมพ์ (สุกานดา วรพันธุ์พงศ์, 2554) เสนอให้ สื่อมวลชนที่จะทำงานบนพื้นที่สาธารณะจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ 2) ความรับผิดชอบต่อการนำเสนอเนื้อหา 3) ความรับผิดชอบต่อ บุคคลและสังคม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ หมายถึงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ สื่อมวลชนอย่างมีประสิทธิภาพเต็มความสามารถ การนำเสนอข้อเท็จจริงซึ่งจะต้องเป็นอิสระจาก รัฐบาล นายทุน บริษัทโฆษณา และอามิสสินจ้างหรือรางวัลต่างๆ

2) ความรับผิดชอบต่อการนำเสนอเนื้อหา หมายถึงความรับผิดชอบต่อเนื้อหาที่จะ นำเสนอ กล่าวคือ เนื้อหาที่นำเสนอต้องมีความถูกต้อง ตรงไปตรงมา เสมอภาค หรือต้องเปิดโอกาส ให้ผู้เกี่ยวข้องโต้แย้งนำเสนอเหตุผลได้ในกรณีนี้ นักหนังสือพิมพ์และนักวิชาการด้านวารสาร ศาสตร์รุ่นอาวุโส คือ สุภา ศิริมานนท์ (2530) ได้เสนอหลักการเสนอเนื้อหาต้องมี “ความจริงที่ แท้จริง” (Objectivity) อันประกอบด้วย 1) ความไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด 2) การปราศจากข้อขัดแย้งทาง ผลประโยชน์ 3) การให้โอกาสของการปฏิเสธ 4) การละเว้นจากความลำเอียงต่อผู้ใกล้ชิด และ 5) การละเว้นเสียจากความเคียดแค้นพยาบาท

3) ความรับผิดชอบต่อบุคคลและสังคม หมายถึงเนื้อหาของสื่อมวลชนอาจกระทบ ต่อบุคคล สื่อมวลชนจึงต้องมีความรับผิดชอบ ทั้งต่อแหล่งข่าว คือ การรักษาผลประโยชน์ต่อ แหล่งข่าว ไม่เปิดเผยชื่อแหล่งข่าว การไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่น ไม่เสนอข่าวที่สร้างสีสันและ ตอบความอยากรู้อยากเห็นแต่เพียงด้านเดียว อันทำให้บุคคลในข่าวเสียหายการรักษาความลับ ราชการ การนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายโดยเฉพาะการสร้างเสริมวินัยเชิงบวกให้กับสังคม จาก ความรับผิดชอบทั้ง 3 ด้าน ในที่นี้จะเน้นในหัวข้อที่ 3 “ความรับผิดชอบต่อบุคคลและสังคม” โดย สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเด็น ซึ่งเป็นหัวข้อที่สังคมให้ความสำคัญอย่างสูงในปัจจุบัน ได้แก่ 1) สิทธิของบุคคล 2) ประเทศเพื่อนบ้าน 3) วิถีชีวิตในสังคมและ 4) การโฆษณาโดยเฉพาะการสร้าง

เสริมวินัยเชิงบวกให้กับสังคมจากความรับผิดชอบทั้ง 3 ด้าน ในที่นี้จะเน้นในหัวข้อที่ 3 “ความรับผิดชอบต่อบุคคลและสังคม” โดยสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเด็น ซึ่งเป็นหัวข้อที่สังคมให้ความสำคัญอย่างสูงในปัจจุบัน ได้แก่ 1) สิทธิของบุคคล 2) ประเทศเพื่อนบ้าน 3) วิถีชีวิตในสังคม และ 4) การโฆษณา

นอกจากนี้สื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่หลักในการให้บริการข่าวและสารสนเทศแก่สาธารณชน หรือประชาชนจำนวนมาก ดังนั้นการดำเนินงานของสื่อมวลชนไม่ว่าจะทำกิจการใด ประสิทธิภาพของการทำงานนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชน ไม่แ่งดีก็แ่งร้าย อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นลักษณะของความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชนนั้น ก็ได้สอดคล้องกับลักษณะของเสรีภาพของสื่อมวลชน กล่าวคือ เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสิทธิเสรีภาพโดยทั่วไปกับสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย ดังนั้นการแสดงความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชนจึงมุ่งเน้นไปที่การรับผิดชอบต่อประชาชน หรือการรับผิดชอบต่อสังคม เพราะสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับสังคม แนวศึกษาเชิงบริบทสังคม (Social Context Approach of Communication Theories) เป็นแนวศึกษาที่อธิบายกระบวนการสื่อสารว่า เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของปัจจัยทางสังคม สถานการณ์ทางสังคม ทุกอย่างที่เกิดขึ้นจะสร้างบรรยากาศที่มีอิทธิพลควบคุมกระแสข่าวและพฤติกรรมระหว่างบุคคล รวมทั้งผลของการสื่อสาร นอกจากนี้ การสื่อสารยังก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ทางสังคมอีกด้วย

อีกทั้ง Macionis (1993, p. 17-18) พิจารณาภารกิจของสื่อมวลชนว่าภารกิจหรือหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนต่อสังคม (Principal Functions of Mass Media for Society) จะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ ดังนี้

1) การให้ข่าวสาร (Information)

- (1) สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการให้ข่าวสารหรือให้สาระเกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาพหรือเงื่อนไขของสังคมและสถานการณ์ของโลก
- (2) สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ของอำนาจ
- (3) สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการเผยแพร่วัฒนธรรม การปรับปรุงคุณภาพชีวิตและการพัฒนา (ความก้าวหน้า)

2) แสดงความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวพัน (Correlation)

- (1) ให้คำอธิบาย แปลความหมาย (ให้การตีความ) และให้ข้อเสนอแนะ (วิจารณ์) เกี่ยวกับความหมายของเหตุการณ์ และข่าวสาร (สาระ)
- (2) ให้การสนับสนุนต่อองค์การต่างๆ (ผู้ที่อยู่ในอำนาจ) ในสังคมและปทัสถานที่มีอยู่
- (3) ให้การอบรมบ่มนิสัยทางสังคม

- (4) ประสานสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่างๆ ในสังคมให้เข้าด้วยกัน
- (5) สร้างความสามัคคี หรือสร้างประชาคมดี
- (6) จัดลำดับความสำคัญของชนชั้นต่างๆ ในสังคม หรือเป็นการกำหนดระดับ

ความสำคัญและระบุสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

3) นำเสนอความต่อเนื่อง (Continuity)

- (1) นำเสนอวัฒนธรรมหลักหรือวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อสังคม ทรชนัก หรือยอมรับวัฒนธรรมย่อยๆ ที่เกิดขึ้นในส่วนต่างๆ และการพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ๆ ขึ้นมา
- (2) ส่งเสริมและรักษาค่านิยมที่ดีๆ ในสังคม

4) ให้ความบันเทิง (Entertainment)

- (1) ให้ความสนุกสนาน ความบันเทิง ความหลากหลายและเป็นการพักผ่อน หย่อนใจหรือเป็นวิธีผ่อนคลายอารมณ์
- (2) ลดความตึงเครียดในสังคม

จึงสามารถสรุปได้ว่าลักษณะความรับผิดชอบของสื่อมวลชนคือ การยอมรับผลลัพธ์ของการกระทำของตน ทั้งด้านที่ดีหรือด้านที่ไม่ดี ก็ต้องยอมรับผลของการกระทำนั้น โดยการแสดงความรับผิดชอบตามกฎหมาย และสื่อก็นึกในจรรยาบรรณวิชาชีพของตนที่องค์กรของตนได้กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตามการแสดงความรับผิดชอบของสื่อมวลชนต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ก็ขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคล นักสื่อสารมวลชนแต่ละคนอาจมีสำนึกในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพได้ไม่เท่าเทียมกัน แต่ก็เป็นการแสดงความรับผิดชอบทางจรรยาบรรณอย่างหนึ่ง เพราะการแสดงความรับผิดชอบในลักษณะนี้ ไม่มีบทลงโทษที่ชัดเจนแต่เป็นการกระทำที่เกิดจากความสมัครใจ หรือการตัดสินใจกระทำตามด้วยตนเอง

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

ทิพวัลย์ บาติ (2548) ได้ทำการศึกษา บันเทิงสถานทางดนตรีร็อก มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เข้าใจการเกิดดนตรีร็อก และความสัมพันธ์ระหว่างนักดนตรีกับผู้สนใจดนตรีร็อก 2) เข้าใจรูปลักษณะงานสถาปัตยกรรมและพื้นที่ว่าง จากลักษณะของดนตรีร็อก 3) เข้าใจในวัสดุและงานระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับตัวอาคารได้อย่างเหมาะสม

ผลการศึกษาพบว่า ดนตรีร็อกเป็นดนตรีที่เป็นที่นิยมโดยเฉพาะวัยรุ่นมาตั้งแต่ในอดีต ถือว่าเป็นดนตรีที่สามารถเข้าได้กับวัยรุ่นทุกยุคทุกสมัย ด้วยความที่ต้นกำเนิดของดนตรีร็อกนั้นเกิดจากชนชั้นกลางใช้เวลาวางจากการทำงานที่หนัก และเครียด มาเล่นดนตรี ทำให้ดนตรีร็อกเป็นดนตรีที่

เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกได้ง่ายและรวดเร็วกว่าดนตรีแนวอื่นๆ ที่ต้องใช้ทั้งเวลาในการชม และค่าใช้จ่ายที่สูง รวมทั้งเครื่องดนตรีที่มีมากมายต่อการเล่นในแต่ละครั้ง แต่ดนตรีร็อกนั้นมีเพียงเครื่องดนตรีไม่กี่ชิ้นก็เกิดดนตรีได้ และดนตรีร็อกเป็นดนตรีที่เกิดจากความรุนแรง ความก้าวร้าวของอารมณ์ในส่วนลึกของคน ซึ่งทุกคนมีอยู่แล้ว แต่การระบายออกแบบไม่สุภาพทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม แต่ดนตรีร็อกสามารถช่วยเป็นสื่อในการแสดงออก และสามารถดึงอารมณ์ของผู้ฟังให้เกิดอารมณ์ร่วมไปกับดนตรีและนักดนตรีในขณะนั้นได้ง่าย จึงเป็นที่นิยมและแพร่หลายอย่างรวดเร็ว เป็นดนตรีที่ต้องใช้ทั้งความรู้สึก จินตนาการ ทักษะ ความรู้ ความสามารถค่อนข้างมากจึงจะสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นที่ยอมรับออกมาได้อย่างมีคุณภาพ นักดนตรีร็อกจึงเป็นผู้ที่มีจินตนาการสูง และไม่ค่อยยึดติดกับสิ่งใดๆ และเสน่ห์ของดนตรีร็อกก็คือ การที่นักดนตรีและผู้ฟังมาพบกันด้วยดนตรี ทำให้เกิดการแสดงสดที่มีทั้งบรรยากาศน่าหลงใหลในตัวดนตรีมากขึ้น

ลำเนา เอี่ยมสะอาด (2538) ได้ทำการศึกษา การวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา รูปแบบและเนื้อหาของเพลง และเพื่อทราบถึงอุดมการณ์ ที่ถูกนำเสนอในเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อกโดยมีข้อสันนิษฐานว่า เพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อกมุ่งเสนอความแปลกใหม่ เพื่อหนีความจำเจที่มีอยู่ในเพลงไทยสมัยนิยมทั่วไป และนำเสนออุดมการณ์ต่อต้านอุดมการณ์หลักของสังคม โดยใช้กรอบความคิดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของดนตรีร็อกในต่างประเทศ และแนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ของสื่อมวลชน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการฟังเทปเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อกที่ออกจำหน่ายตั้งแต่ พ.ศ. 2526-2538 จำนวน 50 ชุด

ผลการศึกษาพบว่าเพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อกได้รับอิทธิพลจากเพลงร็อก ของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ เพลงร็อกเข้ามาสู่สังคมไทยพร้อมกับการตั้งฐานทัพสหรัฐในไทย และภายหลังได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นเพลงไทยสมัยนิยมแขนงหนึ่ง เพลงร็อกของไทยมีรูปแบบดนตรีที่หนักแน่น รุนแรงเสียงดัง มีท่วงทำนองดนตรี และคำร้องที่เร้าอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าเพลงไทยสมัยนิยมประเภทอื่นๆ อีกทั้งเนื้อหาของเพลงก็ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เรื่องของความรักเพียงอย่างเดียว แต่มีเรื่องราวต่างๆ ที่สะท้อนถึงเรื่องราวในสังคมอย่างหลากหลาย ทั้งอุดมการณ์ที่ถูกนำเสนอในเพลงที่ต่อต้านสังคมโดยใช้รูปแบบดนตรีที่รุนแรง และแฉกร้าว ส่วนอุดมการณ์ที่นำเสนอที่ผ่านทางเนื้อร้องนั้น ได้รับเอาแนวคิดและค่านิยมต่างๆ ในสังคมไทยเข้าไปด้วยจึงไม่ได้ต่อต้านอุดมการณ์หลักของสังคมอย่างรุนแรง แต่เป็นการเสนอทางเลือกใหม่ให้กับสังคม

นนทสิทธิ์ กิตติวรากุล (2544) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ลักษณะการสร้างสรรค์ของศิลปินเพลงแนวดนตรีโปรเกรสซีฟร็อก มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการสร้างสรรค์ของศิลปินเพลงไทยแนวดนตรีโปรเกรสซีฟร็อกโดยใช้แนวคิดชาติพันธุ์ดนตรีวิทยา (Ethnomusicology)

ในการศึกษาถึงกระบวนการต่างๆ ที่ชักนำไปสู่การสร้างสรรค์ดนตรีของศิลปิน จำนวน 9 คน และศึกษาจากบทเพลงโปรเกรสซีฟร็อก จำนวน 15 อัลบั้ม วัตถุประสงค์ในการวิจัย มีดังนี้ 1) เพื่อศึกษาชีวประวัติความเป็นมาของศิลปินดนตรีแนวโปรเกรสซีฟร็อก 2) เพื่อศึกษาลักษณะการสร้างสร้งงานดนตรีของศิลปินแนวโปรเกรสซีฟร็อกในสังคมไทย 3) เพื่อศึกษาแนวโน้มดนตรีแนวโปรเกรสซีฟร็อกในสังคมไทย

ผลการวิจัยพบว่า

1) ศิลปินทุกคนมีภูมิหลังด้านดนตรีที่แตกต่างกัน โดยได้รับอิทธิพลดนตรีจากครอบครัวเป็นพื้นฐาน แนวดนตรีที่ฟังมีหลากหลายแนว เช่น ป๊อป ร็อก คลาสสิก เพลงลูกทุ่ง และไทยสากล แต่ดนตรีที่ก่อให้เกิดจุดหักเหมาสู่การสร้างสร้งงานโปรเกรสซีฟร็อก คือแนวร็อก และโปรเกรสซีฟร็อกตะวันตกในช่วง ค.ศ. 1960-1970

2) การสร้งสร้งงานดนตรีของศิลปินโปรเกรสซีฟร็อก มีลักษณะที่สำคัญๆ คือ ศิลปินส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านดนตรีมานานก่อนที่จะผลิตงานเผยแพร่สู่สังคม ศิลปินมีเจตนาและความตั้งใจในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ดนตรีที่หลากหลาย และนำมาผสมผสานเป็นแนวโปรเกรสซีฟร็อกที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ทำให้ดนตรีโปรเกรสซีฟร็อกของศิลปินกลุ่มนี้มีกลิ่นอายของดนตรีตะวันตกและตะวันออกอยู่ในผลงาน นอกจากนี้ ศิลปินทุกคนยังมีบุคลิกพิเศษที่คล้ายคลึงกัน คือ เป็นผู้ที่ช่างอ่าน ช่างสังเกตเกี่ยวกับชีวิตและสังคมรอบตัว รักในงานศิลปะหลายแขนง อย่างไรก็ดี ศิลปินทุกคนพบว่าอุปสรรคใหญ่ในการสร้งสร้งงาน คือเรื่องเงินทุนในการผลิตและระบบการเผยแพร่ดนตรีที่กีดกันศิลปินอิสระ

3) ศิลปินมีแนวทางในการสร้งสร้งงาน 2 รูปแบบ คือกลุ่มที่มุ่งเน้นด้านสุนทรีภาพของดนตรีในแนวศิลปะเพื่อศิลปะ และกลุ่มที่มุ่งเน้นด้านสะท้อนและปลุกจิตสำนึกสังคมในแนวศิลปะเพื่อชีวิต

4) ดนตรีโปรเกรสซีฟร็อกในสังคมไทยขาดความต่อเนื่องเพราะศิลปินมีอุปสรรคในด้านเงินทุน จนไม่อาจออกผลงานอย่างต่อเนื่องได้ ส่งผลให้คนฟังส่วนมาก ไม่รู้จักและไม่สนใจ จนกลายเป็นกลุ่มตลาดขนาดเล็ก ในสายตาของบริษัทผลิตเพลง ทำให้บริษัทผลิตเพลงไม่สนใจที่จะสนับสนุนศิลปิน

แนวโน้มของดนตรีโปรเกรสซีฟร็อกในอนาคตจะขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1) สังคมให้การยอมรับอาชีพดนตรี และคนรุ่นใหม่มุ่งสู่การศึกษาและสร้างอาชีพดนตรีอย่างจริงจังมากขึ้น

2) เทคโนโลยีการผลิตดนตรีระบบดิจิทัลและการเผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ตซึ่งทำให้ศิลปินหน้าใหม่แจ้งเกิดได้ และศิลปินสามารถทำอย่างอิสระบนพื้นที่ของตน

3) กลุ่มผู้ฟังดนตรีที่เปิดใจกว้างและแสวงหาแนวดนตรีใหม่ๆ อยู่เสมอ

สุวรรณิ ทองรอด (2553) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กตำบล ไตรตรังย์ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพลงกล่อมเด็ก ตำบลไตรตรังย์ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และตรวจสอบข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว เทียบเคียงกับข้อมูลที่เก็บเพิ่มเติมใหม่ ในด้านรูปแบบเนื้อหา และคุณค่าในฐานะวรรณกรรมท้องถิ่น ตลอดจนเพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่เพลงกล่อมเด็กให้ดำรงอยู่ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบเพลงกล่อมเด็กตำบลไตรตรังย์ที่ปรากฏจากข้อมูลใหม่ จำนวน 28 เพลง ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายกลอนทั่วไป มีสัมผัสระหว่างวรรค ใช้ถ้อยคำเรียบง่าย ไม่มี ทำนองตายตัว เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กพบว่า สามารถจัดประเภทตามเนื้อหาของเพลงได้ 5 ประเภท ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับวรรณกรรม/นิทาน เกี่ยวกับการแสดงความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนเด็ก เกี่ยวกับการขู่เพื่อให้เด็กเกิดความกลัว และเกี่ยวกับการปลอบขวัญทำให้เกิดความเพลิดเพลิน แม้ว่าเพลงกล่อมเด็กมีจำนวนลดลงจากข้อมูลเดิม 9 เพลง แต่คุณค่าที่ปรากฏในเชิงบทบาทหน้าที่ และคุณค่าเชิงสังคม วัฒนธรรม ยังสามารถตอบสนองวิถีชีวิตของคน ในชุมชนได้เป็นอย่างดี

บงการ อิ่มสำอาจ (2555) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ อุดมการณ์ทางการเมืองในบทเพลงคาราบาว ช่วงปี 2524-2554 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุดมการณ์ทางการเมืองในบทเพลงคาราบาว ช่วงปี 2524-2554 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาบทเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาวเฉพาะอัลบั้มปกติ คัดเลือกบทเพลงแบบเฉพาะเจาะจงที่มีเนื้อหาที่สื่อถึงอุดมการณ์ทางการเมือง จำนวนทั้งสิ้น 20 เพลง จาก 14 ชุด และศึกษาข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ หนังสือ ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการอื่นๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ การวิเคราะห์เนื้อหา และบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า เพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาวมีการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ตามช่วงเวลา ได้แก่ 1) ช่วงก่อตั้งวง (พ.ศ. 2524-2526) เนื้อหาเกี่ยวกับการสื่อถึงอุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยม โดยคาราบาวกล่าวถึงปัญหาสังคมและการเอารัดเอาเปรียบ การสร้างสังคมที่เท่าเทียมและเป็นธรรม สังคมที่ร่วมแรงร่วมใจกันไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ต่อต้านการแข่งขัน การร่วมมือร่วมใจกันในการสร้างสรรค์สังคมที่อยู่อย่างมีความสุข 2) ช่วงรุ่งเรืองของวง (พ.ศ. 2527-2533) เนื้อหาเกี่ยวกับการสื่อถึงอุดมการณ์ทางการเมืองชาตินิยม โดยคาราบาวกล่าวถึงความรัก ความสามัคคีในชาติ และเน้นการสำนึกในบุญคุณของชาติ ความจงรักภักดี และ 3) ช่วงประคองตัวของวง (พ.ศ. 2534-ปัจจุบัน) เนื้อหาเกี่ยวกับการสื่อถึงอุดมการณ์ทางการเมืองชาตินิยมโดยกล่าวถึงปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศ และปัญหาวัฒนธรรมข้ามชาติ กับชาติตะวันตก และสหรัฐอเมริกา การต่อต้านต่างชาติ และสหรัฐอเมริกา ปัญหาด้านวัฒนธรรมข้ามชาติที่มากระทบกับวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิม รวมถึงปัญหาการแบ่งแยกดินแดน และอุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตย โดยคาราบาวเรียกร้องให้ผู้นำ

ประเทศมาจากการเลือกตั้งของประชาชน การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และการต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องสัญญาวิทยา และมายาคติ

รักจิต มั่นพลศรี (2545) ทำการศึกษา การใช้สัญญาในภาพยนตร์โฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมุ่งศึกษาการใช้สัญญาในภาพยนตร์โฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยการศึกษาดังกล่าว เป็นไปเพื่อตอบวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ถึงวิธีการสร้างและถ่ายทอดสัญญาของผู้ผลิตสาร 2) เพื่อศึกษาถึงการรับรู้และตีความสัญญาของผู้อ่านสาร 3) เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และตีความสัญญาของผู้อ่านสารกับวิธีการสร้างและถ่ายทอดสัญญาของผู้ผลิตสาร โดยระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ คือ วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหาจากภาพยนตร์โฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในระหว่างปี 2541-2544, การสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ผลิตสารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและบริษัทตัวแทนโฆษณา จำนวน 8 คน และ การดำเนินสนทนากลุ่มกับผู้อ่านสารนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 12 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 72 คน โดยอาศัยแนวคิดเรื่ององค์ประกอบของการโฆษณา และ ทฤษฎีสัญญาวิทยา เป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ผลิตสารสร้างและถ่ายทอดสัญญาในภาพยนตร์โฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ ได้แก่ การเที่ยวเพื่อตนเอง และ การเที่ยวเพื่อชาติ ซึ่งสัญญาต่างๆ ที่สร้างสื่อความหมายหลักของการเที่ยวเพื่อตนเอง นำไปสู่ความหมายที่แสดงถึง การปลดปล่อย ผ่อนคลาย และ ความสนุกสนาน มีชีวิตชีวา ในขณะที่สัญญาต่างๆ ในการสร้างสื่อความหมายหลักของการเที่ยวเพื่อชาตินำไปสู่ความหมายที่แสดงถึงความภูมิใจ และความป็นชาตินิยม 2) กลุ่มผู้อ่านสารส่วนใหญ่ที่สามารถอ่านความหมายของสัญญาในแบบเดียวกับที่ผู้ผลิตสารต้องการ คือ กลุ่มผู้อ่านสารวัยรุ่นและวัยทำงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รหัสของสัญญาในภาพยนตร์โฆษณาดังกล่าวเป็นรหัสของกลุ่มผู้อ่านสารสองกลุ่มนี้ 3) ผู้อ่านสารส่วนใหญ่สามารถอ่านความหมายของสัญญาได้ตรงตามที่ผู้ผลิตสารต้องการ แสดงให้เห็นว่า ผู้ผลิตสารสามารถควบคุมทิศทางการอ่านความหมายของผู้อ่านสารส่วนใหญ่ได้ และพบว่าความสามารถของผู้ผลิตสารในการควบคุมทิศทางการอ่านความหมายของผู้อ่านสารเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการ เช่น ผู้ผลิตสารมีการใช้รหัสอย่างหลากหลาย ผู้ผลิตสารมีการจัดระบบรหัสที่ควบคุมสัญญามากกว่าหนึ่งระบบ และ ผู้ผลิตสารมีลีลาการนำเสนอเนื้อหาสารที่สอดคล้องกับภูมิหลังของผู้อ่านสาร

กมลวรรณ พรหมพิทักษ์ (2545) ทำการศึกษา การใช้สัญญาและรหัสในการสื่อความหมายของบริการข้อความสั้นจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการประกอบ

สร้างความหมายของสัญลักษณ์และรหัสภาษาในข้อความสั้น และเพื่อให้เข้าใจถึงการเข้ารหัสความหมายของข้อความสั้นในการสื่อสารด้วยโทรศัพท์เคลื่อนที่ในแต่ละวาระโอกาสทางการสื่อสารคือ วันคริสต์มาส วันปีใหม่ วันวาเลนไทน์และวันครบรอบวันเกิด โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้คำย่อในกลุ่มผู้ใช้คอมพิวเตอร์ด้วยกัน แนวคิดเกี่ยวกับรหัสของการ์ตูน แนวคิดเกี่ยวกับอัฐรูปและแนวคิดเกี่ยวกับ मुखของการ์ตูนมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า การประกอบสร้างความหมายของสัญลักษณ์ อัฐรูปและรหัสภาษาที่เป็นภาพนั้น เป็นการนำคุณลักษณะร่วมบางประการของแบบแผนจากประสบการณ์จริง มาประกอบสร้างเป็นภาพการ์ตูน แล้วจึงนำภาพการ์ตูนมาเป็นแม่แบบในการประกอบสร้างเป็นภาพ โดยใช้ตัวอักษรและเครื่องหมายในโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาประกอบกัน ส่วนการประกอบสร้างความหมายของสัญลักษณ์ อัฐรูปและรหัสภาษาที่เป็นข้อความนั้น มีการประกอบสร้างตามรหัสไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ สัญลักษณ์และอัฐรูปที่กำหนดขึ้นมาใช้เฉพาะคือ คำย่อ ภาษาคาราโอเกะ เครื่องหมายที่แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและอัฐรูปอารมณ์ เมื่อนำภาพและข้อความที่ได้มาเข้ารหัสความหมายภายใต้บริบทวาระและโอกาสทางการสื่อสารดังกล่าวพบว่า มีการใช้ภาพและข้อความร่วมกันได้

พิมพ์จุฑา คุหะรัตน์ (2552) ศึกษา การบริโภคสัญลักษณ์และบทบาทการสื่อสารของกลุ่มผู้เล่นตุ๊กตาบลาซซ์ โดยศึกษาการบริโภคสัญลักษณ์ และบทบาทการสื่อสารของกลุ่มผู้เล่นตุ๊กตาบลาซซ์ โดยผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า ผู้เล่นมีทัศนคติต่อตุ๊กตาบลาซซ์ผ่านการบริโภคสัญลักษณ์อย่างไร ตลอดจนศึกษาการรวมกลุ่มของผู้เล่นตุ๊กตาบลาซซ์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านการใช้สื่อหรือพื้นที่สาธารณะชนิดใด และลักษณะใดบ้าง รวมทั้งศึกษาว่าช่องทางการสื่อสารที่เป็นเครื่องมือในการแพร่กระจายความนิยมของตุ๊กตาบลาซซ์ ให้เป็นที่รู้จักในสังคมจนทำให้เกิดกระแสนิยมตุ๊กตาบลาซซ์ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคสัญลักษณ์และตรรกะการบริโภค แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มและการสื่อสารภายในกลุ่มเป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยมุ่งศึกษาลักษณะการบริโภคของทั้งผู้เล่นและผู้จำหน่ายที่เล่นตุ๊กตาบลาซซ์แบบปรับเปลี่ยน (Modify) และไม่ปรับเปลี่ยน (Non Modify) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริโภคของผู้เล่นบลาซซ์ จะแสดงออกมาในรูปแบบการบริโภคที่เชื่อมโยงเข้ากับแนวคิดทฤษฎีตรรกะบริโภคทั้ง 4 ประการของ Jean Baudrillard โดยพบว่าผู้เล่นบริโภคบลาซซ์จากความชื่นชอบส่วนตัว และจากลักษณะพิเศษของตุ๊กตาบลาซซ์ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ จึงทำให้เกิดลักษณะการเล่นบลาซซ์ที่หลากหลาย รวมทั้งพบลักษณะการเล่นบลาซซ์ตามความนิยมหรือตามกระแสแฟชั่น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนถึงลักษณะตรรกะบริโภคเชิงสัญลักษณ์ (Logic of Sign Value) การซื้อ-ขายบลาซซ์คือ ลักษณะตรรกะบริโภคค่าแลกเปลี่ยนเชิงเศรษฐศาสตร์ (Logic of Exchange Value) ส่วนการเล่นบลาซซ์ในฐานะที่เป็นสินค้าหรือตุ๊กตาชนิดหนึ่ง ก็สะท้อนถึง

พฤติกรรมตรรกะบริโภคเชิงอรรถประโยชน์ (Logic of Use Value) การซื้อขายให้ป็นของขวัญ ก็สะท้อนถึงตรรกะวิทยาของค่าแลกเปลี่ยนเชิงสัญลักษณ์ (A Logic of Symbolic Exchange Value) จากพฤติกรรมดังกล่าวจะเห็นได้ว่านอกจากผู้เล่นบริโภคบลาซในสถานะที่บลาซเป็นเพียงตุ๊กตาแล้ว ผู้เล่นยังรู้สึกว่บลาซเป็นมากกว่านั้น ถือเป็นวิธีการบริโภคที่ถูกหล่อหลอมว่าไม่ต้องอยู่กับโลกความจริงมากนัก แต่เป็นการบริโภคในโลกความจริงเชิงสมมติ (Hyperreality) ย่อมทำให้ผู้เล่นถูกดึงดูดด้วยการบริโภคเชิงสัญลักษณ์มากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นในสังคมบริโภคยุคใหม่ พบว่าทิศทางของการบริโภคสินค้าในประโยชน์แท้จริงจะลดลง แต่ทดแทนด้วยการบริโภคเชิงสัญลักษณ์มากขึ้น

2.7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Abraham Maslow

พรณี ปรัชญาบำรุง (2542) ได้ทำการศึกษาภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยจากเพลงไทยสากลหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปี พ.ศ. 2500 และบทบาทหน้าที่ของเพลงที่มีต่อสังคมไทย โดยใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาการดนตรี โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ระดับลึกกับศิลปินที่สร้างสรรค์งานดังกล่าว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับศิลปิน รวมทั้งผู้รวบรวมและบันทึกผลงานของศิลปินในยุคนั้น

ผลการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลที่เกิดขึ้นระหว่างหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปี พ.ศ. 2500 มีทั้งสิ้น 315 เพลงนั้น แบ่งเป็น 6 ประเภท คือความรัก 135 เพลง ความเชื่อ ค่านิยมและโลกทัศน์ 69 เพลง สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวิถีชีวิต 64 เพลง เพลงปลุกใจ 18 เพลง เพลงสถาบัน 16 เพลง และเพลงบรรยายธรรมชาติ 13 เพลง เนื้อหาของเพลงเหล่านี้ได้สะท้อนวิถีชีวิตของคนไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงปี พ.ศ. 2500 ที่เดือดร้อน ขาดแคลนจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และยังสะท้อนลักษณะ สังคมไทยโดยรวม ทั้งระบบชนชั้น สถาบันครอบครัว ระบบค่านิยม ความเชื่อ และโลกทัศน์รวมทั้งสภาพแวดล้อม เพลงแต่ละประเภทยังมีบทบาทแตกต่างกัน เช่น บทบาทในเชิงบันเทิงนาการบทบาทในเชิงอบรมสั่งสอนขัดเกลาทางสังคม บทบาทในการเป็นเครื่องมือของรัฐในการเผยแพร่และต่อต้านลัทธิทางการเมืองขณะเดียวกันเป็นกระบอกเสียงถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดปัญหาและความต้องการของประชาชนให้ฝ่ายรัฐได้รับทราบ ตลอดจนบทบาทในทางธุรกิจในฐานะเพลงประกอบการ แสดง ทั้งภาพยนตร์ วิทยุและโทรทัศน์รวมทั้งเป็นสินค้าในธุรกิจแผ่นเสียงอีกด้วย

กาญจนา คำผา (2548) ได้ทำการศึกษาเนื้อหาและแนวคิดเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัด มอร์ มิวสิค จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2539-2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและแนวคิดเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัดมอร์ มิวสิค จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2539-2546 โดยวิธีวิจัยเอกสารเนื้อเพลง จำนวน 172 เพลง และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า เพลงร็อกไทยมีเนื้อหา 4 แบบ ได้แก่

1) เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก มีจำนวนมากที่สุด 137 เพลง จัดเป็นความรักแบบต่างๆ คือ ความรักที่ผิดหวัง ความรักแบบคู่รัก ความรักฉันเพื่อน ความรักแม่และความรักประเทศชาติ

2) เนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจ จำนวน 20 เพลง ได้แก่ การให้กำลังใจตนเอง และการให้กำลังใจผู้อื่น โดยเฉพาะการใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา ไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษาที่สละสลวยเท่าไรนัก แต่เน้นที่การแสดงความรู้สึกอย่างจริงใจ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมความต้องการของวัยรุ่นที่ต้องการอิสระเสรี ต้องการกำลังใจจากคนรอบข้าง เมื่อเกิดความรู้สึกผิดหวังในชีวิต ดังนั้นกล่าวได้ว่ามีการใช้หลักจิตวิทยาเข้ามามีใช้ในการสื่อสาร เพื่อให้เหมาะสมกับวัยรุ่น โดยผ่านการสร้างสรรค์ของผลงานเพลง

3) เนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนปัญหาสังคม จำนวน 13 เพลง ได้แก่ การสะท้อนปัญหาการแก่งแย่งในสังคมเมือง ปัญหาความยากจน ปัญหาความยากจน ปัญหาการจราจร ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาครอบครัว และปัญหาโสเภณี

4) เนื้อหาเบ็ดเตล็ด จำนวน 2 เพลง มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเทิดทูนวีรสตรี และการชื่นชมคนที่มีสายเลือดผสม

แนวคิดในเพลงร็อกไทย พบว่ามี 7 แนวคิด ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับความรัก ได้แสดงแนวคิดว่าการรักเป็นกำลังใจของมนุษย์ ชายหญิงยุคใหม่แสดงความรู้สึกต่อกันอย่างเปิดเผย และการมีความรักที่ต่างฐานะมักไม่สมหวัง 2) แนวคิดเกี่ยวกับสังคมของชีวิต แสดงแนวคิดที่ว่า ทุกสิ่งเป็นอนิจจัง ทุกข์สุขเป็นสิ่งที่ถูกัน และมนุษย์คือปุถุชน 3) แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี แสดงแนวคิดที่ว่า มนุษย์ความคิดและทำในสิ่งที่ดี และควรพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการต่อสู้อุปสรรคและปัญหา แสดงแนวคิดที่ว่า ความเพียรพยายามเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ 5) แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง แสดงแนวคิดที่ว่า ทุกคนปรารถนาอิสระในการดำเนินชีวิต และทุกคนมีความแตกต่างทางความคิด 6) แนวคิดเกี่ยวกับสังคม แสดงแนวคิดที่ว่า ประชากรในสังคมเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี สังคมให้เกียรติคนมีเงิน และวัยรุ่นในสังคมมีความคิดและความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นและ 7) แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แสดงแนวคิดที่ว่าทุกคนต้องช่วยกันรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.7.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความคาดหวัง

วรุณ ฮอลลิงก้า (2535) โดยการศึกษา การวิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิตระหว่าง พ.ศ. 2516- พ.ศ. 2534 โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาวิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิต ระหว่างพ.ศ. 2516-พ.ศ. 2534 โดยศึกษาวิเคราะห์ในด้านเนื้อหา รูปแบบการประพันธ์คำร้อง และกลวิธีการใช้ภาษาและรายงาน ผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิต สามารถ จำแนกเนื้อหาได้เป็น 2 ช่วงคือ ช่วง พ.ศ. 2516-พ.ศ. 2519 และช่วงหลัง พ.ศ. 2519-พ.ศ. 2534 ช่วง พ.ศ. 2516-พ.ศ. 2519

เป็นช่วงที่เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตมีลักษณะการชี้แนะทางการเมือง ได้แก่ การปลุกจิตสำนึกให้คนมีความรักความสามัคคีและเสียสละเพื่อสังคม มีการตอกย้ำแนวคิดเกี่ยวกับการเสียสละชีวิตในการต่อสู้ทางการเมือง การสะท้อนปัญหาต่างๆ ทางการเมือง ปัญหาความยากจนของชาวนา และผู้ใช้แรงงาน มีเนื้อหาการยกย่องชมเชยบุคคล เช่น จิตร ภูมิศักดิ์ วีรชน ชาวนา ผู้ใช้แรงงาน สตรีและครู และมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจ โดยให้กำลังใจเพื่อฟันฝ่าอุปสรรค โดยเฉพาะเมื่อชีวิตกับกำลังพบเจอกับอุปสรรคที่เกินทนไหว ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อยู่เสมอ แต่การให้กำลังใจกับคนกลุ่มนี้ผ่านเพลงเพื่อชีวิต จะมีการใช้คำที่ตรงไปตรงมา และไม่เน้นการใช้ภาษาต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่จะใช้คำพื้นบ้านที่รู้จักกันดี และเปรียบเทียบความรักที่ผิดหวังเพราะระบบทุนนิยมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการให้กำลังใจจากเพลงเพื่อชีวิตส่วนใหญ่ จะเน้นการให้กำลังใจจากการคิดแง่บวก เพื่อให้สามารถมีกำลังใจต่อสู้ชีวิตต่อไปได้ ช่วงหลัง พ.ศ. 2519-พ.ศ. 2534 ลักษณะของเนื้อหา จะมีความหลากหลายกว่าช่วงแรกที่ปรากฏมากที่สุดคือ การสะท้อน ภาพความจริงปัญหาของประชาชนและแนวทางแก้ไขเน้นหนักไปใน ทางปัญหาสังคมและเศรษฐกิจมากกว่าการเมืองการปกครอง รองลงไปเป็นลำดับคือ การให้ข้อคิดด้านต่างๆ เช่น การทำงาน การดำเนินชีวิต และข้อคิดเกี่ยวกับความดีและทำดีตามหลักคำสอน ทางพุทธศาสนา การปลุกจิตสำนึกด้านต่างๆ เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ความหวังและกำลังใจ ความรัก การคัดค้านต่อต้าน และการยกย่องชมเชย ตลอดจนการกล่าวถึงการทำงานของศิลปินเพลงเพื่อชีวิต รูปแบบการประพันธ์ไม่ตรงตามฉันทลักษณ์เดิมมากกว่าตรงตามฉันทลักษณ์เดิม และจังหวะของคำประพันธ์จะแตกต่างจากฉันทลักษณ์เดิม เพื่อให้สัมพันธ์กับ จังหวะของดนตรี กลวิธีการใช้ภาษาโดยศึกษาในเรื่องของการใช้คำ โวหารน้ำเสียงและการตั้งชื่อเพลงในด้านการใช้คำเพลงเพื่อชีวิต นิยมใช้คำง่ายการซ้ำคำ คำภาษาถิ่น คำภาษาพูด คำอุทาน คำซ้อน คำภาษาต่างประเทศ การประสมคำ คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำศัพท์ยาก คำพวน คำเสียงระคาย คำย่อ โวหารที่ใช้คือ บรรยายโวหาร อุปมาโวหาร เทคนิควิหารสาธกโวหาร และพรรณนาโวหาร น้ำเสียงที่ปรากฏได้แก่ น้ำเสียงதாகอาจก่อนว่าคำหนักเสียงขึ้น น้ำเสียงคืบคลานขมขื่น น้ำเสียงอ่อนโยนเคร่งขรึม เอาจริงเอาจัง น้ำเสียงยกย่องสรรเสริญ น้ำเสียงร่ำเรงมีอารมณ์ขัน และน้ำเสียงขำขุ ในด้านการตั้งชื่อเพลง ส่วนใหญ่นิยมการตั้งชื่อเพลงแบบตรงตัวตั้งชื่อเพลงแบบเร้าความสนใจ แบบเป็นรูปคำถาม แบบเปรียบเทียบ และแบบขัดความ ผลจากการศึกษา วิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิตระหว่าง พ.ศ. 2516-2534 พบว่า เพลงเพื่อชีวิตเป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาหลากหลายแฝงด้วยข้อคิดและฯ

2.7.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝัง

มรกตวงศ์ ภูมิพลับ (2553) ทำการศึกษา วาทกรรมประชานิยมดี โห่ จี มิณู : อำนาจการใช้ภาษาในสงครามเวียตนามครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1946-1954) โดยใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์

(Critical Discourse Analysis-CDA) เป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการมองวาทกรรม กับความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยให้ความสำคัญของภาษา และ/หรือ วาทกรรมในฐานะของเครื่องมือหรือสัญญาณแห่งอำนาจ อันอาจนำไปสู่ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนไหวทางการเมือง วาทกรรมยังเป็นผลผลิตอันเกิดจากสถานะและบริบททางทาง สังคม นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงความสัมพันธ์ของวาทกรรมและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมภายหลังการ เผยแพร่วาทกรรมนั้นๆ การศึกษาครั้งนี้มีเป้าหมายในการพยายามที่จะวิเคราะห์ ถึงวาทกรรมของประธานาธิบดี โห่ จี มิญ ในระหว่างสงครามเวียดนาม ครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1946-1954) โดยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ วาทกรรมในฐานะของเครื่องมือในการก่อรูป ปลุกเร้า และโน้มน้าว ตลอดจนให้กำลังใจ ต่อชาวเวียดนามในการ เข้าร่วมสงครามในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริม สนับสนุน ตลอดจนปฏิบัติการต่างๆ ในสงครามต่อต้านนักล่าอาณานิคมฝรั่งเศส เพราะช่วงระยะเวลาดังกล่าว ชาวเวียดนามจะเจอปัญหาสภาพสังคมที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน ทุกคนมีความตึงเครียด ท้อแท้ หดหู่กำลังใจ บ้างเจอภาวะสงครามต้องเสียคนรักและคนใกล้ชิดตัวไป ซึ่งการผิดหวังในชีวิตต่างๆ เหล่านี้ ล้วนต้องการกำลังใจ ซึ่งวาทกรรมดังกล่าว มีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดกำลังใจดำเนินชีวิตต่อไป แต่ไม่เพียงเท่านั้น วาทกรรมดังกล่าว ยังกระตุ้นให้เกิดการดิ้นรนต่อสู้ ซึ่งอาศัยการใช้วาทกรรมปลุกใจ ที่กระตุ้นให้เห็นภาพแห่งอนาคต กระตุ้นให้เห็นความสำเร็จ หากสามารถฝ่าฟันอุปสรรคตอนนี้ไปได้ ซึ่งสามารถสร้างสรรค์กำลังใจได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเวียดนาม และผลอันเกิด จากความสัมพันธ์ระหว่างบริบทในฐานะของตัวกระตุ้นที่จะนำไปสู่การผลิตวาทกรรม และภาษาที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของอำนาจและสื่อ ในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชาวเวียดนามในสงคราม จดหมายแถลงการณ์เรียกร้องฉบับต่างๆ ของโห่ จี มิญ เป็นองค์ประกอบสำคัญของกลไกทางการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวเวียดนามในสงครามครั้งนี้ ความสำเร็จและอำนาจของวาทกรรม ไม่เพียงมีผลมา จากรูปแบบการใช้ภาษาที่มีลักษณะโดดเด่น แต่ยังเป็นผลสืบเนื่องมาจากความยกย่อง ชื่นชมในตัวประธานาธิบดี โห่ จี มิญ ด้วย นอกจากนี้การศึกษาในครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงพลวัตรและการเปลี่ยนแปลงในสังคมเวียดนาม อัน เกิดจากองค์ประกอบร่วมของบริบทภายใน ซึ่งหมายรวมถึงสถานการณ์ที่เวียดนามต้องเผชิญกับสถานะสงคราม และปัจจัยภายนอกสังคมเวียดนามอันได้แก่ การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องอิสรภาพในประเทศที่ตกอยู่ภายใต้การ ปกครองของอาณานิคม และด้วยการปลุกฝังในเรื่องความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และแผนการ ตลอดจน การใช้ยุทธศาสตร์ในการทำสงครามในรูปแบบต่างๆ ผ่านสื่อคือ จดหมายเรียกร้องฉบับต่างๆ นำไปสู่ผลสำเร็จ ในการต่อสู้เพื่อเรียกร้องอิสรภาพ และเอกราชของประชาชนชาวเวียดนาม ด้วยชัยชนะจากสงครามครั้งนี้

ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์ (2553) ทำการศึกษา การเล่าเรื่องและทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับ

ความรุนแรงในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบเนื้อหาความรุนแรงและการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด นอกจากนี้ยังวิเคราะห์กระบวนการผลิตความรุนแรงในภาพยนตร์ของผู้ผลิตภาพยนตร์และทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ โดยใช้แนวคิดเรื่องความรุนแรง แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์การเล่าเรื่อง ทฤษฎีสัญญาวิทยา ทฤษฎีการผลิตภาพยนตร์ และทฤษฎีการอบรมบ่มเพาะจากสื่อ ผ่านการวิเคราะห์ภาพยนตร์จำนวน 30 เรื่องจาก 5 ตระกูล การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ผลิตภาพยนตร์ และการสนทนากลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาความรุนแรงในภาพยนตร์แต่ละตระกูลนั้นมีความแตกต่างกันดังนี้ ในภาพยนตร์ต่อสู้ ตัวเอกจะใช้ความรุนแรงเพื่อยุติปัญหาขณะที่ตัวร้ายจะใช้ความรุนแรงเพื่อให้ได้สิ่งของหรือผลประโยชน์ที่ต้องการ ในภาพยนตร์รัก ความรักจะเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดความรุนแรง ทั้งการใช้ความรุนแรงเพื่อปกป้องคนที่รักหรือเพื่อแย่งชิงคนที่รัก ในภาพยนตร์ตลก ความรุนแรงจะถูกนำเสนอแบบสนุกสนานหรือตลก ในภาพยนตร์สยองขวัญจะนำเสนอว่าการใช้ความรุนแรงจะนำไปสู่จุดจบเป็นโศกนาฏกรรม และในภาพยนตร์ชีวิต ความรุนแรงจะเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูหรือปมปัญหาภายในจิตใจและตัวละครจะใช้ความรุนแรงเพื่อระบายความอัดอั้นหรือปมปัญหาของตนเอง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ความหมายตรงข้าม โครงสร้างการเล่าเรื่อง และองค์ประกอบการเล่าเรื่องมีส่วนในการสร้างเนื้อหาความรุนแรงที่แตกต่างกันในภาพยนตร์แต่ละเรื่องอีกด้วย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อกระบวนการผลิตความรุนแรงในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด ได้แก่ ตระกูลภาพยนตร์ สไตล์ในการผลิตภาพยนตร์ของผู้กำกับแต่ละท่าน ทุน (เช่น ผู้อำนวยการผลิตหรือสตูดิโอ) และการตลาดโดยเนื้อหาความรุนแรงนั้นจะมีที่มาจาก 3 แหล่ง คือ ประสบการณ์ส่วนตัว จินตนาการ และข่าวสารหรือปัญหาในสังคม ด้านทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ ผลการวิจัยพบว่า เพศของผู้ชมกับความรุนแรงในภาพยนตร์มีความสัมพันธ์กัน คือ ผู้ชมภาพยนตร์เพศชายจะสามารถยอมรับภาพยนตร์ที่มีความรุนแรงได้มากกว่าผู้ชมภาพยนตร์เพศหญิง อย่างไรก็ตามไม่มีผู้ชมภาพยนตร์ที่ชื่นชอบการชมภาพยนตร์ประเภทนี้เป็นพิเศษเลย แต่กลุ่มผู้ชมส่วนใหญ่สามารถรับชมได้เพราะเข้าใจว่าความรุนแรงเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในภาพยนตร์ทุกเรื่อง

2.7.6 งานวิจัยต่างประเทศ

Bennett (1999) ได้ทำการศึกษาสภาพชีวิตของวัยรุ่นในเมือง Frankfurt am Main ประเทศเยอรมัน มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสำคัญทางวัฒนธรรมของดนตรีแร็ปและวัฒนธรรมของฮิปฮอปของวัยรุ่นในกลุ่มรองทางเชื้อชาติ ในเมือง Frankfurt am Main ประเทศเยอรมัน

ผลการศึกษา พบว่า ฮิปฮอปเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมข้างถนนของชาวแอฟริกัน-อเมริกัน เริ่มมีครั้งแรกในเมืองนิวยอร์ก ระหว่างต้นศตวรรษ 1970 การรับรู้ความตึงเครียดในเมืองที่เป็นผลมาจากโครงสร้างเมืองใหม่ (Urban Renewed Programs) และความตกต่ำทางเศรษฐกิจสมาชิกกลุ่มข้างถนนที่เรียกตัวเองว่า African Bambaataa สร้าง Zulu Nation เพื่อกันไม่ให้วัยรุ่นใน South Bronx ก่อเหตุทะเลาะวิวาท แต่ให้หันเข้าหาดนตรี การเต้นรำ และการเขียนผนัง อีกทั้ง Bennett ยังกล่าวว่าดนตรีเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความปรองดองระหว่างประชากรผู้โศกเศร้า และสามารถช่วยรวบรวมชุมชนเข้าด้วยกัน เมื่อเพลงสร้างความสนใจหรือแม้แต่ความภักดีของประชาชนจากหลายๆ สถานที่

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่าเพลงร็อกนั้นส่งผลต่อการรับสารของเยาวชนในยุคปัจจุบันเนื่องจากเนื้อเพลง จังหวะดนตรีสามารถเข้าถึงจิตใจของวัยรุ่นได้ดี ดังนั้นหากวัยรุ่นนำเอาใช้ให้เกิดประโยชน์ก็จะเป็นการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี แต่กระนั้นเพลงร็อกก็มีข้อเสียเช่นกัน เช่น เป็นดนตรีที่มีความดุดัน หนักแน่น และเสียงร็อกกระแทกกระทั้น ปลุกเร้าคนฟังให้เกิดอารมณ์ และหยาบคายดังนั้นเพื่อที่จะ การวิเคราะห์คุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตผู้วิจัยจะนำแนวทางต่างๆ ไปศึกษาต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษา บทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน เป็นการศึกษาการคุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต ซึ่งข้อมูลคุณค่าของสารและผลกระทบจะอยู่ในเนื้อเพลง โดยจะมีโครงเรื่องหรือพล็อต (Plot) ของแต่ละเพลงเนื้อหาของเพลงจะอยู่ในเรื่องเดียวกันตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเพลงร็อกนั้นมักจะเสนอเนื้อหาของเพลงอย่างอ้อมค้อม ต้องอาศัยการตีความ และจำเป็นจะต้องใช้ข้อมูลในเชิงคุณภาพอื่นๆ มาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ผลงานเพลงของศิลปินร็อกในประเทศไทย คำสัมภาษณ์ของนักแต่งเพลงและเยาวชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้ระเบียบวิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วน

3.1 ระเบียบการวิจัย

การศึกษา บทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน เพื่อให้ได้ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 ขั้นตอนมาประกอบการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

วิธีการที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Content Analysis) โดยวิเคราะห์และตีความสัญลักษณ์ (Semiology) ความหมายโดยตรงและโดยนัยจากเนื้อเพลง เพื่อศึกษาการคุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต

วิธีการที่ 2 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ประพันธ์ ศิลปิน ผู้เผยแพร่ และเยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อกเพื่อศึกษาการคุณค่าของสาร และผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต

3.1.1 วิธีการที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Content Analysis)

1) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Content Analysis) โดยวิเคราะห์และตีความสัญลักษณ์ (Semiology) ความหมายโดยตรงและโดยนัยจากเนื้อเพลง โดยจะแบ่งการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

(1) จำแนกประเภทของเนื้อหาเพลงร็อกเป็นประเภทดังนี้ เนื้อหาให้กำลังใจในด้านการดำเนินชีวิต เนื้อหาให้กำลังใจในด้านความรัก และเนื้อหาอื่นๆ

(2) วิเคราะห์เพลงร็อกที่มีเนื้อหาให้กำลังใจ ด้านการดำเนินชีวิต ด้านความรัก และเนื้อ เพลงด้านอื่นๆ มาเป็นข้อมูลในการทำความเข้าใจคุณค่าของสารที่อยู่ในเนื้อหาเพลงร็อก โดยวิเคราะห์ความหมายโดยตรงและโดยนัยเพื่อค้นหาคุณค่าด้านการให้กำลังใจในเนื้อหาเพลงร็อก โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “ตัวบท” (Text) และ “บริบท” (Context) หรือสิ่งที่อยู่รอบๆตัวบทด้วย เนื่องจากเนื้อหาของเพลงจะมีความหมายอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับบริบทด้วย หากบริบทเปลี่ยนแปลงไป แม้คำในเนื้อเพลงจะเป็นคำเดิม แต่ความหมายก็อาจเปลี่ยนไปได้ เช่น คำว่า “เรือเล็กควรออกจากฝั่ง” ในเพลง “เรือเล็กควรออกจากฝั่ง” ไม่ได้หมายถึง เรือลำเล็กที่ควรออกจากฝั่ง แต่เปรียบเทียบกับ บุคคลที่ไม่ได้มีศักยภาพในด้านนั้นๆควรจะมีพลังกล้าที่จะทำในสิ่งที่ต้องการ เป็นคุณค่าที่ได้จากเนื้อหาเพลงในด้านการให้กำลังใจ

(3) สรุปคุณค่าของสารในเนื้อหาเพลงร็อกในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

(1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ หนังสือเพลง และเว็บไซต์ www.chordtab.com ที่รวบรวมเนื้อเพลงของศิลปินสังกัดค่าย จีเนเรชั่นคอร์ด จำนวน 3 วง ได้แก่ โปเตโต้ บิ๊กแอส และบอดีแอสโตมโดยจากการสืบค้นยอดผู้เข้าชมบนเว็บไซต์ยูทูบ (www.youtube.com) ของผู้วิจัย พบว่า ศิลปินวงร็อกดังกล่าวได้รับความนิยมและมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากที่สุด โดยจะศึกษาผลงานเพลงที่มีการเผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2558 ที่มียอดผู้เข้าชมในเว็บไซต์ยูทูบ (www.youtube.com) มากกว่า 3 ล้านวิวขึ้นไป มีดังต่อไปนี้คือ

ก) ผลงานเพลงร็อกของศิลปินวงโปเตโต้ สังกัดค่ายจีเนเรชั่นคอร์ด จำนวนทั้งสิ้น 9 เพลง 3 ชุด มีดังต่อไปนี้คือ

(ก) ชุด “Circle

เพลง ยื้อ มียอดผู้เข้าชม 8,122,467 วิว

(ข) ชุด “Human”

เพลง เล่นลิ้น มียอดผู้เข้าชม 3,387,426 วิว

เพลง ไม่รู้จะอธิบายยังไง มียอดผู้เข้าชม 22,686,773 วิว

เพลง ง่ายๆ มียอดผู้เข้าชม 5,554,711 วิว

เพลง เธอยัง มียอดผู้เข้าชม 29,823,057 วิว

เพลง อุปสรรคก่อให้เกิด มียอดผู้เข้าชม 4,128,039 วิว

(ก) ชุด “On the Way”

เพลง ทิ้งไว้กลางทาง มียอดผู้เข้าชม 162,478,379 วิว

เพลง รอย มียอดผู้เข้าชม 28,593,668 วิว

เพลง สมดุล มียอดผู้เข้าชม 6,106,306 วิว

ข) ผลงานเพลงร็อกของศิลปินวงบิกแอส สังกัดค่ายจีเนเร็คคอร์ด จำนวนทั้งสิ้น 10 เพลง 3 ชุด มีดังต่อไปนี้คือ

(ก) ชุด “Love”

เพลง ส่งท้ายคนเก่าต้อนรับคนใหม่ มียอดผู้เข้าชม 15,438,126 วิว

เพลง หัวใจ มียอดผู้เข้าชม 8,955,602 วิว

เพลง ฝุ่น มียอดผู้เข้าชม 38,378,309 วิว

(ข) ชุด “The Lion”

เพลง รักเหอะ มียอดผู้เข้าชม 6,170,584 วิว

(ค) ชุด “Ep แดนเนรมิต”

เพลง แดนเนรมิต มียอดผู้เข้าชม 13,417,586 วิว

เพลง เท้าที่มี มียอดผู้เข้าชม 17,385,672 วิว

เพลง ลมเปลี่ยนทิศ มียอดผู้เข้าชม 114,111,818 วิว

เพลง คนตรีเพื่อชีวิต มียอดผู้เข้าชม 3,049,024 วิว

เพลง ทนไม่ไหว มียอดผู้เข้าชม 5,327,122 วิว

(ง) เพลงอื่นๆ

เพลง อาบน้ำร้อน มียอดผู้เข้าชม 9,375,198 วิว

ค) ผลงานเพลงร็อกของศิลปินวงบอดีแอสลม สังกัดค่ายจีเนเร็คคอร์ด จำนวนทั้งสิ้น 21 เพลง 4 ชุด มีดังต่อไปนี้คือ

(ก) ชุด “Believe

เพลง ชีวิตเป็นของเรา มียอดผู้เข้าชม 13,575,835 วิว

เพลง ความเชื่อ มียอดผู้เข้าชม 6,006,850 วิว

(ข) ชุด “Save my Life”

เพลง ยาพิษ มียอดผู้เข้าชม 16,815,919 วิว

เพลง ออกหัก มียอดผู้เข้าชม 17,861,040 วิว

เพลง ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ มียอดผู้เข้าชม 6,954,162 วิว

เพลง เลี้ยววินาที มียอดผู้เข้าชม 3,576,590 วิว

เพลง ขอบคุณน้ำตา มียอดผู้เข้าชม 7,051,026 วิว

(ก) ชุด “คราม”

เพลง คราม มียอดผู้เข้าชม 17,109,809 วิว

เพลง ความรัก มียอดผู้เข้าชม 11,704,630 วิว

เพลง Sticker มียอดผู้เข้าชม 4,278,722 วิว

เพลง คิดฮอด มียอดผู้เข้าชม 8,624,877 วิว

เพลง ทางกลับบ้าน มียอดผู้เข้าชม 8,818,215 วิว

เพลง แสงสุดท้าย มียอดผู้เข้าชม 54,521,491 วิว

เพลง ปล่อย มียอดผู้เข้าชม 10,545,525 วิว

เพลง เปราะบาง มียอดผู้เข้าชม 18,210,981 วิว

เพลง โทณ มียอดผู้เข้าชม 7,236,961 วิว

(ง) ชุด “Dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ)”

เพลง เรือเล็กควรออกจากฝั่ง มียอดผู้เข้าชม 99,841,205 วิว

เพลง ชีวิตยังคงสวยงาม มียอดผู้เข้าชม 18,687,911 วิว

เพลง Dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ) มียอดผู้เข้าชม 17,456,565 วิว

เพลง ครึ่งหลับครึ่งตื่น มียอดผู้เข้าชม 3,764,674 วิว

เพลง คิดถึง มียอดผู้เข้าชม 41,138,827 วิว

(2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ บทความ บทวิจารณ์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่เคยศึกษามาก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และตีความข้อมูลกับบริบทให้ถูกต้องมากที่สุด

3.1.2 วิธีการที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยอาศัยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) แหล่งข้อมูลจาก บุคคล 2 กลุ่ม คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เนื้อหา เผยแพร่เพลงรีค และเยาวชนที่เปิดรับ เพลงรีค โดยมีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1) การแบ่งกลุ่มแหล่งข้อมูลจากบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้

(1) กลุ่มที่ 1 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เนื้อหาและเผยแพร่เพลงรีค

ก) ผู้ประพันธ์เพลง ถือว่าเป็นแหล่งข้อมูลบุคคลที่สำคัญที่สุดในการเข้าถึง “ความหมาย” ของเพลงที่ศึกษา ได้แก่ คุณค่าของสารในเพลงรีค ข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการ

สัมภาษณ์เจาะลึกวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาในเพลง สภาพการณ์เบื้องหลังการทำงานของผู้ประพันธ์ในการศึกษาครั้งนี้จะสัมภาษณ์ผู้ประพันธ์เพลง 1 ท่าน คือ เหมือเพชร อำมะระ เนื่องจากเป็นผู้ประพันธ์เพลง “ทิ้งไว้กลางทาง” ซึ่งมียอดวิวบนยูทูปกว่า 150 ล้านวิว โดยเพลงดังกล่าวเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูป (www.youtube.com) เพียง 13 ชั่วโมงมียอดวิวสูงถึงกว่า 1.8 ล้านวิว

ข) ศิลปิน ถือว่ามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารคุณค่าของสารผ่านเพลงร็อก เนื่องจากมีศิลปินหลายคนที่เป็นผู้ประพันธ์เพลงด้วยตนเอง นอกเหนือจากนั้นก็เป็นผู้ตีความหมายและถ่ายทอดบทเพลงของผู้ประพันธ์ ในการศึกษาครั้งนี้จะสัมภาษณ์ศิลปินร็อก 1 ท่าน คือ สุพัฒน์ จันอืด (มือกลองวงบอดีแอสลม) เนื่องจากมีประสบการณ์เป็นผู้ถ่ายทอดเพลงและเป็นผู้ประพันธ์เพลง

ค) ผู้เผยแพร่ ได้แก่ เจ้าของบริษัท สังกัดค่าย และบุคคลที่ทำงานในฐานะสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ผลงานเพลง คนกลุ่มนี้เป็นปัจจัยที่กำหนดการสร้างสรรค์ของผู้ประพันธ์และนักร้อง ก่อนจะเผยแพร่สู่สาธารณะชน ในการศึกษาครั้งนี้จะสัมภาษณ์ผู้เผยแพร่ 1 ท่าน คือ พูนศักดิ์ จตุระบุล Executive Producer, Composer , Producer , Songwriter สังกัดค่ายจีเนเรชั่นคอร์ด

(2) กลุ่มที่ 2 เยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อก

ก) เยาวชน เป็นเยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อกเพื่อความบันเทิง และเป็นผู้ตีความหมายจากเนื้อหาเพลงร็อก ที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี เนื่องจากรายงานผลสำรวจผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี พ.ศ.2558 (Thai Internet User Profile 2015) พบว่ากลุ่มเยาวชนในช่วงอายุดังกล่าวมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเยาวชนช่วงอายุอื่น (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2558)

2) การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ในการศึกษาบทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน อาศัยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) จากแหล่งข้อมูลจากบุคคล 2 กลุ่มคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เนื้อหาเผยแพร่เพลงร็อก ประกอบด้วย ผู้ประพันธ์เพลงร็อก 1 คน ศิลปินร็อก 1 คน และผู้เผยแพร่เพลงร็อก 1 คน เยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อก กลุ่มแฟนคลับที่ติดตามผลงานศิลปินร็อก อายุระหว่าง 15-18 ปี ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 10 คน แบ่งเป็นชาย 5 คน และหญิง 5 คน ที่มีความชื่นชอบและปัจจัยที่สามารถในการเปิดรับเพลงร็อก โดยมีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เมื่อได้คำตอบจากกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนจะนำคำตอบที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์คุณค่าของสารในเนื้อหาเพลงร็อก และนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียง ศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาที่ได้จากการ

วิเคราะห์เพลงร็อก และสรุปเป็นคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้นจะเป็นเครื่องช่วยยืนยันในส่วนที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อหาเพลงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2 การเก็บข้อมูล

การศึกษาบทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชนวิเคราะห์เนื้อหาเพลงร็อกในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 ประกอบด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ คือ

1) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา บทบาทของเพลงร็อกต่อสังคมในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 ที่มีผู้วิจัย หรือค้นคว้าและเขียนเป็นเอกสารไว้ โดยเครื่องมือใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การบันทึก (Note Taking) และการทำหนังสืออ้างอิง (Bibliography)

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเนื้อหาของบทเพลงที่มีอยู่ในรูปแบบของซีดีคาสเซ็ทหรือหนังสือรวบรวมเพลงร็อก โดยนำเนื้อหาของเพลงมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ตารางการวิเคราะห์ (Table of Analysis)

3) การเก็บข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการเพลงร็อกและเยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อก โดยใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลแบบที่เรียกว่า สัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและถูกต้อง

3.3 ความเที่ยง และความตรงของข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) โดยใช้คำสัมภาษณ์ของผู้ประพันธ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้พิจารณาประกอบการวิเคราะห์ความหมายโดยตรงและโดยนัยเกี่ยวกับประเด็นคุณค่าที่ปรากฏในเพลงร็อกร่วมกับข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า โดยตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน สถานที่ต่าง และเวลาที่ต่างกัน ซึ่งจากการเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ประพันธ์ ศิลปิน ผู้เผยแพร่ และเยาวชน เกี่ยวกับคุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต ซึ่งในการสัมภาษณ์บุคคลในแต่ละประเด็นเพียงครั้งเดียวหรือคนเดียว ข้อมูลอาจคลาดเคลื่อนได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำการตรวจสอบแบบสามเส้ามาใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงความเป็นจริงมากที่สุด จากนั้นจึงได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบเพื่อนำเสนอให้กับคณะกรรมการ ซึ่งข้อมูลที่ได้อาจจะเพิ่มเติมเนื้อหาสนับสนุนบทบาท ให้มีความสอดคล้องและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content Analysis)

ข้อมูลในเรื่องคุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต และการให้สัมภาษณ์ของผู้ประพันธ์ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และเยาวชน ผู้วิจัยได้นำมาใช้พิจารณาประกอบการวิเคราะห์ความหมายเชิงจิตวิทยาเกี่ยวกับคุณค่าของสาร องค์ประกอบเนื้อหา โดยตรงและโดยนัยที่ปรากฏในเพลงร็อก ร่วมกับข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มจากการใช้วิธีการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) โดยการแจกแจงเข้ารหัสตามสาระที่ปรากฏอยู่จริง (Vivo Code) เพื่อค้นหาชนิดประเภทของ “ประเด็นความคิด” (Thought Issue) ที่มีอยู่ในคำร้องของเพลงร็อกแต่ละเพลง โดยใช้ “ข้อความ” (Statement) ในคำร้องเป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ซึ่งถือเป็นข้อความที่สามารถสื่อความหมายได้แตกต่างกันไปตามบริบทของเพลงนั้นๆ การใช้ข้อความเป็นหน่วยการวิเคราะห์ ก็เนื่องมาจากเพลงร็อกแต่ละเพลงอาจมีประเด็นความคิดได้มากกว่าหนึ่งเรื่อง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการศึกษาเรื่องการศึกษา บทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน เป็นการศึกษาการคุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต ซึ่งข้อมูลคุณค่าของสารและผลกระทบจะอยู่ในเนื้อเพลง โดยจะมีโครงเรื่องหรือพล็อต (Plot) ของแต่ละเพลง เนื้อหาของเพลงจะอยู่ในเรื่องเดียวกันตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเพลงร็อกนั้นมักจะเสนอเนื้อหาเพลงอย่างอ้อมค้อม ต้องอาศัยการวิเคราะห์และตีความสัญลักษณ์ (Semiology) ความหมายโดยตรงและโดยนัยจากเนื้อเพลง เพื่อศึกษาการคุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต โดยจะศึกษาเนื้อหาเพลงของศิลปินสังกัดค่าย จีเนเรคคอร์ด จำนวน 3 วง ได้แก่ โปเตโต้ บิ๊กแอส และบอดี้แสลม โดยจากการสืบค้นยอดผู้เข้าชมบนเว็บไซต์ยูทูป (www.youtube.com) ของผู้วิจัยพบว่าศิลปินวงร็อกดังกล่าวได้รับความนิยมและมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากที่สุด โดยจะศึกษาผลงานเพลงที่มีการเผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2558 ที่มียอดผู้เข้าชมในเว็บไซต์ยูทูป (www.youtube.com) มากกว่า 3 ล้านวิวขึ้นไป รวมทั้งสิ้น 40 เพลง ซึ่งแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผลงานเพลงร็อกของศิลปินวงโปเตโต้ สังกัดค่ายจีเนเรคคอร์ด จำนวนทั้งสิ้น 9 เพลง 3 ชุด มีดังต่อไปนี้คือ

(1) ชุด “Circle

เพลง ยื้อ มียอดผู้เข้าชม 8,122,467 วิว

(2) ชุด “Human”

เพลง เล่นลิ้น มียอดผู้เข้าชม 3,387,426 วิว

เพลง ไม่รู้จะอธิบายยังไง มียอดผู้เข้าชม 22,686,773 วิว

เพลง ง่ายๆ มียอดผู้เข้าชม 5,554,711 วิว

เพลง เธอยัง มียอดผู้เข้าชม 29,823,057 วิว

เพลง อุปสรรคก่อให้เกิดรักบังเกิด มียอดผู้เข้าชม 4,128,039 วิว

(3) ชุด “On the Way”

เพลง ทิ้งไว้กลางทาง มียอดผู้เข้าชม 162,478,379 วิว

เพลง รอย มียอดผู้เข้าชม 28,593,668 วิว

เพลง สมดุล มียอดผู้เข้าชม 6,106,306 วิว

2) ผลงานเพลงร็อกของศิลปินวงบิกแอส สังกัดค่ายจีเน่เร็คคอร์ด จำนวนทั้งสิ้น 10 เพลง 3 ชุด มีดังต่อไปนี้คือ

(1) ชุด “Love”

เพลง ส่งท้ายคนเก่าต้อนรับคนใหม่ มียอดผู้เข้าชม 15,438,126 วิว

เพลง หัวใจ มียอดผู้เข้าชม 8,955,602 วิว

เพลง ฝุ่น มียอดผู้เข้าชม 38,378,309 วิว

(2) ชุด “The lion”

เพลง รักเหอะ มียอดผู้เข้าชม 6,170,584 วิว

(3) ชุด “Ep แคนเนรมิต”

เพลง แคนเนรมิต มียอดผู้เข้าชม 13,417,586 วิว

เพลง เท่าที่มี มียอดผู้เข้าชม 17,385,672 วิว

เพลง ลมเปลี่ยนทิศ มียอดผู้เข้าชม 114,111,818 วิว

เพลง คนตรีเพื่อชีวิต มียอดผู้เข้าชม 3,049,024 วิว

เพลง หนีไม่ไหว มียอดผู้เข้าชม 5,327,122 วิว

(4) เพลง อื่นๆ

เพลง อาบน้ำร้อน มียอดผู้เข้าชม 9,375,198 วิว

3) ผลงานเพลงร็อกของศิลปินวงบอดี้แสลม สังกัดค่ายจีเน่เร็คคอร์ด จำนวนทั้งสิ้น 21 เพลง 4 ชุด มีดังต่อไปนี้คือ

(1) ชุด “Believe

เพลง ชีวิตเป็นของเรา มียอดผู้เข้าชม 13,575,835 วิว

เพลง ความเชื่อ มียอดผู้เข้าชม 6,006,850 วิว

(2) ชุด “Save my Life”

เพลง ยาพิษ มียอดผู้เข้าชม 16,815,919 วิว

เพลง ออกหัก มียอดผู้เข้าชม 17,861,040 วิว

เพลง ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ มียอดผู้เข้าชม 6,954,162 วิว

เพลง เสียววินาที มียอดผู้เข้าชม 3,576,590 วิว

เพลง ขอบคุณน้ำตา มียอดผู้เข้าชม 7,051,026 วิว

(3) ชุด “คราม”

เพลง คราม มียอดผู้เข้าชม 17,109,809 วิว

เพลง ความรัก มียอดผู้เข้าชม 11,704,630 วิว

เพลง Sticker มียอดผู้เข้าชม 4,278,722 วิว

เพลง คิดฮอด มียอดผู้เข้าชม 8,624,877 วิว

เพลง ทางกลับบ้าน มียอดผู้เข้าชม 8,818,215 วิว

เพลง แสงสุดท้าย มียอดผู้เข้าชม 54,521,491 วิว

เพลง ปล่อย มียอดผู้เข้าชม 10,545,525 วิว

เพลง เปราะบาง มียอดผู้เข้าชม 18,210,981 วิว

เพลง โทณ มียอดผู้เข้าชม 7,236,961 วิว

(4) ชุด “Dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ)”

เพลง เรือเล็กควรออกจากฝั่ง มียอดผู้เข้าชม 99,841,205 วิว

เพลง ชีวิตยังคงสวยงาม มียอดผู้เข้าชม 18,687,911 วิว

เพลง dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ) มียอดผู้เข้าชม 17,456,565 วิว

เพลง ครึ่งหลับครึ่งตื่น มียอดผู้เข้าชม 3,764,674 วิว

เพลง คิดถึง มียอดผู้เข้าชม 41,138,827 วิว

วิเคราะห์เนื้อหา เพื่อศึกษาการคุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต

4.1 วิเคราะห์การสื่อความหมายเนื้อหาเพลงของศิลปินวงโปเตโต้

4.1.1 เพลงยื้อ

“(ท่อน A) แคฝืนว่าเธอจากไป ก็ร้ายแรงเกินกว่า หัวใจคนจะทนรับไหว ฉันจะไม่ยอมปล่อยมือเธอ แม้จะต้องเจอสิ่งใดๆ ตรงที่ฉันยังคงหายใจ ต่อให้เป็นกฎเกณฑ์ของฟ้า ต่อให้นี่คือโชคชะตา (ทุกสิ่งแม้มีวันเลิกรา)

(ท่อน Pre Hook) จะขีด (แต่จะ) เขียนให้มันเปลี่ยนไปเพียงเธอถอดฉันไว้ก็ไม่ต้องกลัวสิ่งใด

(ท่อน Hook) จะยื้อทุกทาง กัดขวางเส้นทางนั้น ทางที่มันจะทำให้เธอและฉันต้องห่างไกล ชีวิตที่มี ไม่คิดเสียใจ จะยังงไม่ยอมเสียเธอ

(ท่อน B) แคฝืนว่าเธอจากไป ก็ร้ายแรงเกินกว่า หัวใจคนจะทนรับไหว ฉันจะไม่มีทางปล่อยมือเธอ ให้ไปเจอสิ่งร้ายๆ ตรงที่ฉันยังคงหายใจ”

ตารางที่ 4.1 วิเคราะห์เพลงย่อ

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
หัวใจคนจะทนรับไหว	หัวใจคนทนรับไม่ไหว	หัวใจซึ่งเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายไม่สามารถต้านทานสิ่งต่างๆ ได้	ฉันอยู่ไม่ได้ถ้าต้องเสียเธอไป
ฉันจะไม่ยอมปล่อยมือเธอ	จะไม่ยอมปล่อยมือเธอ	การบอกถึงกิริยาว่า จะไม่ยอมปล่อยมือ	ฉันจะไม่ยอมเสียเธอไป
กีดขวางเส้นทางนั้น	กีดขวางเส้นทาง	การบดบังเส้นทาง	ขัดขวางไม่ยอมให้เธอจากไป

จากตารางที่ 4.1 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น โดยรวมให้ความหมายถึงบุคคลหนึ่งที่จะพยายามทุกวิธีเพื่อที่จะไม่ยอมเสียคนรักไป ซึ่งจะกล่าวพรรณนาถึงการเหนียวรั้งและการขัดขวาง โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “หัวใจคนจะทนรับไหว” ความหมายโดยตรงคือหัวใจซึ่งเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายไม่สามารถต้านทานสิ่งต่างๆ ได้ ความหมายโดยนัยคือ ฉันอยู่ไม่ได้ถ้าต้องเสียเธอไป “ฉันจะไม่ยอมปล่อยมือเธอ” ความหมายโดยตรงคือ การบอกถึงกิริยาว่า จะไม่ยอมปล่อยมือ ความหมายโดยนัยคือ ฉันจะไม่ยอมเสียเธอไป “กีดขวางเส้นทางนั้น” ความหมายโดยตรงคือ การบดบังเส้นทาง ความหมายโดยนัยคือ ขัดขวางไม่ยอมให้เธอจากไป เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากบริบท (Context) และโครงสร้างเนื้อหาของเพลง (Structuration)

4.1.2 เพลงเล่นลิ้น

“(ท่อน A) ที่บอกว่ารัก อย่างนั้น อย่างนี้ซะมากมาย สุดท้าย ที่รักเธอเล่นน้ำลาย ให้อันก็รักก็หลงใหล สุดท้ายที่รัก หลอกฉันซะขุนวย

(ท่อน Pre Hook) กว่าจะได้รู้หัวใจของเธอ ที่แหม่นอันตราย ถูกลงไปเพราะกรรม คำหวาน สุดท้ายมันก็ขม

(ท่อน Hook) การมคำหวานสุดท้ายมันก็ขมคำหวานเป็นแค่ลมปาก คำว่ารักของเธอมันไม่จริง เธอเชื่อดกันด้วยลมปาก ฝากคำหวานมากมาย (แล้วก็ทิ้ง)

(ท่อน B) ลีลา ลวดลาย ลึกลับ รักดวงและร้าย รุกล้ำ รุกราน เล่นลิ้น รักเรียง รายรอยร้าว รุนแรง เรืองราว ร้อยเรื่อง รุ่งเรือง โรยรา เริ่มร้าย ร่ำไร รอนแรม รือรือ รักเริ่มละลา”

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์เพลงเล่นลิ้น

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ที่รักเธอเล่นน้ำลาย	เธอเล่นน้ำลาย	กริยาการเล่นน้ำลาย ของคนรัก	การพูดขอกย้อนไม่ ตรงไปตรงมาของ คนรัก
คำหวานเป็นแค่ลมปาก	คำหวานเป็น เพียงลมปาก	คำหวานเปรียบเสมือนลม หายใจทางปาก	คำพูดที่อ่อนหวานเป็น คำพูดที่ไม่จริงใจ

จากตารางที่ 4.2 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น โดยรวมกล่าวถึงการขอกย้อนไม่ตรงไปตรงมา การหลอกลวงระหว่างคู่รัก โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ที่รักเธอเล่นน้ำลาย” ความหมายโดยตรงคือ กริยาการเล่นน้ำลายของคนรัก ความหมายโดยนัยคือ การพูดขอกย้อนไม่ตรงไปตรงมาของคนรัก “คำหวานเป็นแค่ลมปาก” ความหมายโดยตรงคือ คำหวานเปรียบเสมือนลมหายใจทางปาก ความหมายโดยนัยคือ คำพูดที่อ่อนหวานเป็นคำพูดที่ไม่จริงใจ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ในเพลงดังกล่าววิเคราะห์จาก รหัส (Code) โดยบริบทสังคมเป็นตัวกำหนดความหมาย (Social Code)

4.1.3 เพลงไม่รู้จะอธิบายยังไง

“(ท่อน Intro) ฉันไม่รู้เธอได้ยินฉันไหม แต่ละคำที่ฉันพูดออกไป ฉันไม่รู้เธอเข้าใจฉันไหม ว่าฉันนั้นรักเธอแทบตาย ฉันไม่รู้เธอได้ยินฉันไหม ที่ฉันขอร้องให้เธอไม่ไป ฉันไม่รู้เธอเข้าใจฉันไหม ว่ารักเธอ จนไม่รู้จะอธิบายยังไง

(ท่อน A) เหมือนดาวบนฟ้ามีดับไป หัวใจมันไร้เรียวแรง เหมือนแสงตะวันไม่ต้องที่ฉัน เวลาที่มันเข้า ถ้าเราต้องจากไกล ฉันรู้ ฉันผิดฉันเสียใจ ฉันใช้อารมณ์จนเรื่องบานปลาย แต่อยากให้รู้ไว้ ฉันไม่ได้ตั้งใจ ฉันไม่ได้ตั้งใจ

(ท่อน Pre Hook) เธอคือไฟส่องทาง เธอคือทุกอย่าง ของคนอย่างฉัน มันไม่มีแสงใดในคืนที่ใจ ทุกข์ทรมาน และฉัน ไม่รู้จะทนได้ไหม กับชีวิตที่มันโหดร้าย ถ้าไม่มีเธอ

(ท่อน Hook) ให้ฉัน ขอมเธอแค่ไหน ยินดีถ้าทำให้หัวใจ ของเธอเปลี่ยน ให้เรา ไม่ต้องแยกไป ฉันนั้นรักเธอมากแค่ไหน เธอคงไม่เคยได้เข้าใจ โปรดฟังไว้ ว่าฉันรักเธอ ฉันรักเธอ จนไม่รู้ ไม่รู้จะอธิบายยังไง

(ท่อน B) ให้เธอลองย้อนมองกลับไป ถึงวันที่รักกันอยู่ คิดถึงเวลาดีๆ ที่มีเธอคงจะได้รู้ ฉันรักเธอเท่าไร ฉันรู้ฉันผิดฉันเสียใจ ฉันใช้อารมณ์จนเรื่องบานปลาย แต่อยากให้รู้ไว้ ฉันไม่ได้ตั้งใจ ฉันไม่ได้ตั้งใจ”

ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์เพลงไม่รู้จะอธิบายยังไง

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ฉันไม่รู้เธอได้ยื่นฉันใหม่	ไม่รู้ได้ยื่นหรือไม่	ฉันไม่รู้เธอได้ยื่นเสียงที่ฉันพูดหรือไม่	ฉันไม่รู้เธอจะฟังคำที่ฉันจะอธิบายหรือไม่
เหมือนดาวบนฟ้ามีดับไป	ดาวบนฟ้ามีดับ	ไม่มีแสงของดวงดาวบนฟ้า	หมดโอกาสหรือหมดหนทาง
เหมือนแสงตะวันไม่ส่องที่ฉันเวลาที่มันเช้า	แสงตะวันไม่ส่องในตอนเช้า	แสงของดวงอาทิตย์ไม่ส่องลงมาที่ตัวฉันในตอนเช้า	เธอไม่ให้โอกาสฉันอธิบายสิ่งต่างๆ

จากตารางที่ 4.3 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น โดยรวมกล่าวถึงความรักที่ผิดหวัง การขอโทษที่ทำให้ผิดต่อคนรัก และการขอร้องให้ฟังคำอธิบาย โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ฉันไม่รู้เธอได้ยื่นฉันใหม่” ความหมายโดยตรงคือ ฉันไม่รู้เธอได้ยื่นเสียงที่ฉันพูดหรือไม่ ความหมายโดยนัยคือ ฉันไม่รู้เธอจะฟังคำที่ฉันจะอธิบายหรือไม่ “เหมือนดาวบนฟ้ามีดับไป” ความหมายโดยตรงคือ ไม่มีแสงของดวงดาวบนฟ้า ความหมายโดยนัยคือ หมดโอกาสหรือหมดหนทาง “หัวใจมันไว้เรี่ยวแรง” ความหมายโดยตรงคือ หัวใจซึ่งเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายทำงานช้าลง ความหมายโดยนัยคือ หมดกำลังใจหรือท้อแท้ “เหมือนแสงตะวันไม่ส่องที่ฉันเวลาที่มันเช้า” ความหมายโดยตรงคือ แสงของดวงอาทิตย์ไม่ส่องลงมาที่ตัวฉันในตอนเช้า ความหมายโดยนัยคือ เธอไม่ให้โอกาสฉันอธิบายสิ่งต่างๆ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ในเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากตัวบท (Text) ซึ่งจะมีความหมายเปลี่ยนไปตาม บริบท (Context) ของเพลงดังกล่าว

4.1.4 เพลงง่ายๆ

“(ท่อน A) เหมือนฤดูกาลเปลี่ยนหมุน อุณหภูมิร้อนย้อนมาใหม่ เหมือนว่าลมที่ผ่านไป พัดมาคืนนี้ เหมือนฉันเองเพิ่งบอกเธอ ว่าไม่อยากเจอไม่ขอเริ่มใหม่ เหมือนที่เราเพิ่งจบไป ทำไมเป็นอย่างนี้

(ท่อน Pre Hook) แล้วก็ขอมอีก ตอนสุดท้ายก็โดนอีก ทำเหมือนใจไม่เคยจะถูกใจเธอทำร้าย รู้ก็ขอมอีก ตอนสุดท้ายก็โดนอีก ทั้งที่เราควรหลีกเลี่ยง

(ท่อน Hook) (โวิ๊ะ โอ) ใจทำไมต้องขอมเธอง่ายๆ (โวิ๊ะ โอ) ทำยังงี้ก็ฝันไว้ไม่ได้เหมือนหัวใจไม่จำ ความซ้ำความเสียใจ (โวิ๊ะ โอ) ใจทำไมต้องขอมเธอง่ายๆ (โวิ๊ะ โอ) ยื้อและฝันมันไม่ได้ ที่ง่ายอย่างเดียวคือ ให้ฉันหยุดรักเธอ (คงไม่ได้)

(ท่อน B) ไม่คิดว่าไฟมันเหน็บหนาว คิดว่าลมมันเผาทำลาย คิดว่าคนที่ทำร้าย จะกลับใจ แล้วเหมือนฉันเองเพิ่งบอกเธอว่าไม่อยากเจอ ไม่ขอเริ่มใหม่เหมือนว่าเราเพิ่งจบไป ทำไมเป็นอย่างนี้”

ตารางที่ 4.4 วิเคราะห์เพลงง่ายๆ

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
เหมือนฤดูกาลเปลี่ยน	ฤดูกาลเปลี่ยน	การเปลี่ยนแปลงของฤดู	การเปลี่ยนแปลงของ
หมุน อุน ภูมิร้อน	หมุน จะมี	การและอากาศที่กลับมา	ความรักไปในทาง
ย้อนมาใหม่	อุน ภูมิร้อน	ร้อนอีกครั้ง	ที่แย่ง
คิดว่าไฟมันเหน็บ	ไฟเหน็บหนาว	คิดว่าเปลวไฟมีความเย็น	คือ คิดว่าทุกอย่างจะ
หนาว คิดว่าลมมันเผา	ลมเผาทำลาย	และลมมันสามารถเผา	เปลี่ยนไปดีขึ้นแล้วแต่ก็
ทำลาย		ทำลายสิ่งต่างๆ ได้	ยังคงเหมือนเดิม

จากตารางที่ 4.4 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น โดยรวมกล่าวถึงการเผชิญความรักที่ไม่เป็นตามที่ตั้งใจ ความรักที่ผิดหวัง ถูกทำร้ายจิตใจแต่ก็ยังไม่สามารถตัดใจจากเธอได้ ต้องทนเสียใจซ้ำๆ โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “เหมือนฤดูกาลเปลี่ยนหมุน อุน ภูมิร้อนย้อนมาใหม่” ความหมายโดยตรงคือ การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลและอากาศที่กลับมาร้อนอีกครั้ง ความหมายโดยนัยคือ กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของความรักไปในทางที่แย่ง “คิดว่าไฟมันเหน็บหนาว คิดว่าลมมันเผาทำลาย” ความหมายโดยตรงคือ คิดว่าเปลวไฟมีความเย็น และลมมันสามารถเผาทำลายสิ่งต่างๆ ได้ ความหมายโดยนัยคือ คิดว่าทุกอย่างจะเปลี่ยนไปดีขึ้นแล้วแต่ก็ยังคงเหมือนเดิม เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าวใช้การอุปมาอุปมัยเปรียบเปรยสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติกับการแสดงออกของตัวบุคคล

4.1.5 เพลงเธอยัง

“(ท่อน A) ฉันยังเป็นคนที่รักเธอหมดใจ ฉันยังได้แต่คิดถึงเธอเรื่อยไป ฉันยังดูรูปถ่าย ที่เราซิดไกล์ อยู่ทุกวัน ฉันยังรอคอยให้เธอนั้นกลับมา ฉันยังกาปฏิทินทุกคืนวัน เพราะคำเดียวระยะทางที่มาขวางกั้นเราไว้

(ท่อน Pre Hook) ได้แต่คิดแล้วก็สงสัย อยู่ตรงนั้นเธอเป็นอย่างไรก็ไม่รู้ ฝากเพลงนี้ให้ไปตามเธอ ดูอยากจะรู้ในความเป็นไป

(ท่อน Hook) เธอยังคิดถึงฉันทุกนาทรีเปล่า เธอยังจำเรื่องราวในวันวานได้หรือไม่ เธอยังมีใจให้ฉันคนเดียว ยังรอฉันแค่คนเดียว เธอยังคงเป็นเหมือนเดิมอยู่ใช่ไหม (ช่วยบอกให้รู้ที)

(ท่อน B) ฉันกลัวใครทำให้เธอนั้นเปลี่ยนไป ฉันกลัวสิ่งที่ไม่แน่นอนมากมาย ฉันกลัวคำว่าเสียใจ เธอรอฉันได้ ใช่ไหม”

ตารางที่ 4.5 วิเคราะห์เพลงเธอยัง

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
เธอยังคงเป็นเหมือนเดิมอยู่ใช่ไหม	เธอยังคงเป็นเหมือนเดิม	เธอยังไม่แปลงทั้ง ร่างกาย นิสัย หรือ อัตลักษณ์ต่างๆ	เธอยังคงรักฉันเดียวอยู่เหมือนเดิมใช่ไหม

จากตารางที่ 4.5 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น โดยรวมกล่าวถึงความรักระว่างคนสองคนที่ต้องห่างไกลกัน ซึ่งพรรณนาถึงความหวังใหญ่ หึงหวง และความคิดถึง โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “เธอยังคงเป็นเหมือนเดิมอยู่ใช่ไหม” ความหมายโดยตรง เธอยังไม่แปลงทั้ง ร่างกาย นิสัย หรือ อัตลักษณ์ต่างๆ ความหมายโดยนัยคือ เธอยังคงรักฉันเดียวอยู่เหมือนเดิมใช่ไหม เป็นต้น การสื่อสารของเพลงดังกล่าวใช้ภาษาที่สื่อความหมายโดยตรงเป็นส่วนใหญ่

4.1.6 เพลงอุปสรรคก่อให้เกิด

“(ท่อน A) ไม่ว่าชีวิตเธอเป็นเช่นไร เธอจะมีฉันเข้าใจเธอเสมอ บนถนนหนทางที่แสนไกลอย่าไปไหนหวั่น ฉันอยู่ตรงนี้ไม่ไกล

(ท่อน Pre Hook) แม้เธอล้มพลงพลาดอะไรยังไง แต่ฉันก็พร้อมจะขอมอภัย

(ท่อน Hook) อุปสรรคก่อให้เกิดบังเกิด จงมั่นใจเถิดฉันเองจะไม่ไปไหน สิ่งต่างๆให้มันแล้วไปเถอะ ให้รักบังเกิดท่ามกลางเรื่องราวที่วุ่นวาย

(ท่อน B) อย่าไปฟังเสียงคนอื่นรื้อยพัน เธอแค่ฟังฉันที่ฟังเธอเสมอ บนถนนหนทางที่แสนไกล อย่าไปไหนวุ่นฉันอยู่ตรงนี้ไม่ไกล ทุกข์ด้วยกันก้าวผ่านปัญหาที่มากมาย พรุ่งนี้จะดีจะร้ายขอแค่เพียงเราเข้าใจ”

ตารางที่ 4.6 วิเคราะห์เพลงอุปสรรคก่อให้เกิด

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ไม่ว่าชีวิตเธอเป็น เช่นไร เธอจะมีฉัน เข้าใจเธอเสมอ บนถนนหนทางที่แสน ไกล อย่าไปไหนวุ่น ฉันอยู่ตรงนี้ไม่ไกล ทุกข์ด้วยกันก้าวผ่าน ปัญหาที่มากมาย พรุ่งนี้ จะดีจะร้ายขอแค่เพียง เราเข้าใจ	เธอมีฉันที่เข้าใจ เสมอ	ไม่ว่าชีวิตเธอเป็นอย่างไร ฉันจะเข้าใจเธอเสมอ บนถนนที่แสนไกลอย่า ไหนวุ่นฉันอยู่ใกล้ๆ ตรงนี้	ไม่ว่าจะมีอุปสรรคหรือ ปัญหามากมายแค่ไหน ฉันก็จะคอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจอยู่เสมอ
	จะดีจะร้ายของ เพียงเราเข้าใจ	มีความทุกข์จะก้าวเดิน ผ่านด้วยกัน ให้ทำความ เข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นวัน พรุ่งนี้	ฉันจะลำบากกับเธอ ช่วยกันแก้ปัญหาและ จะดีหรือร้ายก็ขึ้น อยู่กับเรา

จากตารางที่ 4.6 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก กล่าวถึงการให้กำลังใจเรื่องความรักกันระหว่างบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นความสัมพันธ์แบบคู่รัก เพื่อนหรือครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจกันให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามา โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ไม่ว่าชีวิตเธอเป็นเช่นไร เธอจะมีฉันเข้าใจเธอเสมอ บนถนนหนทางที่แสนไกล อย่าไปไหนวุ่น ฉันอยู่ตรงนี้ไม่ไกล” ความหมายโดยตรงคือ ไม่ว่าชีวิตเธอเป็นอย่างไร ฉันจะเข้าใจเธอเสมอ บนถนนที่แสนไกลอย่าไหนวุ่นฉันอยู่ใกล้ๆ ตรงนี้ ความหมายโดยนัยคือ ไม่ว่าจะมีอุปสรรคหรือปัญหามากมายแค่ไหน ฉันก็จะคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจอยู่เสมอ และ“ทุกข์ด้วยกันก้าวผ่านปัญหาที่มากมาย พรุ่งนี้จะดีจะร้ายขอแค่เพียงเราเข้าใจ” ความหมายโดยตรงคือ มีความทุกข์จะก้าวเดินผ่านด้วยกัน ให้ทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นวันพรุ่งนี้ ความหมายโดยนัยคือ ฉันจะลำบากกับเธอช่วยกันแก้ปัญหาและจะดีหรือร้ายก็ขึ้นอยู่กับเรา เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าวใช้การวิเคราะห์จากตัวบท (Context) และบริบท (Context) โดยกระบวนการโครงสร้าง (Structuration) ของเพลงดังกล่าว

4.1.7 เพลงทิ้งไว้กลางทาง

“(ท่อน A) มันดีแค่ไหนกัน ที่เราได้ร่วมทาง จนถึงวันนี้ก็เนิ่นนาน มันเป็นเพราะฉันเอง ยังดีไม่มากพอ ทำให้เธอขอไม่ได้เลย

(ท่อน Pre Hook) เมื่อเธอจะไปก็เข้าใจ เมื่อเธอเจอใครดีกว่ามากมาย คงไม่ต้องรอ

(ท่อน Hook) ทำถูกแล้วที่เธอเลือกเขาและทิ้งฉันไว้ตรงกลางทาง เมื่อตัวเธอ พบคนที่ดี ที่เธอวาดไว้ในหัวใจ ปลอมมือฉัน ถูกแล้ว ให้ใจของฉันปวดร้าวแค่ไหน ขอมฝืนใจ ให้เธอเดินจากฉันไป เมื่อรู้ว่าเธอ มีคนที่พาไปถึงปลายทาง

(ท่อน B) ความจริงที่ฉันกลัว กลัวการไม่มีเธอ กลัวถึงวันนี้มาเนิ่นนาน เพียงคำว่ารักเธอ มันคงไม่เพียงพอ ให้รั้งเธอไว้ไม่ได้เลย”

ตารางที่ 4.7 วิเคราะห์เพลงทิ้งไว้กลางทาง

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ที่เราได้ร่วมทาง	ที่เราได้ร่วมทาง	ร่วมการเดินทางไปด้วยกัน	การได้ใช้ชีวิตร่วมกันหรือได้เป็นคนรักกัน
ทิ้งฉันไว้ตรงกลางทาง	ทิ้งไว้ตรงกลางทาง	ทิ้งฉันไว้ระหว่างทาง	โดนทอดทิ้งจากคนรักโดยไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้
ปลอมมือฉัน	ปลอมมือ	เป็นกริยาการปลอมมือจากฉัน	คือ การบอกให้คนรักให้ทอดทิ้งฉันไป
มีคนที่พาไปถึงปลายทาง	พาไปถึงปลายทาง	มีคนที่พาไปถึงจุดหมาย	มีคนที่ให้ความรักและชีวิตที่เธอต้องการได้

จากตารางที่ 4.7 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น โดยรวมกล่าวถึงความรักที่มีการจากลา แสดงให้เห็นมุมมองที่เมื่อผู้หญิงคนหนึ่งหมดเชื้อหรือต้องการจะมีคนอื่นแล้วจำใจให้เธอต้องจากไปเพื่อเจอสิ่งที่ดีกว่า โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ที่เราได้ร่วมทาง” ความหมายโดยตรงคือ ร่วมการเดินทางไปด้วยกัน ความหมายโดยนัยคือ การได้ใช้ชีวิตร่วมกันหรือได้เป็นคนรักกัน “ทิ้งฉันไว้ตรงกลางทาง” ความหมายโดยตรงคือ ทิ้งฉันไว้ระหว่างทาง ความหมายโดยนัยคือ โดนทอดทิ้งจากคนรักโดยไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ “ปลอมมือฉัน” ความหมายโดยตรงคือ เป็นกริยาการปลอมมือจากฉัน ความหมายโดยนัยคือ การบอกให้คนรักให้ทอดทิ้งฉันไป “มีคนที่พาไปถึงปลายทาง” ความหมายโดยตรงคือ มีคนที่พาไปถึงจุดหมาย ความหมายโดยนัยคือ มีคนที่ให้ความรักและชีวิตที่เธอต้องการได้

ที่พาไปถึงปลายทาง” ความหมายโดยตรงคือ มีคนที่พาไปถึงจุดหมาย ความหมายโดยนัยคือ มีคนที่ให้ความรักและชีวิตที่เธอต้องการได้ เป็นต้น โดยสัญญาณจากเพลงดังกล่าวใช้การวิเคราะห์จากตัวบท (Context) และบริบท (Context) ซึ่งมีการสื่อสารโดยใช้การอุปมาอุปไมย เปรียบเปรยกับระยะทางและจุดหมาย

4.1.8 เพลงรอย

“(ท่อน A) รอยแผล เก็บมันลึกข้างในจิตใจ เน้นนานเท่าไรที่ฉันร้องไห้อย่างนี้ รอยยิ้มแต่ละวันมันรู้สึกดี แต่มันจะมีใครรู้ฉันเป็นอย่างไร ปิดบังความจริงเอาไว้ในใจ

(ท่อน Hook) อยากจะโยนทิ้งตัวลงนอน เพื่อลืมมันไป ปลอบให้หมอนซึมซับน้ำตา ที่มีจนแห้งเหือดไป ให้ราตรีมีดมนกลบกลืนรอยความเสียใจ ให้พรุ่งนี้ฉันลืมตาขึ้นมาได้พบกับใครสักคน คนที่เข้าใจจริงๆ

(ท่อน B) รอยร้าวยังบาดลึก ไม่เคยจางไป ต้องร้องให้อีกสักแค่ไหน จะพอสักที อยากลืม อยากลบ อยากล้างมันไป ปิดประตูขังตัวเองไว้จากสายตาใครๆ”

ตารางที่ 4.8 วิเคราะห์เพลงรอย

เนื้อหาเพลง	รูปสัญญาณ	ความหมายของสัญญาณ	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
รอยแผล เก็บมันลึกข้างในจิตใจ	รอยแผลลึกในจิตใจ	ร่องรอยของบาดแผลยังเก็บไว้ในใจ	ความเสียใจที่เกิดจากความรักที่ผ่านมายังคงอยู่ในความทรงจำ
รอยร้าวยังบาดลึก	รอยร้าวบาดลึก	ร่องรอยบาดแผลจากของมีคมที่บาดลึก	ความทุกข์ทรมานจากความรักที่ผ่านมายังคงทำให้เสียใจ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น โดยรวมกล่าวถึงความรักที่ผิดหวังของคนสองคนที่มีความแตกต่างกัน แต่ความรักครั้งนั้นก็ยังคงทำให้ทุกข์ทรมานจากความคิดถึง เนื้อเพลงกล่าวคร่ำครวญถึงความทุกข์ทรมานจากความรัก โดยมีสัญญาณแฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “รอยแผล เก็บมันลึกข้างในจิตใจ” ความหมายโดยตรงคือ ร่องรอยของบาดแผลยังเก็บไว้ในใจ ความหมายโดยนัยคือ ความเสียใจที่เกิดจากความรักที่ผ่านมายังคงอยู่ในความทรงจำ “รอยร้าวยังบาดลึก” ความหมายโดยตรงคือ ร่องรอยบาดแผลจากของมีคมที่บาดลึก ความหมายโดยนัย

คือ ความทุกข์ทรมานจากความรักที่ผ่านมายังคงทำให้เสียใจ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าว ใช้การวิเคราะห์จากตัวบท (Context) และบริบท (Context) ซึ่งมีการสื่อสารโดยใช้การอุปมาอุปไมย เปรียบเปรยกับบาดแผล

4.1.9 เพลงสมดุล

“(ท่อน A) ในวันที่ใจกำลังอ่อนล้า แอบเฝ้าคอยมองหาสักคน ที่เคยอยู่เคียง มั่นเป็นคำพูดที่ไม่มีเสียง คนที่ใจเรียกหาคือเธอ ที่เดินจากไป เราต่างได้เรียนรู้ กับสิ่งที่พลาดไป เราอาจจะฟังกัน น้อยลงใช่ไหม เวลาที่ผ่านไป ฉันเริ่มเข้าใจ เธอเองก็คิดเหมือนกันหรือเปล่า ได้มีเวลาทบทวนตัวเอง จะมีใครที่สมบูรณ์ทุกสิ่ง ฉันและเธอ

(ท่อน Hook) เรากลับมาเป็นเหมือนเดิม ให้เหมือนเคย เรื่องใดที่มองไม่ตรงก็เดิมให้กัน ให้สมดุล เรากลับมาเป็นเหมือนเดิม จับมือไว้ให้แน่นกว่าเก่า ผ่านสิ่งชั่วร้าย ข้ามไปด้วยกัน

(ท่อน B) บางเรื่องที่ยากเย็น จนเกินจะเข้าใจ ให้วางมันไว้เลิกหาคำตอบ ได้มีเวลาทบทวนความจริง ไม่มีอะไรที่สมบูรณ์ทุกสิ่ง ฉันและเธอ”

ตารางที่ 4.9 วิเคราะห์เพลงสมดุล

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
มั่นเป็นคำพูดที่ไม่มีเสียง	คำพูดที่ไม่มีเสียง	พูดออกมาโดยไม่มีเสียง	เธอไม่รับฟังฉัน
สมดุล	สมดุล	เท่าเทียม เสมอภาค หรือเท่ากัน	การปรับตัวเข้าหากัน ระหว่างคนสองคน เพื่อให้เกิดความพอดี

จากตารางที่ 4.9 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวถึงเรื่องความรักของคนสองคนที่เกิดความไม่เข้าใจกัน และเมื่อลองทบทวนจึงรู้ถึงการปรับตัวเข้าหากันเพื่อให้เกิดความพอดีกันระหว่างคนสองคน โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเพลง เช่น “มั่นเป็นคำพูดที่ไม่มีเสียง” ความหมายโดยตรงคือ พูดออกมาโดยไม่มีเสียง ความหมายโดยนัยคือ เธอไม่รับฟังฉัน “สมดุล” ความหมายโดยตรงคือ เท่าเทียม เสมอภาค หรือเท่ากัน ความหมายโดยนัยคือ การปรับตัวเข้าหากันระหว่างคนสองคนเพื่อให้เกิดความพอดี เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากกระบวนการสร้างความหมาย (Significant) ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมาย

สัญญา กล่าวคือคำว่า “สมดุล” ที่หมายความว่า เท่าเทียม เสมอภาค หรือ เท่ากัน กับความหมายที่กล่าวถึงความพอดีของคู่รัก

4.2 วิเคราะห์การสื่อความหมายเนื้อหาเพลงของศิลปินวงบิกแอส

4.2.1 เพลงส่งท้ายคนเก่าต้อนรับคนใหม่

“(ท่อน A) เอาอะไรมาซื้อเธอก็ไม่ฟัง เอาอะไรมาเลี้ยงเธอก็ไม่เอา หัวใจคนเราถึงกันง่ายดาย เราจะทนจะทุกข์เธอก็ไม่แคร์ เราจะร่ำจะร้องเธอก็ไม่แล เจ็บซ้ำสันติ รักนี้มันต้องยอมแพ้

(ท่อน Pre hook) เมื่อความเซงชวมนั้นเป็นของเรา เมื่อเธอไม่เอาให้ทำยังง (ช่างเธออะไร) ก็คงต้องต้องทำใจ (ไอ้เราก็เข้าใจ) เมื่อคนจะโดนยังงก็คงต้องโดน ให้นอนระบบมันคงไม่ได้อะไร ถ้าอย่างนั้นมันต้องฉลอง (เจ็บอย่างนี้มันต้องฉลอง)

(ท่อน Hook) เพราะว่ารักมันห่วยอย่างนี้ เพราะชีวิตมันห่วยอย่างนี้ ก็ควรดื่มให้มันสักที เพื่อความผิหว้าง ขอต้อนรับความโสดอีกที ต้องฉลองให้มันสักครั้ง ไม่มีเธอช่างมัน ไม่เห็นต้องแคร์อะไร (ไม่เป็นไรอยู่แล้ว)

(ท่อน B) ทำอะไรแค่ไหนไม่พอสักที ทำให้เธอก็ครั้งก็โดนอยู่ดี รักเธอแคร์เธอแล้วไงคนดี พอคนที่ชีวิตที่มันห่วยแตก พอคนที่ความรักเหลวๆ เหลลๆ โยนทิ้งให้ไกล รักนี้ต้องลืมเสียที”

ตารางที่ 4.10 วิเคราะห์เพลงส่งท้ายคนเก่าต้อนรับคนใหม่

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
เมื่อความเซงชวมนั้นเป็นของเรา เมื่อเธอไม่เอาให้ทำยังง(ช่างเธออะไร) ก็คงต้องต้องทำใจ (ไอ้เราก็เข้าใจ) เมื่อคนจะโดนยังงก็คงต้องโดน ให้นอนระบบมันคงไม่ได้อะไร มันคงไม่ได้อะไรถ้าอย่างนั้นมันต้องฉลอง (เจ็บอย่างนี้มันต้องฉลอง) เพราะว่า	ความเซงชวมนั้นเป็นของเรา เมื่อเธอไม่เอาให้ทำยังง คนจะโดนยังงก็คงต้องโดน ให้นอนระบบมันคงไม่ได้อะไร เพราะว่ารักมันห่วย เพราะชีวิตมันห่วย ก็	เป็นเพราะโชคชะตา เธอจึงทิ้งเราไป จะนอนเจ็บร่างกายก็ไม่ได้อะไร	เรื่องของความรักไม่มีใครสามารถกำหนดได้ ต้องยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
รักมันห่วยอย่างนี้ เพราะ ชีวิตมันห่วยอย่างนี้ ก็ควร ดื่มให้มันสักที เพื่อความ ผิดหวัง ขอต้อนรับความ โศกอีกที ต้องฉลองให้มัน สักครั้ง ไม่มีเธอช่างมัน ไม่ เห็นต้องแคร์อะไร	ควรดื่ม เพื่อความ ผิดหวัง ต้อนรับ ความโศกต้องฉลอง ไม่มีเธอไม่เห็นต้อง แคร์อะไร	กล่าวถึงการฉลอง การดื่มให้ความรักที่ ผ่านไป	เมื่อความรักที่เสียไป คือความรักที่ไม่ได้ดี อย่างที่คิดไว้ ก็ควร ยินดีไม่ควรที่จะ เสียใจ

จากตารางที่ 4.10 พบว่าโดยรวมเนื้อหาเพลงที่กล่าวมาข้างต้นให้ความหมายเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก โดยมีเนื้อหาประชันประชัน มีการใช้คำพูดเสียดสี สร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาเพลง เช่น “เมื่อความเฮงซวยมันเป็นของเรา เมื่อเธอไม่เอาให้ทำยังไง (ช่างเธออะไร) ก็คงต้องต้องทำใจ (ไอ้เราก็เข้าใจ) เมื่อคนจะโดนยังงี้ก็ต้องโดน ให้นอนระบมมันคงไม่ได้อะไร” ความหมายโดยตรงคือ เป็นเพราะโชคชะตาเธอจึงทิ้งเราไป จะนอนเจ็บร่างกายก็ไม่ได้อะไร ความหมายโดยนัยคือ เรื่องของความรักไม่มีใครสามารถกำหนดได้ ต้องยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้น “ถ้าอย่างนั้นมันต้องฉลอง(เจ็บอย่างนี้มันต้องฉลอง) เพราะว่ารักมันห่วยอย่างนี้ เพราะชีวิตมันห่วยอย่างนี้ ก็ควรดื่มให้มันสักที เพื่อความผิดหวัง ขอต้อนรับความโศกอีกที ต้องฉลองให้มันสักครั้ง ไม่มีเธอช่างมัน ไม่เห็นต้องแคร์อะไร (ไม่เป็นไรอยู่แล้ว)” ความหมายโดยตรง กล่าวถึงการฉลอง การดื่มให้ความรักที่ผ่านไป ความหมายโดยนัยคือ เมื่อความรักที่เสียไปคือความรักที่ไม่ได้คืออย่างที่คิดไว้ ก็ควรยินดีไม่ควรที่จะเสียใจ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์ บริบท (Context) จากสถานการณ์ในเพลงดังกล่าว

4.2.2 เพลงหัวใจ

“(ท่อน A) น้ำตาเธอหลังริน เมื่อสูญเสียหมดทุกสิ่ง เธอพ่ายแพ้ความจริง เหมือนคนไร้ค่า พายุพัดพาชีวิต แหกสลายลงในพริบตา เธอพร้อมที่จะลาหลับใหลชั่ววันจันทร์ เหมือนเธอไม่เหลือที่พึ่งใดๆ ทั้งที่เธอยังเหลือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ สิ่งที่มีความหมายมากมายกับเธอ

(ท่อน Hook) อย่างน้อยก็เหลือหัวใจ ที่มันยังคงเต้นอยู่ บอกให้รู้และเตือนว่าเธอยังไม่ตาย หกหล่นก็ลุกขึ้นยืน เจ็บปวดก็ทนเอาไว้ แม้ว่าเธอไม่เหลืออะไร เหลือเพียงหัวใจดวงนี้ก็เพียงพอแล้ว

(ท่อน B) แขนไม่มีไขว่คว้า และขาไม่มีให้เดิน แต่เขาพร้อมเผชิญ ไม่ยอมแพ้ฝ่าย ชีวิตเหลือเพียงเท่านี้ แต่ความหวังไม่เคยหายไป ความทุกข์ท้อใดๆก็แพ้ใจของคน แม้ว่าเธอไม่เหลือที่พึ่งใดๆ เธอก็ยังคงเหลือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ สิ่งที่มีความหมายมากมายกับเธอ

(ท่อน Hook) อย่างน้อยก็เหลือหัวใจ ที่มันยังคงเต้นอยู่ บอกให้รู้และเตือนว่าเธอยังหายใจ หกล้มก็ลุกขึ้นยืน ที่สุดมันต้องผ่านไป แม้ว่าเธอไม่เหลืออะไร เหลือเพียงหัวใจดวงนี้ก็เพียงพอแล้ว เราไม่ได้เกิดมาเพื่อยอมจำนน คนทุกคนยังเหลือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ วันนี้นั้นจะเป็นยังไงต้องไม่ยอมแพ้ เราไม่ได้เกิดมาเพื่อยอมจำนน ใจของคนดวงนี้นั้นแสนยิ่งใหญ่ พรุ่งนี้เราจะเดินไป ไม่ท้อ ไม่ยอมแพ้”

ตารางที่ 4.11 วิเคราะห์เพลงหัวใจ

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
พายุพัดพาชีวิต แหก	พายุพัดพาชีวิต	พายุหมายถึงความถึงวาท	ปัญหาและอุปสรรคใน
สลายลงในพริบตา	แหกสลายลงในพริบตา	ภัยและชีวิตที่พังทลาย	ชีวิตส่งผลให้เกิดความล้มเหลวในชีวิต
แขนไม่มีไขว่คว้า และ	แขนไม่มี	ผู้พิการไม่แขนและ	ไม่มีปัจจัยช่วยเหลือต่างๆ
ขาไม่มีให้เดิน	ไขว่คว้า และขาไม่มีให้เดิน	ขาให้ใช้งาน	เช่น ฐานะ ความสามารถหรือกำลังใจ ในการเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค เป็นต้น

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยรวมเนื้อหาเพลงที่กล่าวมาข้างต้นให้ความหมายเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิต โดยกล่าวถึงบุคคลที่ประสบปัญหาในชีวิตอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดความท้อแท้ สิ้นหวังในตนเองจนไม่ยอมมีชีวิตอยู่อีกต่อไป และเนื้อหาของเพลงยังกล่าวถึงการให้กำลังใจให้อดทนต่ออุปสรรคและปัญหา สิ่งที่เกิดขึ้นก็เริ่มต้นใหม่ เพราะอย่างน้อยเรายังมีชีวิต และมีความหวัง โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาเพลง เช่น “พายุพัดพาชีวิต แหกสลายลงในพริบตา” ความหมายโดยตรงคือ พายุหมายถึงความถึงวาทภัยและชีวิตที่พังทลาย ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวบท (Text) และบริบท (Context) มีความหมายโดยนัยคือ ปัญหาและอุปสรรคในชีวิตส่งผลให้เกิดความล้มเหลวในชีวิต “แขนไม่มีไขว่คว้า และขาไม่มีให้เดิน” ความหมายโดยตรงคือ ผู้พิการไม่แขนและขาให้ใช้งาน ความหมายโดยนัยคือ ไม่มีปัจจัยช่วยเหลือต่างๆ เช่น ฐานะ ความสามารถหรือกำลังใจ ในการเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค เป็นต้น

4.2.3 เพลงฝุ่น

“(ท่อน A) คำว่ารักมันกลายเป็นฝุ่นไปแล้ว อะไรที่หวังมันก็พังไปตั้งนานแล้ว แต่ชีวิตไม่รู้ทำไม มันยังคงค้างคาใจ ไม่มีวันใด ที่ฉันไม่จดจำ กับคำว่ารักมันจำได้อยู่เสมอ หลับตาทุกครั้งยังเจอเธออยู่ตรงนี้ ความเข้มแข็งที่ฉันเข้าใจ อ่อนแอลงทุกนาที อยู่ดีๆ ใจก็ร้องไห้อีกครั้ง

(ท่อน Hook) ยังคิดถึงเธอเหลือเกิน ได้ยินไหม เธอยังอยู่ในหัวใจ ของฉัน ช่มช่านอนทุกคืน ยังฝัน ยังเห็นว่าเรารักกัน เธออยู่ที่ไหน คิดถึงเธอ ชาตินี้ไม่มีสิทธิ์เจอ จบแล้วก็เข้าใจ แต่จะให้ทำยังไง เมื่อในหัวใจยังจดจำ (มีแต่เธอ)

(ท่อน B) คำว่ารักยังพอให้ต่อชีวิต ยังทำให้คิดถึงวันเก่าๆ เหล่านั้นได้แต่หวังลึกๆ ในใจ จะมีบ้างไหมสักวัน สิ่งที่ดีๆ เหล่านั้น จะกลับมา”

ตารางที่ 4.12 วิเคราะห์เพลงฝุ่น

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
คำว่ารักมันกลายเป็น ฝุ่นไปแล้ว	คำว่ารัก กลายเป็นฝุ่น	ฝุ่นที่หมายถึงฝุ่นละออง หรือละอองธุลี	คุณค่าของความรักที่ เปรียบได้กับฝุ่นที่เพียง ลอยในอากาศไม่มีค่า สำหรับเธอ

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงความรักในอดีตที่ผิดหวังแต่ยังคงทุกข์ทรมานจากความรักครั้งนั้นเนื่องจากความคิดถึง เนื้อเพลงพรรณนาถึงความทุกข์ที่เกิดจากความคิดถึง โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “คำว่ารักมันกลายเป็นฝุ่นไปแล้ว” ความหมายโดยตรงคือ ฝุ่นที่หมายถึงฝุ่นละอองหรือละอองธุลี ความหมายโดยนัยคือ คุณค่าของความรักที่เปรียบได้กับฝุ่นที่เพียงลอยในอากาศไม่มีค่าสำหรับเธอ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์จาก สัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาโดยรวมของเพลง

4.2.4 เพลงรักเหอะ

“(ท่อน A) ยังต้องเดินทางอีกแสนไกล ยังต้องเดียวดายอีกนาน เธอต้องการอ้อมกอดบ้างไหม ยังต้องมีวันที่มีลม ที่ต้องทนทรมาน เธอต้องการรักไหม

(ท่อน Pre hook) ใครข้างบนคงต้องรู้ว่าโลกโหดร้าย จึงกำหนดมาให้ต้องมีคนข้างกายทำให้อุ่นใจวันนี้เราได้เจอ ขอให้เธอมั่นใจ

(ท่อน Hook) รักเหอะ ฉันจะมีชีวิตนี้เพื่อเธอ รักเหอะ ฉันจะอยู่เคียงข้างกันเสมอ ไม่ว่าจะดี
เราก็อพร้อมจะรับมา ไม่ว่าจะร้ายเราก็อพร้อมจะฟันฝ่า เธอเชื่อไหม รักแท้ยังมีอยู่ตรงนี้ แค่ยื่นมือมา

(ท่อน B) ไม่ต้องไปแคร์กับวันวาน ไม่ต้องห่วงวันพรุ่งนี้แค่เธอมีฉันไว้ ใครข้างบนคงต้องรู้
ว่าโลกโหดร้าย จึงกำหนดมาให้ต้องมีคนข้างกาย ตราบใดที่ฉันกุมมือเธอไม่ต้องกลัว”

ตารางที่ 4.13 วิเคราะห์เพลงรักเหอะ

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ยังต้องมีวันที่มีดมน	ยังต้องมีวันที่ มีดมน	วันที่ไม่มีแสงจากดวง อาทิตย์หรือแสงไฟ	วันที่เจอกับปัญหาและ อุปสรรคในชีวิต

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจ
ด้านความรัก เป็นการเล่าถึงความรักของคนสองคน ที่คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกันเมื่อเจอปัญหา
และอุปสรรคต่างๆ กล่าวถึงข้อดีของความรักจะช่วยให้ผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ไปได้ โดย
ใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ยังต้องมีวันที่มีดมน” ความหมาย
โดยตรงคือ วันที่ไม่มีแสงจากดวงอาทิตย์หรือแสงไฟ ความหมายโดยนัยคือ วันที่เจอกับปัญหาและ
อุปสรรคในชีวิต เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์จาก ตัวบท (Text) และบริบท
(Context)

4.2.5 เพลงแดนเนรมิต

“(ท่อน A) ฉันก็รู้ว่าเธอไม่ค่อยจะมั่นใจ แต่อย่าเพิ่งคิดว่าอะไรไม่ดี ตรงที่เรายืนมันยังไม่
สวยสักเท่าไร จะพยายามให้ยิ่งใหญ่กว่านี้

(ท่อน Pre hook) ไม่มีเวทย์มนต์จะเสกอะไรให้ดีสักอย่าง แต่ขอแค่เธอยังอยู่ข้างๆ คือสิ่ง
สำคัญ

(ท่อน Hook) จะทำให้รักเราเป็นตำนาน จะทำให้รักเราเป็นดั่งฝัน ดินแดนที่รกร้างว่างเปล่า
จะสร้างด้วยกัน แค่ขอเพียงยังมีเรา

(ท่อน B) พร้อมที่จะทนจะเหนื่อยกว่านี้สักเท่าไร ขอขอบคุณที่เธอนั้นเข้าใจด้วยดี พร้อมที่จะ
ทำเพื่อคำว่ารักตลอดไป ตอบแทนให้เธอด้วยหัวใจดวงนี้”

ตารางที่ 4.14 วิเคราะห์เพลงแดนเนรมิต

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ตรงที่เรายืนมันยังไม่ สวยสักเท่าไร	ตรงที่เรายืนมันยังไม่ สวยสักเท่าไร	ตรงที่เรายืน สภาพแวดล้อมยังไม่ สวยงาม	ความรัก ฐานะ หรือ เรื่องอื่นๆ ตอนนี้อาจจะ ยังไม่เป็นไปตาม ที่ต้องการ
ไม่มีเวทย์มนต์จะเสก อะไรให้ดีสักอย่าง	ไม่มีเวทย์มนต์ จะเสก	ฉันไม่มีเวทย์มนต์ที่จะ สามารถเสกอะไรให้ดีขึ้นได้	ไม่มี ฐานะ อำนาจ หรือ ศักยภาพต่างๆ ที่จะทำ ให้ความรักเราดีขึ้น

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก กล่าวถึงการให้กำลังใจกันระหว่างคู่รัก ให้ผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรค โดยใช้ความรักที่มีให้ซึ่งกันและกันคอยเป็นกำลังใจ โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ตรงที่เรายืนมันยังไม่สวยสักเท่าไร” ความหมายโดยตรงคือ ตรงที่เรายืนสภาพแวดล้อมยังไม่สวยงาม ความหมายโดยนัยคือ ความรัก ฐานะ หรือเรื่องอื่นๆ ตอนนี้อาจจะยังไม่เป็นไปตามที่ต้องการ “ไม่มีเวทย์มนต์จะเสกอะไรให้ดีสักอย่าง” ความหมายโดยตรงคือ ฉันไม่มีเวทย์มนต์ที่จะสามารถเสกอะไรให้ดีขึ้นได้ ความหมายโดยนัยคือ ไม่มี ฐานะ อำนาจ หรือศักยภาพต่างๆ ที่จะทำให้ความรักเราดีขึ้น เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากตัวบทนั้นคือ “เนื้อหา” (Content) และบริบทนั้นคือ “รูปแบบ” (Format) เพราะความหมายของเนื้อหาเพลงจะเป็นอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับรูปแบบที่ประกอบตัวอยู่ เนื่องจากเพลงดังกล่าวมีการอุปมาอุปไมยเปรียบเปรยกับสิ่งต่างๆ

4.2.6 เพลงเท่าที่มี

“(ท่อน A) เหมือนว่าโชคชะตาช่างไม่เคยเข้าข้างกัน ตั้งแต่เล็กล้มลุกคลุกคลานไม่เคยคำว่าโชคดี ใช้ชีวิตทุกวัน เหมือนไม่มีพรุ่งนี้ เกิดเป็นคนไม่มีต้นทุน ฉันต้องยอมรับโชคดี ต้องกลายเป็นคนไม่ค่อยมีอนาคต ก็คนมันมีแค่นี้

(ท่อน Hook) เท่าที่ฉันก็มีแต่ความรักที่เธอได้หมดใจจะว่ายังไง หมดที่ฉันจะทำให้เธอรู้ว่าเท่านี้ก็ไม่มีใคร (ขอรักเธอได้มัย) (รับประกันจากใจ)

(ท่อน B) เธอก็ยังเป็นเธอที่ยังคงไม่แน่ใจ หากสุดท้ายถ้าเธอไม่รักฉันก็พอเข้าใจดี ขอแค่ฉันได้ทำได้พิสูจน์มันคู่สักที จะทำเพื่อเธอให้ได้ ทั้งหัวใจที่ฉันมี อาจดูเป็นคนไม่ค่อยมีอนาคต ก็ฉันมันมีแค่นี้”

ตารางที่ 4.15 วิเคราะห์เพลงเท่าที่มี

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
เกิดเป็นคน ไม่มีต้นทุน	เป็นคน ไม่มี ต้นทุน	เกิดเป็นคนไม่มีฐานะ เงินทอง	เกิดเป็นคนที่มี ฐานะ การศึกษา ครอบครัว หรืออื่นๆ ไม่ เพียบพร้อม
ตั้งแต่เล็กล้มลุก คลุกคลาน	ล้มลุกคลาน	ตั้งแต่ตอนเด็กหกล้ม คลุกคลาน	เจออุปสรรคและปัญหา มาตั้งแต่เด็ก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก กล่าวถึงการให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค ด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น ฐานะ การศึกษา ครอบครัวหรืออื่นๆ โดยใช้คำพูดตัดพ้อถึงอุปสรรคของตนเอง โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “เกิดเป็นคน ไม่มีต้นทุน” ความหมายโดยตรงคือ เกิดเป็นคนไม่มีฐานะเงินทอง ความหมายโดยนัยคือ เกิดเป็นคนที่มี ฐานะ การศึกษา ครอบครัวหรืออื่นๆ ไม่เพียบพร้อม “ตั้งแต่เล็กล้มลุกคลุกคลาน” ความหมายโดยตรงคือ ตั้งแต่ตอนเด็กหกล้มคลุกคลาน ความหมายโดยนัยคือ เจออุปสรรคและปัญหามาตั้งแต่เด็ก โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากบริบท (Context) และโครงสร้างเนื้อหาของเพลง (Structuration)

4.2.7 เพลงลมเปลี่ยนทิศ

“(ท่อน A) ไปไม่หวนเมื่อลมพัดผ่าน เป็นสัญญาณแห่งความผันเปลี่ยน ทุกๆสิ่งคือความหมุนเวียนไม่เที่ยงแท้ทำทุกอย่างให้ดีที่สุด เพียงเพื่อเธอให้เธอไม่ไป ในที่สุดก็คงต้องหยุดและยอมแพ้

(ท่อน Pre hook) ใจของคนหนอคน ก็ไม่รู้จะห้ามยังงี้ให้ลมไม่เปลี่ยนทิศ และชีวิตจะห้ามยังงี้ให้เธอไม่ไป ไม่มีทาง

(ท่อน Hook) เรามาไกลเท่านี้ก็ดีเหลือเกิน ขอบใจนะที่เคยมีกัน มันถึงเวลาขอรับความจริง เรามาไกลเท่านี้ก็เกินที่ฝันตั้งเท่าไร เมื่อชีวิตคือความเป็นไป สุดท้ายก็ต้องจากกัน เท่านั้นเอง

(ท่อน B) ชีวิตหนึ่งกำลังเริ่มใหม่ ชีวิตหนึ่งกำลังว่างเปล่า ความรู้สึกช่างทรมานและโหดร้าย ทำได้เพียงแต่ยอมรับมัน แม้ต้องเจ็บจะยอมเข้าใจ คงไม่มีอะไรเหมือนเดิมอีกต่อไป”

ตารางที่ 4.16 วิเคราะห์เพลงลมเปลี่ยนทิศ

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ใบไม้หั่นเมื่อลมพัดผ่าน	ใบไม้หั่นเมื่อลมพัดผ่าน	เมื่อใบไม้โดนลมพัดก็ร่วงหล่น	เป็นสัญญาณของการเปลี่ยนแปลงของความรักเช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล
ลมเปลี่ยนทิศ	ลมเปลี่ยนทิศ	การเปลี่ยนทิศทางของกระแสลม	จิตใจคนที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลา

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงความรักที่ไม่สมหวัง ในครั้งหนึ่งอาจเคยรักกันมาก แต่ทุกสิ่งย่อมมีการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องธรรมชาติ เพียงแค่ต้องทำใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ใบไม้หั่นเมื่อลมพัดผ่าน” ความหมายโดยตรงคือ เมื่อใบไม้โดนลมพัดก็ร่วงหล่น ความหมายโดยนัยคือ เป็นสัญญาณของการเปลี่ยนแปลงของความรักเช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล “ลมเปลี่ยนทิศ” ความหมายโดยตรงคือ การเปลี่ยนทิศทางของกระแสลม ความหมายโดยนัยคือ จิตใจคนที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลา เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากกฎของการเชื่อมโยง ดังเช่นในเพลงที่กล่าวถึงฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลง เปรียบได้กับจิตใจคนที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลา

4.2.8 เพลงดนตรีเพื่อชีวิต

“(ท่อน A) คือแสงไฟสลัวในคืนที่ใจไม่เจอจุดหมาย คือสายลมคอยโอบล้อมในวันที่ฝันมันพังทลาย

(ท่อน Pre hook) จะล้มลงจะหลงทางไม่สนใจ

(ท่อน Hook) ชีวิตจะถูกร้องจะบรรเลงมันให้ก้องไป กับบทเพลงแห่งศรัทธาจากในใจ ขอบฟ้าที่เห็นยังไกลห่างขอแค่ก้าวเดินไปจะเจ็บจะปวดจะรับไว้ลมหายใจคือเสียงดนตรี

(ท่อน B) เมื่อน้ำตาหลังรินก็ขอแค่ใจไม่สิ้นความหวังเมื่อแสงทองยังส่องฟ้า จะเสาะจะหาให้เจอสักวันวัน”

ตารางที่ 4.17 วิเคราะห์เพลงดนตรีเพื่อชีวิต

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
คือแสงไฟสลัวในคืนที่ ใจไม่เจอจุดหมาย	แสงไฟสลัวใน คืนที่ใจไม่เจอ จุดหมาย	คืนที่มีมืดมิดไม่มีแสงไฟ	ปัญหาและอุปสรรคที่ เข้ามาในชีวิต
สายลมคอยโอบล้อม ในวันที่ฝนมันพังทลาย	สายลมคอยโอบ ล้อมในวันที่ฝน มันพังทลาย	สายลมที่เกิดขึ้นตาม ธรรมชาติโอบล้อมตัวเรา ในวันที่ไม่เป็นอย่างฝัน	เป็นกำลังใจในวันที่ ชีวิตที่ถ่อถอย

จากตารางที่ 4.17 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต กล่าวถึงการใช้ดนตรีเป็นปัจจัยในการสร้างกำลังใจให้แก่ตนเอง เมื่อประสบกับปัญหา อุปสรรคต่างๆ หรือเมื่อรู้สึกท้อแท้ก็จะมีดนตรีที่เป็นแรงผลักดันตนเองให้สู้ต่อไป โดยมีสัญลักษณ์อยู่ในเนื้อเพลง เช่น “คือแสงไฟสลัวในคืนที่ใจไม่เจอจุดหมาย” ความหมายโดยตรงคือ คืนที่มีมืดมิดไม่มีแสงไฟ ความหมายโดยนัยคือ ปัญหาและอุปสรรคที่เข้ามาในชีวิต “สายลมคอยโอบล้อมในวันที่ฝนมันพังทลาย” ความหมายโดยตรงคือ สายลมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติโอบล้อมตัวเราในวันที่ไม่เป็นอย่างฝัน ความหมายโดยนัยคือ เป็นกำลังใจในวันที่ชีวิตที่ถ่อถอย เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากบริบท (Context) และโครงสร้างเนื้อหาของเพลง (Structuration) สังเกตเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

4.2.9 เพลงทนมั้ยไหว

“(ท่อน A) อย่าซื้อกันเลยเมื่อรักไม่ช่วยอะไรที่ขอมให้เธอมาจนเหนื่อยใจ ไม่รักก็คงไม่ทน แก่เหงานกันไปสุดท้ายนี่คือเหตุผล หนทางยังเดินก็ยังมีดมน วันนี้ก็คงต้องลา

(ท่อน Hook) ไม่ใช่ว่าฉันนั้นไม่รักเธอ ที่ฉันนั้นต้องไปไม่ใช่ว่าฉันนั้นไม่เข้าใจ ที่ฉันนั้นไม่ทน แต่เป็นเพราะฉัน ใครจะเข้าใจ ฉันถึงเป็นคนที่ดีคนใจ ขอมเธอจนเหนื่อยมาจนทนมั้ยไหว วันนี้คงพอทันที

(ท่อน B) เคยหวังไปไกลสุดท้ายก็ได้แต่หวัง ยิ่งรักเท่าไรยังไม่จริงจัง ไม่รู้จะหวังทำไม ไม่ไหวจริงจริง ไม่อยากเป็นตัวอะไรของใคร แม้ต้องเจ็บปวดสักแค่ไหน ยังไงก็คงต้องลา”

ตารางที่ 4.18 วิเคราะห์เพลงทนมัไหว

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
หนทางยิ่งเดินก็ยิ่ง มีคมน	หนทางยิ่งเดินก็ ยิ่งมีค	ทางเดินที่มีคไม่มีแสงไฟ	ถ้ายังฝืนรักกันต่อไปก็ มีแต่ความทุกข์
สายลมคอยโอบล้อม ในวันที่ฝนมันพยับกระจาย	สายลมคอยโอบ ล้อมในวันที่ฝน มันพยับกระจาย	สายลมที่เกิดขึ้นตาม ธรรมชาติโอบล้อมตัวเรา ในวันที่ไม่เป็นอย่างฝัน	เป็นกำลังใจในวันที่ ชีวิตที่ถอย

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงความรักของคนสองคนที่ไม่ได้รู้สึกรักกันเหมือนเดิม แม้จะฝืนทนรักกันต่อไปก็มีแต่ความทุกข์ จึงตัดสินใจให้ความรักสิ้นสุดลงตรงนี้ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “หนทางยิ่งเดินก็ยิ่งมีคมน” ความหมายโดยตรงคือ ทางเดินที่มีคไม่มีแสงไฟ ความหมายโดยนัยคือ ถ้ายังฝืนรักกันต่อไปก็มีแต่ความทุกข์ เป็นต้น การสื่อสารเนื้อหาของเพลงดังกล่าวใช้ภาษาที่ให้ความหมายโดยตรงเป็นส่วนใหญ่

4.2.10 เพลงอาบน้ำร้อน

“(ท่อน A) โลกนี้นั่นกว้างแคไหนชีวิตมีทางแยกเท่าไร อ่านหนังสือเป็นกองๆ แต่มันยังงง รู้มาแต่ไม่เคยเข้าใจ

(ท่อน Pre hook) ประสบการณ์มีขายที่ไหนบ้างบอกฉันที

(ท่อน Hook) ใครมันจะไปรู้ชีวิตมันคืออะไรอย่างนั้นก็ต้องแลกต้องลองให้รู้ไป มันจะ
แสบจะร้อนจะร้ายจะแรงแคไหนหวังว่าคงสักครั้งสักวันคงเข้าใจ

(ท่อน B) ยิ่งรักก็ยิ่งผิดหวัง ยิ่งไปหลงมากก็ยิ่งหลงทางแต่ไม่เจอคงไม่จำไม่ทำคงไม่เป็น ขอ
โดนเต็มๆ เลยแล้วกัน

ตารางที่ 4.19 วิเคราะห์เพลงอาบน้ำร้อน

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
อาบน้ำร้อน	อาบน้ำร้อน	การอาบน้ำร้อน	บุคคลที่ผ่านปัญหาและอุปสรรคมากกว่า ย่อมมีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตและการตัดสินใจที่มากกว่า จะรู้ถึงผลที่ตามมาของการกระทำหรือการตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ ดีกว่า
โลกนี้นั่นกว้างแคไหน	โลกกว้างแคไหน	โลกกว้างใหญ่มี	บุคคลที่ไม่เคยผ่าน
ชีวิตมีทางแยกเท่าไร	ชีวิตมีทางแยก	ทางเดินให้เลือก	ประสบการณ์มาก่อน ยัง
อ่านหนังสือเป็นกองๆ	เท่าไร อ่านหนังสือ	มากมาย อ่าน	ไม่รู้ผิดชอบชั่วดี
แต่มันยังงง	เป็นกองๆ	หนังสือจำนวนมาก	
	ก็ยังไม่เข้าใจ	แต่ก็ยังไม่เข้าใจ	
ใครมันจะไปรู้ชีวิตมัน	ชีวิตมันคืออะไร	ไม่มีใครรู้ว่าชีวิตเป็น	ปลุกใจให้กล้าออกไป
คืออะไรอย่างงั้นก็คง	อย่างงั้นก็ต้อง	เช่นไร อาจจะมี	เผชิญกับอุปสรรคปัญหา
ต้องแลกต้องลองให้รู้	แลกต้องลองให้รู้	ความรู้สึกที่แสบ	ต่างๆ เพื่อจะได้รู้ผิดชอบ
ไป มันจะแสบจะร้อน	ไป มันจะแสบจะ	ร้อน	ชั่วดี
จะร้ายจะแรงแคไหน	ร้อนจะร้ายจะแรง		
หวังว่าคงสักครั้งสักวัน	แคไหน		
คงเข้าใจ			

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต โดยกล่าวถึงการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นว่าต้องเจอกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อเรียนรู้เป็นประสบการณ์ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเพลง เช่น ใช้ชื่อเพลงว่า “อาบน้ำร้อน” ความหมายโดยตรงคือ การอาบน้ำร้อน ความหมายโดยนัยคือ บุคคลที่ผ่านปัญหาและอุปสรรคมากกว่า ย่อมมีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตและการตัดสินใจที่มากกว่า จะรู้ถึงผลที่ตามมาของการกระทำหรือการตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ ดีกว่า โดยในเนื้อเพลงดังกล่าวสื่อความหมายโดยนัยถึงบุคคลที่ไม่เคยผ่าน

ประสบการณ์มาก่อน ยังไม่รู้ผิดชอบชั่วดี เช่น “โลกนี้นั้นกว้างแค่ไหนชีวิตมีทางแยกเท่าไร อ่านหนังสือเป็นกองๆ แต่มันยังงง” ซึ่งความหมายโดยตรงคือ โลกกว้างใหญ่มีทางเดินให้เลือกมากมาย อ่านหนังสือจำนวนมากแต่ก็ยังไม่เข้าใจ และยังแฝงความหมายโดยนัยที่ปลุกใจให้กล้าออกไปเผชิญกับอุปสรรคปัญหาต่างๆ เพื่อจะได้รู้ผิดชอบชั่วดี เช่น “ใครมันจะไปรู้ชีวิตมันคืออะไรอย่างนั้นก็ต้องแลกต้องลองให้รู้ไป มันจะแสบจะร้อนจะร้ายจะแรงแค่ไหนหวังว่าคงสักครั้งสักวันคงเข้าใจ” ซึ่งความหมายโดยตรงคือ ไม่มีใครรู้ว่าชีวิตเป็นเช่นไร อาจจะมีความรู้สึกที่แสบร้อน เป็นต้น การวิเคราะห์สัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าวพิจารณาจาก ความหมายสัญลักษณ์หรือตัวหมายถึง (Signified หรือ Concept) ซึ่งสังเกตได้จากเนื้อเพลง “อาบน้ำร้อน” คือความหมายที่สัญลักษณ์ต้องการจะสื่อ

4.3 วิเคราะห์การสื่อความหมายเนื้อหาเพลงของศิลปินวงบอดี้แอสม

4.3.1 เพลงชีวิตเป็นของเรา

“(ท่อน A) คนเราจะมีพຼຽນนี้ได้อีกกี่วัน เวลาที่เหลือกันเท่าไร คนเราจะมีลมหายใจอีกกี่ครั้ง ใครจะรู้ คนเรายังมีสมองที่แตกต่างกัน ยังมีความฝันได้มากมายคนเราจะมีชีวิตแล้วไม่ได้ใช้ คงน่าเสียดาย

(ท่อน Pre hook) ต้องขออภัยจริงๆ ที่ฉันไม่ได้ไปด้วย กับเส้นทางของใครที่เขาคิดว่าดี วันนี้ไม่ได้เดินตาม แต่ฉันก็เต็มที กับเส้นทางของฉันวันนี้

(ท่อน Hook) ชีวิตจะเป็นแบบไหน คงต้องเลือกเอา ก็ตัวของเราที่ใจของใครของมัน ชีวิตที่เป็นแบบนี้ คงไม่ว่ากัน ก็ชีวิตมันเป็นของเรา

(ท่อน B) คนเราจะมีพຼຽນนี้ได้อีกกี่วัน เวลาที่เหลือกันเท่าไร คนเราจะมีลมหายใจอีกกี่ครั้ง ยังไม่รู้เลย ให้คิดที่ทำตามใครก็รู้ว่าคงดีแน่ แต่เกิดมาทั้งที่ต้องทำที่ใจอยากชีวิตที่เป็นตัวเอง ก็รู้ว่ามันยากแต่มันต้องลองสักครั้ง”

ตารางที่ 4.20 วิเคราะห์เพลงชีวิตเป็นของเรา

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
คนเรายังมีสมองที่แตกต่างกัน	คนเรามีสมองที่แตกต่างกัน	คนเรามีลักษณะสมองที่แตกต่างกันไป	คนเรามีความคิด ความชอบ และความ ต้องการที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
คนเรายังมีสมองที่ แตกต่างกัน	คนเรามีสมองที่ แตกต่างกันขอภัย ที่ไม่ได้ไปด้วย	คนเรามีลักษณะสมองที่ แตกต่างกันไปขอโทษที่ ฉันไม่ได้ไปกับเธอ	หรือการตัดสินใจใน เรื่องนั้นๆดีกว่าขอโทษ ที่ฉันไม่ได้ทำตาม แบบอย่างของเธอ

จากตารางที่ 4.20 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต กล่าวถึงการปลุกใจให้กล้าที่จะออกมาทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ ไม่ทำตามใคร เนื่องจากคนเรามีความชอบ ความถนัด และความคิดที่แตกต่างกัน โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “คนเรายังมีสมองที่แตกต่างกัน” ความหมายโดยตรงคือ คนเรามีลักษณะสมองที่แตกต่างกันไป ความหมายโดยนัยคือ คนเรามีความคิด ความชอบ และความต้องการที่แตกต่างกัน “ต้องขอภัยจริงๆ ที่ฉันไม่ได้ไปด้วย” ความหมายโดยตรงคือ ขอโทษที่ฉันไม่ได้ไปกับเธอ ความหมายโดยนัยคือ ขอโทษที่ฉันไม่ได้ทำตามแบบอย่างของเธอ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากบริบท (Context) และโครงสร้างเนื้อหาของเพลง (Structuration) สังเกตเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

4.3.2 เพลงความเชื่อ

“(ท่อน A) มันเกือบจะล้ม มันเหนื่อยมันล้า เหมือนแทบขาดใจ เดินมาจนท้อไม่เจอจุดหมายปลายทางที่ฝัน จะกลับได้ไหม ถ้าเดินต่อไปยากเย็นขนาดนั้น ยังถามใจ

(ท่อน Pre hook1) ตลอดชีวิต ฉันเชื่อในสิ่งที่คิด หรือมันจะเป็นอะไรที่ผิด และฉันเองที่หลงทาง

(ท่อน Hook) ชีวิตมันต้องเดินตามหาความฝัน หกล้มคลุกคลานเท่าไร มันจะไปจบที่ตรงไหน เมื่อเดินเท่าไรมันก็ไม่ไปถึง

(ท่อน B) เดินต่อช้าๆ ไม่อยากปล่อยฝัน ให้มันหลุดมือ ที่สั่งให้ฉันไปต่อก็คือความเชื่อเท่านั้น ถ้าในวันนี้เรี่ยวแรงยังเหลือ ก็ยังต้องฝัน ต้องก้าวไป

(ท่อน Pre Hook2) ตลอดชีวิตฉันเชื่อในสิ่งที่คิด แม้ไม่ว่ามันจะถูกหรือผิดจะขอทำสุดหัวใจ”

ตารางที่ 4.21 วิเคราะห์เพลงความเชื่อ

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
มันเกือบจะลืมน มัน เหนื่อยมันล้า	มันเกือบจะลืมน มันเหนื่อยมันล้า	การหลุดตัวลงจากความ เหนื่อยล้า	เกือบจะสิ้นหวัง ท้อแท้ หมดกำลังใจ

จากตารางที่ 4.21 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงดังกล่าวเกี่ยวกับการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต กล่าวถึงการเดินทางตามความฝันต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย แต่ถ้าเรามีความเชื่อมั่นในตัวเราสิ่งที่ฝันก็จะสำเร็จตามที่ต้องการ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “มันเกือบจะลืมน มันเหนื่อยมันล้า” ความหมายโดยตรงคือ การหลุดตัวลงจากความเหนื่อยล้า ความหมายโดยนัยคือ เกือบจะสิ้นหวัง ท้อแท้ หมดกำลังใจ โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากบริบท (Context) และ โครงสร้างเนื้อหาของเพลง (Structuration) สังเกตเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

4.3.3 เพลงยาพิษ

“(ท่อน A) ค่าย่าย ๆ แต่ความหมายสุดลึกล้ำ ค่าย่าย ๆ ที่เธอใช้ประจำ ซ้ำไป ซ้ำมา คิดจะพูดเธอก็พูดอย่างไม่คิด รู้ไหมว่าหนึ่งชีวิตของใคร ต้องเกิดปัญหา

(ท่อน Pre hook) เจ็บซ้ำปางตาย ชีวิตวุ่นวาย คิดกันไปว่าดี ลุ่มหลงเชื่อใจ กับถ้อยคำร้ายๆ

(ท่อน Hook) เอะอะก็ว่ารัก เอะอะก็คิดถึง แต่เธอไม่เคยซึ่งไม่เคยเข้าใจ ไม่เคยจะไม่รู้ ไม่เคยจะไม่เห็น ไม่หวังเลยว่าใครจะเป็นจะตาย คำพูดที่ไม่เคยคิด ความจริงก็คือยาพิษ ทำลายชีวิตของคนมมฉาย (เธอจะรู้บ้างหรือเปล่า คิดหรือเปล่า ว่ามีใครเขาทุกข์ทน พิชัยของคำคนร้ายแรงแค่ไหน)

(ท่อน B) ค่าย่ายๆ ที่เธอใช้บอกกับฉัน รู้ไว้ด้วยว่าความหมายของมัน สำคัญ แค่ไหน”

ตารางที่ 4.22 วิเคราะห์เพลงความยาพิษ

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ยาพิษ	ยาพิษ	สิ่งที่มีพิษมากเข้าสู่ ร่างกายอาจถึงตายได้	คำพูดที่หลอกลวงส่งผล ให้เกิดความทุกข์ใจหรือ เกิดปัญหาที่ร้ายแรง

จากตารางที่ 4.22 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงการหลอกลวง โดยใช้คำพูดซึ่งทำให้ผู้ที่รับฟังหลงเชื่อในถ้อยคำหวานซึ่ง ส่งผลให้เกิดความทุกข์ใจหรือเกิดปัญหาตามมา เนื้อเพลงจะสื่อความหมายการหลอกลวงเรื่องความรัก โดยมีสัญลักษณ์แฝงความหมายโดยรวมอยู่ในชื่อเพลง “ยาพิษ” ให้ความหมายโดยตรงคือ สิ่งที่มีพิษมากเข้าสู่ร่างกายอาจถึงตายได้ ความหมายโดยนัยคือ คำพูดที่หลอกลวงส่งผลให้เกิดความทุกข์ใจหรือเกิดปัญหาที่ร้ายแรง โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์สองตัวที่มีความคล้ายคลึงกัน และถูกนำมาถ่ายทอดความหมายด้วยวิธีการ “เปรียบเทียบอุปมาอุปมัย” (Analogy)

4.3.4 เพลงอกหัก

“(ท่อน A) ความรักต้องพังลงไป อนาคตที่สุดก็ผ่านพ้นไป เหลือเพียงหัวใจที่ยับเยิน บาดแผลลึกเกินเยียวยา ตื่นจากฝันเพราะถูกปลุกด้วยน้ำตา ทูรันทูรายหัวใจเหนื่อยล้า

(ท่อน Pre hook) ภาวนาหัวใจได้เจ็บจนเข้มแข็ง แม้มันจะไร้เรี่ยวแรง จะฝืนลุกขึ้นให้ไหว คนคนเดียวมันไม่มีสิทธิ์ขนาดนั้น ไม่ทำให้ซ้ำถึงตาย ยังไงต้องรับให้ได้

(ท่อน Hook) ชีวิตแค่โดนทำร้าย แต่ที่สุดมันต้องไม่โดนทำลาย แลวันนี้หัวใจสลาย เดือนตัวเองว่าถึงยังงั้นยังต้องอยู่ ความรักลวงหลอกมันก็แค่เจ็บปวด ไม่มีค่า (ให้) มันทำลายชีวิตไม่ได้

(ท่อน B) กรีดแขนไม่ช่วยอะไร ยิ่งดอย้ายยิ่งกรีดยิ่งทำร้ายใจ ยิ่งทำเท่าไรก็ยิ่งปวดร้าว”

ตารางที่ 4.23 วิเคราะห์เพลงอกหัก

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
เหลือเพียงหัวใจที่	หัวใจที่ยับเยิน	หัวใจซึ่งเป็นอวัยวะถูก	โดนทำร้ายจากความรัก
ยับเยิน บาดแผลลึกเกิน	บาดแผลลึก	ทำลายจนมีบาดแผลที่	อย่างรุนแรง
เยียวยา	เกินเยียวยา	สาหัส	
ตื่นจากฝันเพราะถูก	ตื่นจากฝัน	ตื่นขึ้นจากการร้องไห้และ	ได้รับรู้ความเป็นจริง
ปลุกด้วยน้ำตา ทูรันทู	เพราะถูกปลุก	รู้สึกเหนื่อยล้า	จากความรักที่ผิดหวัง
รายหัวใจเหนื่อยล้า	ด้วยน้ำตา ทูรันทู		ซึ่งทำให้รู้สึกถึงความ
	ทอรายหัวใจ		ทรมาน
	เหนื่อยล้า		

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ภาวนาให้ใจได้เจ็บจน เข้มแข็ง	ภาวนาให้ใจได้ เจ็บจนเข้มแข็ง	หวังว่าหัวใจซึ่งเป็นอวัยวะ จะหายจากอาการเจ็บปวด	หวังว่าความทุกข์ ทรมานจากความรักจะ จางหายไป
จะฝืนลุกขึ้นให้ไหว	จะฝืนลุกขึ้นให้ ไหว	จะลุกขึ้นยืนให้ได้	จะเผชิญกับความรักที่ ผิดหวังให้ได้
กรีดแขนไม่ช่วยอะไร ยิ่งตอกย้ำยิ่งกรีดยิ่งทำ ร้ายใจ ยิ่งทำเท่าไรก็ยิ่ง ปวดร้าว	กรีดแขนไม่ช่วย อะไร ยิ่งตอกย้ำ ยิ่งกรีดยิ่งทำร้าย ใจ ยิ่งทำเท่าไรก็ ยิ่งปวดร้าว	การกรีดแขนไม่ได้ช่วย อะไรมีแต่จะทำให้ เจ็บปวด	การทำร้ายตัวเองไม่ได้ ทำให้ความรัก คืนกลับมา

จากตารางที่ 4.23 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจ ด้านความรัก กล่าวถึงการเตือนสติและให้กำลังใจผู้ที่ผิดหวังจากความรัก โดยกล่าวถึงความทุกข์ที่เกิดจากความรักด้วยภาษาที่ตรงไปตรงมา เช่น “เหลือเพียงหัวใจที่ยับเยิน บาดแผลลึกเกินเยียวยา” ให้ความหมายโดยตรงคือ หัวใจซึ่งเป็นอวัยวะถูกทำลายจนมีบาดแผลที่สาหัส ความหมายโดยนัยคือ โดนทำร้ายจากความรักอย่างรุนแรง “ตื่นจากฝันเพราะถูกปลุกด้วยน้ำตา ทูรันทูรายหัวใจเหนื่อยล้า” ให้ความหมายโดยตรงคือ ตื่นขึ้นจากการร้องไห้และรู้สึกเหนื่อยล้า ความหมายโดยนัยคือ ได้รับความเจ็บปวดจริงจากความรักที่ผิดหวัง ซึ่งทำให้รู้สึกถึงความทรมาน กล่าวถึงการให้กำลังใจเพื่อเป็นแรงผลักดันให้เผชิญความทุกข์ เช่น “ภาวนาให้ใจได้เจ็บจนเข้มแข็ง” ให้ความหมายโดยตรงคือ หวังว่าหัวใจซึ่งเป็นอวัยวะจะหายจากอาการเจ็บปวด ความหมายโดยนัยคือ หวังว่าความทุกข์ทรมานจากความรักจะจางหายไป “จะฝืนลุกขึ้นให้ไหว” ให้ความหมายโดยตรงคือ จะลุกขึ้นยืนให้ได้ ความหมายโดยนัยคือ จะเผชิญกับความรักที่ผิดหวังให้ได้ และกล่าวถึงการเตือนสติตนเอง เช่น “กรีดแขนไม่ช่วยอะไร ยิ่งตอกย้ำยิ่งกรีดยิ่งทำร้ายใจ ยิ่งทำเท่าไรก็ยิ่งปวดร้าว” ให้ความหมายโดยตรงคือ การกรีดแขนไม่ได้ช่วยอะไรมีแต่จะทำให้เจ็บปวด ความหมายโดยนัยคือ การทำร้ายตัวเองไม่ได้ทำให้ความรักคืนกลับมา เป็นต้น

4.3.5 เพลงยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ

“(ท่อน Intro) สุดท้ายรักนั้นคืออะไร ยิ่งฉันเรียนรู้มันมากแค่ไหน ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ

(ท่อน A) ฉันเคยมั่นใจว่าฉันนั้นรู้ดี รักใคร่ทั้งที่ต้องทุ่มชีวิตแลกไป ก็คิดไว้แล้วว่าคงเพียงพอ ก็คิดว่ารู้จึงเทหัวใจ ไข่ทั้งชีวิตแลกใจของเธอ แล้วในที่สุดเมื่อเธอต้องร่ำลา ทุกอย่างวันนี้มันเลยได้สอนฉันใหม่ ว่ารักแค่ไหนก็ไม่มีทาง ทั้งชีวิตมันยังน้อยไป ให้ทำอย่างไรก็ไม่เพียงพอ

(ท่อน Hook) (และ) สุดท้ายฉัน (นั่น) ก็ไม่มีใคร ฉันได้แต่ทบทวนว่าทำไม ชีวิตมันต้องเจ็บซ้ำ แค่อยากจะรู้ รักนั้นคืออะไร ยิ่งฉันเรียนรู้มันมากแค่ไหน ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ (สักระยะจริงๆ)

(ท่อน B) ยิ่งรู้จักความรักมากเท่าไร ฉันยิ่งเจ็บเท่านั้น น้ำตาที่ไหลใจเหมือนจะขาด ไม่เคยเข้าใจที่ต้องทรมาณขนาดนี้”

ตารางที่ 4.24 วิเคราะห์เพลงยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ	ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ	ยิ่งเรียนรู้สิ่งต่างๆยิ่งทำให้ไม่เข้าใจในสิ่งนั้นๆ	ถึงจะผ่านความรัก เรียนรู้ในความรักมากมาย ก็ไม่สามารถทำให้เข้าใจในความรัก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า เนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงความรักที่ไม่สมหวัง เข้าใจผิดคิดว่าความรักต้องเป็นไปตามที่ตนเองคิดไว้ จึงทุ่มเทให้กับความรักครั้งนี้มาก จึงได้กลับมาทบทวนตัวเองว่าจริงๆแล้วรักคืออะไร โดยเพลงดังกล่าวมีสัญลักษณ์โดยรวมแฝงอยู่ในชื่อเพลง “ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ” ความหมายโดยตรงคือ ยิ่งเรียนรู้สิ่งต่างๆ ยิ่งทำให้ไม่เข้าใจในสิ่งนั้นๆ ความหมายโดยนัยคือ ถึงจะผ่านความรัก เรียนรู้ในความรักมากมาย ก็ไม่สามารถทำให้เข้าใจในความรัก โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์จาก ความสัมพันธ์ (Relation) ระหว่างชื่อเพลงกับเนื้อเพลงที่มีความหมายสอดคล้องกัน

4.3.6 เพลงเลี้ยววินาที

“(ท่อน A) ทุกนาทีมันแบ่งเป็นวินาทีเพียงหนึ่งในล้านยังมีขอเพียงเสี้ยววินาที ปรบตาเดียวโอกาสแค่ปรบตาเดียวมันเปลี่ยนชีวิตเราได้ขอเพียงแค่นั้น

(ท่อน B) ทุกๆเกมเราอาจเคยพลาดพลั้งทุกๆคราวแม้ไม่เป็นอย่างหวัง แต่วันนี้ไม่เหมือน

ทุกวันๆ ที่ มันอาจเป็นที่ใครรู้ไว้เลยไม่ใช่ที่สุดท้ายจะอย่างไรคงต้องวัดกัน วินาทีที่เราต้องไปให้ถึงวินาทีที่เราไม่ยอมแพ้

(ท่อน Hook) ไม่มีสิ่งไหนจะหนักเกินไปไม่มีคำว่าทำไม่ได้ (เป็นตายคงได้รู้กัน) นาทีนี้ตรงนี้เป็นของเรามาทำวันนี้ให้เป็นตำนานฝากไว้ให้นานเท่านั้นเพื่อสิ่งนี้ที่หัวใจ (เราต้องการ) (เราทำได้)

(ท่อน C) แม้ที่จริงมันอาจดูเลือนลงแม้ที่สุดแล้วเราต้องผิดหวัง แต่หัวใจจะขอพุ่งชนร้ายหรือคิวงอยู่ในมือเรา แม้รางวัลนั้นคือความปวดร้าวแต่อย่างไรต้องลองสักครั้ง วินาทีที่เราต้องไปให้ถึง วินาทีที่เราไม่ยอมแพ้

ตารางที่ 4.25 วิเคราะห์เพลงเสี้ยววินาที

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
พริบตาเดียวโอกาสแค่	พริบตาเดียว	แค่เพียงชั่วครู่ก็สามารถ	ถึงแม้จะมีโอกาสน้อยที่
พริบตาเดียวมันเปลี่ยน	โอกาสแค่	เปลี่ยนชีวิตเราได้	จะประสบความสำเร็จ
ชีวิตเราได้ขอเพียงแค่นั้น	พริบตาเดียวมันเปลี่ยนชีวิต		ก็ให้ลงมือทำเพราะผลที่ตามมาคุ้มค่า
ทุกๆเกมเราอาจเคยพลาดพลั้งทุกๆคราวแม้ไม่เป็นอย่างหวัง แต่	ทุกๆเกมเราอาจเคยพลาดพลั้ง	ทุกๆการแข่งขันต้องแพ้	ที่ผ่านมามาดูจะเคย
วันนี้ไม่เหมือนทุกวัน	ทุกๆคราวแม้ไม่เป็นอย่างหวัง	มีชนะเป็นธรรมดาแต่	ผิดพลาดหรือไม่ประสบความสำเร็จตามที่
ทุกๆที่ มันอาจเป็นที่ใครรู้ไว้เลยไม่ใช่ที่	แต่วันนี้ไม่เหมือน	วันนี้เราจะไม่แพ้	ต้องการ แต่ครั้งที่อาจจะไม่เหมือนทุกครั้งแค่ลองลงมือทำ
สุดท้ายจะอย่างไรคงต้องวัดกัน			
แม้รางวัลนั้นคือความปวดร้าวแต่อย่างไรต้องลองสักครั้ง วินาทีที่เราต้องไปให้ถึง วินาทีที่เราไม่ยอมแพ้	ภาวนาให้ใจได้เจ็บจนเข้มแข็ง	หวังว่าหัวใจซึ่งเป็นอวัยวะจะหายจากอาการเจ็บปวด	ถึงแม้ผลที่ตามมาจะไม่ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ ก็ไม่ควรที่จะท้อถอย

จากตารางที่ 4.25 พบว่า โดยรวมเนื้อหาเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิต กล่าวถึงการให้กำลังใจคนที่ทำสิ่งต่างๆ ไม่สำเร็จดังเป้าหมาย ให้ต่อสู้กับอุปสรรคปัญหา โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “พริบตาเดียวโอกาสแก่พริบตาเดียวมันเปลี่ยนชีวิตเราได้ขอเพียงแค่นั้น” ความหมายโดยตรงคือ แค่เพียงชั่วครู่ก็สามารถเปลี่ยนชีวิตเราได้ ความหมายโดยนัยคือ ถึงแม้จะมีโอกาสน้อยที่จะประสบความสำเร็จก็ให้ลงมือทำเพราะผลที่ตามมาคุ้มค่า “ทุกๆ เกมเราอาจเคยพลาดหลังทุกๆ คราวแต่ไม่เป็นอย่างหวัง แต่วันนี้ไม่เหมือนทุกวันทุกๆ ที่ มันอาจเป็นที่ใครรู้ไว้เลยไม่ใช่ที่สุดท้ายจะอย่างไรคงต้องวัดกัน” ความหมายโดยตรงคือ ทุกๆ การแข่งขันต้องแพ้มีชนะเป็นธรรมดาแต่วันนี้เราจะไม่แพ้ ความหมายโดยนัยคือ ที่ผ่านมามีจะเคยผิดพลาดหรือไม่ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ แต่ครั้งนี้อาจจะไม่เหมือนทุกครั้งแค่ลงมือทำ และ “แม้รางวัลนั้นคือความปวดร้าวแต่อย่างไรต้องลองสักครั้ง วินาทีที่เราต้องไปให้ถึง วินาทีที่เราไม่ยอมแพ้” ความหมายโดยตรงคือ ถึงแม้จะแพ้ก็ขอให้อดทนสู้ต่อไปเพื่อความสำเร็จ ความหมายโดยนัยคือ ถึงแม้ผลที่ตามมาจะไม่ประสบผลตามที่ต้องการก็ไม่ควรที่จะท้อถอย เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากการอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบระหว่างการใช้ชีวิตกับเกม ต้องมีแพ้มีชนะเป็นธรรมดา

4.3.7 เพลงขอบคุณน้ำตา

“(ท่อน A) ตะวันที่ดูร้อนแรง มันคงไม่แรงเท่าไร เมื่อฉันเองยังเดินต่อไปให้รู้ให้กันไป ในคืนที่ไร้แสงไฟจะก้าวต่ออีกไหม เมื่อฟ้าเริ่มแปรเปลี่ยนหมดทางไป หากไม่เคยต้องเจ็บไม่เคยรู้สึก ก็ควรระวังกับทางที่เดินที่ล้มลงคราวก่อน สอนเราให้รู้”

(ท่อน Hook) ต้องขอบคุณน้ำตา ที่สอนให้จำในบทเรียน น้ำตา ที่ไหลรินในวันที่หัวใจอ่อนล้า วันนี้พึงรู้คุณค่า ในช่วงเวลาได้เคยเจ็บ เคยหวังและไม่เป็นคังใจ (เรียนรู้และก้าวไป)

(ท่อน B) จนวันที่เคยได้รอ รอใครสักคนที่เดิน ก็คล้ายวันเวลาเปลี่ยนเชื่องช้าไม่ทันใจ จนวันแห่งการร่ำลา เมื่อฉันถอดเธอไว้ มีพบต้องมีพรากจากกันไป หากไม่เคยมาก่อน ไม่เคยรู้สึก ว่าการรักใคร่ก็ต้องรอ เมื่อหัวใจคนเปลี่ยน สอนเราให้รู้”

ตารางที่ 4.26 วิเคราะห์เพลงขอบคุณน้ำตา

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ขอบคุณน้ำตา	ขอบคุณน้ำตา	ขอบคุณการร้องไห้	ความเสียใจและความผิดหวังจากความรักจะเป็นบทเรียนในอนาคตต่อไป

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
พรากจากกันไป	พรากจากกันไป	ได้เจอกันก็ต้องจากกัน	ความรัก ต้องมีทุกข์ สุข สมหวังและผิดหวัง

จากตารางที่ 4.26 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจ ด้านความรัก กล่าวถึงการเผชิญกับความรักที่ผิดหวัง ความทุกข์ และความเสียใจ จะเป็นบทเรียน เพื่อให้เรียนรู้ในข้อผิดพลาดเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตต่อไป โดยมีความหมายโดยรวมแฝง อยู่ในชื่อเพลง “ขอบคุณน้ำตา” มีความหมายโดยตรงคือ ขอบขอบคุณการร้องไห้ ความหมายโดยนัยคือ ความเสียใจและความผิดหวังจากความรักจะเป็นบทเรียนในอนาคตต่อไป มีการกล่าวถึงสัจจะธรรม ของความรัก ต้องมีทุกข์ สุข สมหวังและผิดหวัง เช่น “มีพบต้องมีพรากจากกันไป” โดยมีความหมายโดยตรงคือ ได้เจอกันก็ต้องจากกัน เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าวใช้การวิเคราะห์ จากตัวบท (Context) และบริบท (Context) โดยกระบวนการ โครงสร้าง (Structuration) ของเพลง ดังกล่าว

4.3.8 เพลงคราม

“(ท่อน A) ลึกลงเท่าไรก็ยังมืดมน คั่นไปเท่าไรก็ยังสับสน ส่วนลึกในใจคน ใครจะรู้จริง ทะเลกว้างไกล และใครเล่าจะรู้ว่า สุดเส้นขอบฟ้า ตรงที่แผ่นน้ำเป็นประกาย ลึกลงจะเจอ อะไร จะมี สิ่งใดภายใต้แผ่นน้ำสุดไกลที่ซ่อนอยู่ที่เธอเคยมองมันว่าดี เธอลองมองให้ดีๆ ลองหยุดมองและลอง คิดอีกที ถ้าหาก ทุกสิ่งที่เห็น ถ้าหาก ทั้งหมด นั้นเป็นภาพลวงตา

(ท่อน Pre hook) ทะเลแสนไกล ไม่มีสิ้นสุด สีสครามหมายความเหมือนใจมนุษย์ มันลึกเกิน จะรู้

(ท่อน Hook) เธอจะอยู่หรือไป สักวัน ถ้าคนที่เธอเคยไว้ใจ ถึงตอนสุดท้ายไม่เป็นอย่างฝัน มันไม่มีอะไรสวยงาม สิ่งที่อยู่ข้างใน หัวใจ ที่ใครไม่เคยหยั่งถึง ถ้าหากตรงนั้นมันอันตราย ที่สุดจะมีใครเข้าใจข้างในใจฉัน

(ท่อน B) ฟังดงามเพียงใดแต่อย่างไรมันก็ต้องมืดมน ไม่ว่าใคร ต้องมีความจริงเก็บเอาไว้ อยู่ในใจของคน เธอรู้ใช่ไหม ความจริงกับความฝันที่ยังค้นไม่เจอ ฉันหวั่นใจ ถ้าในวันนั้นความเป็นจริงมันไปทำร้ายเธอ ให้เธอเสียใจ”

ตารางที่ 4.27 วิเคราะห์เพลงคราม

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ทะเลแสนไกลไม่มี สิ้นสุด	ทะเลแสนไกล	ทะเลกว้างใหญ่ไม่มีที่ สิ้นสุด	จิตใจของคนกว้างใหญ่ เกินที่จะสามารถรับรู้ ได้หมดว่าคิดหรือรู้สึก อย่างไร
ฟ้าคงามเพียงใดแต่ อย่างไรมันก็ต้องมีดมน	ฟ้าคงาม เพียงใดแต่มันก็ ต้องมีดมน	ท้องฟ้าถึงจะสดใส สวยงามเพียงใดแต่สักวัน ก็ต้องมีดมน	คนเราถึงจะแสดงออก ในด้านที่ดีแค่ไหนแต่ ลึกๆในจิตใจก็มี ความคิดด้านที่ไม่ดีอยู่

จากตารางที่ 4.27 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงการเตือนสติว่าความเป็นจริงในใจของมนุษย์ไม่มีใครสามารถคาดเดาด้วย แม้แต่ตัวเราเองก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าอนาคตตัวเราจะคิดอะไร ความรู้สึกนึกคิดของคนเราเปลี่ยนไปตามกาลเวลา โดยใช้การอุปมาอุปไมยแฝงสัญลักษณ์ในเนื้อเพลง การเปรียบเทียบจิตใจคนที่ยากจะหยั่งถึงเช่นเดียวกับท้องทะเล เช่น “ทะเลแสนไกลไม่มีสิ้นสุด” ให้ความหมายโดยตรงคือ ทะเลกว้างใหญ่ไม่มีที่สิ้นสุด ความหมายโดยนัยคือ จิตใจของคนกว้างใหญ่เกินที่จะสามารถรับรู้ได้หมดว่าคิดหรือรู้สึกอย่างไร “ฟ้าคงามเพียงใดแต่อย่างไรมันก็ต้องมีดมน” ให้ความหมายโดยตรงคือ ท้องฟ้าถึงจะสดใสสวยงามเพียงใดแต่สักวันก็ต้องมีดมน ความหมายโดยนัยคือ คนเราถึงจะแสดงออกในด้านที่ดีแค่ไหนแต่ลึกๆในจิตใจก็มีความคิดด้านที่ไม่ดีอยู่ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์แบบอุปมาอุปไมยการให้ความหมายจากการเชื่อมโยง

4.3.9 เพลงความรัก

“(ท่อน A) เมื่อวันที่มีความเจ็บช้ำมันทำลายหัวใจ วันที่คำว่ารักมันได้ผลักดันล้มลง วันนั้นฉันเคยคิดว่าชีวิตฉัน มันคงหมดความหมาย พอน้ำตามันไหลจนไม่มีเหลืออยู่ พอฉันได้เรียนรู้ก้าวผ่านคำว่าแพ้พ่าย คำว่ารักที่เคย ทำให้ฉันล้มลงที่จริง ไม่ใช่ มันแค่ผลักให้ฉันก้าวเดินต่อไป อีกครั้ง (ท่อน Hook) เมื่อก่อนเคยรักมากเท่าไร มันยังคงรักมากเท่านั้น แต่ชีวิตมันต้องเป็นไป เมื่อก่อนเคยรักเธอที่สุด มันยังคงรักเธอสุดหัวใจ ไม่เคยจะเสียดาย (ที่ชีวิตฉันเคยได้รักเธอ)

(ท่อน B) เวลาที่เชื่องช้ามันก็ยังหมุนไป เก็บเกี่ยววันร้ายๆ เดือนจิตใจให้จำ รักที่มันต้องจบ แม้ว่ายังไง มันก็ยังสวยงาม และที่สุดชีวิตต้องเดินต่อไป อีกครั้ง”

ตารางที่ 4.28 วิเคราะห์เพลงความรัก

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
พอฉันได้เรียนรู้ก้าว	เรียนรู้ก้าวผ่าน	ฉันได้รู้จักคำว่าพ่ายแพ้	ฉันได้เรียนรู้การ
ผ่านคำว่าแพ้พ่าย	คำว่าแพ้พ่าย		ผิดหวังจากความรัก
ทำให้ฉันล้มลง	ทำให้ฉันล้มลง	ทำให้ล้มลงหรือทรุดตัวลง	ทำให้เสียใจหรือเป็นทุกข์ใจ

จากตารางที่ 4.28 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก กล่าวถึงความรักผิดหวังที่เคยผ่านมา ถึงจะเคยทำให้เสียใจแต่ก็เป็นแรงผลักดันให้ดำเนินชีวิตต่อไป ไม่เคยเสียใจที่เคยได้รักเธอ โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “พอฉันได้เรียนรู้ก้าวผ่านคำว่าแพ้พ่าย” ความหมายโดยตรงคือ ฉันได้รู้จักคำว่าพ่ายแพ้ ความหมายโดยนัยคือ ฉันได้เรียนรู้การผิดหวังจากความรัก “ทำให้ฉันล้มลง” ความหมายโดยตรงคือ ทำให้ล้มลงหรือทรุดตัวลง ความหมายโดยนัยคือ ทำให้เสียใจหรือเป็นทุกข์ใจ โดยสัญลักษณ์ในเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากกระบวนการโครงสร้างของเพลง

4.3.10 เพลงสตีกเกอร์

“(ท่อน A) ใครต่อใครก็เดือนประจำ ขับรถสีดำ มันไม่น่าดู ดวงชะตาจะไม่ค่อยดี ถ้าให้เข้าที่ ต้องสี่ชมพูก็รู้ แต่ให้เปลี่ยนทั้งคันคงยังไม่ไหว เศรษฐกิจไม่ดี เงินต้องเก็บไว้ ทำได้เพียงแค่เอาสตีกเกอร์แปะท้ายรถไป

(ท่อน Hook1) ให้มันเป็นสี่ชมพู แค่นี้หัวใจของเราได้รู้ ว่ารถคันนี้เป็นสี่ชมพู ไปไหนก็ไปกัน ทุกคืน ทุกวันขับแล้วโล่งใจ เมื่อความสุขมาพบ ชีวิตก็สู้ต่อกันไป

(ท่อน B) เรื่องไม่ดีไม่งามมากมาย จนโลกวนวาย กลายเป็นสีดำ ถ้าหากคนเรายังรักกันดี โลกใบที่มี คงไม่บอบช้ำก็รู้ แต่ให้เปลี่ยนทั้งโลกคงทำไม่ไหว เป็นคนธรรมดาให้ทำอะไร หรือว่าคงต้องเอาสตีกเกอร์แปะโลกนี้ไว้

(ท่อน Hook2) ให้มันเป็นสี่ชมพู แค่นี้หัวใจของเราได้รู้ ว่าโลกใบนี้เป็นสี่ชมพู รอยยิ้มมีให้กัน ทุกคืน ทุกวันต่างก็ชื่นใจ เมื่อรักกัน มาพบ โลกนี้จะน่าอยู่เพียงไหน”

ตารางที่ 4.29 วิเคราะห์เพลงสตีกเกอร์

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
สตีกเกอร์	สตีกเกอร์	เชื่อเรื่องดวงชะตากับสิริธ เพื่อให้ใช้รถอย่างมี ความสุข	ถ้าต้องการให้โลกสงบ สุข คนไม่ทะเลาะกัน อยู่ด้วยกันอย่างมี ความสุขคงต้องเอา สตีกเกอร์ติดไว้

จากตารางที่ 4.29 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น ช่วงแรกของเพลงจะกล่าวถึงความเชื่อเรื่องดวงชะตากับสิริธที่ต้องมีความเหมาะสมกัน จึงต้องเอาสตีกเกอร์ติดไว้เพื่อป้องกันสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับดวงชะตาเพื่อให้ใช้รถอย่างสบายใจ ช่วงต่อมาจะกล่าวถึงสังคมในทุกวันนี้มีแต่เรื่องวุ่นวาย คนทะเลาะกัน อยากให้โลกนี้สงบสุข โดยเพลงดังกล่าวมีการใช้การอุปมาอุปไมย (Metaphor) ถ่ายทอดความหมายโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์สองตัวที่มีความคล้ายคลึงกัน และถูกนำมาถ่ายทอดความหมายด้วยวิธีการ “เปรียบเทียบอุปมาอุปไมย” (Analogy) ดังเช่นในเนื้อเพลงที่กล่าวถึง “สตีกเกอร์” ความหมายโดยตรง เป็นความเชื่อเรื่องดวงชะตากับสิริธเพื่อให้ใช้รถอย่างมีความสุข ความหมายโดยนัยคือ ถ้าต้องการให้โลกสงบสุข คนไม่ทะเลาะกัน อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขคงต้องเอาสตีกเกอร์ติดไว้

4.3.11 เพลงคิดฮอด

“(ท่อน A) คล้ายจันทร์หา ที่อับแสงล้านดวงดาวมืดมน คล้ายดังคนเริ่มหมดไฟ วันที่อาทิตย์ร้อนแรงลาจากฟ้า และไม่เคยหวนกลับ ใครคนนี่เหมือนไม่อยาก หายใจ โลกใบเดิมที่สดใสไม่เคยเป็นเหมือนเก่า ฤดูกาลพลันเปลี่ยนแปลง ไม่มีอีกฝนฟ้าคราม งามดอกสวย ไม้งามแห่งเหี่ยว ขาดความรักไร้กำลัง หัวใจ เป็นจิ้งจอกแล้วเนื้อความฮัก เป็นจิ้งจอกแล้วเนื้อความฮัก ที่เคยหอม เคยกอด คิดฮอดแล้วหนาวหัวใจ สัญญาไว้ สนิทมนั้มาหมาย ไหลผ่านป่านจีฟาลิมฟ้าแล้วบ่นอ บอกให้คอยยังจำได้บ่ คำสัญญายังจำได้บ่ เหนงลำไ้บ่ท้อ เก็บใจถ่าบ่ถอย คิดฮอดเด้อ ความฮักแท้ป่านนี้อยู่ใส

(ท่อน Hook) และยังคงคิดถึงเธอ นะ ชีวิตที่มีเธอ วันคืนเหล่านั้นช่วงมีความหมาย วอนทอองทะเลขอบฟ้าแสนไกล บอกเธอได้ไหม ยังคอย

(ท่อน B) คล้ายเธอลืมนไปหมดแล้ว คำสัญญาวันเก่า ว่าไม่นานคงกลับมาต่อให้อีกหมื่นฟ้า ไกลกางกั้นไว้ รักยังเหมือนเก่า ความคิดถึงไม่เคยจาง หายไป เป็นจิ้งจอกแล้วเนื้อความฮัก เป็นจิ้งจอก

แล้วน้อความฮัก ที่เคยฝ้ง เคยฝาก สอยจูบไว้ในหัวใจ ยามเฮาไกลยังจำได้บ่ เห็นดาวยังพ้อหน้ากันอยู่
บ่ห่าง ฟ้าข้างบนเปลี่ยนสีทุกวัน สัญญามั่นคงจำขึ้นใจ เก็บคำว่าฮักไว้ ถ้าคนไกลบ่น้อ คิดฮอดเคื้อ
ความฮักแท้ ปานนี้ป็นจั่งได้”

ตารางที่ 4.30 วิเคราะห์เพลงติดฮอด

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
คล้ายจันทร์ที่อับแสง ล้านดวงดาวมืดมน	คล้ายจันทร์ที่ อับแสงล้าน ดวงดาวมืดมน	ดวงจันทร์และดวงดาวที่ ไม่มีแสงส่องสว่าง	ไม่มีเรี่ยวแรงที่จะ ดำเนินชีวิตต่อ
ไม่มีอีกฝ่นฟ้าคราม งามดอกสวอย ไม้้งาม แห้งเหี่ยว	ไม่มีอีกฝ่นฟ้า คราม งามดอก สวอย ไม้้งามแห้ง เหี่ยว	ไม่มีแล้วฝ่นฟ้าสีครามและ ดอกไม้ที่สวอยงาม	ไม่มีความสุขจากความ รักอีกแล้ว

จากตารางที่ 4.30 พบว่า โดยเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงความคิดถึงที่ต่อ
คนรักที่เลิกรากันไป โดยพรรณนาถึงความรู้สึกหลังจากเลิกรากันไป และช่วงเวลาที่ได้บ่กันช่วงมี
ความสุข โดยในเพลงนี้มีการนำภาษาอีสานมาสอดแทรกในเนื้อเพลงเพื่อสื่อความหมายถึงความ
คิดถึงจากที่ห่างไกล โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “คล้ายจันทร์ที่อับแสงล้านดวงดาว
มืดมน” ความหมายโดยตรงคือ ดวงจันทร์และดวงดาวที่ไม่มีแสงส่องสว่าง ความหมายโดยนัยคือ
ไม่มีเรี่ยวแรงที่จะดำเนินชีวิตต่อ “ไม่มีอีกฝ่นฟ้าคราม งามดอกสวอย ไม้้งามแห้งเหี่ยว” ความหมาย
โดยตรงคือ ไม่มีแล้วฝ่นฟ้าสีครามและดอกไม้ที่สวอยงาม ความหมายโดยนัยคือ ไม่มีความสุขจาก
ความรักอีกแล้ว เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากการเปรียบเทียบ
อุปมาอุปไมยในเนื้อเพลง

4.3.12 เพลงทางกลับบ้าน

“(ท่อน A) ในวันที่ใจมืดหม่น วันที่ชีวิตหลงทางมาไกล ในวันที่ใจรุ่มรวยยังทำให้คิดถึง
บ้านเรามาตั้งนาน ไกลแสนไกลเมื่อไหร่ความฝันจะเป็นจริง หรือที่ฝันไปไม่มีจริง เข้าใจว่าคน
ทุกคนย่อมมีเหตุผลของการเดินทาง แต่ใจฉันยังอ้างว้างเมื่อสิ่งที่หวังนั้นยังไกล หนึ่งใจต้องลอย
กลางผู้คน ที่ก็ไม่รู้ใครเป็นใครหนึ่งใจที่ยังต้องเดินไป

(ท่อน Hook) เมื่อไหร่ที่ลืมยังคิดถึงพ่อ เมื่อไหร่ที่ท้อยังคิดถึงแม่ และยังคงทำตามคำสัญญา
ชีวิตเมื่อทำได้ตามความฝัน วันนั้นฉันคงได้กลับ เอาฝันนั้นไปฝาก

(ท่อน B) ปลิวไปตามกระแสใจคน ยังแคว้งคว้างและไร้จุดหมายมีดมน ความจริงใจสุดท้าย
ไม่มีความหมาย โลกที่มันลวงหลอก มันช่างโหดร้าย หรือมันอาจเป็นโชคชะตา ที่ฟ้าได้กำหนด
เอาไว้”

ตารางที่ 4.31 วิเคราะห์เพลงทางกลับบ้าน

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ในวันที่ใจมีดมน วันที่ชีวิตหลงทางมาไกล ในวันที่ใจวุ่นวาย ยังทำให้คิดถึงบ้านเรา จากมาตั้งนาน เข้าใจว่าคนทุกคนย่อม มีเหตุผลของการ เดินทาง แต่ใจฉันยัง อ้างว้างเมื่อสิ่งที่หวัง นั้นยังไกล	ในวันที่ใจมีด มน วันที่ชีวิต หลงทางมาไกล ในวันที่ใจ วุ่นวาย ทุกคนย่อมมี เหตุผลของการ เดินทาง	ดวงจันทร์และดวงดาวที่ ไม่มีคือ ในวันที่ใจวุ่นวาย ทำให้คิดถึงบ้าน เข้าใจว่าการเดินทางไป ไหนของทุกคนต้องมี เหตุผล	เมื่อพบเจอกับอุปสรรค ปัญหาต่างๆที่เข้ามาจะ ทำให้คิดถึงบ้านเกิดที่ ต้องพลัดถิ่นมาทำงาน หรือทำตามความฝัน ทุกคนย่อมมีเป้าหมายที่ ต่างกันในการเข้ามาอยู่ ในการพลัดถิ่นจากบ้าน เกิด แต่ฉันยังไม่มี กำลังใจหรือสิ่งยึด เหนี่ยวเมื่อความสำเร็จ ยังอีกไกล
เมื่อไหร่ที่ลืมยังคิดถึง พ่อ เมื่อไหร่ที่ท้อยัง คิดถึงแม่ และยังคงทำ ตามคำสัญญา ชีวิตเมื่อ ทำได้ตามความฝัน วัน นั้นฉันคงได้กลับ เอา ฝันนั้นไปฝาก	เมื่อไหร่ที่ลืมยัง คิดถึงพ่อ เมื่อไหร่ที่ท้อยัง คิดถึงแม่	เมื่อยามหกล้มก็จะคิดถึง พ่อแม่และจะทำตามความ ฝันให้สำเร็จ	เมื่อเจออุปสรรคปัญหา ต่างๆแต่ก็ยังมีสิ่งยึด เหนี่ยวจิตใจไม่ให้ย่อ ท้อก็คือพ่อและแม่ และ ยังคงทำตามที่ ตั้งเป้าหมายไว้เพื่อพ่อ และแม่

จากตารางที่ 4.31 พบว่า โดยรวมเนื้อหาเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต กล่าวถึงการให้กำลังใจกับผู้ที่ต้องจากบ้านเกิดมาเพื่อทำงานหรือทำตามความฝันให้ประสบความสำเร็จ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ในวันที่ใจมืดมน วันที่ชีวิตหลงทางไกล ในวันที่ใจวุ่นวายยิ่งทำให้คิดถึงบ้านเรามาตั้งนาน” ความหมายโดยตรงคือ ในวันที่ใจวุ่นวายทำให้คิดถึงบ้าน ความหมายโดยนัยคือ เมื่อพบเจอกับอุปสรรค ปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาจะทำให้คิดถึงบ้านเกิดที่ต้องพลัดถิ่นมาทำงานหรือทำตามความฝัน “เข้าใจว่าคนทุกคนย่อมมีเหตุผลของการเดินทาง แต่ใจฉันยังอ้างว้างเมื่อสิ่งที่หวังนั้นยังไกล” ความหมายโดยตรงคือ เข้าใจว่าการเดินทางไปไหนของทุกคนต้องมีเหตุผล ความหมายโดยนัยคือ ทุกคนย่อมมีเป้าหมายที่ต่างกันในการเข้ามาอยู่ในการพลัดถิ่นจากบ้านเกิด แต่ฉันยังไม่มีกำลังใจหรือสิ่งยึดเหนี่ยวเมื่อความสำเร็จยังอีกไกล และ “เมื่อไหร่ที่ลืมยังคิดถึงพ่อ เมื่อไหร่ที่ท้อยังคิดถึงแม่ และยังคงทำตามคำสัญญา ชีวิตเมื่อทำได้ตามความฝัน วันนั้นฉันคงได้กลับ เอาฝันนั้นไปฝาก” ความหมายโดยตรงคือ เมื่อยามหกล้มก็จะคิดถึงพ่อแม่และจะทำตามความฝันให้สำเร็จ ความหมายโดยนัยคือ เมื่อเจออุปสรรคปัญหาต่างๆ แต่ก็ยังมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจไม่ให้ย่อท้อก็คือพ่อและแม่ และยังคงทำตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เพื่อพ่อและแม่ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากบริบท (Context) และโครงสร้างเนื้อหาของเพลง (Structuration)

4.3.13 เพลงแสงสุดท้าย

“(ท่อน A) รอนแรมมานานเพียงหนึ่งใจ กับทางที่โรยเอาไว้ด้วยขวากหนาม ดูแหลมคม ทิ่มแทงจนมันแทบจะทนไม่ไหว ชีวิตถ้าไม่ยากเย็นขนาดนั้นสองมือจะมีเรี่ยวแรงขนาดไหน แต่หัวใจของคนยังยืนยันจะไม่ถอยใจ

(ท่อน Hook) ในคำคืนที่ (ฟ้านั้นไม่มีดาวอยู่ตรงนี้) (ฟ้าทำทลายใจคน) (และ) ฉันยังคงก้าวไป ยังคงมีรักแท้เป็นแสงนำไปในคืนที่หลงทาง

(ท่อน B) วันเวลาไม่เคยจะหยุดเดินอย่างไรเราคงต้องเดินไปกับมัน เก็บทุกความผิดพลาดเป็นคำเตือนให้เราเข้าใจ ชีวิตเริ่มต้นที่คำว่าฝ่าฟันขอเพียงใจเราเท่านั้นไม่หวั่นไหว บทชีวิตของเราจะทำให้มีความหมาย”

ตารางที่ 4.32 วิเคราะห์เพลงแสงสุดท้าย

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
รอนแรมมาเนิ่นนาน เพียงหนึ่งใจ กับทางที่ โรยเอาไว้ด้วยขวาก หนาม ดูแหลมคมทิ่ม แทงจนมันแทบจะทน ไม่ไหว	รอนแรมมาเนิ่นนาน เพียงหนึ่งใจ กับทาง ที่โรยเอาไว้ด้วย ขวากหนาม ดูแหลม คมทิ่มแทงจนมัน แทบจะทนไม่ไหว	การขวากหนามทิ่ม แทงเจ็บปวดจนจะ ทนไม่ไหว	การที่จะประสบ ความสำเร็จด้วยตนเอง จะต้องผ่านปัญหาและ อุปสรรคมากมาย อาจจะทำให้ย่อท้อต่อ ปัญหาและอุปสรรค นั้นๆ
ชีวิตถ้าไม่ยากเย็น ขนาดนั้นสองมือจะมี เรี่ยวแรงขนาดไหน แต่ หัวใจของคนยังยืนยัน จะไม่ถอยใจ	ชีวิตถ้าไม่ยากเย็น ขนาดนั้นสองมือจะมี มีเรี่ยวแรงขนาดไหน แต่หัวใจของคนยัง ยืนยันจะไม่ถอยใจ	ชีวิตมีความลำบาก สองมือของเราจะมี แรงสู้แค่ไหน แต่ก็ จะไม่ถอยใจ	ถึงแม้ปัญหาและ อุปสรรคจะหนักแค่ไหน แต่ก็จะไม่ย่อท้อ
วันเวลาไม่เคยจะหยุด เดินอย่างไรเราคงต้อง เดินไปกับมัน เก็บทุก ความผิดพลาดเป็นคำ เตือนให้เราเข้าใจ	วันเวลาไม่เคยจะ หยุดเดินอย่างไรเรา คงต้องเดินไปกับมัน เก็บทุกความผิดพลาด เป็นคำเตือนให้เรา เข้าใจ	วันเวลายังคงเดินไป ตลอดเวลาที่ต้อง ดำเนินชีวิตต่อไป เก็บข้อผิดพลาดที่ ผ่านมาไว้เตือน ตัวเอง	เรายังคงต้องใช้ชีวิต ต่อไป ให้นำข้อผิดพลาด ต่างๆที่ผ่านมาเพื่อเป็น ประสบการณ์ในการ ผ่านพ้นปัญหาและ อุปสรรคต่อไป

จากตารางที่ 4.32 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต กล่าวถึงการให้กำลังใจเมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินชีวิตๆ ให้ต่อสู้กับปัญหาไม่ย่อท้อ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “รอนแรมมาเนิ่นนานเพียงหนึ่งใจ กับทางที่โรยเอาไว้ด้วยขวากหนาม ดูแหลมคมทิ่มแทงจนมันแทบจะทนไม่ไหว” ความหมายโดยตรงคือ การขวากหนามทิ่มแทงเจ็บปวดจนจะทนไม่ไหว ความหมายโดยนัยคือ การที่จะประสบความสำเร็จด้วยตนเอง จะต้องผ่านปัญหาและอุปสรรคมากมาย อาจจะทำให้ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคนั้นๆ “ชีวิตถ้าไม่ยากเย็นขนาดนั้นสองมือจะมีเรี่ยวแรงขนาดไหน แต่หัวใจของคนยังยืนยันจะไม่ถอยใจ” ความหมายโดยตรงคือ ชีวิตมีความลำบากสองมือของเราจะมีแรงสู้แค่ไหน แต่ก็จะไม่ถอยใจ ความหมายโดยนัยคือ ถึงแม้ปัญหาและอุปสรรคจะหนักแค่ไหนแต่ก็จะไม่ย่อท้อ และ “วันเวลาไม่เคยจะหยุดเดินอย่างไรเราคงต้องเดินไปกับมัน เก็บทุกความผิดพลาดเป็นคำเตือนให้

เราเข้าใจ” ความหมายโดยตรงคือ วันเวลายังคงเดินไปตลอดเวลาที่ต้องดำเนินชีวิตต่อไป เก็บข้อผิดพลาดที่ผ่านมาไว้เตือนตัวเอง ความหมายโดยนัยคือ เรายังคงต้องใช้ชีวิตต่อไป ให้นำข้อผิดพลาดต่างๆที่ผ่านมาเพื่อเป็นประสบการณ์ในการผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่อไป เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ในเนื้อเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยในเนื้อเพลง

4.3.14 เพลงปล่อย

“(ท่อน A) ฝันข่มเหมือนคนไม่มีน้ำตา ฝันทนกับความซ้ำของวันวาน กับเรื่องราวที่ผ่านมา เมื่อทุกสิ่งวุ่นวายในหัวใจ ทุกคำยังตอกย้ำทำลายใจ ว่ารักคงไม่กลับมาอีกแล้ว

(ท่อน Pre hook1) เปลี่ยนวันที่ใจนั้นเปลี่ยน วันที่คนหนึ่งคนทั้งกัน วันที่เธอต้องกลืนต้องเก็บ วันที่ทรมาน วันที่เกินจะทนรับมันเอาไว้

(ท่อน Hook) อยากจะร้องบ้างไหม ร้องให้กับมันสักที ร้องสักครั้ง ร้องพอให้มีน้ำตามาแบ่งเบา ร้องจนกว่าจะลืมเรื่องราว

(ท่อน B) เมื่อรักเปลี่ยน เหลือเธอที่ยังเหมือนเดิม หัวใจเหนื่อยเพียงไหนที่เฝ้าคอย แต่รักคงไม่กลับมาอีกแล้ว

(ท่อน Pre Hook2) ปล่อย วันนี้เธอแค่ปล่อย วันนี้เธอเข้าใจเสียที วันที่โลกทั้งใบนั้นเปลี่ยน เธอก็จะต้องปล่อย พอเสียทีอย่าทนรั้งมันเอาไว้”

ตารางที่ 4.33 วิเคราะห์เพลงปล่อย

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
อยากจะร้องบ้างไหม ร้องให้กับมันสักที ร้องสักครั้ง ร้องพอให้มีน้ำตามาแบ่งเบา ร้องจนกว่าจะลืมเรื่องราว	อยากจะร้องบ้างไหม ร้องให้กับมันสักที ร้องสักครั้ง ร้องพอให้มีน้ำตามาแบ่งเบา ร้องจนกว่าจะลืมเรื่องราว	อยากจะร้องให้ไหม เพื่อจะช่วยให้ผ่อนคลาย	เธออยากจะระบายความทุกข์ที่เกิดจากความรักกับฉันไหม
ฝันข่มเหมือนคนไม่มีน้ำตา ฝันทนกับความซ้ำของวันวาน กับเรื่องราวที่ผ่านมา เมื่อทุกสิ่งวุ่นวายในหัวใจ ทุกคำยังตอกย้ำทำลายใจ	ฝันข่มเหมือนคนไม่มีน้ำตา ฝันทนกับความซ้ำของวันวาน กับเรื่องราวที่ผ่านมา เมื่อทุกสิ่งวุ่นวายในหัวใจ ทุกคำยังตอกย้ำทำลายใจ	ฝันทำเป็นไม่ร้องให้กับความทุกข์	ฝันทำเป็นไม่รู้สึกละเลิงใจกับความรักที่ผิดหวัง แต่ความจริงแล้วยังคงเสียใจ

จากตารางที่ 4.33 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก กล่าวถึงการให้กำลังใจผู้ที่ผิดหวังจากความรัก แสดงถึงความห่วงใย คอยเป็นที่ระบายความทุกข์ เช่น “อยากจะร้องบ้างไหม ร้องให้กับมันสักที ร้องสักครั้ง ร้องพอให้มีน้ำตามาแบ่งเบา ร้องจนกว่าจะลืมเรื่องราว” ความหมายโดยตรงคือ อยากจะร้องไห้ไหมเพื่อจะช่วยให้ผ่อนคลาย ความหมายโดยนัยคือ เธออยากจะระบายความทุกข์ที่เกิดจากความรักกับฉันไหม และกล่าวถึงความเสียใจ ผิดหวังจากความรักที่เก็บไว้คนเดียว เช่น “ฝันชมเหมือนคนไม่มีน้ำตา ฝันทนกับความซ้ำของวันวาน กับเรื่องราวที่ผ่านมา เมื่อทุกสิ่งวุ่นวายในหัวใจ ทุกคำยังดอกล้ำทำลายใจ” ความหมายโดยตรงคือ ฝันทำเป็นไม่ร้องไห้กับความทุกข์ ความหมายโดยนัยคือ ฝันทำเป็นไม่รู้สึกละอายใจกับความรักที่ผิดหวัง แต่ความจริงแล้วยังคงเสียใจ เป็นต้น การสื่อความหมายในเพลงนี้ใช้รูปแบบการสื่อสารเชิงพรรณนาและภาษาที่ให้ความหมายโดยตรง

4.3.15 เพลงเปราะบาง

“(ท่อน A) หนทาง ยังดูเหมือนเดิม มีแสงไฟ มีผู้คนรอบกาย จากคนร่อยพ่นที่ยืนใกล้กัน กลับรู้สึกว้าไกลแสนไกล เมื่อไรมันหายไป จากหัวใจของเรา

(ท่อน Hook) ทำไมแค่ลมเพียงแผ่วเบา ยังทำให้เหินห่าง แค่เพียงแผ่นฟ้าที่ว่างเปล่า ยังทำให้มีน้ำตา ทำไมมันช่างเปราะบางเหลือเกิน (อ่อนแอจนเกินจะเข้าใจ)

(ท่อน B) ครั้งหนึ่ง ที่เคยสัมผัส ในหัวใจว่ารักยังเหลืออยู่ แต่วันนี้ดูเหมือนมันลบเลือน ก่อนที่อบอุ่นจะหายไป สักวันถ้าลืมลง จะมีใครสนใจ”

ตารางที่ 4.34 วิเคราะห์เพลงเปราะบาง

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
เปราะบาง	เปราะบาง	บอบบาง, แตกหักง่าย	ความอ่อนแอในจิตใจที่เกิดจากความรักที่ผิดหวัง
ทำไมแค่ลมเพียงแผ่ว	ทำไมแค่ลมเพียง	เพียงลมพัดบางเบา	เพียงแคมีเรื่อง
เบา ยังทำให้เหินห่าง	แผ่วเบา ยังทำให้	ยังทำให้รู้สึกหนาว	กระทบกระเทือนเล็กน้อยก็
หนาวแค่เพียงแผ่นฟ้า	เหินห่างแค่	แค่มองไปบนฟ้าที่	จะทำให้เสียใจ เพียงแผ่นฟ้า
ฟ้าที่ว่างเปล่า ยังทำ	เพียงแผ่นฟ้าที่ว่าง	ว่างเปล่าก็ทำให้	ที่ว่างเปล่า ยังทำให้มีน้ำตา
ให้มีน้ำตา	เปล่า ยังทำให้มีน้ำตา	ร้องไห้	แค่เพียงการอยู่ลำพังก็ทำให้ร้องไห้เสีย

จากตารางที่ 4.34 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวถึงความรักที่ผิดหวังซึ่งยังคงเสียใจ ทุกข์ทรมานจากความรักครั้งนั้นจนทำให้สภาพจิตใจอ่อนแอ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อหาของเพลง เช่น “เปราะบาง” ความหมายโดยตรงคือ บอบบาง, แตกหักง่าย ความหมายโดยนัยคือ ความอ่อนแอในจิตใจที่เกิดจากความรักที่ผิดหวัง “ทำไมแค่ลมเพียงแผ่วเบา ยังทำให้เหินห่าง” ความหมายโดยตรง เพียงลมพัดเบาๆ ยังทำให้รู้สึกเหินห่าง ความหมายโดยนัยคือ เพียงแค่มีเรื่องกระทบกระเทือนเล็กน้อยก็จะทำให้เสียใจ เพียงแผ่นฟ้าที่ว่างเปล่า ยังทำให้มีน้ำตา “แค่เพียงแผ่นฟ้าที่ว่างเปล่า ยังทำให้มีน้ำตา” ความหมายโดยตรงคือ แค่มองไปบนฟ้าที่ว่างเปล่าก็ทำให้ร้องไห้ ความหมายโดยนัยคือ แค่เพียงการอยู่ลำพังก็ทำให้ร้องไห้เสียใจ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ในเนื้อเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยในเนื้อเพลง

4.3.16 เพลงโทน

“(ท่อน A) สิ้นเสียงระเบิด ฟ้าพลุปลุกคลุ้มด้วยฝุ่นดำ ควันปิ่นยังลอยอยู่รอบกาย สิ้นเสียงทุกอย่าง โลกพลันก็กลายเป็นเงิบงัน ใครเป็นตายดีร้ายกันอย่างไร โทนก็เป็นแค่ชายหนึ่งคนที่มีชีวิตธรรมดา เหมือนใครคนอื่นเพียงต้องมาจับปิ่นหยัดขึ้นและเป็นทหารประจำการ อยู่แสนไกล หัวใจจากคน หนึ่งคนที่ไม่สูงไม่ใหญ่ ร้ายดีแค่ไหน อดทนไม่เคยเหนื่อยล้า เขาทำด้วยใจเพื่ออะไรที่มันสำคัญกว่า ชีวิตไม่คิดยอมให้ใครคนใดทำลาย

(ท่อน Hook) จะเสียเท่าไร ยังสาบานจะดูแลจนสุดใจ เดิมพันไปด้วยความหวังที่เขามีชีวิตทั้งหมด แม้มันจะลงเอยกันอย่างไร (คนๆ หนึ่งขอลองดูสักที) (ตายเป็นตายไม่หลีกหนี)

(ท่อน B) คินหนึ่งคินที่จันท์หลับตาข้างบนขอบฟ้ามีเพียงดาว เป็นคินมีดมน โทนกับเพื่อนอับจนสับสนติดพันอยู่ท่ามกลางวงล้อม ที่ไม่มีทางหนี ทุกคนเกิดมาต้องตาย ก็รู้กันอยู่แล้วมีบ้างไหม ที่ใครเล่าจะอาสา ทุกคนรอบกายโทนหิบบิ้นขึ้นประทับบนบ่าในคินนี้เป็นตายคงต้องตามแต่ดวงชะตา”

ตารางที่ 4.35 วิเคราะห์เพลงโทน

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
สิ้นเสียงทุกอย่าง โลกพลันก็กลายเป็นเงิบงัน	สิ้นเสียงทุกอย่าง โลกพลันก็กลายเป็นเงิบงัน	เมื่อทุกอย่างเงียบลง โลกก็เงียบสงบ	เมื่อสิ้นสุดสงครามทุกอย่างก็กลับมาเป็นปกติ
หนึ่งคนที่ไม่สูงไม่ใหญ่	หนึ่งคนที่ไม่สูงไม่ใหญ่	เป็นคนตัวไม่สูงไม่ใหญ่	เป็นคนที่ไม่มีฐานะร่ำรวยหรือมียศถาบรรดาศักดิ์

จากตารางที่ 4.35 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการปลุกใจให้เกิดความกล้าหาญ กล่าวถึงทหารคนหนึ่งที่มีชื่อว่า “โทน” ซึ่งเป็นทหารที่มีความกล้าหาญ ไม่เกรงกลัวความเป็นตาย โดยมีลักษณะแฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “สิ้นเสียงทุกอย่าง โลกพลันก็กลายเป็นเงียบงัน” ความหมายโดยตรงคือ เมื่อทุกอย่างเงียบลงโลกก็เงียบสงบ ความหมายโดยนัยคือ เมื่อสิ้นสุดสงครามทุกอย่างก็กลับมาเป็นปกติ “หนึ่งคนที่ไม่สูงไม่ใหญ่” ความหมายโดยตรงคือ เป็นคนตัวไม่สูง ไม่ใหญ่ ความหมายโดยนัยคือ เป็นคนที่ไม่มีความรู้หรือมีศถาบรรดาศักดิ์ เป็นต้น การสื่อสารของเพลงดังกล่าวเป็นการสื่อสารแบบเล่าเรื่อง จึงมีการใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมา

4.3.17 เพลงเรือเล็กควรรอจากฝั่ง

“(ท่อน A) เสียงลมคำรามฟ้าครามพลันมีดมัว หัวใจสั่นระรัวฉันกลัวอะไร ทะเลอาจจริงหรือเพียงจะวัดใจใครเหมือนคำขู่ทำทนายให้ยอมจำนน พายุถึงโถมอยู่ในใจ

(ท่อน Hook1) จะออกไปแตะขอบฟ้า แต่เหมือนว่าโชคชะตาไม่เข้าใจมองไปไม่มีหนทางชีวิตฉันต้องลุ่มลงไซ้ใหม่

(ท่อน B) หัวใจคำรามฟ้าครามไม่สร้างใคร ทะเลจะสร้างคนด้วยอันตราย พายุถึงโถมสักเพียงไหน จะไม่ยอมแพ้คำขู่ เรียนรู้และสู้ไป

(ท่อน Hook2) จะออกไปแตะขอบฟ้าสุดท้ายแม้โชคชะตาไม่เข้าใจ (ภายในใจยังคงเรียกร้อง) มองไปไม่มีหนทางแต่รู้ว่าฉันต้องไปต่อไป ตรงเส้นขอบฟ้าสีคราม ความหวังยังนำทางฉันใช่หรือไม่ (ให้อุปสรรคเปลี่ยนผันเป็นพลัง) คำตอบอยู่กลางคลื่นลม ชีวิตแม้ต้องลุ่มลงตรงไหนแต่ฉันก็ยังยืนยันที่จะไป”

ตารางที่ 4.36 วิเคราะห์เพลงเรือเล็กควรรอจากฝั่ง

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
เสียงลมคำรามฟ้าคราม	เสียงลมคำรามฟ้า	กล่าวถึงปรากฏการณ์ที่	ปัญหาและอุปสรรค
พลันมีดมัว หัวใจสั่น	ครามพลันมีดมัว	เกิดตามธรรมชาติ เสียง	ต่างๆที่ต้องเผชิญ
ระรัวฉันกลัวอะไร	หัวใจสั่นระรัว	ลม ฟ้ามืด และลมทะเล	
ทะเลอาจจริงหรือเพียง	ทะเลอาจจริงหรือ		
จะวัดใจใครเหมือนคำ	เพียงจะวัดใจใคร		
ขู่ทำทนายให้ยอมจำนน	เหมือนคำขู่ทำทนายให้ยอมจำนน		

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ทะเลจะสร้างคนด้วย อันตราย	ทะเลจะสร้างคน ด้วยอันตราย	ทะเลที่อันตรายจะสร้าง คน	ปัญหาและอุปสรรคจะ ทำให้เราเข้มแข็ง
พายุถึงโถมสักเพียง ไหน จะไม่ยอมแพ้คำชู้ เรียนรู้และสู้ไป	พายุถึงโถมสัก เพียงไหน จะไม่ ยอมแพ้คำชู้ เรียนรู้ และสู้ไป	ถึงพายุที่พัดกระหน่ำแต่ จะไม่ยอมแพ้	เมื่อมีปัญหาและ อุปสรรคจะเรียนรู้ ข้อผิดพลาดแล้วสู้กับ มัน
จะออกไปเตะขอบฟ้า สุดท้ายแม้โชคชะตาไม่ เข้าใจ (ภายในใจยังคง เรียกร้อง) มองไปไม่มี หนทางแต่รู้ว่าฉันต้อง ไปต่อไป ตรงเส้นขอบ ฟ้าสีคราม ความหวังยัง นำทางฉันใช่หรือไม่ (ให้อุปสรรคเปลี่ยนผัน เป็นพลัง)	จะออกไปเตะ ขอบฟ้าสุดท้ายแม้ โชคชะตาไม่เข้าใจ มองไปไม่มี หนทางแต่รู้ว่าฉัน ต้องไปต่อไป ตรง เส้นขอบฟ้าสีคราม ความหวังยังนำ ทางฉันใช่หรือไม่	จะออกไปเตะขอบฟ้า แม้ว่าโชคชะตาจะไม่ เข้าใจและคงเป็นไป ไม่ได้แต่ฉันยังมี ความหวัง	จะออกไปเผชิญกับ ปัญหาและอุปสรรค ถึงแม้จะหนักแค่ไหน เพราะยังมีความหวัง คอยเป็นกำลังใจ
คำตอบอยู่กลางคลื่น ลม ชีวิต मैंต้องล้มลง ตรงไหนแต่ฉันก็ยัง ยืนยันทันทีจะไป	คำตอบอยู่กลาง คลื่นลม ชีวิต मैं ต้องล้มลง ตรงไหน	คำตอบอยู่กลางคลื่นลม ถึงจะล้มลงแต่ฉันก็ยัง จะไป	ความสำเร็จอยู่ท่าน กลางอุปสรรค ถึงแม้จะ ผิดพลาดสักกี่ครั้งแต่ก็ จะทำมัน

จากตารางที่ 4.36 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิต ให้ความหมายเกี่ยวกับการปลุกใจในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคของทุกชีวิต จะต้องออกไปแสวงหาเป้าหมายและดำเนินการต่อสู้ให้อยู่ต่อไปได้ โดยมีสัญลักษณ์แฝงในเนื้อเพลง เช่น “เสียงลมคำรามฟ้าครามพลันมีดมัว หัวใจสั่นระรัวฉันกลัวอะไร ทะเลเอาจริงหรือเพียงจะวัดใจ ใครเหมือนคำชู้ทำทนายให้ยอมจำนน” ความหมายโดยตรงคือ กล่าวถึงปรากฏการณ์ที่เกิดตามธรรมชาติ เสียงลม ฟ้ามืด และลมทะเล ความหมายโดยนัยคือ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่ต้องเผชิญ “ทะเลจะสร้างคนด้วยอันตราย” ความหมายโดยตรงคือ ทะเลที่อันตรายจะสร้างคน ความหมายโดยนัยคือ ปัญหาและอุปสรรคจะทำให้เราเข้มแข็ง “พายุถึงโถมสักเพียงไหน จะไม่ยอม

แพ้คำขู่ เรียนรู้และสู้ไป” ความหมายโดยตรงคือ ถึงพายุที่พัดกระหน่ำแต่จะไม่ยอมแพ้ ความหมายโดยนัยคือ เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคจะเรียนรู้ข้อผิดพลาดแล้วสู้กับมัน “จะออกไปเตะขอบฟ้าสุดท้ายแม้โชคชะตาไม่เข้าใจ (ภายในใจยังคงเรียกร้อง) มองไปไม่มีหนทางแต่รู้ว่าฉันต้องไปต่อไป ตรงเส้นขอบฟ้าสีคราม ความหวังยังนำทางฉันใช่หรือไม่ (ให้อุปสรรคเปลี่ยนฝันเป็นพลัง)” ความหมายโดยตรงคือ จะออกไปเตะขอบฟ้า แม้ว่าโชคชะตาจะไม่เข้าใจและคงเป็นไปไม่ได้แต่ฉันยังมีความหวัง ความหมายโดยนัยคือ จะออกไปเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคถึงแม้จะหนักแค่ไหน เพราะยังมีความหวังคอยเป็นกำลังใจ และ “คำตอบอยู่กลางคลื่นลม ชีวิตแม่ต้องล้มลงตรงไหน แต่ฉันก็ยังยืนยันที่จะไป” ความหมายโดยตรงคือ คำตอบอยู่กลางคลื่นลม ถึงจะล้มลงแต่ฉันก็ยังจะไป ความหมายโดยนัยคือ ความสำเร็จอยู่ท่ามกลางอุปสรรค ถึงแม้จะผิดพลาดสักกี่ครั้งแต่ก็จะทำมัน เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยในเนื้อเพลง

4.3.18 เพลงชีวิตยังคงสวยงาม

“(ท่อน A) โกล โกลแสนโกลเกินตา เพียงสายลมพา ขอบฟ้าจะเปลี่ยนสีไป จากหยดน้ำเป็นฝนพรำโปรยปราย คือฤดูกาล โลกนี้ยังคงหมุนไป ไม่มีอะไรที่มันจะยืนยาวเท่าความผันเปลี่ยน และบางทีเราอาจเรียนรู้คุณค่าไอแดด เมื่อฝนมา

(ท่อน Hook) จะยิ้มรับมันวันที่ใจอ่อนแอ แม้ทุกเรื่องราวมันยังคงโหดร้าย สุขทุกข์ที่เราพบพาน มันคือชีวิตของเรา แม้ทั้งหัวใจมันยังคงทรมาน แม้ว่าน้ำตายังไม่แห้งเหือดไป กอดไว้ทุกความหมองหม่น ไม่ว่าจะร้ายดี ชีวิตยังคงสวยงาม

(ท่อน B) ใจอาจจะยังมีดมิด แต่คงไม่นานที่ ความรัก จะกลับหวนมา อีกครั้งหนึ่งถึงแม้ว่าท้องฟ้าคำนี้ไม่มีหมู่ดาว ระบายประกายความฝันของเรา บนฟ้า ให้เป็นแสงพราว”

ตารางที่ 4.37 วิเคราะห์เพลงชีวิตยังคงสวยงาม

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ขอบฟ้าจะเปลี่ยนสีไป	ขอบฟ้าจะ	การเปลี่ยนแปลงของ	ทุกอย่างต้องมีการ
จากหยดน้ำ เป็นฝน	เปลี่ยนสีไป จาก	ปรากฏการณ์ธรรมชาติทุก	เปลี่ยนแปลงโดย
พรำโปรยปราย คือ	หยดน้ำ เป็นฝน	สิ่งบนโลกต้องมีการ	เปรียบเทียบถึงความรัก
ฤดูกาล โลกนี้ยังคง	พรำโปรยปราย	เปลี่ยนแปลง	

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
หมุนไป ไม่มีอะไรที่มันจะยืนยาวเท่าความผันเปลี่ยน	คือฤดูกาล โลกนี้ยังคงหมุนไป ไม่มีอะไรที่มันจะยืนยาวเท่าความผันเปลี่ยน		
บางที่เราอาจเรียนรู้คุณค่าไอแดด เมื่อฝนมาจะยืมรับมันวันที่ใจอ่อนแอ	บางที่เราอาจเรียนรู้คุณค่าไอแดด เมื่อฝนมาจะยืมรับมันวันที่ใจอ่อนแอ	รู้ถึงคุณค่าของไอแดดและเมื่อฝนมาก็จะยืมรับมัน	ความผิดหวังและความทุกข์เป็นเรื่องธรรมชาติของทุกคน เราอาจจะได้บทเรียนจากความผิดหวังและความทุกข์ เพียงแค่เรายอมรับมันและดำเนินชีวิตต่อไป

จากตารางที่ 4.37 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก กล่าวถึงธรรมชาติของความรัก ต้องมีสุขและมีทุกข์ มีสมหวังและผิดหวัง ไม่มีอะไรที่แน่นอน ให้กำลังใจผู้ที่ต้องเผชิญ ความทุกข์ ความผิดหวังจากความรัก โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “ขอบฟ้าจะเปลี่ยนสีไป จากหยดน้ำ เป็นฝนพรำโปรยปราย คือฤดูกาล โลกนี้ยังคงหมุนไป ไม่มีอะไรที่มันจะยืนยาวเท่าความผันเปลี่ยน” ความหมายโดยตรงคือ การเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ธรรมชาติทุกสิ่งบน โลกต้องมีการเปลี่ยนแปลง ความหมายโดยนัยคือ ทุกอย่างต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยเปรียบเทียบถึงความรัก “บางที่เราอาจเรียนรู้คุณค่าไอแดด เมื่อฝนมาจะยืมรับมันวันที่ใจอ่อนแอ” ความหมายโดยตรงคือ รู้ถึงคุณค่าของไอแดดและเมื่อฝนมาก็จะยืมรับมัน ความหมายโดยนัยคือ ความผิดหวังและความทุกข์เป็นเรื่องธรรมชาติของทุกคน เราอาจจะได้บทเรียนจากความผิดหวังและความทุกข์ เพียงแค่เรายอมรับมันและดำเนินชีวิตต่อไป เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Relation) สิ่งหนึ่งจะมีความหมายต่างจากเดิมเมื่อนำไปสัมพันธ์กับสิ่งหนึ่ง

4.3.19 เพลง Dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ)

“(ท่อน A) แกร่งดั่งเช่นภูผา ใหญ่และสูงเสียดฟ้า หนึ่งชีวิตคือธรรมดา ก็รอยแผลยิบได้รับมา ในคราที่โลกโหดร้าย ไม่หลีกหนีไปไหน ไม่เคยคิดหวนไหว ตระหนักรู้ไว้ให้ใครได้ชื่นชม หนึ่งชีวิตท่ามกลางคลื่นลม มีปะปนดีร้าย

(ท่อน B) แต่งเดิมสีและสัน ด้วยท่าฝนจากฟ้า แต่งขอบผาด้วยไฟของเมฆดำ เปรียบพายุที่ โหมกระหน่ำ ดังปลายพู่กันสั่นไหว ความโหดร้ายวันนี้ เจ็บและซ้ำคราวนี้ กอดเก็บไว้และจำให้ขึ้นใจ เหมือนดั่งวันไหน ที่เคยสวมกอด วันที่แสนงดงาม

(ท่อน Hook) ความจริงจากฟ้า ชีตไว้ให้โลกสวยงาม เศษส่วนภูผาที่โดนกัดกร่อน มันยังคง สอนใจ

(ท่อน C) ยามคำคืนท้องฟ้ามีดวงจันทร์รางดงามสดใส ก็รอยแผลที่เคย ถูกก้อนหินทำลาย บาดรอยลึกเกิดเป็นทางกว้างใหญ่ให้เห็นกระด่ำบนฟ้าแสนไกล”

ตารางที่ 4.38 วิเคราะห์เพลง Dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ)

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
แกร่งดั่งเช่นภูผา ใหญ่และสูงเสียดฟ้า หนึ่งชีวิตคือธรรมดา ก็รอยแผลยิบได้รับมา ในคราที่โลกโหดร้าย ไม่หลีกหนีไปไหน ไม่เคยคิดหวนไหว ตระหนักรู้ไว้ให้ใครได้ชื่นชม	แกร่งดั่งเช่นภูผา ใหญ่และสูงเสียดฟ้า หนึ่งชีวิตคือธรรมดา ก็รอยแผลยิบได้รับมา ในคราที่โลกโหดร้าย ไม่หลีกหนีไปไหน ไม่เคยคิดหวนไหว ตระหนักรู้ไว้ให้ใครได้ชื่นชม	แกร่งเหมือนภูผา ใหญ่และสูงเกือบจะถึงฟ้า เป็นแค่คนธรรมดาในเวลาที่โลกโหดร้าย แต่ก็จะอดทนไม่หลีกหนีไปไหน	คนเราไม่ว่าจะใหญ่โต ร่ำรวย มาจากไหนก็ต้องพบเจอกับอุปสรรคและปัญหาด้วยกันทุกคน แต่ถ้าเราอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหา ก็จะทำให้เราผ่านไปได้อย่างประสบความความสำเร็จ
หนึ่งชีวิตท่ามกลางคลื่นลม มีปะปนดีร้าย	หนึ่งชีวิตท่ามกลางคลื่นลม มีปะปนดีร้าย	ใช้ชีวิตท่ามกลางคลื่นลม มีทั้งดีและร้าย	ทุกคนต้องมีทั้งดีและร้ายผ่านเข้ามา

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ด้วยท่าฝนจากฟ้า แด่ง ขอบผาด้วยไฟของ เมฆดำ เปรียบพายุที่ โหมกระหน่ำ ดังปลาย พู่กันสั้นไหว	ด้วยท่าฝนจากฟ้า แด่งขอบผาด้วยไฟ ของเมฆดำ เปรียบ พายุที่โหมกระหน่ำ ดังปลายพู่กันสั้น ไหว	กล่าวถึงปรากฏการณ์ ทางธรรมชาติต่างๆ	กล่าวถึงปัญหาและ อุปสรรคที่ผ่านเข้ามา ในชีวิต
เศษส่วนภูผาที่โดนกัด กร่อน มันยังคงสอนใจ	เศษส่วนภูผาที่โดน กัดกร่อน มันยังคง สอนใจ	กล่าวถึงเศษหินที่ถูก กัดกร่อน	ปัญหาและอุปสรรคจะ ทำให้เราเรียนรู้เพื่อ นำไปแก้ไข ข้อผิดพลาด

จากตารางที่ 4.38 พบว่า โดยรวมเนื้อหาเพลงที่กล่าวมาข้างต้นให้ความหมายเกี่ยวกับการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต กล่าวถึงธรรมชาติของคนเราที่จะต้องพบเจอความทุกข์ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ แต่สุดท้ายแล้วก็ต้องเรียนรู้และชีวิตก็ต้องเดินต่อไป ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จะทำให้เราเข้าแข็งและสามารถผ่านพ้นไปได้ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “แครงดังเช่นภูเขาใหญ่และสูงเสียดฟ้า หนึ่งชีวิตคือธรรมดา ก็รอยแผลยิบยิบรับมา ในคราที่โลกโหดร้าย ไม่หลีกหนีไปไหน ไม่เคยคิดหวั่นไหว ตระหนักรู้ไว้ให้ใครได้ชื่นชม” ความหมายโดยตรงคือ แครงเหมือนภูเขาใหญ่และสูงเกือบจะถึงฟ้า เป็นแค่คนธรรมดาในเวลาที่โลกโหดร้าย แต่ก็อดทนไม่หลีกหนีไปไหน ความหมายโดยนัยคือ คนเราไม่ว่าจะใหญ่โต ร่ำรวย มาจากไหนก็ต้องพบเจอกับอุปสรรคและปัญหาด้วยกันทุกคน แต่ถ้าเราอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาก็จะทำให้เราผ่านไปได้และประสบความสำเร็จ “หนึ่งชีวิตท่ามกลางคลื่นลม มีปะปนดีร้าย” ความหมายโดยตรงคือ ใช้ชีวิตท่ามกลางคลื่นลม มีทั้งดีและร้าย ความหมายโดยนัยคือ ทุกคนต้องมีทั้งดีและร้ายผ่านเข้ามา “ด้วยท่าฝนจากฟ้า แด่งขอบผาด้วยไฟของเมฆดำ เปรียบพายุที่โหมกระหน่ำ ดังปลายพู่กันสั้นไหว” ความหมายโดยตรงคือ กล่าวถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ ความหมายโดยนัยคือ กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต “เศษส่วนภูผาที่โดนกัดกร่อน มันยังคงสอนใจ” ความหมายโดยตรงคือ กล่าวถึงเศษหินที่ถูกกัดกร่อน ความหมายโดยนัยคือ ปัญหาและอุปสรรคจะทำให้เราเรียนรู้เพื่อนำไปแก้ไขข้อผิดพลาด เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากการ

เปรียบเทียบอุปมาอุปมัย (Analogy) โดยเลือกเอาความหมายของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมาเปรียบกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิต

4.3.20 เพลงครึ่งหลักครึ่งตื่น

“(ท่อน A) หวาดกลัวหัวใจมีหมอกควันมันสับสนเลื่อนกลาง ตื่นลืมตาหรือเป็นความฝันที่สร้างขึ้นมามีเหมือนจริงนี้เป็นเพียงเส้นบางบาง

(ท่อน Pre hook1) จินตนาการพันนาการ วันเวลาหยุดเคลื่อนไป มองประกายระยิบที่ร่วงลงมามันคือหยาดฝนหรือหยดน้ำตา ได้

(ท่อน Hook) โปรดกอดฉันไว้อีกครั้ง ฉันเพียงอยากจะฟังเสียงใจเธอ ได้โปรดเตือนให้ฉันสัมผัสได้ไหม ว่าชีวิตฉันมันคือความจริงใช่ฝันไป ฉันยังคงอยู่ตรงนี้ที่ตรงนี้มีเธอ

(ท่อน Pre hook2) จินตนาการพันนาการ แตกต่างกันไปตรงไหน เส้นแบ่งขอบฟ้าหรือภาพลวงตา เราตื่นขึ้นมาในฝันของใคร”

ตารางที่ 4.39 วิเคราะห์เพลงครึ่งหลักครึ่งตื่น

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
หวาดกลัวหัวใจมี	หวาดกลัวหัวใจ	เกิดความหวาดกลัวใน	เกิดความไม่แน่ใจใน
หมอกควันมันสับสน	มีหมอกควันมัน	หัวใจมีหมอกควันเลื่อน	ความรักที่แท้จริงแล้ว
เลื่อนกลาง	สับสนเลื่อนกลาง	ราง	ความรักครั้งนี้ดีหรือไม่
ตื่นลืมตาหรือเป็นความ	ตื่นลืมตาหรือ	ตื่นลืมตาหรือนอนหลับ	ความสุขที่มีอยู่แท้จริง
ฝันที่สร้างขึ้นมามี	เป็นความฝันที่	ฝัน	แล้วเป็นความสุขที่
	สร้างขึ้นมามี		แท้จริงหรือกำลังหลอก
			ตัวเอง

จากตารางที่ 4.39 พบว่า โดยรวมเนื้อหาของเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับความรัก โดยกล่าวถึงความรักที่เกิดความไม่แน่ใจ ว่าความรักที่มีอยู่แท้จริงแล้วใช่ความรักที่ต้องการหรือไม่ โดยมีสัญลักษณ์แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “หวาดกลัวหัวใจมีหมอกควันมันสับสนเลื่อนกลาง” ความหมายโดยตรงคือ เกิดความหวาดกลัวในหัวใจมีหมอกควันเลื่อนราง ความหมายโดยนัยคือ เกิดความไม่แน่ใจในความรักที่แท้จริงแล้วความรักครั้งนี้ดีหรือไม่ “ตื่นลืมตาหรือเป็นความฝันที่สร้างขึ้นมามี” ความหมายโดยตรงคือ ตื่นลืมตาหรือนอนหลับฝัน ความหมายโดยนัยคือ ความสุขที่มีอยู่แท้จริง

แล้วเป็นความสุขที่แท้จริงหรือกำลังหลอกตัวเอง เป็นต้น โดยสัญลักษณ์จากเนื้อเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากการอุปมาอุปไมยเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ กับความรักที่ไม่แน่ว

4.3.21 เพลงคิดถึง

“(ท่อน A) มองดูเส้นทางที่ฉันเดินอยู่จะมีใครรู้ใครเข้าใจ เรื่องราวร้อยพันที่ฉันผ่านพบช่างมากมาย ทางเดินสุดไกลแค่ไหนยังฝ่าฟัน เฝ้ารอกับความเปลี่ยนแปลงเท่าไรหัวใจแสนเหนื่อย

(ท่อน Hook1) ยังคงเดินทางไปกับความจริง เพื่อสิ่งสวยงามที่อยู่ในฝัน ในหัวใจยังเป็นอย่างอยู่ทุกวัน

(ท่อน B) บางคราวรอยยิ้มวันเก่าก็พาความเหงาให้จากไป แม้ใจรู้ดีไม่มีวันกลับคืนมา ท่ามกลางละอองความหลังที่ปกคลุม ก็มีบางครั้งที่ยังเสียใจแค่เพียงนึกถึงน้ำตาที่ไหล

(ท่อน Hook2) ยังคงเดินทางไปกับความจริง เพื่อสิ่งสวยงามที่อยู่ในฝัน แต่หัวใจคือเธออยู่ทุกวัน ไม่เคยเลื่อนลงมาจากความจริง ไม่เคยลบเลือนไปจากความฝัน อยู่ไหนใดเธอยังอยู่กับฉัน มันยังคิดถึงเพียงเธอมันยังคิดถึงแค่เธอ มันยังคิดถึงเธอ เพลงนี้คือเสียงของความว่างเปล่า คือเสียงของคนที่ปวดร้าวคือเสียงของใจที่เฝ้ารอ”

ตารางที่ 4.40 วิเคราะห์เพลงคิดถึง

เนื้อหาเพลง	รูปสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์	
		ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
เฝ้ารอกับความเปลี่ยนแปลง พันเท่าไรหัวใจแสน เหนื่อย	เฝ้ารอกับความ เปลี่ยนแปลงเท่าไร หัวใจแสนเหนื่อย	การเฝ้ารอความ เปลี่ยนแปลงทำให้ เหนื่อยล้า	การเฝ้ารอกับการจากลา ของคนรักนั้นทำให้ทุกข์ ทรมาน
ยังคงเดินทางไปกับ ความจริง	ยังคงเดินทางไป กับความจริง	ยังคงเดินทางไปกับ ความจริง	ยังคงดำเนินชีวิตด้วย ความคิดถึงคนรักที่จาก ลา
บางคราวรอยยิ้มวันเก่า ก็พาความเหงาให้จาก ไป	บางคราวรอยยิ้ม วันเก่าก็พาความ เหงาให้จากไป	คือ บางเวลารอยยิ้มวัน เก่าก็ผ่อนคลายความ เหงาได้	ความทรงจำที่ดีของ ความรักที่จากลาสามารถ ทำให้ความคิดถึงบรรเทา ลงได้

จากตารางที่ 4.40 พบว่า โดยรวมเนื้อหาเพลงที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับความรักที่จากลา แต่ยังไม่เข้าใจไม่ได้ยังคงคิดถึงคนรักที่เลิกรากันไปแล้ว โดยเนื้อเพลงจะพรรณนาถึงความทุกข์ที่เกิดจากความคิดถึง โดยมีสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อเพลง เช่น “เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงเท่าไรหัวใจแสนเหนื่อย” ความหมายโดยตรงคือ การเผชิญความเปลี่ยนแปลงทำให้เหนื่อยล้า ความหมายโดยนัยคือการเผชิญกับการจากลาของคนรักนั้นทำให้ทุกข์ทรมาน “ยังคงเดินทางไปกับความจริง” ความหมายโดยตรงคือ ยังคงเดินทางไปกับความจริง ความหมายโดยนัยคือ ยังคงดำเนินชีวิตด้วยความคิดถึงคนรักที่จากลา “บางครั้งรอยยิ้มวันเก่าก็พาความเหงาให้จากไป” ความหมายโดยตรงคือ บางเวลารอยยิ้มวันเก่าก็พ้อคลายความเหงาได้ ความหมายโดยนัยคือ ความทรงจำที่ดีของความรักที่จากลาสามารถทำให้คิดถึงบรรเทาได้ เป็นต้น โดยสัญลักษณ์ของเพลงดังกล่าววิเคราะห์จากบริบท (Context) และโครงสร้างเนื้อหาของเพลง (Structuration)

4.4 แสดงการจำแนกเนื้อหาเพลงร็อค

ตารางที่ 4.41 แสดงการจำแนกเนื้อหาเพลงร็อคในผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอส และ บอดีแอสลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558

เนื้อหาเพลง	จำนวน (เพลง)	ร้อยละ
การให้กำลังใจ	10	50
ความรัก	10	
ความรัก	17	42.5
สะท้อนสังคม	3	7.5
รวม	40	100

จากตารางที่ 4.41 พบว่า เนื้อหาของเพลงร็อคในผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอส และ บอดีแอสลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 พบว่า เนื้อหาการให้กำลังใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 จำนวน 20 เพลง แบ่งเป็นการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 10 เพลง และการให้กำลังใจด้านความรัก คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 10 เพลง รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก คิดเป็นร้อยละ 42.5 จำนวน 17 เพลง และน้อยที่สุดคือเนื้อหาสะท้อนสังคม คิดเป็นร้อยละ 7.5 จำนวน 3 เพลง

1) การให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตมีจำนวน 10 เพลงได้แก่

- (1) เพลง หัวใจ
- (2) เพลง คนตรีเพื่อชีวิต
- (3) เพลง อาบน้ำร้อน
- (4) เพลง ชีวิตเป็นของเรา
- (5) เพลง ความเชื่อ
- (6) เพลง เสี้ยววินาที
- (7) เพลง ทางกลับบ้าน
- (8) เพลง แสงสุดท้าย
- (9) เพลง เรือเล็กควรออกจากฝั่ง
- (10) เพลง Dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ)

2) การให้กำลังใจด้านความรัก เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรักมีจำนวน 10 เพลงได้แก่

- (1) เพลง อุปสรรคก่อให้เกิด
- (2) เพลง ส่งท้ายคนเก่าต้อนรับคนใหม่
- (3) เพลง รักเหอะ
- (4) เพลง แดนเนรมิต
- (5) เพลง เท้าที่มี
- (6) เพลง ออกหัก
- (7) เพลง ขอบคุณน้ำตา
- (8) เพลง ความรัก
- (9) เพลง ปลอ่ย
- (10) เพลง ชีวิตยังคงสวยงาม

3) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักมีจำนวน 17 เพลงได้แก่

- (1) เพลง ยื้อ
- (2) เพลง เล่นลิ้น
- (3) เพลง ไม้รู้จะอธิบายยังไ้
- (4) เพลง ง่ายๆ
- (5) เพลง เธอยัง
- (6) เพลง หิ้งไวกกลางทาง

- (7) เพลง รอย
- (8) เพลง สมดุล
- (9) เพลง ฝุ่น
- (10) เพลง ลมเปลี่ยนทิศ
- (11) เพลง ทนไม่ไหว
- (12) เพลง ยาพิษ
- (13) เพลง ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ
- (14) เพลง คิดฮอด
- (15) เพลง เปราะบาง
- (16) เพลง ครึ่งหลับครึ่งตื่น
- (17) เพลง คิดถึง
- 4) เพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนสังคมมีจำนวน 3 เพลง ได้แก่
 - (1) เพลง คราม
 - (2) เพลง สดึกเกอร์
 - (3) เพลง โทณ

ตารางที่ 4.42 แสดงการจำแนกเพลงร็อกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจในด้านการดำเนินชีวิต
ในผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอส และบอดี้แสลมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-
2558

ศิลปิน	จำนวน (เพลง)	ร้อยละ
วงโปเตโต้	0	0
วงบิ๊กแอส	3	30
วงบอดี้แสลม	7	70
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.42 พบว่า เนื้อหาให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตของในผลงานเพลงของ
ศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอส และบอดี้แสลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 พบว่า วงบอดี้แสลม มีค่ามาก
ที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70 จำนวน 7 เพลง รองลงมาคือวงบิ๊กแอส คิดเป็นร้อยละ 30 จำนวน 3 เพลง
และวงโปเตโต้ คิดเป็นร้อยละ 0 จำนวน 0 เพลง

1) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตของศิลปินวงโปเตโต้ มีจำนวน 0 เพลง

2) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตของศิลปินวง บิ๊ก แอส มีจำนวน 3 เพลง ได้แก่

- (1) เพลง หัวใจ
- (2) เพลง คนตรีเพื่อชีวิต
- (3) เพลง อาบน้ำร้อน

3) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตของศิลปินวงบอดี แสลม มีจำนวน 7 เพลง ได้แก่

- (1) เพลง ชีวิตเป็นของเรา
- (2) เพลง ความเชื่อ
- (3) เพลง เสี้ยววินาที
- (4) เพลง ทางกลับบ้าน
- (5) เพลง แสงสุดท้าย
- (6) เพลง เรือเล็กควรออกจากฝั่ง
- (7) เพลง Dharmajati (ดัม-มะ-ชา-ติ)

ตารางที่ 4.43 แสดงการจำแนกเพลงร็อคที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจในด้านความรัก ใน ผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอส และบอดีแสลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558

ศิลปิน	จำนวน (เพลง)	ร้อยละ
วงโปเตโต้	1	10
วงบิ๊กแอส	4	40
วงบอดีแสลม	5	50
รวม	10	100

จากตารางที่ 4.43 เนื้อหาให้กำลังใจด้านความรักในผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊ก แอสและบอดีแสลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 พบว่า วงบอดีแสลม มีค่ามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 จำนวน 5 เพลง รองลงมาคือวงบิ๊กแอส คิดเป็นร้อยละ 40 จำนวน 4 เพลง และวงโปเตโต้ คิดเป็น ร้อยละ 1 จำนวน 1 เพลง

1) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรักของศิลปินวงโปเตโต้มี
จำนวน 1 เพลง ได้แก่

(1) เพลง อุปสรรคก่อให้เกิดรักบังเกิด

2) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรักของศิลปินวงบิกแอสมี
จำนวน 4 เพลง ได้แก่

(1) เพลง ส่งท้ายคนเก่าต้อนรับคนใหม่

(2) เพลง รักเหอะ

(3) เพลง แดนเนรมิต

(4) เพลง เท้าที่มี

3) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรักของศิลปินวงบอดีแอสมี
จำนวน 5 เพลง ได้แก่

(1) เพลง ออกหัก

(2) เพลง ขอบคุณน้ำตา

(3) เพลง ความรัก

(4) เพลง ปล่อย

(5) เพลง ชีวิตยังคงสวยงาม

ตารางที่ 4.44 แสดงการจำแนกเพลงร็อกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ในผลงานเพลงของศิลปิน
วงโปเตโต้ บิกแอส และบอดีแอส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558

ศิลปิน	จำนวน (เพลง)	ร้อยละ
วงโปเตโต้	8	47
วงบิกแอส	3	17.5
วงบอดีแอส	6	35.5
รวม	17	100

จากตารางที่ 4.44 เนื้อหาเกี่ยวกับความรักในผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิกแอส
และบอดีแอส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 พบว่า วงโปเตโต้ มีค่ามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47 จำนวน 8
เพลง รองลงมาคือวงบอดีแอส คิดเป็นร้อยละ 35.5 จำนวน 6 เพลง และวงบิกแอส คิดเป็นร้อยละ
17.5 จำนวน 3 เพลง

- 1) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของศิลปินวงโปเตโต้มีจำนวน 8 เพลง ได้แก่
 - (1) เพลง ยื้อ
 - (2) เพลง เล่นลิ้น
 - (3) เพลง ไม่รู้จะอธิบายยังไง
 - (4) เพลง ง่ายๆ
 - (5) เพลง เธอยัง
 - (6) เพลง ทิ้งไว้กลางทาง
 - (7) เพลง รอย
 - (8) เพลง สมดุล
- 2) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของศิลปินวงบิกแอสมีจำนวน 3 เพลง ได้แก่
 - (1) เพลง ฝุ่น
 - (2) เพลง ลมเปลี่ยนทิศ
 - (3) เพลง ทนไม่ไหว
- 3) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของศิลปินวงบอดีแอสมีจำนวน 6 เพลง ได้แก่
 - (1) เพลง ขาพิช
 - (2) เพลง ยิ่งรู้ยิ่งไม่เข้าใจ
 - (3) เพลง คิดฮอด
 - (4) เพลง เปราะบาง
 - (5) เพลง ครึ่งหลับครึ่งตื่น
 - (6) เพลง คิดถึง

ตารางที่ 4.45 แสดงการจำแนกเพลงร็อกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสังคม ในผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิกแอส และบอดีแอส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558

ศิลปิน	จำนวน (เพลง)	ร้อยละ
วงโปเตโต้	0	0
วงบิกแอส	0	0
วงบอดีแอส	3	100
รวม	3	100

จากตารางที่ 4.45 เนื้อหาเกี่ยวกับความรักในผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอสและ บอดีส์แกลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 พบว่า มีเพียงผลงานเพลงของวงบอดีส์แกลมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสังคมคิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 3 เพลง

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ประพันธ์ ศิลปิน ผู้เผยแพร่ และเยาวชนที่เปิดรับ เพลงร็อก เพลง เพื่อศึกษาการคุณค่าของสารและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต

4.5 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกส่วนที่หนึ่ง ผู้วิจัยศึกษาจากผู้ประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่ เพื่อ ศึกษาวิวัฒนาการของเพลงร็อก ลักษณะของเพลงร็อกในยุคปัจจุบัน คุณค่าแฝงของเพลงร็อก และ บทบาทของเพลงร็อกที่มีต่อเยาวชน ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

4.5.1 วิวัฒนาการเพลงร็อกในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประพันธ์ ศิลปินและผู้เผยแพร่เพลงร็อก เกี่ยวกับเพลงร็อก ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 พบว่า เพลงร็อกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหาตามสภาพ สังคมปัจจุบัน เริ่มพูดถึงเรื่องของปรัชญาซึ่งยุคก่อนหน้านี้ไม่สามารถพูดได้เพราะคนจะไม่เข้าใจ เนื้อหาของเพลง เริ่มมีการพูดถึงการให้กำลังใจมากขึ้น แต่ที่มากที่สุดยังคงกล่าวเกี่ยวกับเรื่องของ ความรัก และในเรื่องของคนตรีและท่วงทำนองถูกผสมเข้ากับเครื่องดนตรีสมัยใหม่ สมัยใหม่ มี บทบาทต่อสังคมน้อยลงกว่ายุคก่อนเริ่มเป็นเรื่องของธุรกิจมากขึ้น การฟังเพลงร็อกของแฟนเพลง เปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี ศิลปินสื่อสารการแฟนเพลงได้ง่ายขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารใน ยุคปัจจุบัน

เพลงร็อกในยุคปัจจุบันจะเริ่มพูดถึงเรื่องของปรัชญาซึ่งยุคก่อนหน้านี้ไม่สามารถพูดได้ เพราะคนจะไม่เข้าใจเนื้อหาของเพลง และด้วยสังคมที่เปลี่ยนไปเนื้อหาของเพลงก็จะ เปลี่ยนตามไปเริ่มมีการพูดถึงการให้กำลังใจมากขึ้น ต่างจากยุคก่อนที่ส่วนมากจะพูดถึง แค่เรื่องความรัก เริ่มมีบทบาทต่อสังคมในด้านของการเมืองแต่หลักๆยังคงใช้เพื่อความ บันเทิงเป็นส่วนใหญ่ และมีบทบาทกับเยาวชนที่สนใจเรื่องของดนตรี เหมือนเพชร (สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2559)

เนื้อหาของเพลงร็อกในทุกยุคจะมีเนื้อหาที่วนเวียนอยู่กับเรื่องของความรัก แต่ในปัจจุบันเริ่มมีเรื่องของการใช้ชีวิตและการให้กำลังใจ เรื่องของชาวนัคนตรีที่ทันสมัยขึ้น เพลงร็อกแตกแขนงเป็นร็อกประเภทต่างๆ มากขึ้น มีทางเลือกที่มากขึ้นให้กับคนฟัง เป็นที่ยึดเหนี่ยวแก่เยาวชนให้ทำตามแบบอย่างศิลปินที่ชอบ สุชาติ (สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

“ช่วงทำนองและในภาคของดนตรีถูกผสมเข้ากับดนตรีสมัยใหม่ มีบทบาทต่อสังคมน้อยลงกว่ายุคก่อนเริ่มเป็นเรื่องของธุรกิจมากขึ้น การฟังเพลงร็อกของแฟนเพลงเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี ศิลปินสื่อสารการแฟนเพลงได้ง่ายขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคปัจจุบัน” พูนศักดิ์ (สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2559)

4.5.2 ลักษณะของเพลงร็อกในยุคปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประพันธ์ ศิลปินและผู้เผยแพร่เพลงร็อก เกี่ยวกับลักษณะของเพลงร็อก พบว่า เพลงร็อกมีรากฐานมาจากชนชั้นกลาง จึงมีเนื้อหาตรงไปตรงมาเข้าใจง่าย ในส่วนของดนตรีไม่จำเป็นต้องมีเครื่องดนตรีหรือหนักหน่วงมาก มีความเรียบง่ายของเครื่องดนตรี มีจังหวะสนุกสนานเหมาะแก่การเต้นรำ เป็นต้นกำเนิดของดนตรีหลายๆแนว และเป็นที่ยอมรับของกลุ่มวัยรุ่น

“เพลงร็อกเป็นเพลงที่มีความตรงไปตรงมาของภาษาที่ใช้ โดยจะไม่ใช้การสื่อสารที่อ้อมค้อม รู้สึกอย่างไรก็จะพูดออกไปในแบบนั้น ในเรื่องของดนตรีก็ไม่จำเป็นต้องหนักหน่วงมาก แต่มีความเรียบง่ายในเครื่องดนตรีที่ไม่ปรุงแต่งมาก” เหมือนเพชร (สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2559)

“ไม่จำเป็นต้องมีความรุนแรงเสมอไป เป็นเพลงที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่น เป็นเพลงเต้นรำที่มีความหนักแน่น มีความหนักเบาของดนตรีหลายๆ ระดับ และเป็นต้นกำเนิดของแนวเพลงหลายๆแนว” สุชาติ (สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

“มีรากฐานมาจากชนชั้นกลาง แรงงาน จึงมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ตรงไปตรงมา มีเครื่องดนตรีน้อยชิ้น เล่นกันแบบง่ายๆ” พูนศักดิ์ (สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2559)

4.5.3 บทบาทของเพลงร็อก

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประพันธ์ ศิลปินและผู้เผยแพร่เพลงร็อก พบว่าเพลงร็อกมีบทบาทต่อสังคมในการสร้างกำลังใจให้คน และสร้างแรงบันดาลใจและความฝันให้เยาวชน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประพันธ์ ศิลปินและผู้เผยแพร่เพลงร็อกเกี่ยวกับบทบาทของเพลงร็อกต่อการสร้างกำลังใจ พบว่า เพลงร็อกเป็นสื่อสะท้อนสังคม ดังเช่นในสังคมปัจจุบัน มีความเครียดและการแข่งขันที่สูงขึ้น เพลงร็อกจึงมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจเพิ่มมากขึ้นตามไป

ด้วย และนอกจากนั้นเพลงร็อกยังสามารถขับเคลื่อนวัฒนธรรม แฟชั่น วิถีคิด และใช้ในการเรียกร้องสิทธิ

“ในสังคมปัจจุบัน ทุกคนต้องเจอแต่กับความเครียด การแข่งขัน เพลงร็อกจึงเป็นเหมือนสิ่งที่โน้มน้าวจิตใจคน จะสังเกตได้ว่าคนฟังเพลงร็อกจะมีจิตใจอ่อนโยนถึงแม้เพลงจะหนักแน่นดุเดือด” เหมือนเพชร (สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2559)

เนื้อเพลงจะให้พลังงานในการใช้ชีวิต เป็นแรงผลักดัน เป็นกำลังใจ วัยรุ่นส่วนมากฟังเพลงร็อกเพื่อความบันเทิง เต็มร่ากับกลุ่มเพื่อน และใช้เพื่อให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและเรื่องของความรัก เพลงร็อกด้วยดนตรีที่หนักแน่น ทำนองเร้าใจ จึงสามารถใช้ในการปลุกขวัญกำลังใจยามที่ท้อแท้ สุขัฒติ (สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

ด้วยเนื้อหาและทำนองของเพลงร็อกเป็นเพลงที่ฟังง่ายจึงสามารถเข้าถึงวัยรุ่นได้ง่าย จึงสามารถใช้เป็นแรงบันดาลใจเรื่องต่างๆ ได้ เช่น เพลงของวงบอดีแอสม โดยส่วนมากเพลงที่ได้รับความนิยมจากวัยรุ่นจะเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการตามหาความฝัน วัยรุ่นจึงใช้เนื้อหาของเพลงในเรื่องนี้เป็นแรงผลักดันเพื่อไปสู่ความสำเร็จในชีวิต และก็มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องของความรักที่วัยรุ่นนิยมฟัง พูนศักดิ์ (สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2559)

4.5.4 คุณค่าที่แฝงอยู่ในเพลงร็อก

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ ผู้ประพันธ์ ศิลปินและผู้เผยแพร่เพลงร็อก เพื่อศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าที่แฝงอยู่ในเพลงร็อก พบว่า เพลงร็อกไม่ได้เป็นเพียงแค่แนวดนตรีแต่ยังหมายรวมถึงการแต่งกาย พฤติกรรม เพลงร็อกจึงมีผลกระทบต่อตัวบุคคลเนื่องจากเพลงร็อกเข้าถึงผู้ฟังได้ง่าย เนื้อหาของเพลงร็อกจะให้คุณค่าในด้านการให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและด้านความรัก

จริงๆ แล้วเพลงร็อกมันไม่ใช่แค่ดนตรี มันยังหมายถึงวิถีการใช้ชีวิต การแต่งกาย การแสดงออกต่างๆ เพลงร็อกจึงสามารถเข้าไปปลุกฝังสิ่งต่างๆ ในตัวของเราได้ ถ้าเนื้อหาของเพลงดีคนฟังก็จะได้รับประโยชน์จากเพลงนั้น โดยเฉพาะเยาวชนก็จะได้อะไรจากเพลงร็อกนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เหมือนเพชร (สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2559)

ถ้าจะพูดถึงคุณค่าของเพลงร็อก ทุกเพลงมีคุณค่าในตัวของมันอยู่แล้วอยู่ที่ว่าคนสื่อสารต้องการสื่อสารไปในทางด้านไหน สำหรับเพลงของบอดีแอสลม เราจะสื่อสารกันในเรื่องของชีวิตและความรัก โดยคุณค่าที่ได้ก็จะเป็นการให้กำลังใจเป็นส่วนใหญ่ นอกเหนือจากนั้นยังเป็นแรงผลักดันสำหรับวัยรุ่นที่เล่นดนตรี สุขัฒติ (สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2559)

“เพลงร็อกเป็นเพลงที่ง่ายแก่การเข้าถึงคนฟัง เพราะไม่ต้องใช้ความรู้ในเรื่องดนตรีมากมาย ใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา เล่นกันแบบไม่ต้องใช้ทักษะมากมาย จึงทำให้เพลงร็อกเป็นเหมือนเพื่อนยามท้อแท้ ออกรัก เวลาสนุกหรือเวลาที่เล่นดนตรี” พูนศักดิ์ (สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2559)

4.5.5 แรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประพันธ์ ศิลปินและผู้เผยแพร่เพลงร็อก เกี่ยวกับเพลงร็อกกับบทบาทต่อเยาวชน พบว่า เพลงร็อกส่งผลด้านการให้กำลังใจต่อเยาวชนทั่วไปในด้านการดำเนินชีวิตและด้านความรัก โดยเฉพาะกับกลุ่มเยาวชนที่เล่นดนตรีจะส่งผลเป็นแรงผลักดันให้ทำตามศิลปินที่ตนชื่นชอบ สามารถสร้างความบันเทิง ผ่อนคลาย และสร้างมิตรภาพในกลุ่มผู้ฟังเพลงร็อก

ทำให้เกิดแรงบันดาลใจกับวัยรุ่นที่ชื่นชอบในการเล่นดนตรี อยากจะเป็นแบบศิลปินที่ตนเองชอบ จึงเกิดความพยายามว่าต้องทำให้ได้ วัยรุ่นเป็นกลุ่มคนที่ยังอ่อนต่อประสบการณ์ จึงอาจมีการผิดพลาดบ้างเป็นเรื่องธรรมดา การที่ฟังเพลงร็อกเนื้อหาของเพลงจึงช่วยเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ด้วยดนตรีที่แข็งแรงทำให้รู้สึกเข้มแข็ง เหมือนเพชร (สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2559)

4.6 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อก

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกส่วนที่สอง ผู้วิจัยศึกษาจากเยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อกเพื่อศึกษาการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อลักษณะของเพลงร็อก คุณค่าที่แฝงอยู่ในเพลงร็อกบทบาทและประโยชน์ต่อสังคมของเพลงร็อกซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

4.6.1 ลักษณะของเพลงร็อก

ลักษณะของเพลงร็อก จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเยาวชนทั้ง 10 คน เกี่ยวกับลักษณะของเพลงร็อก พบว่า เพลงร็อกเป็นเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน เนื้อเพลงสื่ออารมณ์ และบางเพลงผสมความก้าวร้าว ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกือบทั้งหมด (8 คน ใน 10 คน) รับรู้ว่าเพลงร็อกเป็นเพลงที่มีจังหวะสนุกสนานเพราะเพลงที่เป็นวงดนตรี มีเครื่องดนตรี กลอง เบส กีต้า

มีจังหวะ ท่วงทำนอง นกนักร้องเร้าใจและดนตรีที่หนักหน่วง ทำนองสนุก คุณเคื่อกจะนึกถึงเสียงกลองที่มีความหนักแน่น “มีดนตรีสนุกสนาน มันส์ๆ จังหวะสนุก ฟังแล้วอยากกระโดด” กิตติพิศ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นเยาวชนเพียง 2 ท่านที่เชื่อว่า เพลงร็อกสื่อถึงอารมณ์และสื่อถึงอารมณ์ก้าวร้าว “เนื้อเพลงสื่อถึงอารมณ์ มีความแข็งแรง” ภัทราภรณ์ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “มีความน่ากลัว คุณัน รู้สึกถึงความก้าวร้าว” ภัสพรณพร (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559)

4.6.2 เพลงร็อกกับบทบาทต่อสังคม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเยาวชนทั้ง 10 คน เกี่ยวกับเพลงร็อกกับบทบาทต่อสังคม พบว่า โดยส่วนใหญ่เพลงร็อกจะส่งผลกระทบต่อคนในสังคมเพื่อสร้างความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด ให้กำลังใจ กล่อมเกล่าจิตใจ ปลุกใจ และสะท้อนสังคม ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ (6 คน ใน 10 คน) รับรู้ว่าเพลงร็อก ให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต เข้าถึงอารมณ์ของคนที่ยึดหวัง ปลุกใจคนฟังให้กล้าทำในสิ่งต่างๆ และมีเนื้อหาสะท้อนสังคม “เข้าถึงอารมณ์คนที่ผิดหวังจากเรื่องต่างๆ ให้ลุกขึ้นสู้อีกครั้ง ให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต” สุภาพิชญ์ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นเยาวชนเพียง 4 ท่านที่เชื่อว่า เพลงร็อก สร้างความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด “สร้างความบันเทิง ผ่อนคลายเพราะจังหวะสนุก” พ้าอำภา (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “สร้างความบันเทิง ฟังแล้วรู้สึกสนุก” มารุจน์ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “ทำให้คนฟังผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน” ณัฐยุทธ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “เป็นที่ระบายอารมณ์ฟังแล้วไม่เครียด ยิ่งตอนดูคอนเสิร์ตสนุกมากๆ” กิตติพิศ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559)

4.6.3 เพลงร็อกกับประโยชน์ต่อตนเอง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเยาวชนทั้ง 10 คน เกี่ยวกับเพลงร็อกกับประโยชน์ต่อตนเอง พบว่า เพลงร็อกสามารถสร้างประโยชน์ต่อตัวเยาวชนมากที่สุดในด้านการสร้างความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด เพื่อให้กำลังใจตนเองด้านการใช้ชีวิตและความรัก และได้มิตรภาพ ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ (7 คน ใน 10 คน) รับรู้ว่าเพลงร็อกให้ประโยชน์ต่อตนเองเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน ฟังเพื่อความบันเทิง และได้มิตรภาพจากกลุ่มผู้ฟังเพลงร็อก “ผ่อนคลายจากความเครียดจากการเรียนฟังในเวลาว่าง” พ้าอำภา (สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2559)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นเยาวชนเพียง 3 ท่านที่เชื่อว่า เพลงร็อก ให้ประโยชน์ต่อตนเองในด้านการให้กำลังใจด้านความรักและการใช้ชีวิต “บางเพลงฟังแล้วรู้สึกมีกำลังใจ จะใช้

เพลงนั้นให้กำลังใจตัวเองเวลามีปัญหาทุกครั้ง” ภัทรภรณ์ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “สอนเรื่องความรัก เวลาออกหักฟังเพลงร็อกแล้วจะไม่คิดมาก” สิริยากร (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “สร้างกำลังใจในการใช้ชีวิต ชอบฟังเพลงของวงบอดีแอสลม เพราะให้กำลังใจในการใช้ชีวิต” (ภัทพรพรรณ สัมภาษณ์ 22 เมษายน 2559)

4.6.4 เพลงร็อกกับการให้กำลังใจ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเยาวชนทั้ง 10 คน เกี่ยวกับเพลงร็อกกับการให้กำลังใจ พบว่า เพลงร็อกให้กำลังใจในด้านการดำเนินชีวิตมากที่สุด โดยจะให้กำลังใจในการเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาในชีวิต เป็นแรงผลักดันให้ทำตามความฝันให้สำเร็จ และให้กำลังใจในด้านความรัก โดยจะให้กำลังใจผู้ที่ผิดหวังในความรัก ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ (7 คนใน 10 คน) ระบุว่าเพลงร็อกจะช่วยให้กำลังใจในการเผชิญกับปัญหา เป็นแรงผลักดันให้ทำตามความฝัน “ตอนที่ท้อแท้เพลงร็อกจะช่วยให้กำลังใจฟังตอนที่ปัญหาชีวิต” สุภาพิษฐ์ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นเยาวชนเพียง 3 ท่านที่เชื่อว่า เพลงร็อก ให้กำลังใจในด้านความรัก “เพลงสอนใจในเรื่องการใช้ชีวิต และทำให้ไม่คิดมากเวลาออกหัก” ณัฐยุทธ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “คอยเตือนสติตนเองในเวลาที่ยอกหัก” สิริยากร (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “ส่วนมากจะให้กำลังใจเรื่องความรัก” พ้าอำภา (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559)

4.6.5 คุณค่าของเพลงร็อก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเยาวชนทั้ง 10 คน เกี่ยวกับคุณค่าของเพลงร็อก พบว่า คุณค่าที่แฝงอยู่ในเพลงร็อกเพื่อสร้างความบันเทิงและสร้างมิตรภาพมากที่สุด รองลงมาคือสะท้อนสังคมและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกือบทั้งหมด (8 คน ใน 10 คน) ระบุว่าเพลงร็อกให้คุณค่าในด้านความบันเทิง ทำให้มองโลกในแง่บวก ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสร้างมิตรภาพ “ทำให้ชอบเล่นดนตรีใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์” พุทธิพงศ์ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นเยาวชนเพียง 2 ท่านที่เชื่อว่า เพลงร็อก ให้คุณค่าในด้านการสะท้อนสังคม “สะท้อนสังคม และเป็นกำลังใจในยามที่เจอกับปัญหาชีวิต” สุภาพิษฐ์ (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559) “เพลงร็อกแฝงด้วยข้อคิดมากมายที่นำไปใช้ได้และช่วยสะท้อนสังคม” พ้าอำภา (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2559)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อวิเคราะห์เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของสารจากเพลงร็อกระหว่างปี พ.ศ. 2548-2558 โดยวิเคราะห์การสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในเนื้อหาเพลงด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพจากเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอสและบอดี้แสลมที่มียอดผู้เข้าชมในเวปไซด์ยูทูบ 3 ล้านวิวขึ้นไป จำนวน 40 เพลง

2) เพื่อศึกษาบทบาทและผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประพันธ์ 1 คน ศิลปิน 1 คน ผู้เผยแพร่ 1 คน และเยาวชนที่เป็นแฟนคลับของกลุ่มศิลปินเพลงร็อกจำนวน 10 คน

5.1 สรุปผลการการศึกษา

5.1.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ พบว่า คุณค่าของสารจากเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตเนื้อหาของเพลงร็อกในผลงานเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอสและบอดี้แสลม มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจมีค่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 จำนวน 20 เพลง การให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 10 เพลง และการให้กำลังใจด้านความรัก คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 10 เพลง รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก คิดเป็นร้อยละ 42.5 จำนวน 17 เพลง และน้อยที่สุดคือเนื้อหาสะท้อนสังคม คิดเป็นร้อยละ 7.5 จำนวน 3 เพลง ผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตพบว่าเยาวชนเปิดรับเพลงร็อกเพื่อความบันเทิงมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อให้กำลังใจด้านความรัก และเพื่อให้กำลังใจด้านการใช้ชีวิตตามลำดับ

1) ในเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิต พบว่า ผลงานเพลงของวงบอดีแอสต์มีเนื้อหาของเพลงเกี่ยวข้องกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตมากที่สุด รองลงมาคือผลงานเพลงของวงบีกแอส และวงโปเตโต้ ไม่มีเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต โดยเนื้อเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตจะกล่าวถึงการให้กำลังใจกันระหว่างบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นความสัมพันธ์แบบคู่รัก เพื่อนหรือครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจกันให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง การใช้ดนตรีเป็นปัจจัยในการสร้างกำลังใจให้แก่ตนเอง เมื่อประสบกับปัญหา อุปสรรคต่างๆหรือเมื่อรู้สึกท้อแท้ก็จะมีดนตรีที่เป็นแรงผลักดันตนเองให้สู้ต่อไป การปลุกใจให้กล้าที่จะออกมาทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ ไม่ทำตามใครเนื่องจากคนเรามีความชอบ ความถนัด และความคิดที่แตกต่างกัน ให้กำลังใจเมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการดำเนินชีวิตฯ ให้ต่อสู้กับปัญหาไม่ย่อท้อ เป็นต้น

2) ในเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก พบว่า ผลงานเพลงของวงบอดีแอสต์มีเนื้อหาของเพลงเกี่ยวข้องกับการให้กำลังใจด้านความรักมากที่สุด รองลงมาคือผลงานเพลงของวงบีกแอส และวงโปเตโต้ ตามลำดับ โดยจะกล่าวถึงการสร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก การเล่าถึงความรักของคนสองคนที่คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกันเมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคต่างๆ โดยใช้ความรักที่มีให้ซึ่งกันและกันคอยเป็นกำลังใจ การให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค ด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น ฐานะ การศึกษา ครอบครัวหรืออื่นๆ การเตือนสติและให้กำลังใจผู้ที่ผิดหวังจากความรัก กล่าวถึงความเสียใจจากความรักที่ผิดหวังจะเป็นบทเรียนเพื่อให้เรียนรู้ในข้อผิดพลาดเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตต่อไป เป็นต้น

3) ในเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับด้านความรัก พบว่า ผลงานเพลงของวงโปเตโต้มีเนื้อหาของเพลงเกี่ยวข้องกับการเนื้อหาความรักมากที่สุด รองลงมาคือผลงานเพลงของวงบอดีแอสต์ และวงบีกแอส ตามลำดับ โดยจะกล่าวถึงความรักที่ผิดหวังบุคคลหนึ่งที่จะพยายามทุกวิถีเพื่อที่จะไม่ยอมเสียคนรักไปจึงเกิดการเหนียวรั้งด้วยวิธีต่างๆ การขอกย้อนไม่ตรงไปตรงมาการหลอกลวงระหว่างคู่รัก การขอโทษที่ทำผิดต่อคนรักและขอร้องไห้ฟังคำอธิบาย การเผชิญความรักที่ไม่เป็นตามที่ตั้งใจ ถูกทำร้ายจิตใจแต่ก็ยังไม่สามารถตัดใจจากเธอได้ เป็นต้น

4) ในเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับด้านสะท้อนสังคมพบว่า มีเพียงผลงานเพลงของวงบอดีแอสต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสังคม โดยกล่าวถึงสังคมปัจจุบันที่มีความวุ่นวาย กล่าวถึงการเตือนสติว่าความเป็นจริงในใจของมนุษย์ไม่มีใครสามารถคาดเดาด้วย แม้แต่ตัวเราเองก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าอนาคตตัวเราจะคิดอะไร และกล่าวถึงสภาพสังคมปัจจุบัน เป็นต้น

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่พบว่า เพลงร็อกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหาตามสภาพสังคมปัจจุบัน เพลงร็อกในยุคปัจจุบันเริ่มมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของปรัชญาการดำเนินชีวิตซึ่งยุคก่อนหน้านี้ไม่สามารถที่จะสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญาการดำเนินชีวิตในเพลงได้ เนื่องจากผู้ฟังจะไม่สามารถตีความหมายเนื้อหาของเพลงเริ่มมี

การพูดถึงการให้กำลังใจมากขึ้นแต่ที่มากที่สุดยังคงกล่าวเกี่ยวกับเรื่องของความรัก ในเรื่องของดนตรีและท่วงทำนองถูกผสมเข้ากับเครื่องดนตรีสมัยใหม่ มีบทบาทต่อสังคมน้อยลงกว่ายุคก่อนเริ่มเป็นเรื่องของธุรกิจมากขึ้น การฟังเพลงร็อกของแฟนเพลงเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี ศิลปินสื่อสารกับแฟนเพลงได้ง่ายขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ลักษณะของเพลงร็อกมีรากฐานมาจากชนชั้นกลาง จึงมีเนื้อหาตรงไปตรงมาเข้าใจง่าย

5) ในส่วนของดนตรีไม่จำเป็นจะต้องรุนแรงหรือหนักหน่วงมาก มีความเรียบง่ายของเครื่องดนตรี มีจังหวะสนุกสนานเหมาะแก่การเต้นรำ เป็นต้นกำเนิดของดนตรีหลายๆแนวและเป็นที่นิยมของกลุ่มวัยรุ่น ในด้านบทบาทเพลงร็อก เป็นสื่อสะท้อนสังคม ดังเช่นในสังคมปัจจุบัน มีความเครียดและการแข่งขันที่สูงขึ้น เพลงร็อกจึงมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย และนอกเหนือจากนั้นเพลงร็อกยังสามารถขับเคลื่อน วัฒนธรรม แฟชั่น วิถีคิด และใช้ในการเรียกร้องสิทธิ ด้านคุณค่าที่แฝงในเนื้อหาของเพลงร็อก เพลงร็อกไม่ได้เป็นเพียงแค่แนวดนตรี แต่ยังหมายถึง การแต่งกาย พฤติกรรม เพลงร็อกจึงมีผลกระทบต่อตัวบุคคลเนื่องจากเพลงร็อกเข้าถึงผู้ฟังได้ง่าย เนื้อหาของเพลงร็อกจะทำให้คุณค่าในด้านการให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและด้านความรัก โดยเฉพาะกับกลุ่มเยาวชนที่เล่นดนตรีจะส่งผลเป็นแรงผลักดันให้ทำตามศิลปินที่ตนชื่นชอบ สามารถสร้างความบันเทิง ผ่อนคลาย และสร้างมิตรภาพในกลุ่มผู้ฟังเพลงร็อก ซึ่งผลการวิเคราะห์เนื้อหาสอดคล้องกันระหว่าง ผู้ประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผลกระทบของเพลงร็อกด้านบทบาทต่อสังคม ด้านบทบาทต่อตนเอง ด้านการให้กำลังใจ และด้านคุณค่าต่อการรับรู้ของเยาวชนพบว่า เพลงร็อกเป็นเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน เนื้อเพลงสื่ออารมณ์และดนตรีที่หนักหน่วง ในด้านบทบาทต่อสังคมโดยส่วนใหญ่เพลงร็อกจะส่งผลต่อคนในสังคมเพื่อสร้างความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด ให้กำลังใจ กล่อมเกลาคิดใจ ปลุกใจ และสะท้อนสังคม ในด้านบทบาทต่อตนเองของเยาวชนเพลงร็อกสามารถสร้างประโยชน์ต่อตัวเยาวชนมากที่สุดในด้านการสร้างความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด เพื่อให้กำลังใจตนเองด้านการใช้ชีวิตและความรัก และได้มิตรภาพ ในด้านการให้กำลังใจเพลงร็อกให้กำลังใจในด้านการดำเนินชีวิตมากที่สุด โดยจะให้กำลังใจในการเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาในชีวิต เป็นแรงผลักดันให้ทำตามความฝันให้สำเร็จ และให้กำลังใจในด้านความรัก โดยจะให้กำลังใจผู้ที่ผิดหวังในความรัก ในด้านคุณค่าของเพลงร็อก เพลงร็อกสร้างความบันเทิงและสร้างมิตรภาพมากที่สุด รองลงมาคือสะท้อนสังคมและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สิ่งที่สื่อสารผ่านผลงานเพลงของวงโปเตโต้ บิ๊กแอส และบอดีแอสลม ในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการสรุปผลในระยะเวลาแค่ช่วงหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากผู้วิจัยได้เลือกวิเคราะห์เพลงของศิลปินดังกล่าวเพียงบางอัลบั้ม ซึ่งคุณค่าของเพลงในด้านการให้กำลังใจอาจจะแฝงอยู่ในเพลงอื่นๆ เพิ่มเติม

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ส่วนที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา และคุณค่าที่แฝงในเพลงร็อก

คุณค่าที่แฝงในเพลงร็อกของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอสและบอดีแอสลม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 ได้แก่คุณค่าด้านให้ความบันเทิง การให้กำลังใจด้านต่างๆและมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนใหญ่ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจมากที่สุด แบ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตและด้านความรัก เนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจในการดำเนินชีวิตกล่าวถึง การให้กำลังใจกันระหว่างบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นความสัมพันธ์แบบคู่รัก เพื่อนหรือครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจกันให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง การใช้ดนตรีเป็นปัจจัยในการสร้างกำลังใจให้แก่ตนเอง เมื่อประสบกับปัญหา เป็นต้น และเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรักกล่าวถึง กล่าวถึงการสร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก การเล่าถึงความรักของคนสองคนที่คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกันเมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคต่างๆ โดยใช้ความรักที่มีให้ซึ่งกันและกันคอยเป็นกำลังใจ การให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค ด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น ฐานะ การศึกษา ครอบครัวหรืออื่นๆ การเตือนสติและให้กำลังใจผู้ที่ผิดหวังจากความรัก กล่าวถึงความเสียใจจากความรักที่ผิดหวังจะเป็นบทเรียนเพื่อให้เรียนรู้ในข้อผิดพลาดเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตต่อไป เป็นต้น รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก กล่าวถึงการผิดหวังจากความรัก ความทุกข์ทรมานจากความรัก เป็นต้น น้อยที่สุดคือเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับด้านสะท้อนสังคม กล่าวถึงสังคมปัจจุบันที่มีความวุ่นวาย กล่าวถึงการเตือนสติว่าความเป็นจริงในใจของมนุษย์ไม่มีใครสามารถคาดเดาด้วย แม้แต่ตัวเราเองก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าอนาคตตัวเราจะคิดอะไร และกล่าวถึงสภาพสังคมปัจจุบัน เป็นต้น เพราะมนุษย์มีความต้องการกำลังใจในการดำเนินชีวิตและความรัก เนื้อหาของเพลงสร้างแรงจูงใจตามความต้องการของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการว่ามนุษย์มีความต้องการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจทางจิตหรือความรู้สึก 5 ขั้น ได้แก่ 1) การได้รับความรักใคร่ชอบพอ 2) การได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน 3) การมีที่พึ่งทางใจ 4) การมีคนสนใจ เอาใจใส่ และเอาอกเอาใจ

โดยเฉพาอย่างยิ่ง เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต จะกล่าวถึงการให้กำลังใจกันระหว่างบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นความสัมพันธ์แบบคู่รัก เพื่อนหรือครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจกันให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง การใช้ดนตรีเป็นปัจจัยในการสร้างกำลังใจให้แก่ตนเอง เมื่อประสบกับปัญหาอุปสรรคต่างๆหรือเมื่อรู้สึกท้อแท้ก็จะมีดนตรีที่เป็นแรงผลักดันตนเองให้สู้ต่อไป การปลุกใจให้กล้าที่จะออกมาทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ ไม่ทำตามใครเนื่องจากคนเรามีความชอบ ความถนัด และความคิดที่แตกต่างกัน ให้กำลังใจเมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการดำเนินชีวิตๆ ให้ต่อสู้กับปัญหาไม่ย่อท้อ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการในด้านความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยนี้ หมายถึง ความต้องการสิ่งต่างๆ ที่

จะช่วยป้องกันให้คนพ้นจากภัยอันตรายหรือสิ่งเลวร้ายต่างๆ รอบข้าง ความกลัวของมนุษย์เกิดขึ้นกับมนุษย์เป็นสิ่งที่ทำให้คนต้องพยายามคิดหาวิธีการต่างๆ มาใช้เพื่อป้องกัน หรือลดทอนความหวาดกลัว สร้างความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้ตนเองนั่นก็คือกำลังใจ และสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวัง Vroom (1964) อธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ โดยสิ่งกระตุ้นที่จะส่งผลให้มนุษย์เกิดความพยายามที่จะกระทำในสิ่งต่างๆ มากยิ่งขึ้นก็คือรางวัลหรือผลตอบแทน รางวัลภายใน (Intrinsic Rewards) เป็นรางวัลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงาน ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความท้าทาย หรือเป็นผลลัพธ์ของการทำงานที่มีคุณค่าเชิงบวกซึ่งบุคคลได้รับโดยตรงจากผลลัพธ์ของการทำงานจะช่วยให้เกิดการเสริมแรงเชิงบวกนั้นก็คือกำลังใจ นอกเหนือจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณ สอดคล้อง (2535) โดยได้ทำการศึกษา การวิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิตระหว่าง พ.ศ. 2516-พ.ศ. 2534 พบว่า การให้กำลังใจจากเพลงเพื่อชีวิตส่วนใหญ่ จะเน้นการให้กำลังใจจากการคิดแง่บวก เพื่อให้สามารถมีกำลังใจต่อสู้ชีวิตต่อไปได้ โดยให้กำลังใจเพื่อฟันฝ่าอุปสรรคเมื่อชีวิตกับกำลังใจพบเจอกับอุปสรรคที่เกินทนไหว ทั้งนี้เพราะว่าในสังคมปัจจุบันมนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคมากมายแตกต่างกันไปเนื้อหาของเพลงจึงจำเป็นต้องกล่าวถึงการให้กำลังใจเพื่อเป็นแรงเสริมเชิงบวกในการดำเนินชีวิตต่อไป

1) ในเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับการให้กำลังใจด้านความรัก พบว่า เนื้อหาเพลงส่วนใหญ่กล่าวถึงการสร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก การเล่าถึงความรักของคนสองคนที่คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกันเมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคต่างๆ โดยใช้ความรักที่มีให้ซึ่งกันและกันคอยเป็นกำลังใจ การให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค ด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น ฐานะการศึกษา ครอบครัวหรืออื่นๆ การเตือนสติและให้กำลังใจผู้ที่ผิดหวังจากความรัก กล่าวถึงความเสียใจจากความรักที่ผิดหวังจะเป็นบทเรียนเพื่อให้เรียนรู้ในข้อผิดพลาดเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตต่อไป เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการในด้านความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการขั้นนี้หมายถึงความต้องการเข้าสู่สังคม ต้องการความรัก ความห่วงใย ความผูกพันจากผู้อื่นในสังคม ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม โดยธรรมชาติมนุษย์จึงต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นเสมอ และสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการในด้านความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยนี้ หมายถึง ความต้องการสิ่งต่างๆ ที่จะช่วยป้องกันให้คนพ้นจากภัยอันตรายหรือสิ่งเลวร้ายต่างๆ รอบข้าง ความกลัวของมนุษย์เกิดขึ้นกับมนุษย์เป็นสิ่งที่ทำให้คนต้องพยายามคิดหาวิธีการต่างๆ มาใช้เพื่อป้องกัน หรือลดทอนความหวาดกลัว สร้างความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้ตนเองนั่นก็คือกำลังใจ นอกเหนือจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา คำพา (2548) ได้ทำการศึกษาเนื้อหาและแนวคิดเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัด มอร์ มิวสิค จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2539-2546 พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับความรักในเพลงร็อกไทย ได้แสดงแนวคิดว่าความรักเป็นกำลังใจของมนุษย์ ชายหญิงยุคใหม่แสดง

ความรู้สึกต่อกันอย่างเปิดเผย และการมีความรักที่ต่างฐานะมักไม่สมหวัง ทั้งนี้เพราะว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมย่อมต้องการความรักใคร่จากบุคคลรอบข้าง ความรักที่กล่าวมาก็ไม่ได้สมหวังเสมอไป และเมื่อมนุษย์ผิดหวังจากความรักก็ต้องการกำลังใจเพื่อเป็นแรงผลักดันในการดำเนินชีวิตต่อไป

2) ในเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับด้านความรักพบว่า เนื้อหาเพลงกล่าวถึงเรื่องความรักที่ไม่สมหวังเป็นส่วนใหญ่ การผิดหวังจากความรัก บุคคลหนึ่งที่จะพยายามทุกวิถีเพื่อที่จะไม่ยอมเสียคนรักไปจึงเกิดการเหินห่างด้วยวิธีต่างๆ การขอยกย่อนไม่ตรงไปตรงมาการหลอกลวงระหว่างคู่รัก การขอโทษที่ทำให้ผิดต่อคนรักและขอให้อภัยการเพิกเฉยความรักที่ไม่เป็นตามที่ตั้งใจ ถูกทำร้ายจิตใจแต่ก็ยังไม่สามารถตัดใจจากเธอได้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการในด้านความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการขั้นนี้หมายถึงความต้องการเข้าสู่สังคม ต้องการความรัก ความห่วงใย ความผูกพันจากผู้อื่นในสังคม ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม โดยธรรมชาติมนุษย์จึงต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นเสมอ ดังนั้นในจิตสำนึกของมนุษย์จึงมีความกลัวถูกทอดทิ้ง กลัวการอยู่อย่างโดดเดี่ยว มนุษย์จึงมีความต้องการและโหยหาความรัก ความผูกพันจากผู้อื่นในสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา คำผา (2548) ได้ทำการศึกษาเนื้อหาและแนวคิดเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัด มอร์ มิวสิค จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2539-2546 ผลการศึกษาพบว่า เพลงร็อกไทยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก มีจำนวน 137 เพลง จัดเป็นความรักแบบต่างๆ คือ ความรักที่ผิดหวัง ความรักแบบคู่รัก ความรักฉันเพื่อน ความรักแม่และความรักประเทศชาติ ทั้งนี้เพราะว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องการความรักจากผู้อื่น และกลัวการถูกทอดทิ้ง

3) ในเนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับด้านสะท้อนสังคม พบว่า มีเพียงผลงานเพลงของวง บอดี้แอสต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสังคม โดยกล่าวถึงสังคมปัจจุบันที่มีความวุ่นวาย กล่าวถึงการเตือนสติว่าความเป็นจริงในใจของมนุษย์ไม่มีใครสามารถคาดเดาด้วย แม้แต่ตัวเราเองก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าอนาคตตัวเราจะคิดอะไร และกล่าวถึงสภาพสังคมปัจจุบัน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา คำผา (2548) ได้ทำการศึกษาเนื้อหาและแนวคิดเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัด มอร์ มิวสิค จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2539-2546 พบว่า เพลงร็อกไทยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนปัญหาสังคม จำนวน 13 เพลง ได้แก่ การสะท้อนปัญหาการแก่งแย่งในสังคมเมือง ปัญหาความยากจน ปัญหาความยากจน ปัญหาการจราจร ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาครอบครัว และปัญหาโสเภณี โดยจำนวนน้อยรองลงมาจากเนื้อหาด้านการให้กำลังใจและด้านความรักเช่นเดียวกัน

4) เนื้อหาเพลงร็อกของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอสและบอดี้แอสต์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 ในด้านการให้กำลังใจผู้วิัย พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตและความรักกล่าวถึง การให้กำลังใจกันระหว่างบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นความสัมพันธ์แบบคู่รัก เพื่อนหรือครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจกันให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง การใช้ดนตรีเป็นปัจจัยในการสร้างกำลังใจ

ให้แก่ตนเอง สร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก การเล้าถึงความรักของคนสองคนที่คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกันเมื่อเจอปัญหาและอุปสรรคต่างๆ โดยใช้ความรักที่มีให้ซึ่งกันและกันคอยเป็นกำลังใจ การให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา คำผา (2548) พบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจในเพลงร็อกกล่าวถึง การให้กำลังใจตนเองและการให้กำลังใจผู้อื่น โดยเฉพาะการใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา ไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษาที่สละสลวยเท่าไรนัก แต่เน้นที่การแสดงความรู้สึกอย่างจริงใจ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมความต้องการของวัยรุ่นที่ต้องการอิสระเสรี ต้องการกำลังใจจากคนรอบข้าง เมื่อเกิดความรู้สึกผิดหวังในชีวิต เป็นต้น ในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับความรักกล่าวถึง ความรักที่ไม่สมหวังเป็นส่วนใหญ่ การผิดหวังจากความรัก บุคคลหนึ่งที่จะพยายามทุกวิธีเพื่อที่จะไม่ยอมเสียคนรักไปจึงเกิดการเหนียวรั้งด้วยวิธีต่างๆ การขอยกยอนไม่ตรงไปตรงมาการหลอกลวงระหว่างคู่รัก การขอโทษที่ทำให้ผิดต่อคนรักและขออภัยให้ฟังคำอธิบาย การเผชิญความรักที่ไม่เป็นตามที่ตั้งใจ ถูกทำร้ายจิตใจแต่ก็ยังไม่สามารถตัดใจจากเธอได้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา คำผา (2548) ได้ทำการศึกษาเนื้อหาและแนวคิดเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัด มอร์ มิวสิค พบว่า เพลงร็อกไทย เนื้อหาเกี่ยวกับความรักกล่าวถึง ความรักที่ผิดหวัง ความรักแบบคู่รัก ความรักฉันทเพื่อน ความรักแม่และความรักประเทศชาติ เป็นต้น ดังนั้นเนื้อหาของเพลงร็อกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการปลุกฝังในเรื่อง การให้กำลังใจในด้านต่างๆ ด้านความรักทั้งความรักที่ผิดหวังหรือสมหวัง และเนื้อหาสะท้อนสังคม เช่นเดียวกับทฤษฎีการปลุกฝัง ได้กล่าวว่า โทรทัศน์มีอิทธิพลในการ “ปลุกฝัง” หรือ “สร้างโลก” หรือสร้างทัศนะของบุคคลต่อโลกรอบตัว ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นทัศนะที่เบี่ยงเบนผิดเพี้ยนหรือไม่ตรงกับ “โลกแห่งความเป็นจริง” เพลงร็อกก็เช่นกันขึ้นอยู่กับการศึกษาความหมายของแต่ละบุคคล เนื่องจากแต่ละบุคคลมีปัจจัยภายนอกและภายในแตกต่างกัน

สรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาเพลงร็อกมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจมากที่สุด โดยกล่าวถึงการให้กำลังใจด้านการดำเนินชีวิตและความรัก รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก โดยกล่าวถึงความรักที่ผิดหวังเป็นส่วนใหญ่ และเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่พบว่า พบว่า เพลงร็อกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหาตามสภาพสังคมปัจจุบัน เพลงร็อกในยุคปัจจุบันเริ่มมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของปรัชญาการดำเนินชีวิต ซึ่งยุคก่อนหน้านั้นไม่สามารถที่จะสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญาการดำเนินชีวิตในเพลงได้ เนื่องจากผู้ฟังจะไม่สามารถตีความหมายเนื้อหาของเพลง เริ่มมีการกล่าวถึงการให้กำลังใจมากขึ้น แต่ยังคงกล่าวเกี่ยวกับเรื่องของความรักยุคทุกสมัย ทั้งนี้เพราะในสังคมปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูงในทุกๆ ด้าน ส่งผลให้มนุษย์เกิดความเครียดและเกิดความกังวลในด้านต่างๆ มนุษย์จึงต้องการกำลังใจในการทำสิ่งต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

5.2.2 ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการศึกษาผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประพันธ์เพลง ศิลปินและผู้เผยแพร่ มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพพบว่าเพลงร็อกเนื้อหาของเพลงร็อกกล่าวถึงเรื่องของความรักมากที่สุด โดยเนื้อหาจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการในด้านความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการขั้นนี้หมายถึงความต้องการเข้าสู่สังคม ต้องการความรัก ความห่วงใย ความผูกพันจากผู้อื่นในสังคม นอกเหนือจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา คำผา (2548) ได้ทำการศึกษาเนื้อหาและแนวคิดเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัด มอร์ มิวสิค จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2539-2546 ผลการศึกษาพบว่า เพลงร็อกไทยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก มีจำนวนมากที่สุด 137 เพลง กล่าวถึงความรักแบบต่างๆ ทั้งนี้เพราะว่าเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเป็นเรื่องใกล้ตัวง่ายต่อการทำความเข้าใจและมนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องการความรักจากผู้อื่น

ลักษณะของเพลงร็อก มีรากฐานมาจากชนชั้นกลาง มีเนื้อหาตรงไปตรงมาเข้าใจง่าย คนตรีไม่จำเป็นต้องร่ำรวยหรือหนักหน่วงมาก มีความเรียบง่ายของเครื่องดนตรี มีจังหวะสนุกสนานเหมาะแก่การเต้นรำ เป็นต้นกำเนิดของคนตรีหลายๆแนวและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวัลย์ บาติ (2548) ได้ทำการศึกษา บันทึกสถานทางดนตรีร็อก พบว่าดนตรีร็อกเป็นดนตรีที่เป็นที่นิยมโดยเฉพาะวัยรุ่นมาตั้งแต่ในอดีต ถือว่าเป็นดนตรีที่สามารถเข้าถึงกับวัยรุ่นทุกยุคทุกสมัย ด้วยความที่ต้นกำเนิดของคนตรีร็อกนั้นเกิดจากชนชั้นกลางใช้เวลาว่างจากการทำงานที่หนัก และเครียด มาเล่นดนตรี ทำให้ดนตรีร็อกเป็นดนตรีที่เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกได้ง่ายและรวดเร็วของคนตรีแนวอื่นๆ นอกเหนือจากนั้นยังสอดคล้องกับ นิติพงษ์ ห่อนาค (2546, น. 54-83) ได้กล่าวว่า เพลงร็อกส่วนมากเป็นเพลงเร็ว เน้นจังหวะในการเต้นรำ เนื้อหามุ่งเน้นให้ผู้ฟังสนุกสนาน แม้จะมีความรู้สึกผิดหวังที่ยังตะโกนอย่างสนุกสนานมากกว่าจะซาบซึ้ง ส่วนเพลงร็อกที่เป็นเพลงช้าจะแสดงออกถึงอารมณ์ที่รุนแรง ตรงไปตรงมา ดังนั้นเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการแต่งจึงแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกที่แท้จริงของมนุษย์ ส่วนเนื้อหาเพลงก็มีความทันสมัยและแสดงออกถึงอารมณ์และสะท้อนภาพสังคมที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคได้

1) ในด้านบทบาทเพลงร็อก เป็นสื่อสะท้อนสังคม ดังเช่นในสังคมปัจจุบันมีความเครียดและการแข่งขันที่สูงขึ้น เพลงร็อกจึงมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เพลงร็อกมีผลกระทบต่อตัวบุคคลเนื่องจากเพลงร็อกเข้าถึงผู้ฟังได้ง่าย เนื้อหาของเพลงร็อกจะให้คุณค่าในด้านการให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและด้านความรัก โดยเฉพาะกับกลุ่มเยาวชนที่เล่นดนตรีจะส่งผลเป็นแรงผลักดันให้ทำตามศิลปินที่ตนชื่นชอบ และนอกเหนือจากนั้นเพลงร็อกยังสามารถขับเคลื่อน วัฒนธรรม แฟชั่น วิถีคิด และใช้ในการเรียกร้องสิทธิซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด

เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของสื่อมวลชน Macionis (1993, p. 17-18) พิจารณาภารกิจของสื่อมวลชนว่าภารกิจหรือหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนต่อสังคม (Principal Functions of Mass Media for Society) จะต้องนำเสนอวัฒนธรรมหลักหรือวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อสังคม ตระหนักหรือยอมรับวัฒนธรรมย่อยๆ ที่เกิดขึ้นในส่วนต่างๆ และการพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ๆ ขึ้นมานอกเหนือจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพนธ์ ตติยวรกุลวงศ์ (2553) ทำการศึกษา การเล่าเรื่องและทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับความรุนแรงในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อกระบวนการผลิตความรุนแรงในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด คือ ประสพการณ์ส่วนตัว จินตนาการ และข่าวสารหรือปัญหาในสังคม ด้านทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ ทั้งนี้เพราะว่าเนื้อหาที่สื่อนำเสนอมาจากสิ่งที่เห็นได้ในสังคมและในทางเดียวกันสิ่งที่มนุษย์แสดงออกสื่อก็มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์

สรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชน พบว่า เพลงร็อกเป็นเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน เนื้อเพลงสื่ออารมณ์และดนตรีที่หนักหน่วง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำเนา เอี่ยมสะอาด (2538) ได้ทำการศึกษา การวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อก พบว่า เพลงร็อกของไทยมีรูปแบบดนตรีที่หนักแน่น รุนแรงเสียงดังและมีท่วงทำนองดนตรี และคำร้องที่เร้าอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าเพลงไทยสมัยนิยมประเภทอื่นๆ

2) ในด้านบทบาทต่อสังคมโดยส่วนใหญ่เพลงร็อกจะส่งผลกระทบต่อคนในสังคมเพื่อสร้างความบันเทิง ผ่อนคลายความเครียด ให้กำลังใจ กล่อมเกลาจิตใจ ปลุกใจ และสะท้อนสังคม และในด้านบทบาทต่อตนเองของเยาวชนเพลงร็อกสามารถสร้างประโยชน์ต่อตัวเยาวชนมากที่สุด ในด้านการสร้างความบันเทิงผ่อนคลายความเครียด เพื่อให้กำลังใจตนเองด้านการใช้ชีวิตและความรัก และได้มีมิตรภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Macionis (1993, p. 17-18) พิจารณาภารกิจของสื่อมวลชน ว่าภารกิจหรือหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนต่อสังคม (Principal Functions of Mass Media for Society) จะต้องให้ความสนุกสนาน ความบันเทิง ความหลากหลายและเป็นการพักผ่อนหย่อนใจหรือเป็นวิธีผ่อนคลายอารมณ์ และลดความตึงเครียดในสังคม นอกเหนือจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทสิทธิ์ กิตติวรกุล (2544) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ลักษณะการสร้างสรรค์ของศิลปินเพลงแนวดนตรีโปรเกรสซีฟร็อก พบว่า ศิลปินมีแนวทางในการสร้างสรรค์งาน 2 รูปแบบคือกลุ่มที่มุ่งเน้นด้านสุนทรียภาพของดนตรีในแนวลึบเพื่อศิลปะ และกลุ่มที่มุ่งเน้นด้านสะท้อนและปลุกจิตสำนึกสังคมในแนวลึบเพื่อชีวิต ทั้งนี้เพราะว่าเพลงเป็นสื่อที่ให้ประโยชน์ในด้านความบันเทิงแต่สิ่งที่ตามมาสืบเนื่องมาจากเนื้อหาของเพลง ซึ่งผู้ประพันธ์เพลงเป็นผู้ประพันธ์ขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะสื่อสาร และการตีความหมายของผู้เปิดรับสื่อเพลง

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความหมายโดยตรงและโดยนัยจากเนื้อเพลงเพียงอย่างเดียว ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำการวิเคราะห์สัญลักษณ์แบบอื่นๆ มาใช้ศึกษาสัญลักษณ์ในเพลงร็อก เพื่อทราบว่ามีการบอกรหัสความหมายเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2) ควรมีการศึกษาผู้รับสารถึงความต้องการใช้ประโยชน์จากเพลงร็อกอย่างไร โดยการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เปิดรับเพลงแนวร็อกว่าต้องการได้รับประโยชน์ในด้านใดบ้างจากเพลงร็อก

5.4 ข้อเสนอแนะต่อผู้ประพันธ์เพลง ศิลปิน ผู้เผยแพร่และเยาวชน

1) ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเพลงร็อกและการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า เพลงร็อกมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของเยาวชน อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีเพลงร็อกที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสังคม ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตนอกเหนือจากความรักเป็นจำนวนน้อย ดังนั้นผู้ประพันธ์เพลง ผู้เผยแพร่และศิลปินควรคำนึงถึงประโยชน์ด้านสังคมควบคู่ไปกับการแสวงหาผลกำไรด้วยการเผยแพร่เพลงที่สะท้อนปรัชญาการดำเนินชีวิตและสะท้อนสังคมให้มากกว่าเพลงที่เกี่ยวข้องกับความรัก

2) ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเพลงร็อกพบว่า เนื้อหาเพลงร็อกในด้านความรักกล่าวถึงความรักที่ผิดหวังเป็นส่วนใหญ่ และเนื่องจากผลการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มผู้ฟังเพลงร็อกเปิดรับเพลงร็อกเพื่อผ่อนคลายความเครียดเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้ประพันธ์เพลง ผู้เผยแพร่และศิลปิน จึงควรปรับเปลี่ยนเนื้อหาของเพลงร็อกให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ฟังและสภาพสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากในสังคมปัจจุบันมีความตึงเครียดสูงและผู้ฟังเพลงร็อกต้องการเปิดรับเพลงร็อกเพื่อความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเพลงร็อกควรกล่าวถึงเนื้อหาในเชิงบวกเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ พรหมพิทักษ์. (2545). การใช้สัญลักษณ์และรหัสในการสื่อความหมายของบริการข้อความสั้นจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา คำผา. (2548). ศึกษาเนื้อหาและแนวคิดเพลงร็อกไทยของศิลปินในสังกัด มอร์มิวสิก จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2539-2546 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2551). ภาษากับการเมือง ความเป็นการเมือง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภฤติ พนมยงค์ บุญทัศนกุล. (2539). ลมหายใจ...ดนตรี...ชีวิต. กรุงเทพมหานคร: แพร่สำนักพิมพ์.
- ทิพวัลย์ บาติ. (2548). บันทึกสถานทางดนตรีร็อก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- นภวรรณ ดันติเวชกุล. (2542). การวิเคราะห์อิทธิพลของภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์ตามแนวทฤษฎีการอบรมบ่มนิสัยทางวัฒนธรรมต่อเยาวชนในสถานศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- นันทสิทธิ์ กิตติวรากุล. (2544). การวิเคราะห์ลักษณะการสร้างสรรค์ของศิลปินเพลงแนวดนตรีโปรเกรสซีฟร็อก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- นิติพงษ์ ห่อนาค. (2546). เดิมคำในทำนอง. กรุงเทพมหานคร: สามสี.
- บงการ อิ่มสำอาง. (2555). อุดมการณ์ทางการเมืองในบทเพลงคาราบาว ช่วงปี 2524-2554 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ปนาพันธุ์ นุตร์อำพัน. (2542). ดนตรีวิวัฒน์. กรุงเทพมหานคร: นายสุข.

- ประพนธ์ ตติยวาทกุลวงศ์. (2553). *การเล่าเรื่องและทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับความรุนแรงในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณี ปรัชญาบำรุง. (2542). *ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยจากเพลงไทยสากลหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2554). *ประชาธิปไตยฯ โดยสังเขป*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.
- พิมพ์จุฑา คุหะรัตน์. (2552). *การบริโภคสัญลักษณ์และบทบาทการสื่อสารของกลุ่มผู้เล่นตุ๊กตาบลาซาร์*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฟูโกต์, มิเชล. (2547). *ร่างกายได้บ่งการ: ปฐมบทแห่งอำนาจในวิถีสัมัยใหม่* [Les corps dociles] (ทองกร โภคธรรม, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: คบไฟ.
- มรกตวงศ์ ภูมิพลับ. (2553). *วาทกรรมประชานิยมดี โห่ จี๊ มีญ: อำนาจการใช้ภาษาในสงครามเวียดนามครั้งที่ 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- รักจิต มั่นพลศรี. (2545). *การใช้สัญลักษณ์ในภาพยนตร์โฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ลดาวลัย แก้วสินวล (2542). *การเปิดรับข่าวสารด้านการเมืองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ลำนเา เอี่ยมสะอาด. (2539). *การวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วิภาณี แม้นอินทร์. (2557). *13D Arch Max จิตวิญญาณแห่งจินตนาการ*. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วรุณ ฮอลติงก้า. (2535). *การวิเคราะห์เพลงเพื่อชีวิตระหว่าง พ.ศ. 2516-พ.ศ.2534*. กรุงเทพมหานคร: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). *ทฤษฎีองค์การฉบับมาตรฐาน*. กรุงเทพมหานคร: ไคมอน อินบิสซิเนต เวิร์ล.
- สุกรี เจริญสุข. (2544). *พจนานุกรมศัพท์การสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์.
- สุวรรณี ทองรอด. (2553). *การศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กคำบาลีไตรทริยัม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร*. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 7(1), 89-106.

- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2525). *การวางแผนและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- เสริมศรี ไชยสร. (2524). *ระบบหลักสูตรและการสอน*. เชียงใหม่: พระสังหการพิมพ์.
- โสภา กันจันะ. (2542). *ความต้องการความช่วยเหลือด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของบุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อนันต์ธนา อังกินันท์ แล เกื้อกูล คุปรัตน์. (2532). *สื่อสารมวลชนและประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ และอุเทน ปัญโญ. (2537). *การประเมินความต้องการและความพร้อมในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อจันรา ปันทรานวงศ์. (2551). *มายาคติและอุดมการณ์ในโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548: การวิเคราะห์ด้วยวิธีสัญวิทยา*. *วารสารบทความทางวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและหลักสูตรวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต*, 1(1), 1-23.
- Bennett, A. (1999). Subcultures or neo-tribes? Rethinking the relationship between youth, style and musical taste. *Sociology*, 33(3), 599-617.
- Baran, S. J., & Davis, D. K. (1995.). *Mass communication theory: Foundations, ferment, and future*. Belmont, Calif: Wadsworth.
- Bernstein, D. A. (1973). Progressive relaxation training: A manual for the helping professions. *Behavior Therapy*, 5(2), 183-192.
- Culler, G. J., & Fried, B. D. (1957). Universal gravity turn trajectories. *Journal of Applied Physics*, 28(6), 672-676.
- Macionis, A. E. (1993). Morphometric investigation of aksosomatic synapses ultrastructure in sensomotor area of rat brain after delta-sleep inducing peptide administration. *TsitologiaiGenetika (Rus.)*, 27, 23-28.
- Maslow, A. 1970. *Motivation and Personality*. New York: Harper and Row.
- Shermerhorn, J. R., Hunt, J. G. & Osborn, R. N. (1982). *Managing organizational behavior*. New York: John Wiley and Sons.
- Schermerhorn, J. R., Osborn, R., & Hunt, J. G. (2003). *Organizational behavior* (8th ed.). New York: John Wiley and Sons

Severin, W. J., & Tankard, J. W. (1988). *Communication theories: Origin, methods, uses* (2nd ed.).

New York: Lonman.

Vroom, V. H. (1966). Organizational choice: A study of pre-and postdecision processes.

Organizational behavior and human performance, 1(2), 212-225.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงการเพลงร็อก โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบบที่เรียกว่า “Dept Interview” เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด ถูกต้อง และครบถ้วน โดยแบ่งประเด็นคำถามเป็น 2 กลุ่ม คือประเด็นคำถามสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เนื้อหา เผยแพร่เพลงร็อก และสำหรับเยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อก ดังนี้

แบบสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เนื้อ และเผยแพร่เพลงร็อก จำนวน 14 ข้อ

1. เพลงร็อก คืออะไร มีลักษณะอย่างไร?
2. เพลงร็อก มีบทบาทต่อสังคมอย่างไร?
3. เพลงร็อก มีบทบาทต่อเยาวชนอย่างไร?
4. เนื้อหาเพลงร็อก มีผลต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชนอย่างไร ในด้านใดบ้าง?
5. เพลงร็อก ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 มีลักษณะอย่างไร ต่างจากยุคอื่นๆอย่างไร?
6. เพลงร็อก ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 มีบทบาทต่อสังคมอย่างไร?
7. เพลงร็อก ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 มีบทบาทต่อเยาวชนอย่างไร?
8. เนื้อหาเพลงร็อก ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 มีผลต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชนอย่างไร ในด้านใดบ้าง?
9. มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เพลงร็อกในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 มีลักษณะดังที่กล่าวมาในข้อ 8 ?
10. เพลงร็อกที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร?
11. เพลงร็อกมีบทบาทต่อเยาวชนมากน้อยอย่างไร?
12. เยาวชนควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาเพลงร็อกหรือไม่ อย่างไร?
13. คุณค่าที่แฝงอยู่ในเพลงร็อกมีมากกว่าที่กล่าวมาข้างต้นหรือไม่ อย่างไร?
14. มีคำกล่าวว่า “เพลงร็อกไม่มีวันตาย” จริงหรือไม่อย่างไร?

แบบสัมภาษณ์เยาวชนที่เปิดรับเพลงร็อก จำนวน 10 ข้อ

1. เพลงร็อก คืออะไร มีลักษณะอย่างไร?
2. เพลงร็อก มีบทบาทต่อสังคมอย่างไร?
3. เพลงร็อก มีบทบาทต่อตนเองอย่างไร?
4. เปิดรับเพลงร็อกเพื่อประโยชน์ในด้านใดบ้าง อย่างไร?
5. เนื้อหาเพลงร็อก มีผลต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างไร ในด้านใดบ้าง?
6. เพลงร็อกที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร?
7. เพลงร็อกมีบทบาทต่อตนเองมากน้อยอย่างไร?
8. ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาเพลงร็อกหรือไม่ อย่างไร?
9. คุณค่าที่แฝงอยู่ในเพลงร็อกมีมากกว่าที่กล่าวมาข้างต้นหรือไม่ อย่างไร?
10. มีคำกล่าวว่า “เพลงร็อกไม่มีวันตาย” จริงหรือไม่อย่างไร?

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-ชื่อสกุล

นายณัฏฐา ตั้งตรงฤทัย

ประวัติการศึกษา

นิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีสำเร็จการศึกษา 2556

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน
ผู้ควบคุมการผลิตและตัดต่อเสียง
บริษัท เซิร์ช เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด